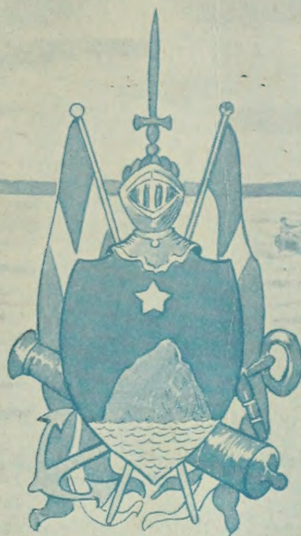

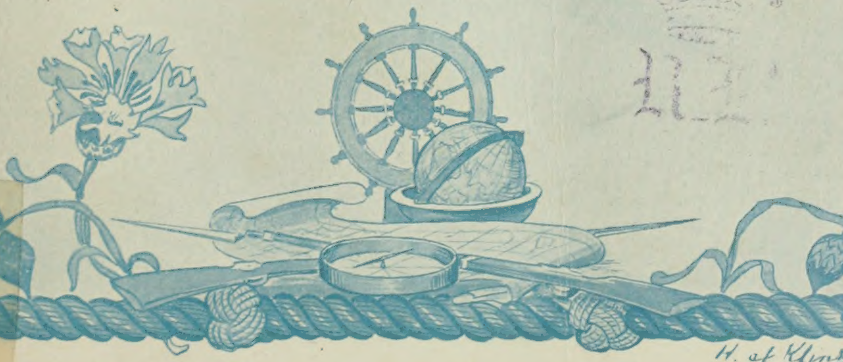
Ätten af Klint

Anteckningar ur släktpapper

af

Adelaïde Nauckhoff

född af Klint

H. af Klint

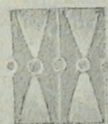
308

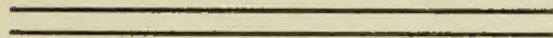
GRAFSTENEN I JÄRSNÄS.

ÄTTEN AF KLINT

ANTECKNINGAR
UR SLÄKTPAPPER

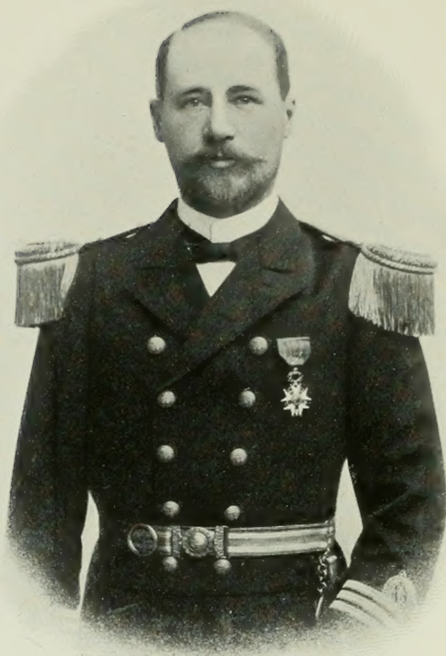
AF

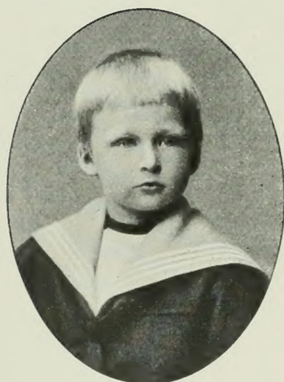
ADELAIDE NAUCKHOFF
FÖDD AF KLINT.

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM 1905.

Gustaf af Klint
f. 1858.

Erik af Klint
f. 1901.

Börje af Klint
f. 1903.

Elisabet af Klint
f. Helling 1869.

GUSTAF AF KLINT

*TILLÄGNAS DESSA BLAD UR VÅR SLÄKTS HISTORIA
TILL STÖRRE DELEN HÄMTADE FRÅN DIN FARFADERS,
VICE AMIRAL GUSTAF AF KLINT, ANTECKNINGAR*

VÄNSKAPSFULLT

AF

ADELAIDE NAUCKHOFF
FÖDD AF KLINT.

"I alla tider har ett utveckladt sinne för familjen varit det säkraste tecknet på ett sundt och kraftigt folk, liksom omvändt ringaktning för familj och familjetradition säkert har vittnat om släktens förfall . . . . . Det är familjekänslan som gör släktet starkt och adlar det . . . . I storstädernas hvirflande malström drunknar känslan för hemmets traditioner i kampen för tillvaron. Det moderna kulturlifvet verkar otvifvelaktigt hämmande på familjesinnet. Men hvad kan göras för att främja denna familjekänsla? Svaret lyder: **Skrif familjehistoria.** Hvar finnes nu för tiden den gamla familjebibeln eller huspostillan, hvari husfadern omständligt nedskref de viktigaste händelser och data i familjen? Hvem skrifver nu familjekrönikan? I kyrkböcker m. m. kunna de önskade upplysningarna erhållas.

Skrif alltså familjehistoria och lär den kommande generationen att hålla familjetraditionerna och namnet i ära — och att föra släktens krönika vidare! Det skall gifva sammanhållning i familjen och folken förökad styrka."

Vid Örlogsmannasällskapets sekularfest i Karlskrona den 3 maj 1872.

"Likt stilla norrsken, som från himlen leder
de strålar flammande åt fjärran hän,
med nordmans kraft och med dess enkla seder
har namnet Klint *oss lyst och lyser än.*

Farfaderns, en af flottans patriarker,
och sonen Gustafs, lugn och hög han går
höljd af ära, stjärnor af monarker,
hans egen hand den egna tegen sår.

När, hvar och huru skepp *på våg skall föras,*
Farfader, son och sonsonen oss lärt,
ej vindens sus på skeppsdäck mer skall höras,
då deras namn hos oss ej hålles kärt."

JOHN AMÉEN.

KÄLLOR:

Den af kommendör Viktor af Klint upprättade stamtaflan.

Grafstenen å Järsnäs' kyrkogård.

Vice amiral Gustaf af Klints från 1780-talet till 1839 förda anteckningar.

Amiralen friherre C. A. Gyllengranat, Sveriges Sjökrigshistoria.

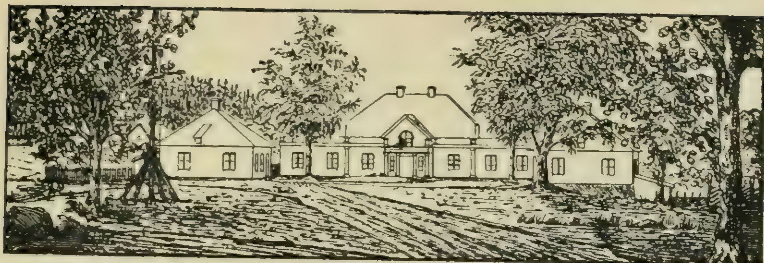
Kommendörkaptenen friherre C. J. Skogmans Minnesteckning öfver vice amiral Gustaf af Klint på Vetenskapsakademiens högtidsdag den 31 mars 1884.

En samling familjebref.

Diverse tidningar och tidskrifter.

Muntliga meddelanden, dels af ännu lefvande och dels af numera aflidna personer.

I Riks- och Krigsarkiven befintliga uppgifter rörande släkten af Klint.

Hamora. Efter en etsning af Carl Constantin af Klint.

Det finnes släkter inom vårt land, hvilkas medlemmar led efter led framstå icke blott som lysande exempel på karaktärens och hjärtats sanna adel, utan äfven därigenom att de kring sin panna vira fosterlandsvännens, hjältens och vetenskapsmannens lager och hvilkas namn med oförvansklig glans stråla i minnets och ärans tempel.

En sådan släkt är adliga ätten af Klint.

Fosterländskt bildergalleri.
Henrik af Trolle.

Dessa betydelsefulla ord ha gifvit mig anledning att forska i vår släkts historia och böra vara en maning till oss som nu lefva och åt generationer som komma att

»ej af ättefädrens ära taga arfvet sorglöst opp».

Enligt den af vice amiral Gustaf af Klint till Riddarhuset inlämnade stamtaflan skulle den förste kände medlemmen af ätten Klint vara *Håkan,* född 1523, nämndeman i Uppvidinge härad, Kronobergs län. Han skall hafva blifvit ägare till fäderne- och frälsegården Svaneryd i Hörnarps socken. Hvad namnet å socknen beträffar är det feltryckt. Någon socken med detta namn finnes ej i Småland. Man kan vara fullt förvissad om att de upplysningar angående sin släkts stamförvanter, som amiral Gustaf af Klint lämnat, äro frukten af samvetsgrann forskning, ty han var en man bakom ordet och sade ej annat än hvad han kunde bevisa. Ett sekel har i det närmaste förrunnit sedan dess, och därunder ha tidens tand och människornas vårdslöshet gemensamt dragit försorg om att de gamla kyrkböckerna från 1500-talet skattat åt förgängelsen, och därigenom ha för oss

omöjliggjorts alla forskningar. Vidare säger stamtaflan att denne *Håkan* ägde tre söner: *Börje,* befallningsman (något motsvarande vår tids kronofogde), *Håkan* i Grenna, nämndeman, och *Sune,* korpral vid Smålands kavalleri. Af dessa är det endast den äldste, Börje, den förste som skref sig *Klint,* som kan blifva föremål för vår uppmärksamhet. Att följa allas öde skulle blifva för vidlyftigt. Hvem Börje var gift med, känner man ej, endast att han hade en son, som hette Nils eller Nicolaus Birgeri Klintæus, född 1603 och död 1694 som prost i Järsnäs' och Forserums församlingar i Småland. Hans ödmjuka bön till konung Carl X Gustaf om ett pastorat finnes i original i Riksarkivet och lyder som följer:

Stoormächtige Förste och Herre, Allernådigste Konungh.

E. K. Mt: giffwer iagh fattige Undersåte och Regementz predikant undher Wälb. Håkon Nilsson Skijttes Regemente (nuvarande Kronobergs regemente) tillkänna, att iagh vthi prediko embetettz hafwer tiänt 23 åhrs tijdh, först uppå bögden och sedhan 17 åhrs tijdh continuerligh under militien i Tyszland, Danmark och widh fortificationerna, Och ther igenom såsom och aff ålders tilltagande förswagas så wäl till ögonen som andra ledamoter, att iagh medh stoor mödha sådhan tiänst widare förmå, förstå och vthrätta. Här till medh haffwer förledna någre åhrs, landzens stoora miszwägst migh på mitt åboende heeman hårdeligen trängdt, Såsom och orsakatt stoor brist på min löhn att Spannemåhls deputat somliga åhren icke haffwer kunnatt sigh sträcka öffwer Siw eller åtta tunnor, eij heller sedan tillförordnade fiorton tunnor haffwer till räcka kunnatt, och iagh för then skull haffwer måst sättia migh i stoor skuld och gäll till min, min fattiga hustrus och monga barn näringh och uppehälle. Thetta mitt stoora beswär hadhe iagh een stoor förhopningh, skulle bliffwa lindratt, i thett H: Ahrw: Bispen M. Zacharias Luntebergius satte mig vthi walet till een församblingh Korsberga benämd: Men sedhan iagh hadhe fått heela församblingenes sustragium kom een ungh präst som någon tijdh hadhe waritt wälb:ne Hr: Ture

Sparres predikant, medh E. K. M:tz recommentations skriffwelse till Bispen, att bliffwa till samma församblingh försörgd: Ändoch iagh undherdonigast förmodher att thett ingalunda skede hadhe, der E. K. M:t om min långa tiänst, beswärliga willkor och ringa medel hadhe tillförene bliffwit påminter. Nu sij eller weet iagh fattigh man ingen rådh, hälst och emedhan iagh icke kan om någon roligare lägenheet bliffwa förwiszader, än underdånigast bedia, thett E. K. Mt: aff Konungzligh gunst och nådhe, nådigast behagar migh något, på något sätt, förhielpa, ther iagh, min fattiga hustru och monga barn, kunne vthi redheligheett bliffwa uppehålna. Och nådhgunsteligen förhielpa att icke andra Standz predikanter som bätter och roligare lägenhetter haffwa, eller yngre och minder meriteradhe äre, gamble krigzpredikanter vthi promition till bätter lägenheeter, föregåå. Jagh förwänter vthi alt som största undherdånigheet ett nådigt och gunstigt swar, att iagh fattigh, nödhträngde och bedröffwadhe man icke tröstlöös och bekymbratt affgåår. Och effter min reesa är lång, min medhel ringa fördristar iagh undherdånigast andre gången E. K. M:t härom att anmäla.

Förbliffwer E. K. M:tz

underdonige, ödhmiucke och trooplichtige
tiänare och undhersåte intill dödhen,
Nicolaus Bergeri Klintæus
Regementz predikant.

Af denna böneskrift ser man, att hans ungdom och större delen af mannaåren voro tunga genom kampen för brödet, men däremot var säkert ålderdomen trygg under herdetjällets tak. Till hög ålder kom han och fick se söner och döttrar växa upp under sina ögon. Hans barn återtogo farfaderns namn *Klint.* De voro tio till antalet, men vi känna endast namnet på sex af dem: Johan, korpral vid Västra härads kompani; Börje, stadskommissarie i Grenna och gift med Annika?; (Erik, kyrkoherde i Forserums och Järsnäs' församlingar, till honom skola vi sedan återkomma); Sara, gift med Jonas Lindbohm; Ingegerd och Maria. Klintæus' maka var

Karin Nilsdotter Hake, som var född 1616 och gifte sig 1634, således långt innan hennes make kom i burgna omständigheter, hvilket inträffade först omkring 1658. Hon afled redan 1669, många år före mannen. Sonen Erik efterträdde fadern redan 1680, då denne af år och mödor var för trött att sköta prästämbetet. Denne Erik var född 1642 och var först economus vid hospitalet i Jönköping och vice pastor, innan han kom till Järsnäs och Forserum. Hans graf reddes i Järsnäs 1706. Till maka hade han (Brita) Judith Jönsdotter Edera, född 1653, gift 1673 och död 1717. Efter sin makes död 1706 skulle hon med de hemmavarande barnen hafva flyttat till Frövik, en af de bästa bondgårdarna i Järsnäs och som ännu är i en af hennes ättlingars ägo, dit den dock ej kommit direkte utan genom byte på 1700-talet. Två af barnen lära dött därstädes vid unga år.

Af deras många barn är det endast sonen Esaias, född 1685 och död 1740 den 16 april, som vi komma att fästa vår uppmärksamhet vid. Han blef med åren häradshöfding och lagman öfver Norra och Södra Möre lagsaga af Kalmar län och var gift med Brita Maria Bubb, född 1705 och död den 27 juni 1741. Elfva barn stodo omkring den sörjande modern vid hennes makes frånfälle, men det är endast sonen Erik, han som bar farfaderns namn, hvars öde vi här blifva i tillfälle taga del af. För sina stora förtjänster om konung och fosterland blef han för jämnt ett sekel sedan hugnad med adligt bref och sköldemärke för sig och sina efterkommande.

I föräldrahemmet var det smått om jordiska ägodelar, hvarför barnen från späda år fingo lära sig arbeta och själfva skapa sin framtid, en skola som ofta danar de bästa medborgarna. Erik Klint föddes på Kölby nära Kalmar den 6 oktober 1732, således ett barn om endast nio år när hemmet upplöstes genom moderns, året efter faderns, inträffade död. Första tiden efter föräldrarnas frånfälle togo familjens vänner vård om de värnlösa barnen, men sedan begaf sig såväl Erik som hans syskon på egen hand ut i världen. Hans förfäder hade ägnat sig åt civila ämbeten och detta ämnade han äfven själf göra, hvarför han började studera vid Lunds

akademi, men för hela hans håg lekte sjömanslifvet som den härligaste bana en man kunde välja och drog honom med oemotståndlig makt till sig. Snart lämnade han därför lärdomsstaden och begaf sig till kofferdis för att inhämta de första grunderna i sjömansyrket, innan han sökte inträde vid örlogsflottan. Varm gudsfruktan och omutlig redbarhet utgjorde den grund, som lagts i föräldrahemmet, och på denna fasta klippa byggde Erik Klint under hela sin växlingsrika lefnad. År 1750 finna vi den adertonårige ynglingen som kofferdibåtsman och året därefter som ordinarie lärstyrman. Blott några få år senare, 1757, vederfors den dåvarande unge löjtnanten den utmärkelsen att blifva tjänstgörande militärguvernör och informationsofficer vid den under ny form i Karlskrona inrättade kadettskolan. Detta lilla militära läroverk var den första grunden till krigsakademien, som Karlberg benämndes, då både landt- och sjöofficerarna därstädes fingo sin utbildning. Det var denna skola som Erik Klint under många år ägnade sitt bästa arbete och efter honom son och sonson. Hans ämnen voro navigation, sjötaktik och manövrering, och sommar efter sommar var han kadetternas chef under deras sjöexpeditioner. Åren 1764, 65 och 66 företog Klint en Ostindieresa på skeppet Finland under öfverste S. Ruths befäl. Till kaptenlöjtnant avancerade han 1767.

De värdefulla handskrifna anteckningar, som Erik Klints äldste son vice amiral Gustaf af Klint fört under en mångfald af år och som välvilligt ställts till min disposition, gifva oss en ganska klar inblick såväl i hans faders som hans eget lif och verksamhet. Men namnet Klint är så nära införlifvadt med svenska flottans öden under denna tid, att det är hart nära omöjligt skrifva denna släkts historia utan att här och hvar bifoga något om Sveriges sjövapen och en del af de personer, som då lefde och buro dagens tunga och hetta och af hvilka flera klädde blodig skjorta för fäderneslandet. *Det bör dock först och sist ihågkommas, att med dessa ofullständiga teckningar ej på minsta sätt är meningen att innefatta svenska flottans historia under krigsåren 1788—90 eller på 1800-talet.*

I sina anteckningar har amiral Gustaf af Klint dessutom bifogat andra saker, som visserligen ej speciellt beröra hvarken flottan eller hans släkt, men de påminna om och belysa en hel del förhållanden, som det för vår tids barn kan vara af intresse att få del af, hvarför de här medtagits.

Innan vi fördjupa oss i Erik Klints officiella lif, vilja vi först kasta en hastig öfverblick öfver en del af hans enskilda, såsom hans giftermål m. m. Hans maka var den dygdesamma och ädla Katharina *Charlotte* Gyllenstam, dotter till öfversten vid amiralitetet, riddaren af Kungl. Svärdsorden Jonas Zacharias Åberg, nobil. Gyllenstam, och Katharina Elisabeth von Numers. Charlotte Gyllenstam var född i Karlskrona den 25 februari 1749. Hennes födelsedag uppgifves olika, men vi taga för den rätta den som hennes make egenhändigt skrifvit och som dessutom finnes upptagen i det griftetal som hölls öfver henne. Deras bröllop firades i hennes födelsestad den 18 september 1768. Fadern, öfverste Gyllenstam, var en hedersman af gamla stammen; hans valspråk var: »*Frukta Gud, ära konungen, jämn gång*», och detta upprepade han vid alla tillfällen, vare sig att det gällde med- eller motgång. Charlotte Klint var en vacker kvinna med fina, nobla anletsdrag, väl utrustad såväl på hufvudets som hjärtats vägnar, därom vittna de bref som ännu finnas i behåll efter henne.

Klok och omtänksam, arbetsam och enkel, förstod hon att skicka sig efter förhållandena och fostra sina många barn i tukt och Herrans förmaning. Erik Klint var mycket gudfruktig, besökte flitigt kyrkan och läste ofta bibeln med sin maka och sina barn, och det företogs ingenting i deras hem utan att den högstes bistånd först anropades, och med undergifvet sinne buro båda makarna de motgångar som ofta mötte dem under deras lefnad. Som en ovanligt skicklig sjöman, och därtill en särdeles human såväl förman som kamrat, var Klint beständigt upptagen af tjänsten, och omsorgen om hemmet lämnades helt och hållet i hans makas händer. Hårda och allvarliga voro tiderna, i synnerhet under krigsåren 1788, 89 och 90, då såväl Klint själf som fyra förhoppningsfulla söner stundligen voro utsatta

för krigets alla farligheter. Men hos makan och modern förspordes ingen jämmer häröfver, fäderneslandet kräfde detta offer och hon lämnade sitt hjärtas dyrbaraste skatter utan veklig klagan, som det höfves en sann kvinna. Många ekonomiska bekymmer hade kunnat undvikas, om lönerna till flottans officerare ordentligt utbetalts. Som exempel kan nämnas att Erik Klint först *nio* år efter sedan han befordrats till major erhöll sin till denna grad hörande lön, stor 200 Rdr.

Mycket måste den stora barnskaran försaka af hvad vår tids barn anse oumbärligt, äfven om deras fader intager en mindre framskjuten ställning i samhället än hvad Erik Klint gjorde. Så t. ex. hade de under sina uppväxtår i föräldrahemmet ej någon byrå, utan hvar och en af dem hade endast en trästol, på hvilken de förvarade sitt lilla linneförråd och öfriga små tillhörigheter. Ej sörjde de öfver att så litet af denna världens gods och guld fallit på deras lott; förnöjsamhet, tacksamhet och syskonkärlek utgjorde bandet som knöt dem fast vid hvarandra och vid det enkla, för dem dock så obeskrifligt kära föräldrahemmet. Ut i världen till höga äreposter gingo ett par af sönerna, men den flärdfrihet och de små pretentioner på lifvet som de insupit vid fäderneharden, dem bibehöllo de under hela sin lefnad.

Erik Klint var själf sjöman till hela sin själ och gladdes att se huru hans barn, i synnerhet Gustaf och Carl, från sina spädaste år älskade det yrke som var hans. Han tog dem ofta med sig på varfvet i Karlskrona och lärde dem genom samtal, hvilken stor betydelse flottan har för landets försvar, och i hans gästfria hem umgingos på förtrolig fot hvad flottan på den tiden ägde ypperst af sjömannaduglighet och fosterlandskärlek, bland hvilka främst då märktes den store skeppsbyggmästaren Henrik af Chapman, under hvars ögon och efter hvars modeller ej mindre än 12 linjeskepp och lika många fregatter byggdes inom åtta år, och gamla fartyg reparerades i de af den framstående öfverdirektör D. af Thunberg uppförda dockorna på varfvet.

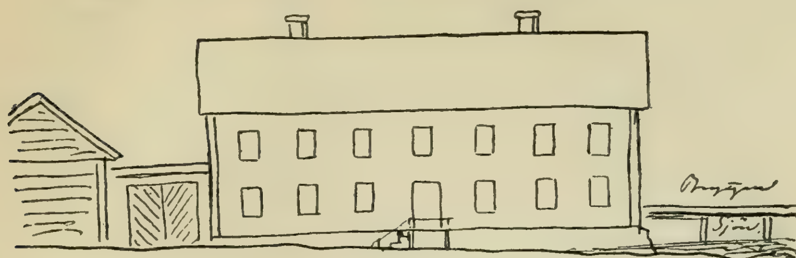
Under dessa år utvidgades fästningsverken vid Kungsholmen och Kungshatt och när kriget utbröt 1788, var Karls-

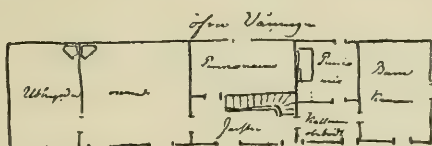
krona väl väpnadt att möta ovännen som nalkades dess strand. Åt sjösidan voro utom de förut omnämnda fästningsverken batterier anlagda på flera omkringliggande öar och till deras försvarande voro ugnar inrättade att glödga kulor uti. Skansarna hade 200 kanoner och inne i staden voro gatorna spärrade med spanska ryttare. På Pantarholmen och Hvita krog voro vallar och fästningsverk anlagda och på det sistnämnda stället var vägen ut till landsbygden afstängd medelst en graf, som var 18 alnar bred, 5 alnar djup och 380 alnar lång och som förenade vattnet på båda sidor. På redden voro stora blockskepp placerade, och staden hade till sitt försvar utom alla handgevär ej mindre än 959 kanoner. Nog hade man, medan kriget ännu låg i luften sökt värna om sitt dyrbara gods och modiga män funnos, som med väpnad arm och gladt mod voro färdiga att värna om moder Sveas ära. Det var helt naturligt, att sådant skulle inverka på unga sinnen och från tidiga år hos dem inrista pliktens allvarsbud.

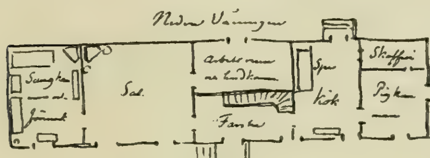
Erik och Charlotte Klints barn voro till antalet sjutton, och än i dag finnes i behåll ett prästbevis, afskrifvet direkte ur kyrkboken 1790. Amiralitetskyrkan blef räddad undan branden som härjade Karlskrona det ofvannämnda året. Vi komma längre fram vid hvart och ett af barnens historia att från det gamla papperet afskrifva både namn och faddrar.

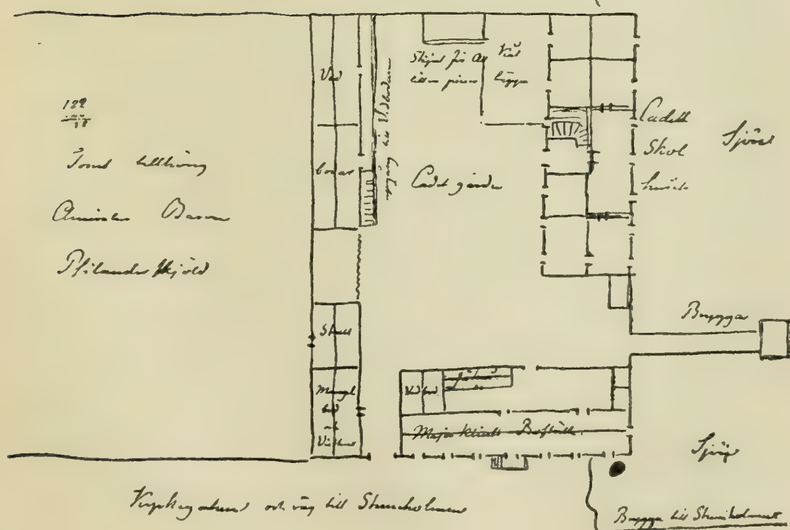
Det hus i Karlskrona, som Klint med sin familj bebodde från 1770 till 1785 (se efterföljande ritning öfver bostaden, ritad af den äldste sonen, den sedan ryktbar vordne vice amiral Gustaf af Klint) och där tretton af hans barn första gången skådade dagens ljus, tillhörde amiral N. Psilanderskjöld och var beläget alldeles intill kadettskolan,* vid bryggan som gick emellan kronobageriena och Stumholmen. Ej

* Efter 1790 års brand tillhörde kadettskoletomten Aspégrenska familjen (kassören) och beboddes äfven af Aspégrens änka och barn. Familjen Aspégren anlade ett varmbadhus med kallvattensbassäng, som i slutet på 1860-talet inköptes af löjtnant C. Tjäder. Sedermera ägdes tomten af Galvaniseringsbolaget samt kapten H. Stark vid kungl. örlogsflottan och såldes härefter till konsul C. A. Svahn, som på 1890-talet därstädes anlade en lampfabrik.

Sal.

Sjön
Brygga

det minsta fartyg kunde lägga till eller från varfvet, eller insegla i hamnen utan att passera där förbi. För Klints gossar voro också Östersjöns böljor, när vårens vindar bräckt isens bojor, i solig sommartid och kulen höst den käraste synen, och nere vid stranden bland båtar och jollar var den plats, där barnen från ganska späda år ostörda fingo leka. År 1781 var han nära att genom drunkning mista sina tre äldsta söner, Gustaf tio, Carl sju och Fredrik fem år, men de blefvo lyckligtvis räddade.

Riddare af Svärdsorden blef Klint 1772, och till major vid örlogsflottan nämndes han 1776. Den ena fregatten och linjeskeppet efter det andra blef färdigt efter den snillrike Chapmans konstruktion och gick af stapeln på varfvet i Karlskrona, och de flesta profseglade Klint, på samma gång som han hade sin lärarbefattning vid kadettskolan och öfvade flottans styrmän. Därtill kom det ansvarsfulla värfvet med nya sjökorts uppritning och de gamlas rättande, hvilket äfven lades på hans axlar. Detta verk stod under ledning af konteramiral Johan Nordenanckar. Klint började ofta sitt arbete kl. 4 om morgnarna och använde aldrig en enda penning, knappast en stund för sitt eget nöje. Hela hans lif från barndomsåren var en enda lång arbetsdag med hans lands och hans familjs väl som mål.

Som chef på fregatten Illerim, hvilken 1782 utgjorde en del af den eskader som utrustats för att konvojera handelsfartyg, insjuknade Klint mycket svårt i en elakartad rötfeber, som innästlat sig på fartyget och var nära att beröfva honom lifvet. Sjukligheten ombord hade fortgått hela sommaren, och när fregatten i oktober anlöpte Plymouths hamn, måste en engelsk läkare, doktor Rummel, anlitas för att biträda uppbördsfältläkare L. A. Palander. Efter eskaderns hemkomst på hösten till Karlskrona utbredde farsoten sig i staden och en svår missväxt tillstötte, som uppjagade spannmålsprisen och gjorde att nöden bland befolkningen blef stor. I Klints hem insjuknade hela familjen och tjänstfolket i rötfeber och till och med de personer, som i de sistnämndas ställe anlitats; men ingen dog utom hans svägerska Laurentia Kristina Gyllenstam.

Den 3 juni 1783 blef Klint medlem af Örlogsmannasällskapet.

För att bygga ny skeppsdocka på varfvet, verkstäder m. m. kommenderades under några år soldater så långt bort som från Värmland och Hälsingland. Penningtillgången var ytterst knapp och befälet hade stora bekymmer med anskaffande af proviant åt dem.

Emellan Erik Klint och generalamiral Henrik af Trolle var det varmaste vänskapsförhållande och brukade Klint med sin familj gärna besöka honom på hans $^3/_4$ mil från Karlskrona belägna egendom, Västra Boråkra. Den 2 februari 1784 stod Trolle fadder åt en af Klints söner, som i dopet erhöll sin gudfaders namn, Henrik, men inom helt kort tid därefter afled först generalmajor af Trolle och sedan hans lille gudson och namne.

Den 16 februari det ofvannämnda året afreste till Stockholm i och för flottans räkning generalamiralen, åtföljd af sin öfveradjutant öfverstelöjtnant Otto Henrik Nordenskjöld, och den 54-årige mannen angreps därstädes af en svår halsfluss, som afklippte hans lifstråd den 12 mars. Trolle var så älskad och uppburen af flottans officerare, att de öfver honom läto prägla en medalj med hans bröstbild och det hölls ett offentligt minnestal af doktor Faxe den 27 december 1784 i den då nyss färdiga modellsalen i Karlskrona. I denna sal finnes en af Sergel i hvit marmor huggen bröstbild af Trolle och å väggen öfver bilden står följande inskription: »Upprest af konung Gustaf III:e» och på piedestalen: »Henrik af Trolle, Generalamiral och Commendör med Stora Korset af Kongl. Svärdsorden; född den 24 nov. 1730 död den 12 mars 1784». Han efterträddes i Karlskrona af grefve Carl August Ehrensvärd, ende sonen till Augustin Ehrensvärd, »skaparen af arméns flotta samt Sveaborg».

En af Klints familj länge närd önskan blef förverkligad 1785, då den gamle morfadern, öfverste Gyllenstam, som ofta brukade besöka sina barn, oaktadt han hade mycket svårt att röra sig i följd af värk i benen, en dag kom promenerande och skänkte dem ett hus, som han köpt af öfverste N. Gyllenschrufs arfvingar för 2,000 plåtar, en för

den tiden stor summa. Huset var beläget i stadens östra del vid det s. k. Hästkvarnsberget och var rymligt och bekvämt och hade fri utsikt öfver örlogsredden. Klint använde mycken möda för att iståndsätta det på bästa sätt, ej anande att det inom fyra år skulle af elden jämnas med jorden.

Det var starkt i fråga 1786 att Erik Klint skulle adlas och erhålla sin svärfaders, öfverste Gyllenstams, namn och nummer på Riddarhuset; men saken förföll.

År efter år fortfor den svåra nöden i Karlskrona och på konung Gustaf III:s födelsedag 1787, då amiralitetets stater och kårer voro församlade på fest hos generalamiralen grefve C. A. Ehrensvärd, beviljade flottans officerare en procent af sina små löner till nödens afhjälpande.

Nu randades det ödesdigra året 1788 och innan vi fortsätta Erik Klints historia, måste vi för en stund sysselsätta oss med det andra i ordningen af hans barn, sonen Gustaf, enär fader och son i synnerhet under krigsåren gingo sida vid sida, lika nära förenade som pilen är med bågen.

Öfverst på det förut omnämnda gamla, af tiden gulnade och nötta papperet, där hans barns namn och faddrar stå upptecknade, har Erik Klint med egen hand skrifvit följande:

»Min kära hustru Catharina Charlotta Gyllenstam som var född den $^{25}/_{2}$ 1749 afsomnade i Herranom på Wisborgs Slottskungsladugård den 30 mars 1808 och begrofs i Wisby stads kyrka (Domkyrkan) den 6 April 59 år gammal.»

»Förteckning uppå öfverstelöjtnanten och Riddaren med Stora korset Wälborna Herr Erik Klints och Wälborna Fru Catharina Charlotta Gyllenstams barn som vid Kongl. Am:st Församlingen på efternämde år och dagar till Dop och Christendom befordrats nml.:

I.

1769 Juni 18 Föddes dottren *Brigitta Catharina* döpt den 19. Dopvittnen voro Herrar: Commendr. Capiten J. Åberg

(Nobil Gyllenstam) Varfs Capit. Herr Mathias Stahre Lieut:n Herr Carl Reinhold Pettersén. Fru Catharina Elisabeth Åberg f. von Numers Fru Charlotta Eleonora Stahre och Helena Sophia Åberg.»

Brigitta var liksom alla sina syskon född i Karlskrona. Hon afled ogift hos sin svåger öfverstelöjtnant Johan Melander på Skrape i Blekinge den 5 april 1829.

II.

»1771 Maj 31 Föddes sonen *Gustaf* döpt 2 Juni Dopvittnen Comendr. Högvälborne Herr Grefven A. J. Wrangel af Sausis Commendr. Capiten. Wälborne Herr Ch. Ludvig Jägerskjöld, Commendr. Capiten. Högvälborne Herr Baron J. Cederström, Högvälborna Fru Amiral:n B. E. Psilanderskjöld f. Dalman Fru Justiarskan J. Sundvall och Fröken Laurentia Psilanderskjöld. Frånvarande Commendr. Capiten. Wälborne Herr Johan Albr. Schönström och Fru Commendr. Capitenskan Anna Christina Wagenfelt f. Pettersén.»

Underst efter förteckningen på alla sjutton barnens namn och faddrar står följande:

»Af Kongl. Am:ts Kyrkoböcker rätterligen extraherat intygar
Carlscrona den 16 November 1790
Olof L. Sandell.»

Enligt den tidens sed döptes barnen så fort som möjligt efter deras födelse, emedan man trodde att de annars lätt kunde blifva utsatta för onda makters angrepp. Förteckningen öfver faddrarna är ganska intressant, emedan den nämner Karlskronas mest betydande societet under senare hälften af 1700-talet. Bland dem finnas namn, som då stodo högt i anseende men som nu alldeles försvunnit ur världen, och ingen bär dem mera. Ett af de många bevisen på huru släkten komma och släkten gå:

»Men det höstliga kornet, som jordas,
ej vintriga månar föröda;
vid vårsolens blick det fullbordas
till sommarens gyllene gröda.»

Gustaf blef yngling vid ett kofferdikompani 1778, kadett vid amiralitetet 1781, fänrik därstädes 1782, lärare vid kadettkåren 1789, adjutant vid flaggan under storamiralens eget befäl 1788, densammes flaggadjutant på chefsskeppet Gustaf III 1790, kapten vid amiralitetet samma år, informationsofficer vid kadettskolan i Karlskrona 1791 och vid Karlberg 1792, ledamot af Örlogsmannasällskapet 1797, major vid örlogsflottan 1799, riddare af Svärdsorden 1802, ledamot af Krigsvetenskapsakademien 1804, öfverstelöjtnant i flottorna och generaladjutant af eskadern 1805, öfverste i flottan 1814, konteramiral och kommendör af ofvannämnda orden 1820, vice amiral 1825, kommendör med stora korset af Svärdsorden 1829, riddare af ryska S:t Annae-ordens 1:a klass, kommendör af franska Hederslegionen 1836, ordförande i Sjöförsäkringsöfverrätten 1837, Storkors af danska Dannebrogsorden 1838, guldmedalj samma år. Vetenskapsakademien lät 1884 prägla en minnespenning öfver honom.

Hos Gustaf förspordes från hans tidigaste år en okuflig längtan att våga en dust med Ægirs döttrar och han gillade inga andra nöjen än nere i båtarna vid sjöstranden i Karlskrona. Gossens drömmar och lekar om flottor och fartyg blefvo ynglingens och mannens hela lif och verksamhet. Kadetterna, som erhöllo undervisning af hans fader, voro mycket svaga för det vetgiriga barnet och långt innan den lille pysen kunde läsa en enda bokstaf, var han den mest intresserade åhörare af de lektioner som hans fader gaf de unga sjöofficersämnena, som voro anförtrodda i hans vård. Vid fem års ålder kom Gustaf i skola hos en magister Björkander och hans systrar, hvilka mycket berömde honom för hans lätthet att fatta. Därefter åtnjöt han undervisning af magister Kindbom tillsammans med dåvarande löjtnant Pettersens söner Otto och Carl Julius, men dessa voro glada fyrar, som föga älskade boken, och magistern

en alltför efterlåten herre, som gaf sina disciplar fria tyglar, hvilka dessa ej försummade att begagna sig af. Gustafs lärare blef sedan en magister Rubin och slutligen när han hunnit till tolf års ålder, en magister Lychou, som var lärare vid kadettskolan. Från den stunden blef boken hans vän och han ägnade sig med ifver åt studierna, som han i följd af lektor Lychous 1783 inträffade död fortsatte vid kadettskolan.

Redan vid sju års ålder var Gustaf så säker vid handtering af segel, att han, åtföljd af någon bland de större kadetterna, fick med sin faders »blekingsjolle» segla ut på kofferdiredden invid Karlskrona, och han säger i sina anteckningar att endast ett par år därefter fick han det förtroendet att som anförare för en liten eskader med kadetternas båtar förrätta åtskilliga evolutioner eller krigsrörelser, hvarvid han själf upprättade ett signaleringsbref och betjänade sig af näsdukar i stället för signalflaggor. Om vintrarna utfördes dessa öfningar på skridsko. Han förfärdigade små modeller af alla slags fartyg och tacklade dem med den största omsorg. De voro så fina, att han använde körsbärskärnor i stället för block och göt ankare och kanoner af bly. Flaggor, vimplar och segel sydde han själf och manövrerade de små skeppen sedan i både lugnt och hårdt väder. Kadetternas lärare i skepps upp- och aftackling var en skeppare som hette Lustig, en riktig gammal klassik; ännu på 1860-talet gick det man och man emellan i Karlskrona historier och ordstäf efter skeppar Lustig. Gubben var mycket framstående i sitt fack och höll noga ögonen på kadetterna, att de ej fuskade i hans ämne. I Gustaf fann han en tacksam lärjunge och redan vid elfva års ålder kunde gossen, tack vare skeppar Lustig, allt hvad som till ett skepps tackling hör. Genom bemedling af en släkting på Gustafs mors sida, öfverstelöjtnant M. Stahre, blef Gustaf antagen till »Yngling» vid ett »kofferdiekarlskompanie» och föräldrarna erhöllo härigenom »karlgage» för honom från 1778, när han endast var sju år gammal. Det var på den tiden alls ej ovanligt att till och med små flickor inskrefvos vid dylika

kompanier, och deras föräldrar fingo därigenom för dem samma förmåner som om de hade varit gossar. Detta »karlgage» utgjordes det ena halfva året af 2 Rdr i månaden och den andra halfva delen 1 Rdr 16 sk., och dessutom erhölls halfva året 3 sk. om söckendagarna och 2 sk. om helgdagarna. Vid åtta års ålder hade Gustaf börjat kopiera och så småningom äfven att rita kartor, och han blef snart sin fader till stor hjälp härmed. I ersättning erhöll han en specie för ett regalark. Denna ringa penning blef dryg i den förståndige och vid försakelser vane gossens hand. Han kunde nu från tolf års ålder till sin stora glädje hålla sig själf med kläder och bestå sig lyxen af en egen liten båt, för hvilken han själf tillverkade tackling och segel. Genom outtröttlig flit hade han på kartritning förtjänat femton Rdr, hvilka han kunde få använda efter eget godtfinnande. Men huru han skulle kunna göra bästa bruk af denna »tunna guld», därmed brydde han sin hjärna natt och dag. Medan han grubblade härpå öppnades hans ögon mera och mera och han fick klart för sig, huru oerhördt hans kära moder måste sträfva för den stora familjen under de mest tryckande ekonomiska förhållanden och att båda föräldrarna gjorde uppoffringar för egen räkning, för att kunna fostra sina barn. Han skyndade nu att erbjuda modern sina besparingar, hvilka hon dock under tårar nekade att emottaga. Slutligen kunde han förmå henne därtill och han säger, att han aldrig känt sig mera lycklig än då.

Sin första egentliga sjöresa företog Gustaf på fregatten Illerim 1782, där hans fader, som förut är nämndt, var chef, och hans förtjusning öfver att komma till sjöss gränsade till vildhet. Fregatten låg under sin resa i sex veckor i Nordsjön utsatt för svåra stormar och två tredjedelar af besättningen insjuknade i rötfeber, men detta nedsatte ej Gustafs mod. Hans högsta förtjusning var att dagligen äntra upp till alla masttopparna och han jublade högt, när fregatten kastades fram och tillbaka emellan de skyhöga vågorna och stundom till och med doppade rånockarna däruti. När hans fader med största andakt bad Gud om

Erik af Klint
f. 1732, d. 1812.

Charlotte af Klint
f. Gyllenstam 1749, d. 1808.

Gustaf af Klint
f. 1771, d. 1840.

Kerstin af Klint
f. Akrel 1783, d. 1864.
Efter akvarell af A. U. Berndes 1799.

Kerstin af Klint
f. Akrel 1783, d. 1864.
Porträttet är från äldre dagar.

godt väder »var jag själf», säger Gustaf, »nog oförnuftig att önska motsatsen». Snart skulle dock gossens öfvermod stäckas och hans karaktär från den stunden danas till den ovanligt tänkande och förståndige yngling och man som han sedan blef. Först insjuknade hans fader i den å fartyget gängse sjukdomen och förtärde under nitton dygn ej någon föda, och när han trodde sitt slut vara nära, inkallade han Gustaf och uppmanade honom till dygd och gudsfruktan och att framföra hälsningar till sin moder och syskon. När fadern sedan tillfrisknade, blef Gustaf angripen af samma svåra sjukdom och när han uppsteg från sitt sjukläger, var han alldeles förändrad till sitt sinne och den elfvaårige, under resan till fänrik föreslagne gossen var till tankar och uppfattning redan i mycket en man, medveten om lifvets allvar.

Gustafs fader fick order att den 2 augusti 1783 profsegla fregatten Bellona samt att upplägga den i Göteborg och såväl Gustaf som hans nioårige broder Carl, hvilken då var skeppsgosse, fingo medfölja på denna resa. Skeppsgossarna hade utom beklädnad 11 Rdr 6 sk. om året i arfvode. Året därpå blef jakten Triton utrustad för att under Erik Klints befäl undersöka farvattnet i Östersjön ända till Danzig, Memel och Pillau. Äfven på denna resa medföljde båda sönerna sin fader, den yngre, Carl, som volontärkadett. Vid hemkomsten förminskade Gustaf på egen hand en hel del skärgårdskartor, hvilka i en framtid blefvo honom till stor nytta vid upprättandet af Sveriges sjöatlas, enär vid den stora eldsvådan i Karlskrona 1790 en hel del af kronans kartor blefvo uppbrända. Hans fader var mycket orolig att Gustaf skulle öfveranstränga sig med kartritning, hvarför Gustaf mången gång för att undvika faderns vaksamma öga arbetade på dem i smyg om nätterna.

Den 8 juni 1785 besökte konung Gustaf III Karlskrona, och Gustaf Klint fick högtiden till ära första gången uppträda i guldgalonerad fänriksuniform med strutsfjädrar i hatten och rosetter vid knäna och på skorna. Men oaktadt sin ungdom bländades han ej af denna lyx och grannlåt utan tyckte inom sig att den var alldeles olämplig för en sjöman.

Sommarmånaderna tillbragte Gustaf till sjöss och under vintrarna sysselsatte han sig med de teoretiska ämnena som tillhörde vapnet. I dessa erhöll han undervisning af den i astronomi och matematik särdeles skicklige professor C. G. Bergström. Redan 1787, vid sexton års ålder, kunde Gustaf aflägga sin officersexamen. Kort därefter blef han anställd som biträdande lärare i de nautiska ämnena vid kadettskolan i Karlskrona och sedan som verklig informationsofficer, hvilken befattning han fortfor med äfven sedan skolan införlifvats med den 1792 inrättade krigsakademien på Karlberg.

Man vore frestad sida för sida afskrifva den då ej mera än 17—19-årige Gustaf Klints anteckningar och reflexioner öfver flottans ställning och förhållanden under krigsåren 1788—90, som han tecknar med en kännarblick och erfarenhet som kunde hedra en man, hvilken grånat i fäderneslandets tjänst. Vi måste tyvärr nöja oss med några alltför korta utdrag. Konung Gusaf III hade från början af sin regering med största intresse omfattat sjövapnet, väl vetande hvilken stor betydelse detta äger för ett land med så vidsträckta kuster som Sverige. Präktiga skepp af alla storlekar hade byggts och konungen hade uppmuntrat de unga officerarna att tjänstgöra å främmande, krigförande nationers fartyg för att inhämta de förbättringar i materielens behandling som dessa kunde äga. Flottans hufvudstation var i Karlskrona och högsta befälet därstädes innehades af öfveramiralen grefve C. A. Ehrensvärd, amiralen grefve A. J. Wrangel, vice amiralen C. Tersmeden samt varfsamiralen H. af Chapman. I Göteborg innehades detsamma af vice amiralen baron Jakob Cederström. Skärgårdsflottan kommenderades i Stockholm af öfverste U. G. Ehrenbill och i Sveaborg af öfverste M. C. Ankarsvärd. Bland de officerare, hvilka från främmande land hemfört nya lärdomar i sjötaktiken och i det franska signaleringssättet, stod främst öfverstelöjtnant Otto Henrik Nordenskjöld, och bland från det stora sjökriget emellan Frankrike och England hemkomna officerare märkas vidare J. Puke, M. D. Palmqvist, C. A. Gyllenskepp,

H. J. Nauckhoff, C. A. Wachtmeister, M. Rosén von Rosenstein, C. J. von Hohenhausen, J. H. Schützercrantz, S. M. von Rajalin, A. Virgin, Blessing, D. Zachau, C. D. Feif, A. Tornqvist, O. Cederström m. fl., af hvilka de flesta blifvit dekorerade med orden »pour le Mérite». Underofficerare och menige man voro genom täta sjökommenderingar väl öfvade och konung och fosterland blickade med stolthet och stora förhoppningar på flottan, vissa om att denna skulle hemföra ära och seger åt sitt vapen.

Att här redogöra för konung Gustaf III:s krig med Ryssland kan naturligtvis ej ifrågakomma, det är alltför väl kändt genom historien och därtill fordrades dessutom en forskares fina penna. Vi vilja endast nämna att Turkiet sedan 1786 sysselsatt ryssarna i söder och att ryska flottan, kommenderad af amiral Greigh, utrustades i Kronstadt 1788 för att afgå till Arkipelagen och att vice amiral von Dessen sändts i förväg med tre tredäckare om hundra kanoner samt fyra fregatter, hvilka skulle föra flottans förråd till Sundet. Den svenske konungen ville i ersättning för de turkiska subsidierna hindra ryska flottan att lämna Östersjön och till detta ändamål utrustades i Karlskrona en eskader. För att kunna hitta på någon lämplig anledning till krigets början fick storamiralen hertig Carl, hvilken emottog befälet öfver denna flotta, order att, så snart den ryska flottan anträffades, fordra salut från skeppen, ej som prins af blodet, utan som Sveriges storamiral och, om denna nekades, utkräfva den med våld. Gustaf III ansåg det vara omöjligt att förmå ryssarna godvilligt härtill och kunde därigenom försvara att han öppnat kriget, hvilket han enligt regeringsformen ej ägde rättighet göra utan ständernas medgifvande.

Erik Klint hade med biträde af sin son Gustaf utarbetat nya sjökort öfver Östersjön, Kattegat, Finska viken m. m., och vid krigets utbrott 1788 erhöll flottan de första öfver Finska viken, hvilka naturligtvis voro af stort värde. Men för öfrigt saknades all lokal kännedom om skärgårdarna och däraf följde stora hinder i skärgårdsflottans tjänstgöring äfvensom förluster af örlogsfartyg.

I Karlskrona inträffade den 19 april 1788 med extra post en kunglig befallning om utrustande af tolf linjeskepp, fem fregatter och tre smärre fartyg, hvilka skulle vara segelfärdiga redan den 30 maj. Till chef för bemälda flottas armerande förordnades öfverstelöjtnant Otto Henrik Nordenskjöld, och på hvarje skepp samt fregatt kommenderades en löjtnant och en fänrik att verkställa utrustandet. På utsatt dag var flottan färdigrustad och samma dag anlände storamiralen hertig Carl för att emottaga högsta befälet.

Eskaderchef var excellensen grefve A. J. Wrangel, flaggkapten öfverstelöjtnant O. H. Nordenskjöld, divisionschefer grefve C. A. Wachtmeister och F. Linderstedt, skeppschefer öfverstelöjtnanterna H. F. Wachtmeister, C. V. Modée, H. af Christernin, C. V. Kuylenstjerna, C. J. Raab, J. Hisingsköld, M. S. von Krusenstjerna, P. Fr. Dahlstedt, grefve B. P. Horn af Rantzien och Fahlstedt. Fregattchefer majorerna O. M. Fust (nobil. Nordenstjerna), J. Puke, H. J. Nauckhoff, Wollin, Billing, kaptenerna A. H. von Horn, Dufva och löjtnant A. Virgin. Den sistnämnde var fader till världsomseglaren amiral Christian Adolf Virgin:

»På ödslig fjäll, långt ner i nya världen
står hafvets Gud och gläds åt stormens kyss,
han ser den djärfve seglarn våga färden
och knappast förr han skådat sådan kryss.

Väl är från krigets tid mång' runa vorden
af Saga skrifven uti häfden in;
skrif nu att han som styrde kurs kring jorden
med tretungsflagg — hans namn det var Virgin.»

Åt Erik Klint uppdrogs att föra chefsskeppet Gustaf III med storamiralen hertig Carl ombord, hvilket förtroende han bibehöll under hela kriget. Till flottans bemannande, oberäknadt sjömanskapet, embarkerade en del af Jönköpings, Kalmar, Västgöta-Dals indelta samt Konungens eget och en del af det Sprengtportenska värfvade regementet. Alltsom kriget framskred blef det svårare och svårare för befälet att manövrera sina fartyg. Af det öfvade manska-

pet dogo många dels i striderna och dels af farsoter, hvilka härjade ombord. Besättningarna ersattes sedan mera och mera af landtsoldater, hvaraf många aldrig förr sett hvarken haf eller skepp och föllo öfver bord dels af förskräckelse och dels därför att de ej uppfattade kommandoorden, och slupar måste i början ligga till hands invid skeppen för att fiska upp de stackars landtkrabborna.

Efter sin officersexamen började Gustaf Klint en tjänstgöring som föga öfverensstämde med hans skaplynne. Utom lektionerna med kadetterna blef han beordrad att exercera sjömanskapet, och alla dessa stela handgrepp och rörelser, hvaraf exercisen på den tiden bestod, fann han obeskrifligt plågsamma och längtade efter det fria lifvet till sjöss. Men vakt- och exercistjänsterna höllo honom bunden och han såg den ene efter den andre af sina kamrater begifva sig ombord på de i Karlskrona hamn vimlande örlogsfartygen.

Ändtligen slog hans befrielsetimme och den 31 maj, samma dag som han fyllde 17 år, embarkerade han å linjeskeppet Dygden. Den 1 juni mönstrade konungen personligen sin präktiga flotta och lämnade den sedan till sin broder hertigen och begaf sig åter till Stockholm för att därifrån med armén embarkera på galärflottan och 19 juni med denna öfvergå till Finland. Vidriga vindar kvarhöllo eskadern på Karlskrona redd till den 9 juni och den 22 uppjagades vice amiral von Dessens flotta, som vid åsynen af de till slag färdiga svenska skeppen, utan någon ordväxling ens, gaf den åstundade saluten för flaggan och seglade bort med sina rika skatter af krigsförråd, penningar och proviant. Hertigen, hvilken var bunden af konungens order, måste låta eskadern oantastad passera. Ännu ett par ryska fregatter möttes och saluterades innan den svenska flottan ankrade å Hangö redd. Konung Gustaf III passerade sin örlogsflotta den 1 juli och gick med skärgårdsflottan till Sveaborg. Samma dag förflyttades Gustaf Klint till storamiralens fartyg, där hans fader var chef. Örlogsflottan lämnade Hangö och emottog den 7 juli genom fänrik J. J. Dorph, som förde jakten Athis, konungens depesch att kriget emot Ryssland var förklaradt och tog redan den 8 i

samma månad utanför Nargön tvenne ryska fregatter, hvilka utgått för att exercera kadetter. Den ena af dessa, Jaroslaw, om 38 kanoner, emottogs af kapten E. G. Hökeflycht, och Erik Klints andre son i ordningen, den knappast mera än 13-årige Carl, blef af storamiralen utnämnd till fänrik och kommenderad att tjänstgöra på Jaroslaw. Den andra fregatten som togs hette Hektor och var om 32 kanoner, dess chef blef kapten P. S. Gyllenskepp. En rysk kofferdigaleas blef äfven tagen.

Flottan ankrade nu på Mjölö redd och blef förstärkt med från Karlskrona anlända tre linjeskepp och en fregatt, hvilkas chefer voro öfverstelöjtnanterna C. F. Enesköld, G. Psilanderhjelm och F. V. Lejonanckar samt kapten Dufva. Det fanns två med detta sista namn, hvaraf den ene hette Bengt och den andre Johan Fredrik. Från skärgårdsflottan förstärktes den vidare med ett par fregatter under befäl af öfverstelöjtnant V. von Stedingk och major C. H. Carlheim-Gyllensköld. Dessutom anlände fartyg med trupper, hvilka debarkerade i Helsingfors. Konungen besökte flottan den 12 juli och beság de tagna ryska skeppen. Under hans vistelse ombord föreställde hertig Carl för konungen Carl Klint, som af majestätet fick bekräftelse på sin fänriksutnämning.

Den svenska flottan afgick från Sveaborg den 14 juli och den 17 kom ryska flottan i sikte. Den förstnämnda befann sig då emellan Ekholmen och grundet Kallbådan, och kl. omkring 1/2 5 på e. m. samma dag började slaget vid Hogland och fortfor under största hetta till 1/2 10 på aftonen. Att segern blef på svenskarnas sida bevisas bäst däraf att ryssarna, ehuru dessa äfverlägsna med minst 200 kanoner, ej vågade fortsätta striden dagen efter. Svenska flottan hade inalles 127 man dödsskjutna samt 334 blesserade, däraf på chefsskeppet Gustaf III 11 dödade och 30 sårade. Den ryska hade förlorat 1,000 man.

Erik Klint var nära att under striden tillsätta lifvet. Han hade, för att hafva bättre utkik, stigit upp på ett säte som omgaf stormasten, när en rysk kula kom susande emot honom; han drog sig då så mycket tillbaka, att han flyt-

tade den vänstra foten något bakom den högra och detta hade till följd, att kulan träffade en bakom honom närmast stående flaggskeppare Björk, en mycket präktig man, och blef orsaken till hans död. Kulan åstadkom på samma gång en sådan skakning, att Klint nedföll från sätet och skulle fallit ned ända till öfre batteriet, om han ej blifvit innästlad i tågvirket. Till allt detta slog en splint kikaren ur hans hand. Alltsammans skedde utan att skada honom. Som kikaren flög ur hans hand, sade den gamle hedersmannen med sin trygga ton: »Hå, hvad skulle de med kikaren att göra, men som väl var så var det ej min — tag hit den», och med denna ånyo för ögonen fortsatte han att undersöka ställningen.

Striden slutade med eröfrandet af skeppet Vladislaff om 74 kanoner, hvilket var det andra akter om ryska chefsskeppet Rodislaff med vice amiral Greigh ombord, hvilket sistnämnda under hela striden kämpat emot det svenska chefsskeppet Gustaf III. På den tafla, som hertig Carl sedan lät professor P. Krafft d. y. måla i olja, ser man scenen när Vladislaff togs. På öfversta däcket af skeppet Gustaf III synes storamiralen hertig Carl stående utan jacka, hvilken han i följd af den starka värmen aftagit och lagt på en närstående trumma. Hertigen är färdig att utdela order. Bakom honom märkas excellensen grefve A. J. Wrangel, hållande i handen en kikare, flaggkaptenen O. H. Nordenskjöld, hertigens adjutant kaptenen baron C. Bunge m. fl. I egenskap af flaggadjutant står Gustaf Klint och utpekar huru det ryska linjeskeppet stryker sin flagg.

Svenska linjeskeppet Prins Gustaf, under befäl af grefve C. A. Wachtmeister, och hvilket var chefsskepp för avantgardet, kom genom flottornas vändning och ogynnsamma vindförhållanden in bland de ryska skeppen och måste efter ett tappert försvar slutligen gifva sig. Gustaf Klint var först, innan flottan lämnade Karlskrona, som vi förut nämnt, kommenderad att tjänstgöra å detta fartyg, men genom sin förflyttning först till skeppet Dygden under C. J. Raab och så till Gustaf III förskonades han från fångenskap. Grefve Wachtmeister hade särskildt, innan afseglingen från

Karlskrona, hos hertigen anhållit att få behålla Gustaf som adjutant vid flaggan, på grund af att han bland de yngre officerarna var den som bäst kände till den nya taktiken och signaleringssättet. Men hertigen svarade då på denna begäran helt kort: »Han är *då* nyttig hvar han blir kommenderad.» Denna förflyttning var i sanning en lycklig försynens skickelse.

Storamiralen hertig Carl afsände sin adjutant för att till konungen, som vistades i Lovisa, aflämna rapport om segern vid Hogland. Majestätet skyndade först till Fredrikshamn och därefter till Helsingfors och befordrade i glädjen genast C. Bunge till major och riddare af Svärdsorden. Från konungen anlände följande bref till storamiralen hertig Carl:

»Min käre bror! Ni har hämnats det svenska namnet och sextio års skymf. Hvad det är mig ljuft att hafva en ömt älskad bror att tacka för en så fullständig seger, att veta er vara segrare utan blessyrer. Jag väntar att af eder få veta namnen på alla de officerare som utmärkt sig, och jag ber eder för mig angifva de belöningar som anstå dem. Jag tillbragte gårdagen uti en förskräcklig oro. Jag visste att bataljen levererats, men jag var okunnig om utgången. Jag kände att ni var där och jag hyste fruktan för eder. Fram emot aftonen fick jag genom berättelser från kusten veta, att man sett ett ryskt skepp sänka sin flagga och att bönderna ansågo bataljen vunnen, men det lugnade mig icke, jag var i okunnighet om Ert öde; slutligen anlände baron Bunge i morgse och befriade mig på ett högst angenämt sätt från min oro. Jag har skänkt honom ett kors och en grad för den goda nyhet han bragte mig. Han har sagt mig, att ni skulle tycka om om jag skickade honom till min svägerska (hertig Carls gemål prinsessan Hedvig Elisabeth Charlotta) och han står just färdig att afresa. Jag uppdrager åt honom att framlämna ett bref till drottningen och ett till rådet, men han har order att först begifva sig till Karlberg, på det min svägerska allra först måtte få kunskap om eder seger. Jag marscherar i afton på Fredrikshamn och skall i morgon bittida låta

sjunga Te deum. Jag omfamnar vår segervinnare, vår hjelte och är eder ömme vän och bror.

I högqvarteret vid Memele i Ryska Finland den 19 Juli 1788.

Gustaf.

P. S. Emedan ni har de lätta fregatterna utaf skärgårdsflottan oskadade, skulle det vara godt skicka några sådane för att recognoscera hvad det blifvit af ryska flottan. Bunge har sagt mig, att ni skulle önska lemna befälet; Jag besvär eder vid de lagrar ni förvärfvat, vid eder egen ära och vid de heliga band, som förena oss till ett tvåfaldt broderskap, att icke öfvergifva fäderneslandets sak. Om ni lemnar befälet, till hvem skall man då gifva det, då grefve Wachtmeister efter alt utseende gått förlorad? Det är i ett ögonblick sådant som det närvarande en medborgare bör glömma alla andra konsiderationer, för att blott tänka på staten och då denna medborgare är statens son och då han gjort denna stat segrande, så är detta en ny förbindelse. Ni har beträdt en alltför vacker bana för att vända åter. Nej, min käre bror, Jag skall ej släppa eder, förrän Ni lofvat mig, att bibehålla befälet i år.»

Den 20 juli fördes de från ryska skepp och fregatter eröfrade flaggor och vimplar af flottans officerare i högtidlig procession till kyrkan i Helsingfors, där Te deum hölls under salut från hela flottan. Troféerna fördes dagen efter till stadens stora torg, där konungen höll ett högstämdt tal, däri han tillkännagaf att han befordrade Nordenskjöld till konteramiral samt alla öfriga officerare, som deltagit i striden, en grad högre än som de nu innehade. Dessutom instiftade han en ny orden: *Svärdsordens stora kors,* och konungen dubbade personligen till denna på stället storamiralen hertig Carl, excellensen grefve A. J. Wrangel, konteramiral O. H. Nordenskjöld, öfverstarna C. V. Kuylenstjerna och C. V. Modée. Öfverstelöjtnant Erik Klint, som var upptagen af tjänsten ombord, blef dagen därpå till denna orden dubbad af storamiralen hertig Carl. De å linjeskeppet Vasa af samma kula dödsskjutna officerarna

chefen öfverstelöjtnanten grefve Baltzar P. Horn af Rantzien och kapten F. Fust, samt chefen å fregatten Grip kapten A. H. von Horn begrofvos under stora högtidligheter den 22 juli. I samma ögonblick som den dödande kulan träffade chefen på Vasa grefve Horn, vände han sig till sin närmaste man den unge löjtnanten vid örlogsflottan Pehr Gustaf Lagerstråhle med följande ord: »*Du skall svara mig inför Gud om du stryker flagg*» och tryggt svajade flaggan på sin gaffelnock tills striden var all; *därför* »*När efterverld hör Vasa nämnas det namnet Lagerstråhle nämnes ock*».

Chefsskeppet Gustaf III visade tydliga spår af att ryssarna begagnat konkavkulor med brännbara ämnen, hvarför storamiralen i en skrifvelse till amiral Greigh underrättade honom att dylika kulor numera ej begagnades af civiliserade nationer. Med denna skrifvelse afgingo löjtnant Gustaf Klint och fänrik C. E. Brelin (sedermera konteramiral Carlheim-Gyllensköld) på rekognosceringsfartyget Makrillen, hvilket förde parlamentärflagg; men detta hindrade ej att Makrillen af en rysk fregatt, förd af den danskfödde kaptenen Bilo, hälsades med skarpa skott och vid fallrepstrappan mötte dem en officer, som, under det han höll värjan på deras bröst, affordrade dem deras ärende. När de meddelat detta fingo de, ledsagade af en rysk officer, afsegla till Reval, hvars guvernör ej heller kunde uppfatta deras fredliga beskickning utan ämnade kvarhålla dem för att invänta kejsarinnans befallning om huru de skulle behandlas. Skrifvelsen blef slutligen afsänd till amiral Greigh och en rysk officer, som deltagit i det amerikanska kriget och där lärt huru en parlamentär behandlas, förmådde guvernören lämna de svenska officerarna fri afresa. Detta skedde först sedan Makrillen blifvit noga visiterad såsom misstänkt att föra brännbara ämnen. När amiralens svar sedan anlände, var det undvikande samt medförde ett ovanligt, med hullingar försedt skrot, som föregafs hafva blifvit skjutet från svenska flottan. Gustaf Klint fick nu behålla befälet öfver Makrillen, med hvilken han sedan utförde mycken rekognoscering.

Att dag för dag följa krigsrörelserna kan naturligtvis ej

ifrågakomma, utan vi göra allt fortfarande här och hvar några utdrag ur Gustaf Klints intressanta anteckningar.

Så fort någon rast gafs, undersökte Erik och hans son Gustaf Klint segelleden emellan Sveaborg och Hangö. Den sistnämnde, utan att därom underrätta flottans öfriga officerare, utpliktade en ny sådan, där fartyg om aderton fots djup kunde passera; den förut kända och använda var endast för dylika om elfva fot.

Ett transportfartyg, lastadt med tågvirke, föll i ryssarnas händer. Det medhade ett stort antal bref till svenska flottans befäl och besättningar. Amiral Greigh frigaf besättningen och lät den medtaga brefven. Hertig Carl sände i anledning häraf till amiralen ett tacksamhetsbref och lät Gustaf Klint och Brelin afsegla med det till Revals redd, där en del af den ryska flottan låg förankrad. Ombord på Makrillen medföljde äfven en underofficer och sju man ryska fångar samt en kofferdiskeppare med hustru och tre döttrar, hvars fartyg blifvit uppbringadt af svenskarna. Den ryske amiralen emottog de unga löjtnanterna mycket artigt och förklarade skämtande, att han beklagade att han icke var i belägenhet kunna återgälda presenten af det täcka könet, emedan han icke haft lyckan göra dylika fångar.

Ryska flottan, som blifvit förstärkt med åtskilliga fartyg, visade sig ofta i samlad styrka utanför Sveaborg och ryska kryssare kilade fram och åter längs finska skärgården, där de foro illa fram och brände byar m. m. Från befälhafvaren å jakten Måsen, J. M. Qveckfelt, ankom rapport att han inträffat vid Jungfrusund med last af trettiosexpundiga kanoner för örlogsflottans räkning, men att han för fiendens skull ej vågade passera Hangö udd. Flera med proviant försedda fartyg måste af samma orsak stanna väster om densamma. Öfverstelöjtnant V. von Stedingk med fregatten Sprengtporten beordrades genast att afsegla till Tverminne och betäcka denna del af skärgården, sedan ditbeordrades flera fartyg med öfverste M. C. Anckarsvärd som eskaderchef. Den nya farleden, som vi veta att Gustaf Klint på eget initiativ uppmätt, blef nu till stor nytta och han föreslog, att fregatterna skulle passera denna och för-

läggas vid Porkala och däromkring och fördrifva den vid Hangö varande fientliga afdelningen. Men ingen kände till den nya farleden och lotsarna vägrade bestämdt att föra så djupgående fartyg därigenom. Gustaf erhöll slutligen chefen å fregatten Minerva major Whitlocks tillstånd att sammankalla lotsarna och för dem utpeka de grunda ställena och påtaga sig ansvaret, om någon olycka hände med fregatterna. Därefter öfvertog Gustaf befälet på Minerva och seglade främst bland bränningarna och skären, tätt följd af de andra fartygen och för att tala med hans egna ord, stodo befäl och besättning som på nålar rundtomkring honom. Lyckligtvis var han själf orubbligt lugn och säker om leden och lät sig ej påverkas af de andras oro. När fregatterna välbehållna ankrade på Träskö redd, tog major Whitlock sin präktiga lots i famn och tackade honom på det allra varmaste i hela besättningens åsyn. Ryska flottan lämnade själfmant Hangö redd och denna intogs genast af fregatten Sprengtporten med flera fartyg.

Efter slaget vid Hogland hade såväl svenska som ryska flottan låtit tiden framlöpa utan att å någondera sidan företaga några viktiga operationer. Den förstnämnda var tillfredsställd af att ej vara afskuren från beröring med moderlandet och den sistnämnda med att hålla vakt på svenska flottan vid Sveaborg. Stämningen ombord på den svenska flottan var mycket allvarlig. En del af besättningen hade genom svår epidemisk sjuklighet bortryckts och nytt manskap affordrades i de aflidnas ställe. Dessutom voro hvarken befäl eller folk beredda på en så lång kampanj utan voro illa beklädda och togo skada af kölden. Från konungen ankom befallning att flottan skulle afsegla till Karlskrona och hertig Carl, som en tid uppehållit sig vid armén, anlände till Helsingfors den 10 okt. i afsikt att embarkera på chefsskeppet. Nu inträffade helt plötsligt en stark köld och hafvet tillfrös, så att man kunde åka på släde till de längst bort belägna skeppen, och man började träffa anstalter för flottans uppläggning vid Sveaborg. Men kölden gaf lika hastigt med sig och nu blef det fråga om hvar den ryska flottan befann sig och om denna skulle lägga hinder

emellan för hemseglingen. Såväl amiral O. H. Nordenskjöld som det högre befälet hyste stort förtroende till Gustaf Klints omdöme och han blef utsedd att med Makrillen segla, om så fordrades, ända till Hogland för att genom lotsar och fiskare utforska den ryska flottans läge. Den skriftliga order som Gustaf emottog ur Nordenskjölds hand var kort och bestämd och lydde sålunda: »*Löjtnant Klint skall inom fyrtioåtta timmar inrapportera, om ryska flottan seglat till Kronstadt, och begifver sig för detta ändamål till Svartholmen, Ormegrund eller Hogland*».

Kl. 9 om morgonen den 8 nov. emottog han denna order och under en stark storm, som tvang de stora fartygen att stryka stänger och underrår, fördes Makrillen snabbt genom skärgården till en mil från Svartholms fästning, då stormen bedarrade och efterträddes af en ogenomtränglig dimma och mörker. Ledd af fästningens reveljtrumma begaf Gustaf sig i en slup till kommendanten, hvilken ej hade någon annan underrättelse att gifva än att isen redan för en månad sedan tvingat lotsarna att öfvergifva bevakningen vid Ormegrunds fyr, och att han därför ej kunde gifva någon underrättelse om ryska flottan. Stiltjen och den starka dimman hindrade Makrillen att gå till segels och med hjärtat klappande af oro såg Gustaf, att redan halfva tiden var förliden tills han skulle inrapportera resultatet af sitt ansvarsfulla uppdrag. Han begaf sig nu i en roddbåt österut, luften uppklarnade något och han såg på en holme en stor sten, som genom sin egendomliga formation fäste hans uppmärksamhet. Han hade redan hunnit ett stycke förbi holmen, då han af en oförklarlig ingifvelse vände sig om för att åter betrakta stenen och skönjde då en liten båt vid sidan om denna, och han vände genast om och rodde dit. På holmen träffade Gustaf en fattig fiskare, hvilken omtalade att han den 2 nov., då han fiskade vid de yttersta grunden halfvägs till Hogland, sett femton stora skepp segla sig så nära att han hörde huru de talade ombord, samt att de begifvit sig ostvart hän. I sin stora glädje öfver denna underrättelse gaf Gustaf den gamle mannen två specieriksdaler, den unge löjtnantens hela traktamente för en månad.

Underliga äro ofta försynens skickelser och här blef nu den fattige fiskarens ord den ledstjärna, som förde den svenska sjömakten åter till sitt hemlands trygga hamnar. Rapport afsändes nu genast om att ryska flottan begifvit sig till Kronstadt. Denna glada nyhet träffade storamiralen i Borgå, innan de bestämda fyrtiåtta timmarna voro tilländalupna. Själf anlände Gustaf till Sveaborg ett par dagar senare och fick befallning att upplägga Makrillen därstädes samt att åter embarkera som flaggadjutant på chefsskeppet.

Hertigen lämnade nu armén, där han åter vistats, och begaf sig till flottan, som gjordes segelfärdig. Men ännu talade många skäl emot hemfärden. Kölden steg mer och mer, vinden var ogynnsam och sjukligheten bland besättningen tilltog. Excellensen grefve A. J. Wrangel med flera af det högre befälet ansåg det vara stor risk att gå till segels denna årstid med de tunga, svårhandterliga skeppen. Man började redan aftackla fartygen och excellensen med flera af cheferna voro beredda att öfver Åland begifva sig hem. Att öfvervintra med flottan i Sveaborg var ett ytterst farligt företag och man drog sig därför i det längsta att besluta på allvar därom. Vinden blef den 19 november nordöstlig och kölden ökades. Erik Klint blef då inkallad till storamiralen för att säga sin tanke i denna allvarliga fråga. När hertigen frågade honom, om han ansåg att afseglingen kunde försiggå, svarade han: »*Ja, med Guds hjelp.*» Excellensen A. J. Wrangel utbrast då: »*att det här ej var fråga om Guds hjelp, utan om Öfverstelöjtnant Klint som en erfaren och klok sjöman vågade tillstyrka att flottan under den rådande kölden gick till sjös*». Åter svarade Klint på sitt lugna, stilla sätt: »*Ja, med Guds hjelp.*» Hertigen afbröt nu samtalet med befallning, att flottan skulle gå till segels. Hela natten rodde båtar fram och tillbaka på redden för att hindra denna att tillfrysa, och den 20 på morgonen lämnade flottan, med chefsskeppet Gustaf III i täten, Sveaborgs hamn, där isen genast tillfrös och sedan blef liggande hela vintern. Under stark ostlig storm med snöbyar inlöpte eskadern på Karlskrona redd den 27, hertigens

flagg ströks den 28 och efter att den 30 bevistat en högtidlig tacksägelsegudstjänst i Amiralitetskyrkan i Karlskrona, där Te Deum afsjöngs under salut från hela flottan, afreste han till Stockholm. En del af fartygen måste sedan sågas genom isen in till varfvet.

Riksens ständer läto slå en medalj till minne af segern vid Hogland, hvilken på ena sidan visade hertigens bröstbild och på den andra Fama på framdelen af ett antikt fartyg, hållande i ena handen den ryska flaggan upp- och nedvänd och med den andra en lager öfver hjässan och hade till inskrift: »*Tanto Nomine Tantæ Virtuti*». Af den ovanligt stora medaljen erhöllo skepps- och fregattcheferna hvar sin och hertigen gaf äfven Gustaf Klint ett exemplar, och dessutom erhöll han för de tjänster, som han med Makrillen gjort flottan, ett månatligt arfvode af 6 Rdr samt något prispenningar, hvilket blef en välkommen hjälp till utrustande af hans i bristfälligt stånd varande garderob.

Erik Klint firade julafton 1788 lycklig i kretsen af maka och fjorton barn.

Den 18 februari 1789 blef Gustaf Klint af direktören för kadettskolan konteramiral F. Wagenfelt och professor C. G. Bergström installerad som ordinarie lärare vid denna. För öfrigt hade han fått i uppdrag att under vintern undersöka och kartlägga Karlskrona redd, hvilket var ett ytterst obehagligt och ansträngande arbete i följd af den skarpa kylan. För detta hälsobrytande arbete erhöll han ej någon särskild ersättning.

Stämningen i landet var tryckande. Hela Östersjön, Finska och Bottniska vikarna tillfröso, härtill kom stor sjuklighet som ytterligare nedstämde sinnena, och så därtill brist på penningar. Flottans tjänstemän erhöllo ej sitt första lönekvartal förr än i midten af maj och då ej, som förut varit förhållandet, i silfver utan i riksgäldssedlar, hvilka lofvade mera än de höllo.

Till Karlskrona ankom tidigt på våren en kunglig befallning om utrustande af tjuguett linjeskepp, elfva fregatter samt en del smärre fartyg med en besättningsstyrka af omkring sexton tusen man. Arbetsfolket led verklig nöd

i följd af penningbristen. Tvenne nya regementen uppsattes med tillsammans två tusen två hundra man, det ena under namn af Storamiralens och det andra kanoniärer, det sistnämnda under amiral O. H. Nordenskjölds befäl. Flottan bemannades dessutom med sju hundra man af Smålands och sju hundra dito af Östergötlands kavalleri. Det finnes ett gammalt ordspråk som säger, att »en sjöman till häst är en styggelse». Men månne det också ej låg lika nära till hands att en hästkarl till sjöss är detsamma? Men nöden hade väl ingen lag och där en lucka ombord fanns, där ställdes en karl, vare sig att han på ett tillbörligt sätt fyllde sin plats eller ej. Och mången gång var han genom sin okunnighet befälet säkert till långt mera besvär än nytta. Vidare embarkerade hela Kalmar, Konungens eget värfvade samt det Sprengtportenska infanteriregementet. Flottans armering, som började den 12 april, verkställdes under amiral O. H. Nordenskjölds befäl. Öfveramiralen grefve C. A. Ehrensvärd, hvilken hittills varit flottans högste befälhafvare i Karlskrona, beordrades till Sveaborg för att leda skärgårdsflottans utrustande m. m.

Efter det svåra vinterarbetet med undersökning och utpliktande af Karlskrona redd erhöll nu den ännu ej adertonårige Gustaf Klint ett arbete, som både mycket intresserade och särskildt lämpade sig för en så praktiskt anlagd natur som hans. Det blef nämligen hans uppgift att på eget ansvar armera det vid Hogland året förut tagna linjeskeppet Vladislaff om sjuttiofyra kanoner. Han omändrade helt och hållet det väldiga skeppets inre och tänkte därvid lika mycket på besättningens som befälets bekvämlighet. Prygel och okvädinsord hörde till ordningen för dagen såväl inne på varfvet som när fartygen rustades. Gustaf hade ärft sin faders lugna, humana sätt och plågades af att höra våldsamheter och skrän. Han fordrade att allt arbete verkställdes under tystnad och fördelade detta så, att underofficerare och manskap själfva stodo i moraliskt ansvar därför, framkallande såmedelst deras ambition.

I början af juni emottog öfverste O. M. Fust (sedermera nobil. Nordenstjerna) det i bästa skick varande linjeskeppet.

Till sin natur var öfverste Fust af ett mycket häftigt och oroligt sinnelag, som gjorde tjänstgöringen under honom ofta mindre angenäm. Den 4 juni ankom storamiralen hertig Carl till Karlskrona, men dess flagg hissades ej på chefsskeppet Gustaf III förr än den 28 i samma månad. Detta fördes liksom föregående året af öfverstelöjtnant Erik Klint, amiral O. H. Nordenskjöld blef eskaderns flaggkapten. Den 6 juli afseglade flottan från Karlskrona och den ryska anträffades cirka tolf ryska mil ostvart från Öland, men denna hade för afsikt att först förena sig med amiral von Dessens afdelning och sedan söka att i samlad styrka bjuda den svenska spetsen.

Batalj under namn af slaget vid Öland ägde dock rum den 26, under hvilken ryssarna höllo sig på afstånd så mycket som möjligt med flera af sina skepp. Men striden var häftig där den pågick, bland de dödsskjutna officerarna märkes kapten E. G. Hökeflycht på chefsskeppet Gustaf III. Arriärgardet under konteramiral P. Lilliehorns befäl kom ej i elden, oaktadt signaler gång på gång gåfvos från chefsskeppet. För detta sitt underliga beteende ställdes amiral Lilliehorn för en krigsöfverrätt, bestående af konteramiralerna H. af Chapman och C. V. Modée, öfverste Fahlstedt, öfverstelöjtnanterna C. J. Améen, E. Klint, J. H. Nauckhoff, J. Puke, major J. A. Sahlstedt och justitiaren S. Kihlgren, samt å hofkanslersämbetets vägnar lagman Ullner. Processen fortsattes till i oktober, blef sedan åter på konungens befallning förnyad och slutades med att Lilliehorn, som förut dömts att arkebuseras som förrädare, dömdes till några månaders landsflykt, hvilka han tillbringade i Greifswald, återkom därefter, men erhöll afsked från sina befattningar och förständigades att under två år vara borta; genom kunglig nåd återkom han 1793 och afled några år därefter på sin egendom Kråkerum i Kalmar län.

Efter slaget vid Öland återvände svenska flottan emot Utklippan utanför Karlskrona för att erhålla nytt manskap, emedan sjukligheten ombord tilltog i hög grad och gjorde att en del skepp ej hade nog servis för sina kanoner. Den ryska flottan visade sig åter, men som det var lika

omöjligt att kunna få den till strid som att förhindra dess förening med amiral von Dessens afdelning, beslöt storamiralen hertig Carl att anlöpa Karlskrona. Presidenten grefve A. F. Munck ankom från Stockholm för att meddela storamiralen några upplysningar och en eskader under öfverste O. M. Fusts befäl blef genast beordrad att utgå på en hemlig expedition. Den 2 augusti gick denna till sjöss, men måste genast återvända, därför att ryska flottan om sextio segel stark kryssade utanför Blekingskusten, men slutligen försvunno ryssarna dels i följd af storm och dels därför att sjuklighet innästlat sig ombord på deras fartyg. I Karlskrona härjade den s. k. fältsjukan på det rysligaste och i slutet af augusti uppgick sjuksiffran till 7,000 personer, hvaraf dogo dagligen 70 till 100. Alla lediga hus i staden, som tillhörde flottan, inreddes till sjukhus och tre stora skepp utlades på varfvet för sjuka och konvalescenter, men det oaktadt måste för flottans räkning uppsättas stora tält på Tjurkö. De som dogo begrafdes på Aspö. När skeppet Vladislaff på hösten afmönstrades, återstodo af de 1,800 man som inmönstrats ej flera än 400 och endast i Karlskrona samt på flottan afledo under detta år 36,000 personer.

Den 18 augusti anlände till staden som kurir löjtnanten vid gardet O. R. Möllersvärd, hvilken på fem dygn tillryggalagt 127 svenska mil. Han medförde till storamiralen förnyad befallning om att afsända öfverste O. M. Fusts eskader, hvilken ytterligare förstärktes och nu bestod af tre linjeskepp, tre stora fregatter samt ett par mindre fartyg. Ändamålet med denna expedition var att från Porkala fördrifva de ryska fartyg som där fattat posto och som sedan slutet af juni lade hinder emellan för svenska transport- och proviantfartygen. Från konungen medföljde en mindre teckning, som utvisade ryska flottans läge. Inom flottan fanns ej någon som bättre kände farvattnet kring Porkala än Gustaf Klint, och han åtog sig att dit inlotsa fartygen. För att ej väcka fiendens uppmärksamhet blef hela eskadern målad lika med den ryska samt försedd med flaggor och vimplar i de ryska färgerna. Gustaf hade

lyckats att vinna sin chefs förtroende och fått denne att ingå på de förslag som han framkastade, hvilka bland annat gingo ut därpå att man skulle försöka äntra de ryska skeppen från båda sidorna. Alla omständigheter utlofvade ett godt resultat, men en sak hade den unge löjtnanten glömt taga med i beräkningen, nämligen sin chefs obeständiga sinnelag och benägenhet att lyssna till flera rådgifvare. Såväl dessa som chefen själf sågo snart sagdt i de fredligaste handelsskepp idel ryska brännare. Den vid öfverste Fusts sida stående sekonden kapten Bengt Dufva såg heller ej med blida ögon det stora förtroende som Gustaf åtnjöt af sin chef. Eskadern lämnade emellertid Hangö och var den 6 september utanför inloppet till Barösundsfjärden, dit Gustaf erhållit chefens löfte få insegla med fartygen. Vid inloppet till denna möttes ett par ryska fartyg som, narrade af de ryska färgerna som de svenska fartygen iklädt sig, nalkades dem med fullt förtroende. Gustaf, som erhållit chefens tillåtelse att göra klart till batalj, gjorde en rond på batterierna för att se att allt var i ordning och sprang därefter upp på däck och får då se öfversten sysselsatt med att vända genom vinden och såmedelst öfvergifva hela företaget. Gustafs förtvifian häröfver blef gränslös. På hans förnyade frågor om orsaken till detta handlingssätt svarade chefen ingenting, men kapten B. Dufva yttrade, visande på de ryska fartygen: »*Herrn kan väl se att de äro brännare, jag har sett hakar på deras rånockar.*» Gustaf svarade härpå: »*Har kaptenen någonsin hört att brännare varit farliga för ett skepp, som är under segel och manövrerar fritt; och kunna vi ej, om sådant är nödigt, skjuta ner dem?*» Men allt detta var idel gåtor och öfversten själf var så konfunderad, att han ej ens hörde hvad Gustaf sade. Eskadern vände och hissade den svenska i stället för den ryska vimpeln och de ryska fartygen seglade bort, men innan de begåfvo sig af passade de på att gifva sina kamrater inne i viken varningssignaler, som besvarades med larmskott, och de svenska gåfvo sig i väg i stället för att hålla batalj att — hålla »*chefskonselj*» och seglade så fort de förmådde in till Karlskrona för att medföra den märk-

liga nyheten, att de varit jagade af hela ryska flottan — öfversten blef hedrad med en dyrbar gulddosa af konungen, därför att han räddat den svenska flottan! Gustaf var så uppbragt att han var färdig kasta sin sabel öfver bord och kunde omöjligt deltaga uti en sorts konselj, som öfversten höll på öppet däck, däri han omtalade hvilken fara som var lyckligen afvärjd; och till Gustafs stora förbittring hörde han, huru tvenne rädda landtofficerare af de högre graderna berömde den försiktighet som öfversten iakttagit. En kort stund före denna konselj hade Gustaf försäkrat öfversten att han personligen från den högsta masttoppen iakttagit genom sin kikare, att fartygen som syntes visst ej voro några brännare eller krigsfartyg utan ett fåtal fredliga handelsfartyg; men på detta ville öfversten ej lyssna.

Under befäl af öfveramiralen grefve C. A. Ehrensvärd levererade skärgårdsflottan en batalj vid Svensksund den 24 augusti, som i militäriskt hänseende var särdeles framstående. Den 22 oktober anlände örlogsflottan till Karlskrona, hertigens flagg ströks å chefsskeppet den 10 november och han afreste till Stockholm den 19 i samma månad, och innan dennas slut voro samtliga skeppen afmönstrade och upplagda på varfvet.

Den ene efter den andre af örlogsflottans officerare skaffade sig landtegendomar, som de bebyggde och där de hvilade ut så fort tillfälle därtill gafs. Så t. ex. köpte öfverstelöjtnant J. Puke Göholm i Blekinge 1790 af amiral M. Liljenanckars arfvingar och än i dag besittes det vackra herresätet af Pukes ättlingar. Några år förut hade varfsamiral H. af Chapman köpt det idylliska Skärfva af öfverkommissarie Friedrich Kocks barn. Amiral af Chapman sålde det till kommerserådet Carl Humble, som å sin sida afyttrade det till lagman H. F. Christierson och dennes arfvingar till f. d. landshöfdingen i Blekinge grefve Hans Wachtmeister af Johannishus. Sveriges störste skeppsbyggmästares hem och skapelse förtjänar att med några rader beskrifvas, helst som det saknar sitt motstycke i hela världen.

Amiral Chapman anhöll hos konung Gustaf III om till-

stånd att på Skierfva, som stället benämnes i gamla handlingar, få af kronans ekvirke åt sig uppföra en s. k. Blekings ryggåsstuga, hvilket majestätet beviljade. Chapman uttydde detta löfte så, att han byggde två längor parallellt med hvarandra och sammanband dessa med en mindre och bildade såmedelst första bokstafven till sitt dopnamn I Henrik. De utgöra en våning med ett enda gafvelrum, hvilket sistnämnda Chapman inrättade till sitt arbetsrum. I detta står en rund kakelugn midtpå golfvet, liknande en stormast. Vid fönstret står än i dag det skrifbord, som Chapman under sin lefnad dagligen begagnade. Byggnaden, hvars tak han belade med torf, benämnde han »Gröna stugan». Men denna på en gång anspråkslösa och egendomliga komplex är på långt när till sitt inre ej så anspråkslös som man af dess yttre kan förmoda, den innehåller tjugufyra större och mindre rum, hvilkas alla tak äro af olika form och utseende. De gå upp till byggnadens hela höjd, som brukligt var i de gamla blekingsstugorna, och flera af dem hafva fönster såväl på taket som å sidorna, ty rummen gå genom hela husets bredd. Dagern blir af en säregen skiftning därför att ljuset inkommer från tre olika håll. Orsaken till rumstakens olika konstruktion och mera eller mindre konstnärliga utseende lär vara den, att Chapman gifvit sina officerare och ingenjörer befallning om att hvar och en efter sin smak skulle utföra ritningen till ett rum. Ingången till denna ryggåsstuga utgöres af en grekisk portik med doriska pelare. Hvilka ytterligheter som här beröra hvarandra! Och ändock störes ej skönhetssinnet, ty snillet och smaken hafva gått hand i hand och satt sin fina prägel på det hela. Ännu finnes ett och annat bohag, utom det ofvan nämnda bordet, kvar på Skärfva sedan Chapmans tid; så står t. ex. i salongen ett förgylldt bord med skulpterade fötter med det svenska lejonet nederst på en slå. Det säges att Carl XII använde detta som skrifbord å det fartyg, som han begagnade för öfverfarten till Ryssland, och det räddades sedan undan förgängelsen af Chapman. Äfven finnes där en dyrbar väggklocka, hvilken en gång var ämnad att sändas som

present eller rättare för att muta kejsaren af Marocko (det var på sjöröfveriets tid), men den kom af en eller annan anledning ej längre än till Karlskrona och konung Gustaf III skänkte den till Chapman. Den har förr kunnat spela ända till trettiosex musikstycken, men nu inskränker sig visst dess repertoar till nio à tio. I tvenne af salongens hörn stå två sällsynt vackra och dyrbara urnor af Berliner-porslin med Fredrik den stores och hans broders, prins Henriks, porträtt, en present af den store preussiske konungen till Chapman. Det hviskas om, att en Albions son en gång förgäfves för dessa urnor bjudit en för våra förhållanden storartad summa. Å salens väggar, inom förgyllda ramar, sitta alla de gamla romerska kejsarnas porträtt, målade efter gamla mynt af en okänd mästare. I ett annat rum prydas väggarna af ett hundratal små kinesiska taflor, målade på rispapper i de klaraste färger och föreställande kinesiska fartyg och båtar af olika certer. Af Sergels mästarhand finnas tvenne byster af Gustaf III och Carl XIII.

I ett härligt bokhult strax intill »Gröna stugan» lät Chapman för sig och sin betjänt uppföra en »grafhäll», ett öfver marken muradt grafkor i två afdelningar. Den 19 april 1806 måste Chapman af ekonomiska skäl sälja Skärfva till kommerserådet C. Humble och när Chapman afled 19 augusti 1808 i Karlskrona, ditfördes ej hans stoft, utan han begrofs i Augerums kyrkogård. Chapmans bild finnes i en medaljong af hvit marmor å modellsalen i Karlskrona. Inskriften därtill lyder: »Fredr. Henr. af Chapman, vice-amiral, kommendör med stora korset af Vasaorden, riddare af Svärdsorden. Hans snille och fosterlandskärlek, verksamma till Gustaf III ändamål gåfvo Sverige nya flottor efter förbättradt byggnadssätt. Då arbetet efter konungens förordnande fortsattes, egnade Carl hertig af Södermanland, Svea rikes storamiral uppfinnarens bild åt odödligheten.» Hertigen af Östergötland har i en högstämd sång, kallad »Chapmans grafhäll på Skärfva» i samlingen ur »Svenska Flottans Minnen» besjungit den store skeppsbyggmästarens landtliga hem.

Åter gick ett år skuldbelastadt af blod och tårar till hvila och ett nytt uppgick med 1790, som skulle blifva lika om ej ännu sorgligare för Sveas och Auras folk. Vintern detta år var ovanligt blid och befallning ankom tidigt om flottans utrustande. För att göra det lättare med manskapets underhåll inrättades marketenteriet vid Amiralitetsslätten och Västra Udden i Karlskrona. Man gjorde sig lysande förespeglingar för 1790 års krig och drömde om att framtränga ända till tsar Peters skapelse, det väldiga Petersburg, och där föreskrifva fredsvillkoren. Konungen afreste till Finland i början af april för att personligen öfvervaka krigsrörelserna till lands, och örlogsflottan, som rustades i Karlskrona, bestod af några och tjugu linjeskepp, tolf fregatter samt en hel del mindre fartyg och ett sjukskepp. Erik Klint intog nu för tredje året sin gamla plats som chef på linjeskeppet Gustaf III, där storamiralen hertig Carls flagg åter svajade för vinden. Klint var bland de lyckliga skeppschefer, som vid krigets slut kunde återlämna sitt betrodda gods på varfvet i Karlskrona. För honom själf var denna kommendering ännu betydelsefullare än 1788 och 89. Ombord på fartygen hade han ej mindre än fyra af sina förhoppningsfulla söner. De äldsta, den nittonårige Gustaf och den femtonårige Carl, voro härdade i krigets blodiga yrke, de hade ju pröfvat det under de båda föregående årens sjöslag. Nu blef det de andra två som voro närmast dessa i ålder, den fjortonårige Fredriks och den tolfårige Jonas', tur att också våga sitt lif för konung och land. Fadershjärtat klappade kanske i början hårdare af oro för de ungas öde, men nu som alltid lämnade han dem såväl som *allt* som rörde vare sig hans familj eller hans land i den högstes vård, förvissad om att hvad som än hände, så var det till det bästa. Oberörd af sina egna intressen och känslor, förde han sedan lugn och säker sitt skepp i stridens hetta och genom storm och hårdt väder fram till det bestämda målet.

Mera och mera blef det klart för höga öfverheten, hvilken risk det var att låta skeppscheferna sakna nödiga kartor öfver farvattnet och i största hast måste Gustaf

Klint därför upprita dylika efter de bästa källor som kunde fås. Den ena från Hangö till Sveaborg och den andra därifrån till Svensksund samt en specialkarta öfver Revals redd. Alla dessa blefvo skyndsamligen graverade och lämnade som förseglade order till cheferna för att af dem brytas vid behof. Gustaf blef på amiral O. H. Nordenskjölds rekommendation adjutant hos amiral C. V. Modée, hvilken var chef för utrustningen af åtta linjeskepp och fyra fregatter. Amiralen var dessutom kommendant i Karlskrona och hans tid strängt upptagen af garnisonstjänsten samt de ankommande truppernas och sjöfolkets embarkering m. m. Gustaf lämnades härigenom fria händer i hvad som hörde till skeppens utrustning. Med största samvetsgrannhet utförde han sitt svåra och ansvarsfulla uppdrag. Ett talande bevis på att hans arbete erkändes af hans förmän var, att han, oaktadt sin ungdom, blef utnämnd till förste flaggadjutant och embarkerade som sådan å storamiralens fartyg den 27 april. Högsta befälet utgjordes af storamiralen hertig Carl, flaggkapten konteramiral O. H. Nordenskjöld, chef för den ena divisionen konteramiral C. V. Modée och för den andra öfverste F. V. Leijonancker, öfveradjutant kaptenen baron M. D. Palmquist, tygmästare Jusléen, ekipagemästare kapten Kjörling, skeppsbyggmästare Falk. Med sjukvården tyckes ej varit vidare väl beställdt, ty till hela denna massa människor nämnas endast doktor Gerdsdorff och amiralitetskirurgen A. Fürst; men naturligtvis hade de väl några fältskärer under sig. De chefer, hvilkas fartyg förde till och med sextio kanoner vilja vi här uppräkna: öfverstelöjtnanterna O. M. Fust, C. J. Améen, Fahlstedt, E. Klint, J. Hisingsköld, H. J. Nauckhoff, Billing, Holst, C. M. Wagenfelt, J. Puke, A. F. Rosensvärd, Wollin, Th. Fust, majorerna G. S. Gegerfelt, A. F. Ringheim, G. C. Feif, Whitlock, J. A. Sahlstedt, Ekenman, C. J. Tingvall, nobil. Anckarsparre, Hellman, D. Zachau, Cedergren och G. von Castanie. På chefsskeppet Gustaf III hissades storamiralens flagg, Modée, som var chef för andra eskadern, förde viceamirals, och Leijonancker, chef för tredje eskadern, konteramirals;

öfverstarna Fust, Hisingskjöld och Fahlstedt nyttjade standarer som befälstecken. Besättningslistan utgjorde 21,000 man, hvilka, oberäknadt flottans eget sjöfolk, utgjordes af Norra och Södra Skånska kavalleriet, Konungens eget värfvade regemente, Drottningens lifregemente, Sprengtportenska och en del af Kalmar regemente. Utom örlogsflottan gingo till sjöss en hel del andra större och mindre fartyg. Den 30 april lämnade örlogsflottan Karlskrona redd.

Huru många af dessa stolta skepp skulle ej några månader senare för alltid upphöra att föra den blågula flaggan och Sverige därigenom som dominerande sjömakt försvinna ur historien. Men därpå tänkte man ej nu. Med fladdrande vimplar och spända segel drogo de väldiga skeppen bort och de storslagna förhoppningar som omsväfvade dem när de lämnade Trotsö strand, de försvunno med allt det där som kulor och haf togo till sitt byte i den märkliga genombrytningen vid Viborg.

Till all olycka hade kommit hit öfver till Sverige den sedan så beryktade Sidney Smith; han var då en helt ung man om tjugufem år, men redan kapten i engelska flottan. Genom sitt intagande sätt och sina djärfva planer lyckades han tjusa Gustaf III och tillvinna sig konungens förtroende. Denne äfventyrlige utlänning hade efter all anledning sin stora del i de olyckor som drabbade Sverige och Finland 1790.

Den 11 maj hade örlogsflottan hunnit på andra sidan Hangö udd och skeppscheferna blefvo inkallade till storamiralen och underrättade om att det var meningen företaga anfall på den vid Reval liggande ryska flottan, samt att de skulle bryta de hemliga orderna, som innehöllo kartan öfver Revals redd. Ryska flottan anfördes af amiral Tschischogoff. Den 13 maj ägde bataljen vid Reval rum. Erik Klint, hvilken aldrig brukade anmäla sig som rådgifvare hvarken vid det ena eller andra tillfället, ansåg sig dock böra hemställa till storamiralen, om det ej var lämpligare att flottan ankrade och inväntade tjänligare väderlek innan anfallet företogs, emedan det var förenadt med verklig fara om vinden, som man hade anledning för-

moda, tilltog i styrka. Hertigen framställde detta förslag till Nordenskjöld, men fick till svar: »*Svärdet är draget, det bör göra sin verkan.*» På dessa ord svarade hertigen ingenting, endast höjde på axlarna, som han hade för sed när han var missnöjd öfver något.

Amiral O. H. Nordenskjöld, som var en ovanligt skicklig, tapper och framstående officer och som hade en så stor del i de segrar flottan vann under dessa års krig, hade här en mycket kinkig ställning. Det sades visserligen man och man emellan om honom, att han som flottans flaggkapten, d. v. s. generaladjutant, hade konung Gustaf III:s tillåtelse att »*befalla hvad han själf ville*» eller med andra ord, att han var flottans högste befälhafvare och att hertig Carl bar endast namn af storamiral.

Ombord fanns en man som vi för en stund sedan talat om, den engelske kaptenen och af Gustaf III sedan utnämnde öfversten Sidney Smith, som förde depescher till och från hertigen, och denne äfventyrare fick äfven rättighet att dirigera flottans rörelser och amiral Nordenskjöld blef af honom beroende. Gustaf Klint, som stod högt i amiral Nordenskjölds gunst, sökte så mycket som i hans förmåga stod hindra amiralen att låta denne främling föra befälet och var alltid senfärdig med att utföra de signaler som Smith gaf. En gång svarade amiralen Gustaf, när han vägrade lyda Smith: »*Min käre Klint, Ni känner ej ställningen.*»

Hvad som också låg nära till hands att tro vid detta tillfälle var det, att amiralen ville imitera den franska flottans anfall på den engelska, då denna låg till ankars under S:t Christophers 1781, och göra ett anfall under segel, men förhållandena där och vid Reval voro hvarandra ganska olika.

Oaktadt Erik Klints varnande ord gick flottan till strids den 13 maj, Kristi himmelsfärdsdag. Den var rangerad i en s. k. konvojordning eller linje emot Revals redd. Nu liksom sedan vid Viborg gick linjeskeppet Dristigheten under befäl af sin tappre chef öfverstelöjtnant J. Puke i täten; det hade dock den förmånen att friare kunna ma-

növrera än de efterföljande fartygen, som vid hvarje vändning måste tänka på att ej styra kurs på hvarandra i det trånga farvattnet och den allt starkare krutröken. Innan bataljen började lämnade storamiralen hertig Carl, åtföljd af amiral O. H. Nordenskjöld, öfveradjutanten baron M. D. Palmqvist samt flera herrar, som tillhörde hertigens svit, chefsskeppet och gingo ombord på fregatten Ulla Fersen. Det blef förste flaggadjutanten Gustaf Klints ansvarsfulla uppdrag att observera de signaler som gåfvos från Ulla Fersen och sedan från chefsskeppet repetera dem till flottans öfriga fartyg. Orderna voro att hela svenska flottan fartyg efter fartyg skulle segla den fientliga så nära som på ett pistolskott och sedan följa parallellt med dess linje, alltjämt under kanonerande, och därefter styra farvattnet ut igen samma väg som den kommit. I början af slaget gick detta bra för sig medan ännu vädret var någorlunda, men efter en kort stund inträffade hvad Erik Klint förutspått och vinden öfvergick till storm, som blott tillät de stora skeppen göra en hastig vändning i närheten af de fientliga och aflossa en eller annan af sina kanoner och därefter aflägsna sig. Men alltsom striden framskred, ju ohandterligare blefvo de stora skeppen i följd af stormen och en hel del af dem kommo ej fienden ens så nära, att de blefvo i tillfälle deltaga i bataljen. Skeppet Prins Carl, major J. A. Sahlstedt, blef efter ett tappert försvar så skadeskjutet att det måste gifva sig. Chefsskeppet Gustaf III fördes, därför att dess roder blifvit skadadt under striden, af vinden rakt emot fienden och var nära att vända in bland dem, men hejdades och gled så baklänges längs hela ryska linjen och var under denna färd utsatt för kulor från ej mindre än elfva af fiendens skepp på en gång, och en fientlig kula dödade på samma gång ej mindre än sju man. När chefsskeppet föll af i sin rätta kurs krängde det så, att hela nedre batteriet låg under vattnet, och hindrades från att kantra genom öfverste Jusléens, som befann sig på nedre batteriet, rådighet att stänga portarna. Erik Klint blef under striden kullkastad af ett från storstången nerskjutet tåg och illa skadad i munnen

och på läpparna af roparen, som han höll i handen. Såväl chefsskeppet som flera af de andra skeppen företedde en bedröflig anblick: dödade och sårade människor lågo om hvarandra, insnärjda i sönderskjutna segel, tåg och master. På chefsskeppet blefvo tolf man dödade och sex svårt blesserade. Stormen var så stark att hela flottan måste bottenrefva sina märssegel, så snart den hunnit nog rymd för att verkställa denna manöver.

Rapport sändes dagen efter slaget till konungen, som några dagar därefter genom sin generaladjutant baron S. M. von Rajalin betygade hertigen sitt välbehag öfver *försöket* emot den fientliga flottan; någon fördel vanns tyvärr ej genom detta slag.

Åter skulle ett lika gagnlöst som planlöst ödeläggande af människor och materiel äga rum den 3 och 4 juni utanför Kronstadt. Hvad hjälpte här det personliga modet, skickligheten hos den enskilde officeren, tapperheten hos menige man! Allt strandade, därför att det var för många viljor som rådgjorde och *icke* rådgjorde, när det gällde flottans rörelser, och enstaka order gåfvos här och hvar, därför blefvo blod och tårar det enda som vanns. Hvad gagn landet hade af kriget, därå gifva fredsvillkoren i Wärelä det mest lysande bevis.

Från moderlandet öfvergingo nu till dotterlandet i öster snart sagdt alla de fartyg som funnos att tillgå: öfverstelöjtnant V. von Stedingk, som förde skärgårdsfregatten Styrbjörn, afgick den 17 maj med Stockholmsfartygen, öfverstelöjtnant J. Törning med de i Bohuslän utrustade sluparna, hvilka han själf skapat, lämnade Marstrand den 12 juni, och den Pommerska eskadern under major C. O. Cronstedt (ej grefve) afseglade samtidigt. För öfrigt kommenderades den svenska skärgårdsflottan af öfverstelöjtnant G. C. de Freese, den finska af öfverste C. N. af Klercker och öfverstelöjtnant C. A. Danckwardt. Sedan öfvertog konungen själf befälet öfver skärgårdsflottan och förordnade G. C. de Freese att vara dess flaggkapten. Af denna flotta företogs ett anfall på Reval men utan något vidare resultat. Örlogsflottan begaf sig nu till närheten af Kron-

stadt, där en afdelning af ryska flottan under befäl af vice amiral Kruse befann sig. Den 3 juni företog den fientliga flottan ett väl slutet anfall emot den svenska örlogsflottan samt en del af skärgårdsflottan. Striden började redan i arla morgonstunden. Storamiralen hertig Carl med staben befunno sig liksom vid Reval ombord på Ulla Fersen och deras frånvaro från chefsskeppet verkade mycket förlamande på flottans rörelser. Vid ett tillfälle förhalades tiden otillbörligt länge därigenom att en officer måste skickas till hertigen för att erhålla tillåtelse verkställa en manöver, som för flottan var af allra högsta vikt och när officeren väl kom åter, var det gynnsamma ögonblicket förbi och manövern till ingen nytta. Erik Klint erhöll sedan, när hertigen efter striden ånyo kom ombord på chefsskeppet, följande skriftliga order: »*att vara berättigad till de rörelser och att genom signaler befalla den del af flottan deltaga som under påstående batalj af honom pröfvades tjenliga*». Men denna tillåtelse gafs alltför sent för att blifva till något gagn.

Förlusten för svenska flottan den 3 och 4 juni i döda och sårade var ganska stor och bevisar stridens hetta. Chefen på linjeskeppet Prins Ferdinand, major Whitlock, blef dödsskjuten och major Ramberg emottog befälet efter honom. Ryssarna gjorde de största kraftansträngningar för att tvinga svenska flottorna in på det land och grund, som på båda sidor omgifva inloppet till Kronstadt. Andra dagen fortsattes bataljen och än i dag finnes i behåll en liten pappers-lapp med följande ord, skrifna i största hast af Erik Klints egen hand på f. m. den 4 juni; de äro till hans son Gustaf, hvilken i och för orders upptagande för ögonblicket befann sig hos hertigen ombord på Ulla Fersen. Gustaf Klint förvarade det lilla papperet under hela sin lefnad som ett kärt minne och efter hans död har det gått i arf till yngre generationer. Orden lydde sålunda:

Min K. Son war god förwara
desse, som jag bör kunna kalla min lilla
förtjenst på Expedition, så länge Gud
behagar. Chartorna i Convolu-
~~tet~~ böra i olycks-händelser sänkas
med någon ~~tyngd~~. Gud wälsigne
i öfrigt wårt förehafwande till
Sitt Heliga namns ära, å alla
sidor önskar Din trogne fader
P. K.

Skrifvet ifrån Chefsskeppet Gustaf d. III den 4de Juni 1790 [illegible]
då batailli väntades med Ryska flottan vid Cronstadt jag var då hos [illegible]
[illegible] om bord på fregatten Ulla Fersen

Dessa ord »*å alla sidor*», hvilken storslagen karaktär vittna de ej om! Ej för mig, dig och oss gäller bönen allena, utan den innefattar äfven fienden som kampen stod emot.

Den Revalska ryska flottan närmade sig nu mera och mera och försökte förena sig med den Kronstadtska för att gemensamt genom sin öfvermakt söka krossa den svenska, men denna, gynnad af vinden, hann i god tid aflägsna sig, innan de båda förstnämnda flottorna i följd af den starka krutröken, som hela dagen låg emot ryssarna och som hindrade dem ifrån att få sikte på svenskarna, kunde anfalla. »*Men vår farligaste fiende*», säger Gustaf Klint i sina anteckningar, »*var den till öfverste avancerade Sidney Smith*», hvilken af storamiralen blifvit sänd med rapport till konungen och som återkom natten emellan den 5 och 6 juni med de olyckliga orderna: »*Att stora flottan skall ingå till Viborgska viken för att betäcka skärgårdsflottan*». Detta var detsamma som att krypa i säcken, eller med andra ord uppoffra *allt*. Långt in vid Björkösund låg nu skärgårdsflottan, med undantag af den Pommerska under öfverste-

löjtnant C. O. Cronstedt, och denna skulle räddas genom denna för samtid och eftervärld lika obegripliga som oförlåtliga manöver. Ett försök gjordes att intaga Viborg men det misslyckades. Den 13 juni besökte konungen chefsskeppet, dit samtliga skeppschefer voro kallade. Gustaf III betygade dem därvid sitt nådiga välbehag för deras ådagalagda tapperhet under föregående bataljer och *lofvade* bygga flera tredäckare!!!! sedan han blifvit öfvertygad om att sådana skepp passade för Östersjön, hvilket han förut betviflat. Han försäkrade äfven att ryssarna buro mycken fruktan för oss. Vid detta tillfälle blef baron M. D. Palmqvist nämnd till öfverste och O. H. Nordenskjöld till vice amiral. Erik Klints yngre söner, Fredrik 12 och Jonas 10 år, fingo äfven bevis på nådigt vedermäle, i det att konungen personligen utnämnde dem till fänrikar.

Gustaf Klint skrifver i sina anteckningar om krigföringen följande: »Jag hade således under loppet af mindre än en månad blifvit vittne till de förfärligaste misstag uti sättet att begagna rikets vackra och väl utrustade flottor, min önskan att vinna undervisning uti grunderna samt utförandet af de större krigsoperationerna var förfelad, min föresats att använda all möjlig uppmärksamhet på flottans och arméns rörelser, hvilka jag ansåg böra stå i ett oskiljaktigt samband, tjänade mig blott till att inse det ingen förnuftig plan blef utkastad eller åtminstone ej följd, med ett ord, jag såg rikets krigsmakt behandlad som en leksak och bero af främmande inflytande samt icke, som sig borde, användas till fäderneslandets fördel.»

Emellan amiral O. H. Nordenskjöld och hans unge flaggadjutant utspann sig en ganska häftig ordväxling i anledning af skeppens läge, hvilka Gustaf ansåg på en del af linjen voro olämpligt placerade, såsom han personligen erfarit från chefsskeppets masttopp. Denna fråga var nära att bryta det goda förhållande som hittills varit rådande mellan Gustaf och hans förman. Ordväxlingen slutade sent en afton, då Gustaf gick på däcket å chefsskeppet och utgöt sig för vakthafvande kaptenen C. J. Hjerta, med följande ord af

den uppretade amiralen: »*Far då ombord på Rättvisan och Försigtigheten och lägg dem hvar attan tusan ni behagar.*» Med gladt sinne nedsteg Gustaf, efter dessa ord, i hertigens slup och begaf sig till de båda fartygscheferna öfverstelöjtnanterna Wollin och Fahlstedt. Båda gubbarna mötte honom på däck med nattmössan i handen och emottogo bugande den order som hertigen!!! nådigst skickat dem.

Andra dagen hade Nordenskjöld vänligheten inkalla Gustaf, gaf honom rätt och ursäktade sig med att tyngden af denna brydsamma belägenhet, som han ju ej själf framkallat, nästan ensamt lades på hans axlar och han måste stå i elden, oaktadt hertigen var chef till namnet. Det inflytande som okunniga personer ägde hos konungen, på detta skulle fäderneslandets väl och ve hänga. Och han tillade att han önskade, att Gustaf skulle vara närvarande vid alla de rådslag som höllos. Dessa ord rörde Gustaf varmt och Nordenskjöld blef för honom till hans sista stund ädlingen, hvars vänskap han dag för dag mera och mera sökte förvärfva. Många år därefter träffade Gustaf, då själf amiral, sin faderlige vän och forne stridskamrat på en stor middag i Stockholm hos deras gamle krigsbroder amiral J. H. Nauckhoff, och Nordenskjöld yttrade då till honom: »*Att han var stolt öfver att han valt Gustaf till sin flaggadjutant under kriget med Ryssland*».

Ombord på de svenska skeppen höllos dagligen långa rådplägningar, allt under det man ansåg att flottornas olycksöde var besegladt. Vatten och mat började tryta och det hjälpte föga att resonera. Än skulle en landstigning företagas och man skulle försöka att öfverrumpla Petersburg. Alla på flottan befintliga trupper med en reserv af sjömanskapet skulle verkställa denna manöver. Blefve flottans landstigningsförsök utan framgång, skulle den försöka sänka eller bränna sina skepp och transportfartyg för att med mera lätthet göra sitt aftåg den södra vägen genom Björkösund samt slå sig igenom fienden och såmedelst upphinna svenska skären. Ett anfall på Kronstadt med den förenade styrkan var äfven i fråga m. m. Om detta vilda tilltag att äfventyra flottan genom dess förläggande

till Björkösund säger Gustaf i sina anteckningar följande: »Jag arbetade med varm ihärdighet att bevisa amiral Nordenskjöld, att flottans förläggning till Björkösund ovillkorligen skulle medföra dess totala förstörelse såväl genom den trånga lokalen och ryska flottans öfvervigt i medel att inspärra oss med flerdubbla linier, som lättheten att med kanon- och mörsarbatterier medvärka till vår olycka äfvensom att en reträtt södra vägen blef oss omöjlig samt skulle försätta oss öster om ryska flottan, hvilket med andra ord ville säga äfven under de mest gynnande omständigheter ånyo inspärra oss.»

Hvad ryssarna beträffar, var deras plan följande. Första anfallet skulle ske emot den svenska skärgårdsflottan och efter dess eröfring skulle örlogsflottan angripas från olika håll af de förenade ryska örlogs- och skärgårdsflottorna. Ryssarna voro så vissa om segern, att de på förhand lära träffat öfverenskommelse om prispenningarnas fördelande emellan sina olika flottor. Man började mera och mera på de svenska flottorna inse att en genombrytning af den ryska kordongen *måste ske*, men hvar och huru? Amiral O. H. Nordenskjöld, mannen för dagen, sammankallade gång på gång sina underlydande officerare af alla grader och dryftade frågans lösning med sorgtyngdt sinne. Bland de förslag som framkommo var öfverste M. D. Palmqvists att genombrytningen skulle ske på centern af den ryska flottan och som skäl härför anförde han, att svenska flottan i alla fall vore förlorad och att det sålunda endast återstod att »*åt historien gifva ett prof på den svenska tapperheten i sin högsta utveckling*». På detta svarade Gustaf Klint, som enligt amiral Nordenskjölds önskan alltid var närvarande: »*Efter min öfvertygelse kommer vår flotta icke härifrån utan att ådagalägga ett mod värdigt historiens uppmärksamhet, men vår ära kommer att mätas efter antalet af de skepp som blifva räddade.* Vi hafva sett ryska skepp stå på grund, då den fiendtliga flottan har velat nalkas oss, och sådant bevisar oss att vi icke kunna vara säkra att undgå ett lika öde, om vi gå den väg herr baronen föreslagit, helst krutrök och kanonad förtager oss utsigten och förvillar våra

kompasser — fiendtliga flottan skall ock intet underlåta att förfölja oss samt att eröfra det ena skeppet efter det andra. Den väg däremot som vi ingått känna vi alla vår egen samt ryska embosseringen är där vår rättelse, vi komma vester om ryska flottan, kan betäcka skärgårdsflottan och transportfartygen och beskär vår Herre oss gynnande omständigheter kunna vi alla blifva räddade.»

Palmqvist såg helt förvånad på den nittonårige flaggadjutanten, som så väl tycktes satt sig in i förhållandena, men svarade ingenting, och Nordenskjöld svarade helt vänligt: »*Klints förslag tål åtminstone att tänka på.*» Men förslaget hade ej några flera förespråkare, utan de flesta röstade för utgången genom Björkösund, hvilken plan amiral Nordenskjöld personligen mest var böjd för. Gustaf var outtröttlig och visade amiralen gång på gång alla fördelarna af sitt förslag, slutligen tröttnade Nordenskjöld och svarade: »*Vi hafva blott att lyda konungens befallning och ej att resonnera*», och efter en af konungen hållen krigskonselj, där många och stora förslag voro å bane, kom åter den bestämda ordern, *att örlogsflottan skulle insegla i Björkösund*, men för att inseglingen skulle kunna försiggå ostörd, borde den ske under sådan vind, som ej tillät ryssarna att förfölja.

Gustafs förtviflan kände snart sagdt inga gränser, men orderna om inseglingen voro lyckligtvis hemliga och ingen mera än Nordenskjöld och Gustaf hade läst dem och den sistnämnde visste således, hvarför Nordenskjöld skulle varskos så snart nordvästliga vindar visade sig, och detta vare sig det var natt eller dag. Gustaf, som ofta haft nattvakt ombord, hade därunder observerat att vinden om nätterna i allmänhet drog sig åt nordväst emellan kl. 12—4, för att sedan fram på dagen öfvergå till sydvästlig. När så alla hans böner och föreställningar emot inseglingen i Björkösund förklingade ohörda, beslöt han att gripa till list. Han anhöll hos Nordenskjöld att hvarje natt få göra den s. k. hundvakten, d. v. s. emellan kl. 12—4, hvilket beviljades honom, men äfven detta höll på att misslyckas. En natt mellan dessa klockslag blef Gustaf sänd till de andra skep-

pen med några viktiga meddelanden och när han återvände till chefsskeppet, såg han till sin förskräckelse en allmän rörelse ombord, och allt tydde på att såväl detta som de öfriga skeppen gjorde sig redo att lyfta ankar; en del hade till och med hissat segel och samma manöver företogs å de ryska. När Gustaf väl kom ombord erfor han, att vakthafvande officeren mycket riktigt hade inrapporterat för Nordenskjöld, att vinden hade vid midnattstid gått öfver på nordvästlig, men lyckligtvis hann ej någon segling försiggå därför att vinden ej höll i sig, men från den stunden lämnade Gustaf ej ifrån sig nattvakten, huru ansträngande denna än var.

En dag när amiral Nordenskjöld studerade kartan öfver Viborgska viken, framkom Gustaf ånyo med sitt förslag att utsegla samma väg som man inkommit. Öfverstelöjtnant J. Puke, som stod bredvid, yttrade på sitt grofkorniga språk: »*Hvem f—n har kunnat gifva ett sådant förslag?*» Nordenskjöld, hvilken i samma ögonblick blef kallad till hertigen, ropade: »*Klint, försvara Er.*» Puke, som alls ej personligen kände Gustaf mera än som tjänstgörande flaggadjutant, såg skarpt på honom och frågade sedan i fogligare ton, huru han tänkte sig det hela. Innan Nordenskjöld återkom från hertigen, hade Gustaf i Puke vunnit en säker bundsförvant till sitt förslag.

Öfverstelöjtnant C. O. Cronstedt inträffade med ett antal nya kanonslupar som blifvit byggda i Pommern, men dessa hindrades af ryssarna, som nödgade dem att återgå till Svensksund och där förena sig med kapten J. H. Schützercrantz' galärer. Konungen var själf ombord på chefsskeppet den 2 juli och det beslöts då, att genombrytningen skulle ske enligt den af Gustaf föreslagna planen och att skeppen skulle gå till segels kl. 6 morgonen därpå. Konungen uppmanade de församlade skeppscheferna till mod och ståndaktighet och vände sig särskildt till Puke, som skulle vara den förste i elden, med dessa ord: »*Käre Puke, Ni är min flottas ledare, Er fader vägrade ej att gifva sitt hufvud för min fader spara ej Ert lif och blod för mig, jag glömmer det ej.*»

Högsta befälet öfver skärgårdsflottan hade konungen själf. När den 3 juli på morgonen den för uppbrottet bestämda stunden slog så var, för att undgå ryssarnas uppmärksamhet, märsseglens skotande den enda signal som gafs från chefsskeppet. Och man kan föreställa sig, med hvilka känslor af glädje och tacksamhet som Gustaf gaf denna order. Inom några ögonblick efter sedan signalen var gifven voro alla skeppen färdiga att våga en dust med vind och våg och såväl befälet som hvarje man redo på sin post att göra sin plikt och med den äran genom eld och rök från tusende gapande kanonmynningar lugna och säkra genombryta den ryska öfvermakten. Afståndet mellan de ryska och svenska flottorna var endast en half sjömil.

Linjeskeppet Dristigheten med den store sjöhjälten öfverstelöjtnant Puke som chef intog täten och sida vid sida om detta gingo skärgårdsfregatterna Styrbjörn och Norden, den förstnämnda under befäl af öfverstelöjtnant Viktor von Stedingk och den sistnämnda under kapten G. Olander, och dessa passerade under kanonernas musik och dånande hurrarop den ryska flottan kl. $^1/_2$ 8 om morgonen. Chefsskeppet kom som det tolfte i ordningen vid åttatiden och kursen togs längs södra vägen om Lilla och Stora Fiskaren rakt emot Hogland. Gustaf säger om denna märkliga färd i sina anteckningar följande: »Aldrig har jag njutit en större glädje än då jag såg Dristigheten lyckligen genombryta den ryska embosseringen samt med fulla segel och oskadd tackling fortsätta sin kurs vesterut. Jag önskade att kunna teckna denna högtidliga scen, ty den var egen i sitt slag. Vinden var frisk ostlig, himlen klar, men beströdd med lösa moln hvilka stundom skymde solen. De ryska skeppen hade gulmålade batterier och lågo ankrade för spring med bredsidorna vända emot Dristigheten, hvars sida var rödfärgad. I samma ögonblick detta skepp med alla segel till nalkades inom skotthåll, framblänkte solen utur molnen på ett förtjusande sätt och gaf en alldeles egen glans åt Dristighetens skrof och segel. Ryska skeppen inrymdes hastigt i ett ogenomträngligt men ljust moln af krutrök och dess kulor studsade på vattnet långt bakom

Dristigheten fram till den svenska linien. Slutligen utbredde sig en förfärlig kanonad från det stolta Dristighetens sidor och inhöljde det såväl uti sin egen som ryssarnes rök, utur hvilken blott dess öfversta toppar efter längre tids förlopp och på stort afstånd vester om ryska embosseringen småningom började framskymta. Oh! hvad jag var lycklig då jag såg dess bramtoppar! — de öfvertygade mig att detta skepp icke blifvit redlöst, hvilket jag så mycket mera fruktade som de ryska skeppen icke allenast ägde fri utsigt och hade en säker riktning utan och manade af sitt öfvermod och vår underlägsenhet borde anse vår undergång oundviklig.»

Ryssarnas kanoner voro laddade med s. k. skråkulor; sjuttiosex till åttio stycken innehöll ett skott, och när dessa afskötos, svärmade de ut som hagel och slog ner här och där. När chefsskeppet var på ett fåtal alnars afstånd från ett af de ryska, nedslog en dylik kula mesanmasten och kastade kulor eller skrå, som de benämndes, omkring på alla håll. Ett par berörde först Gustaf Klint lindrigt, därefter träffade de likaledes hertig Carls vänstra arm, och så slutligen dödade de inom ett ögonblick prinsens kavaljer öfverstelöjtnanten vid Drottningens lifregemente baron Henrik Christopher Schultz von Aschenraden. Nordenskjöld och Palmqvist, hvilka voro alldeles invid, blefvo oskadade. Öfverstelöjtnant Schultz var en ovanligt älskvärd person med ett friskt och hurtigt lynne, men samma dag som han träffades af den dödande kulan var det liksom han haft aning om att hans slut var nära. På morgonen stod Gustaf Klint vid fallrepstrappan å chefsskeppet ifrigt sysselsatt att genom sin kikare iakttaga ryska skeppens förehafvande, då Schultz kom fram till honom och frågade, om han trodde att genombrytningen skulle lyckas. Härpå svarade Gustaf: »*Nog går den bra alltid*» och undrade, hvarför Schultz i dag såg allt så mörkt och tillade liksom för att trösta honom: »*Vår Herre hjelper oss väl.*» Suckande svarade Schultz: »*Ja, Gud gifve att Ni sade sannt.*» Dessa ord voro de sista som Gustaf hörde från hans mun; några timmar senare var han ej längre bland de lefvandes antal.

För svenska flottans fartyg allt intill chefsskeppet och ett par till gick genombrytningen med glans, samt äfven för skärgårdsflottan; men då inträffade en händelse hvarpå man ej alls var beredd. Flottan medhade en gammal fregatt, benämnd Postiljonen, förd af fänrik Sandell, hvilken blifvit inredd till brännare och denna sprang i luften, tagande på samma gång med sig linjeskeppet Enigheten, chef major G. C. Feif, och fregatten Zemire, kapten Neijendorff. En förfärlig oreda följde på denna explosion. Major Feif hade den stora sinnesnärvaron att, under det han själf stod omhvärfd af lågor, genom roparen tillsäga de i grannskapet af skeppet varande kanonsluparna och transportfartygen: »*Jag springer i luften*», och att dessa skulle aflägsna sig så fort ske kunde. Neijendorff räddade sig i en slup men af besättningen omkommo de flesta. Denna olycka blef signalen till stora förluster för flottan.

Konung Gustaf III gick själf först i början af striden ombord på slupen Zeraphim, hvilken förde kunglig flagga; denna blef emellertid nedskjuten och en af slupens roddare dödsskjuten. Flaggan upptogs ur vattnet och fördes som trofé till Petersburg. Konungen gick sedan ombord på jakten Kolding, som tillhörde örlogsflottan, och fortsatte med denna resan till Svensksund. När konungen väl var kommen ombord på Kolding, jagades denna af ryska fregatten Venus, men genom en lycklig skickelse återkallades denna fregatt och svenske konungen undgick därigenom en säker fångenskap. Öfverstelöjtnant V. von Stedingk med Styrbjörn och kapten G. Olander med Norden gjorde en särdeles skicklig och hjältemodig manöver vid genombrytningen, som gör att deras namn aldrig skola förblekna på historiens blad.

Intet hade varit naturligare, än att den öfverlägsna ryska flottan gått till segels, så snart de främsta af den svenska börjat söka sig igenom deras linje, och afskurit de följande skeppens framträngande. De hade lätt, skepp för skepp, kunnat utan mycken möda infånga svenskarna. Men till all lycka voro de slagna med en blindhet och oföretagsamhet utan like. Nu blefvo ryssarna i stället illa tilltygade af sven-

skarna och fingo en grufligt stor manspillan, så att blodet rann i strömmar på deras fartyg och de närmaste måste till och med stryka flagg, men tiden medgaf ej svenskarna att bemäktiga sig dem.

En skildrare gifver om Erik Klint följande vitsord vid detta tillfälle: »*Genom öfverstelöjtnant Klints, befälhafvare på chefsskeppet, öfverlägsna manöverskicklighet, hindrades äfven fienden att under förföljandet tillfoga oss någon rätt betydande skada.*» Och en annan säger följande: »*Skeppschefens på chefsskeppet öfv. löjtnant Klints utmärkta uppmärksamhet i hänseende till flottans kurs och framkomst blef nu af en stor inflytelse på dess lyckliga framkomst till Sveaborg. Han afpassade med den yttersta noggrannhet tiden då det farliga Kallbådan passerades och styrde så tidigt emot Mjölön, att ryska flottan, som hållit mera sydvest, om morgonen den 4 Juli befanns mycket i lä och blef icke i sigte förrän kl. 5.*»

Värdet af de fartyg som endast under 1790 års krig gingo förlorade uppgick säkert till 120 tunnor guld, däraf de vid Viborg uppgingo till minst 41 $^1/_2$ tunnor. En tunna guld var enligt den tidens mynt 16,666 Rdr 32 sk. bco. I denna beräkning äro ej medtagna smärre krigsskepp och transportfartyg.

Äfven en svensk kvinnas namn är förbundet med reträtten vid Viborg; det var den 28-åriga Anna Maria Engsten från Fernebo i Västmanland. Major P. H. Scharff vid arméns flotta var en präktig sjöbuss, men hans hulda maka visste att när hennes gubbe kom väl ombord, hade han endast öga och tanke för sitt fartyg och tog föga notis hvarken om de kläder eller lifsförnödenheter som hon hade medsändt; därför skickade majorskan sin piga, som det på den tiden hette, till de sistnämndas vård. Ombord på majorens fartyg fick naturligtvis ej något kjoltyg visa sig, utan Anna Maria instufvades på en roslagsskuta tillika med hennes husbondes saker, fyrtio tunnor ärter och några får samt fem båtsmän som riddare. Men när båten kommit ibland de ryska skeppen, fick den en kula som kros-

sade kajutan, dödade ett får och tog bort en del af relingen. Båtsmännen trodde då att båten sjönk och kastade sig i vattnet, lämnande tärnan åt sitt öde. Anna Maria var situationen vuxen, tätade båten med gamla kläder så godt hon kunde och styrde sin farkost slutligen efter många mödor och faror till i närheten af Svensksund, där den omhändertogs af några af hennes landsmän, som voro mera ridderliga än båtsmännen. Konung Gustaf III, som fick höra omtalas hennes bragd gaf henne en silfvermedalj med inskrift »*för tapperhet till sjös*» att å bröstet bäras samt femtio Riksdaler. Anna Maria blef sedan månglerska i Stockholm och satt vid sina korgar prydd med medaljen. Vid hennes begrafning i Johannes' kyrkogård paraderade på konung Karl XIV Johans befallning två korpralskap från Svea garde.

Den vid Viborg räddade Skärgårdseskadern förenade sig med Cronstedtska och Schützercrantzska flottorna och de vunno vid Svensksund den 9 juli en lysande seger öfver den långt starkare ryska under prinsens af Nassau eget befäl. Dessa förenade skärgårdsflottor anfördes af konung Gustaf III med öfverstelöjtnant Cronstedt som närmaste befälhafvare. Den sistnämnde erhöll till minne af detta slag Svärdsordens stora kors och den stora guldmedaljen. Cronstedt var då endast 34 år gammal. Han blef äfven samma år generaladjutant hos konungen samt öfverste i armén. Den roll han sedan spelat i vårt lands historia, helt olika *den* som var hans ungdoms och första mannaålders, lämna vi åt historien att berätta och bedöma. Såsom framstående befälhafvare på lilla flottan, utom de förut omnämnda grefve V. von Stedingk och G. Olander, märkas C. N. af Klercker, C. A. Dankwardt, J. Törning, C. L. Hjelmstjerna, A. Virgin m. fl. Konungen lät till minne af segern vid Svensksund prägla en guldmedalj, hvilken af regementsofficerare skulle bäras om halsen i en kedja af samma metall, och af lägre grader i knapphålet i en mindre kedja, äfven denna af guld. I anledning af segern hölls den 22 juli ett högtidligt Te Deum. Svenska örlogsflottan ingick till Sveaborg och den ryska kryssade där utanför, men någon strid

STORAMIRALEN, HERTIG CARLS INFÄRD TILL KARLSKRONA 1790. SLUPEN RODD AF OFFICERARE.

Ritad efter naturen af Cumlien.

förekom ej. Grefve C. A. Strömfelt skickades som parlamentär men blef ej emottagen af amiral Tschischagoff. Konung Gustaf III, åtföljd af generalen grefve J. A. Meijerfelt, besökte högkvarteret vid Kymene gård. Samtidigt anlände dit den ryske öfverstelöjtnanten baron Stackelberg med en depesch, som föranledde konungens afresa till Wärelä, där fred slöts. Vid denna bestämdes samma riksgräns som före kriget och återställdes allt till de gamla förhållandena emellan Sverige och Ryssland.

Vid den stora högtid som den 21 augusti firades i anledning af freden, var konungen mycket frikostig med befordringar och nådebevis. Öfverstelöjtnant Puke blef riddare af Svärdsordens stora kors. För öfrigt bestodo belöningarna i högre grader samt s. k. guldvärjor. Erik Klint belönades med en dylik samt rättighet för sig och sin familj att besitta säteri, en förmån som hvarken han eller familjen varit i tillfälle göra bruk af. Gustaf Klint blef kapten.

Men vi få ej förbigå det gamla linjeskeppet Dristighetens öde, som gick med sådan glans under sin tappre chef Pukes kommando i täten, när det gällde att bära upp den svenska flaggans ära och trotsa moskoviternas kulor och krut. Många år hade gått fram efter denna i svenska flottans annaler minnesvärda dag. Dristigheten hade gjort sin plikt och skulle slopas. Då beslöt Örlogsmannasällskapet i Karlskrona, att en del af det gamla skeppet skulle göras till en kista åt dess forne kölherre Johan af Puke, hvilken sedan 1816 hvilade i grafkapellet på sitt i lifstiden ägda gods Djöholm, beläget ungefärligen en mil från Ronneby. Af Dristighetens köl, hvars ekvirke under årens lopp mörknat, äro själfva kistan och locket, medan hörnen å denna förstnämnda äro prydda af ofärgad ljus ek, utskuren i form af ankare, från hvilka ett par tjocka trossar, likaledes formade af ljus ek, utgå och nedfalla öfver locket. Midtpå detta står på en ljuspolerad ektafla af oval form: »*Johan af Puke, Svenska flottans ledare under genombrytningen vid Viborg den 3 Juli 1790. Spillrorna af linieskeppet Dristigheten omsluter här hans stoft.*»

Den 3 juli 1871, under stora högtidligheter och i närvaro af amiral af Pukes anförvanter samt en mängd af flottans såväl befäl som manskap, nedsattes den kista i hvilken Pukes stoft förvarades i denna af Dristighetens spillror förfärdigade sarkofag. Och dessa båda, hvilkas ärorika namn historien förvarar på sina blad, omsluta nu hvarandra efter döden lika nära som en gång under stridens hetta vid Viborg.

När flottan nalkades Sveaborg möttes den af en slup, som medförde depescher till hertigen samt bref till de flesta af officerarna. Dessa innehöllo den sorgliga underrättelsen, att $^5/_6$ af staden Karlskrona blifvit lagda i aska den 17 juni. För Erik Klint såväl som för de flesta var denna underrättelse lika med stora ekonomiska bekymmer för hela deras återstående lif. Undergifven som alltid, voro Klints ord dessa: »*Herren gaf och Herren tog, välsignadt vare Herrens namn*», och därpå gick han åter att sköta sitt ansvarsfulla kall ombord, där så mycket berodde på hans lugna, säkra blick.

Storamiralen hertig Carl flyttade till Helsingfors för att vårda sin blesserade arm, som han en längre tid måste bära i band. Armen sköttes af amiralitetskirurg A. Fürst. Gustaf Klint uppritade för sitt eget nöjes skull en karta öfver flottornas ställning vid Viborg och denna kom af en händelse för vice amiral O. H. Nordenskjölds ögon, hvilken visade den för storamiralen, som gillade den och så en dag lämnade den sistnämnde kartan till konungen, som blef ytterst missnöjd öfver att skärgårdsflottan, som han själf vid detta tillfälle anförde, ej var ställd främst m. m. och befallde att plåten skulle konfiskeras och att inga aftryck finge utlämnas till allmänheten. En annan person fick i uppdrag att rita en karta efter majestätets sinne, men denna blef aldrig graverad.

Storamiralen aflämnade befälet öfver örlogsflottan till amiralen O. H. Nordenskjöld och hemseglade själf med fregatten Kamilla, hvars chef var majoren baron O. R. Cederström. Hertigen, som var personligen afhållen af såväl officerare som manskap, hälsades vid afresan med salut

från hela flottan. På örlogsflottan embarkerade de trupper som voro förlagda i södra Sverige. Sveaborg lämnades den 5 och den 14 september skedde ankomsten till Karlskrona. Amiral Nordenskjöld skickade Gustaf Klint som kurir till Stockholm och Drottningholm för att underrätta konungen att flottan lyckligen hemkommit. Den hemska eldsvåda som ödelagt staden gjorde all inkvartering därstädes omöjlig, hvarför de hemvändande trupperna fingo förläggas dels i Lyckeby och dels i Nettraby. Penningbristen var ännu större än under de föregående åren och lönerna voro innestående för halfva, ja hela år och detta förorsakade mångas fullständiga ruin.

Vi vilja nu återkomma till eldsvådan i Karlskrona. Elden utbröt den 17 juni vid half tretiden på e. m. i öfverstelöjtnant G. A. Améens hus, som låg i stadens västra del. Den gamle hedersmannen själf var med i ryska kriget som chef på det stora linjeskeppet Lovisa Ulrika, som hade den olyckan att vid Viborgska genombrytningen fastna på Passalodogrunden. Till dess tappre chef öfverstelöjtnant Améen yttrade storamiralen i anledning af olyckan följande: *»I Er tröste kan herr öfverste, jag har sett Er lycka svika, men I har fäktat som en ärlig man.»*

En skomakare, som bodde på Amiralitetsgatan midtemot Améens hus, lärer begagnat sig af deras brygghus för att koka beck uti och detta hade tagit eld genom någon ovarsamhet, och som stark blåst var rådande spred sig elden med förfärande hastighet. Redan efter ett par timmar lågade den i tre olika och vidt skilda delar af staden. Orsaken härtill var, utom den starka blåsten, att i en mängd hus förvarades större och mindre partier krut och detta exploderade och kastade eldbränder hit och dit. Andra dagen kl. mellan nio och tio på f. m. kunde elden slutligen begränsas vid Kalfhagen åt ena hållet och vid Handtverkaregatans västliga del åt det andra, och på hela detta område reste sig skorsten vid skorsten emellan rykande ruiner. Något ordnadt släckningsarbete kunde naturligtvis ej blifva tal om, förskräckelsen och villervallan voro öfver alla gränser och självfa myndigheterna, både de civila och

de militära, voro alldeles handfallna. Den några timmar förut af välmåga och ordning blomstrande staden var i ett fullkomligt upplösningstillstånd. Ifrån brygghuset, där elden först utbröt, spridde sig det rasande elementet utefter hela norra sidan af Amiralitetsgatan ända ner till sjön. Gatans ovanligt stora bredd möjliggjorde att genom stora ansträngningar rädda dess andra sida och till all lycka kom elden därigenom ej att beröra den på kronans bekostnad i början på 1680 af från Finland öfverfördt virke byggda Amiralitetskyrkan, hvilken efter Carl XI:s gemål drottning Ulrika Eleonora benämndes »Ulrica pia», äfvensom varfvet, skeppsdockorna, mastkranen m. m. undsluppo. Bland de mera betydande byggnader som blefvo lågornas rof voro Tyska kyrkan, storamiralshuset, landshöfdingeresidenset, rådhuset, kadettskolan med dess utvalda bibliotek, Tyska skolan, skeppsgosse-, artilleri- och navigationsskolorna, apoteket, boktryckeriet, slupskjulet, sjukhuset, fältapoteket, västra kronobageriet samt kronobränneriet. Stadens storkyrka förlorade sitt tak och torn samt blef mycket skadad utvändigt men dock ej värre, än att gudstjänst sedan kunde däri hållas. De flesta handelshusen med deras rika packbodar gingo likaledes upp i rök. Elden var vid niotiden på aftonen färdig att kasta sig öfver bron till Stumholmen och från denna till Laboratorieholmen och Kungshalls batteri. På den förstnämnda fanns utom östra kronobageriet ett i en hvälfd källare förvaradt större krutförråd samt flottans förnämsta magasiner, där under flera månaders tid samlats en hel del förnödenheter för den krigförande flottans räkning; och ej mindre än sjutton transportfartyg lågo där under lastning för tillfället. På Laboratorieholmen fanns utom mycket annat femtio centner krut uti den s. k. utgiftsboden. Skulle nu elden fått näring i allt detta, hade en olycka af oberäknelig vidd kunnat blifva följden. Bron till Stumholmen hade redan fattat eld och ett i sjön emellan de trenne holmarna på pålar byggdt galär- och slupskjul stod i ljusan låga, antändt af bränder som från Tyska kyrkans brädtak blifvit af stormen dit öfverförda. Men denna olycka, som tycktes oundgänglig,

förekoms genom häradshöfding Samuel Ståhls hjältemodiga ingripande. Endast biträdd af en ryttare och två båtsmän — alla andra flydde af fruktan för explosion — nedhögg han den brinnande bryggan, där elden var så stark att den fattade uti de tre båtarna, den ena efter den andra, hvari dessa hjältar befunno sig, och det nästan gafs dem valet att förgås antingen af eld eller i vattnet, men genom ett under, kan man säga, blefvo de dock räddade från döden på något af dessa fasansfulla sätt. Det vill mera mannamod och dödsförakt till att från ett brinnande hus rulla ut den ena kruttunnan efter den andra och tömma den i hafvet och så vända åter gång på gång och ur eldgapet hämta en ny sådan med samma explosiva innehåll, än att på bataljfältet möta en fiende, där så många förenade omständigheter egga sinne och tanke att glömma stundens fara. Uti en till kungl. majestät inlämnad skrift yttrar häradshöfding Ståhl om denna tilldragelse följande:

»Företaget var i högsta grad vågsamt, men en suck till himlen gaf mig styrka och hopp. Öfverkommen till holmen, insåg jag att här icke var annat val, än att rädda allt, eller äfventyra att drunkna, brinna eller att sprängas i luften. Bron, som utgjorde öfvergången från staden till holmen, stod i full låga. Vi hade krutförråd till venster, till höger brinnande farkoster och antända ämnen flytande från Köpmansvarfvet mot holmen och bron, bakom oss Laboratorierna och det där bredvid brinnande slupskjulet och framför oss en härjande eld, som måste afvärjas. En explosion skulle utsatt kronans skeppsvarf för stor fara. Under dessa utsigter uppbröto vi dörren till materialförrådet, nödiga verktyg och släckningsanstalter uttogos och under ett nedstörtande eldregn från det brinnande vestra bageriet, med mera ifver än hopp företogo vi, mina tre kamrater och jag, arbetet med brons uppbrytande. Genom detta medel lyckades vi rädda kronans dyrbara magasiner och att utsläcka elden, som antändt flera ställen på holmen.»

Äfven de många transportfartygen blefvo räddade. Skadan för riket och staden anslogs till 150 tunnor guld. De brända tomternas antal uppgingo till 413 st. och 2,094 hus-

håll samt 1,065 ogifta personer blefvo husvilla. Af de afbrända husen voro 145 assurerade för tillsammans 108,723 Rdr. Tack vare häradshöfding Ståhls stora självuppoffring och raska ingripande, räddades hvad som räddas kunde af den olyckliga staden och hans namn nämnes med tacksamhet och välsignelser i många anteckningar från den tiden. Han blef sedan hofkamrer hos Carl XIII och styresman på Rosersbergs slott, hvilken befattning upphörde vid konungens död. Ståhl var gift med Brigitta Christina Nordling, han afled den 21 augusti 1828 och ligger begrafven i Hornska familjegrafven i Maria Magdalena kyrka i Stockholm. På första bladet i sin efterlämnade lagbok har Ståhl skrifvit följande ord, hvilka kunna betraktas såsom hans valspråk och ett rättesnöre för den redbare mannens alla handlingar: »*Du Trogne följeslagare Låt mig Alltid Följa Den Väg Du utstakar.*»

Erik Klints hus var beläget i stadens östra del, hvarför man i det längsta ansåg att någon fara för detta ej fanns, och såväl konteramiral F. Linderstedt som en hel del andra personer ditförde saker och viktiga papper, som de lyckats rycka undan elden, vissa om att de här voro i godt förvar; men kl. emellan tio och elfva på aftonen nedbrann äfven detta. Klints svärfader, som af ålder och sjukdom var sängliggande, bars bort af sin dräng på dennes rygg och blef sålunda förskonad från att blifva innebränd, hvilket hände med flera äldre eller sjuka personer samt små barn. En del sängkläder och linne m. m. blefvo räddade ur branden, tack vare att Erik Klints maka hade litet silfverpenningar att muta folket med; men det mesta af deras egendom blef lågornas rof. Genom hans syster Charlottes rådighet blefvo Gustafs kartor räddade, men hans böcker och annotationer gingo förlorade jämte hans präktiga båt. »*Hela min flotta*» säger han i sina anteckningar och man tycker sig förnimma det sorgsna tonfallet i hans röst, när han uttalar dessa ord. Båten låg uppdragen på gården för att ej af obehöriga personer begagnas under Gustafs bortovaro. Erik Klints maka, deras elfva barn, hvaraf det yngsta endast var ett halft år gammalt,

hennes åldrige fader och syster måste tillbringa natten i ett hvalf i varfsmuren med denna förödelsens styggelse för ögonen. Familjens gode vän varfsamiral H. af Chapman tillbjöd dem ett hem hos sig, hvilket anbud dock ej antogs, utan Charlotte Klint hyrde en skuta af en skeppare från Åhus och inskeppade i denna samtliga familjens medlemmar och det lilla bohag som räddats undan elden, och ämnade begifva sig till Tromtösunda och inkvartera sig med dem hos en bonde, som hon brukade köpa rotfrukter af. Skepparen kände ej vägen och efter åtskilliga äfventyr kommo de i stället till Tromtö gods, efter att hafva i den trånga hårdt lastade båten tillbragt två dygn med endast litet mjölk och bröd till föda. Charlotte Klint fick sig och alla de sina inlogerade hos trädgårdsmästaren på Tromtö. Litet halm utbreddes på golfvet i ett rum och på denna lade sig hela familjen utom Charlotte själf, som satt med sitt trötta hufvud lutadt emot en stol. I denna ställning och fördjupade i sömn funnos de af öfverstarna grefvarna C. A. och H. F. Wachtmeister af Johannishus, nyss hemkomna från fångenskapen i Ryssland och hvilka varit på ett tillfälligt besök i Karlskrona efter branden. Rörda af denna sorgliga syn samt af tacksamhetskänsla mot Erik Klint hvilken varit deras förman och lärare, tillbjödo de hans husvilla maka och barn en större byggnad, som stod obebodd samt skyndade att afresa till Johannishus, där deras föräldrar vistades, för att få nycklar afsända till Tromtö så fort som möjligt. Budet som kom med dessa medförde äfven befallning till trädgårdsmästaren och ladufogden att lämna den nödställda familjen grönsaker och mjölk efter behof.

Ända till slutet af 1791 bodde Klintska familjen kvar på Tromtö och åtnjöt mycken vänlighet af Wachtmeisters. Som en egenhet kan här nämnas, att än i dag äger ett af Charlotte Klints sondöttrars barn i behåll i oskadadt skick en tekanna af porslin, som räddades undan branden i Karlskrona, togs med till Tromtö och därifrån åter till Karlskrona, så till Visborgs kungsladugård, och nu står den på en atenienn i Visby, som ett bevis på huru äfven det

svaga och bräckliga här i världen kan trotsa eld och vatten, stå starkt genom århundraden.

När Erik Klint hemkom från kriget hyrde han för sig och de äldre sönerna samt Otto G. Nordenskiöld* rum i Karlskrona hos den i sitt fack mycket framstående bildhuggaren J. Törnström på Västra Udden, nära varfsamiral af Chapmans boställe. Genom bemedling af sin frände vice amiral Otto Henrik Nordenskjöld och med de från kriget hemvändande fartygen kom denne Otto G. Nordenskiöld från Frugård i Finland som tioårig gosse i det Klintska hemmet för en ringa, om det ens var någon afgift. Varm vänskap förenade snart den unge finnen med medlemmarna i hans nya hem, ett vänskapsband som fortfarit emellan släkterna Klint och Nordenskiöld generation efter generation. Otto Nordenskiöld blef med åren en tapper och framstående man, friherre samt befälhafvande amiral i Karlskrona. Sista åren af sin lefnad bebodde han sin egendom Verstorp helt nära mina föräldrars, benämnd Östra Boråkra i Blekinge.

Jag påminner mig ännu, då den frejdade, numera aflidne professor Adolf Nordenskiöld som biltog student vistades en tid hos farbrodern på Verstorp, hvilka lifliga debatter som utkämpades emellan honom, de nya idéernas representant, och veteranen, den strängt konservative amiral Otto, båda hetlefrade och påstående finnar. Den blifvande professorn, mörk i blicken, förfäktade sina åsikter med ungdomens hela glöd och säkert med förkänning af att han en dag skulle lägga en värld för sina fötter, och den gamle amiralen ristande på hufvudet och med bekymrad min spörjande min fader, hvad han tänkte om slikt prat. På hvad sätt Suomis då förskjutne son sedan häfdade sitt lands anseende och blef känd och erkänd af alla nationer, fick aldrig den om honom misströstande farbrodern erfara; öfver hans graf i Nettraby kyrkogård susade då sedan många år tillbaka lönnarnas lummiga kronor.

Den 30 september 1790 förlorade Klint på Tromtö sin lille något öfver tvåårige son Salomon, som blef begrafd i

* Denna gren af Nordenskiöldska ätten stafvar namnet med i.

Förkärla kyrka. Den gamle svärfadern Gyllenstam, som var sängliggande, vistades äfven på Tromtö, men längtade åter till Karlskrona, dit han återvände i sällskap med sin ogifta dotter Hedvig Ulrika; han afled därstädes den 17 dec. 1790, 83 år gammal. Hans sköldemärke krossades vid grafven af öfverste Johan Hisingsköld, som slutade sitt högstämda tal med följande ord: »Måtte vår ungdom med lika oafbrutet nit i konungens och fäderneslandets tjenst blifva i sin ålderdom med lika ära bekrönt och med lika heder bära sina gråa hår, som framlidne herr Öfversten och Riddaren Gyllenstam! Men dess minne skall dock för eftervärlden blifva i oförgänglig helgd och vördnad, ehuru dess sköldemärke nu dess förgängliga del åtföljer.»

Efter hemkomsten från kriget bevistade Carl, Fredrik och Jonas Klint samt Otto Nordenskiöld tillika med de öfriga kadetterna flitigt lektionerna i kadettskolan, där Gustaf efterträdde sin fader som informationsofficer. Erik Klint blef nämligen utnämnd till lotsofficer öfver södra distriktet. Lektionerna måste hållas hemma hos lärarna i brist af lokal. Gustaf fick hundra riksdaler för denna befattning och så i officerslön ungefärligen detsamma, hvarför hans ekonomiska ställning var god, enligt hans små pretentioner, och han kunde alltibland understödja sina föräldrar med sina små besparingar och äfven skaffa sig själf en egen speljakt. Det lyckades Erik Klint att i slutet af 1791 få köpa ett litet hus i Karlskrona, nära Brantaberg, för $916^1/_3$ Rdr. Det innehöll två rum och sal på nedre botten samt två små vindskammare, och i denna lilla bostad inrymdes femton personer. Här om någonsin besannas det gamla ordspråket: »att där som finnes hjärterum finnes äfven sängrum». Den kärlekens ande, som härskade hos alla familjens medlemmar, lättade alla bördor och gjorde det enkla hemmet ljust och soligt. Gustaf tog själf samt bjöd äfven sina systrar på franska lektioner, och kring klaveret i det älskade föräldrahemmet samlades de unga om aftnarna, där musik och sång utgjorde ett bland deras största nöjen.

Af öfversten baron M. D. Palmqvist fick Gustaf i uppdrag att upprätta en tablå öfver flottans ställning vid Reval

och Kronstadt. Som lotsofficer fick Erik Klint jakten Kolding till sin disposition, densamma som konung Gustaf III använde vid reträtten från Viborg till Svensksund. Med denna gjorde såväl Erik Klint som hans son Gustaf talrika resor för att undersöka farvattnet kring hela södra Sverige.

Rikets finanser voro i ett bedröfligt skick och riksskulden utgjorde 1792 öfver 44 millioner Rdr.

Den 4 april det ofvannämnda året, under pågående teoretisk examen med kadetterna, ankom den sorgliga underrättelsen att konung Gustaf III dött den 29 mars kl. elfva förmiddagen, sedan han blifvit skjuten med ett pistolskott på operamaskeraden den 16 i samma månad. Officerskåren svor den unge Gustaf IV Adolf sin tro- och huldhetsed den 5 april och enligt den aflidne konungens testamente blef hertig Carl förordnad till riksföreståndare med kunglig makt och myndighet.

Hertigen, hvilken var varmt fästad vid flottan, föranstaltade genast att amiralitetets löner utbetalades med mera ordning, att ändring af uniformer vidtogs, samt att den i Göteborg stationerade örlogsflottan förflyttades till Karlskrona och att uti den förstnämnda staden förlades endast en mindre del af arméns flotta.

Den 6 juni var klagodag efter Gustaf III med gudstjänst, stor parad samt flaggning.

Den genom konung Adolf Fredriks förordnande 1756 till Karlskrona förflyttade kadettskolan blef den 14 oktober 1792 förlagd till Karlberg och där inrättad till ett större allmänt militärläroverk, krigsakademien, som det benämndes, och den 4 november erhöll Gustaf Klint order att infinna sig därstädes som informationsofficer företrädesvis i navigation, skeppsmanövrering och sjötaktik. Som Gustaf nu lämnade sitt barndomshem och sin födelsestad för att långt därifrån tillbringa sin återstående lefnad, vilja vi i allmänhet afskilja hans öden från hans öfriga familjs.

Erik Klints tredje dotter i ordningen, Charlotte, blef 1793 utsedd att som sällskapsdam hos den rika änkegrefvinnan J. H. A. Sparre af Söfdeborg på Tosterup, född de Cheusses, efterträda fröken Ebba Modée, som blifvit

kammarfröken hos hertiginnan af Södermanland, Hedvig Elisabeth Charlotta.* På Tosterup behandlades den unga flickan väl, men hon var af ofrälse börd och således ej värdig att intaga sina måltider i kretsen af den grefliga familjen utan måste under tolf års tid stå bakom grefvinnan Sparres stol för att passa på hennes önskningar. Men år 1805, då hennes fader öfverste Klint blef adlad, blef det äfven för henne en plats beredd vid det grefliga bordet. Tidsandan var sådan, att det ej väckte den ringaste uppmärksamhet att dottern till den ädle och tappre öfverste Erik Klint intog denna underordnade plats, lika gifvet som det var att i samma stund som hennes fader upphöjdes i adligt stånd och frökentiteln gafs henne i stället för den då brukliga »Mamsell», hon blef räknad som en af familjens medlemmar. Charlottes moder, Charlotte Klint, född Gyllenstam, skrifver om dotterns resa till Tosterup till sonen Gustaf, som då vistades på Karlberg, bland annat följande:

»Nå Charlottes resa var mycket oväntad och hastig. Gud ske lof hon finner sig rät väl. Grefvinnan är rät god emot henne, det är nog lite ovant i början, men iag hoppas hon tar sig nog fram och jag tror hon med Guds hjelp har mycke nytta deraf, det är nödigt at få se huru dät är på andra ställen och iag tror vist at hon inte försummar at vara upmärksam på dät som är nödigt för henne at veta. Grefvinnan har vari så hederlig och den 1 Oktober givi henne 8 Rdr 16 sk. hvilken summa hon lär få vart qvartal til handpänningar och iag tror nog at hon hushållar med dem. Men söta du om du har den lyckan at råka grefvinnan Ehrensvärd (dotter till grefvinnan Sparre) var god framför min ödmiuka vördnad, det var ingen annan som var orsaken därtil. Gud välsigne dem som ha godhet för oss under Guds tilstädielse . . . din hulda moder Charlotte Gyllenstam.»

Brefvet är dateradt »Carlskrona den 13 october 1793.»

---

* Fröken Ebba Modée blef den 4 oktober 1801 på Rosersberg gift med generallöjtnanten och statsrådet grefve Axel Otto Mörner af Morlanda.

Trogen den tidens sed undertecknade Charlotte Klint detta med det namn som hon bar innan hon trädde i brudstol.

Om Tosterups härskarinna, grefvinnan Jacobina Henrietta Alexandrina Sparre af Söfdeborg, vilja vi här bifoga några rader. Hon var ett barn af den soliga södern och född 1735 i Paramaribo i Södra Amerika. Hennes fader var den holländske generalguvernören i Surinam, öfversten för ett infanteriregemente Jacque Henry de Cheusses, som afled när dottern var helt späd. Modern, Catharina Elisabeth Temming, var likaledes af holländsk börd och öfverflyttade efter sin makes död till Sverige, där hon gifte om sig med dåvarande kammarherren, sedan presidenten och riksrådet friherre Joachim von Düben.

Friherrinnan von D. var ett präktigt fruntimmer som med stor omsorg fostrade sin dotter till att vörda pliktens bud. Vid sjutton års ålder blef denna gift med öfversten för ett värfvadt husarregemente, grefve Johan Sparre af Söfdeborg. Grefvens lysande egenskaper gjorde honom med åren till generallöjtnant och kommendör af Svärdsordens stora kors och han ansågs som en af sin tids mest framstående militärer. Många olika befattningar anförtroddes åt honom och under dessa makars 39-åriga äktenskap voro de bosatta dels i Stockholm, Dalsland och Sveaborg och slutligen på det vackra Tosterup, där han afled 1791 och hans maka 1819; båda ligga begrafna i Tosterups kyrka. Såväl grefven som grefvinnan Sparre voro varmt intresserade af vetenskaper och konst, och den sistnämnda skänkte 1816 till Krigsarkivet en samling af krigskartor och ritningar jämte krigsjournaler.

Grefvinnan S. var ett ovanligt vackert fruntimmer med ett mycket förekommande och behagligt sätt, på samma gång som hon förstod att taga sin värdighet i akt. Sitt hem skötte hon med mycken ordning och stor sparsamhet och därstädes härskade ordning, flit och enkelhet. När det var något som hon ogillade, verkade ett enda ögonkast eller hennes tystnad långt mera än andra människors högljudda förebråelser. Emot sina många underhafvande var hon allvarlig, rättvis och äfven välgörande, när hon

ansåg att hennes bistånd förtjänades, och hade en stor förmåga att sätta sig in i folkets lynne, och det sades vid hennes bår, »att hennes åkrar aldrig fuktats af hennes underhafvandes tårar, men att dessa föllo så mycket ymnigare vid hennes bår».

Under många år var det ståtliga Tosterup Charlotte af Klints hem och där gjorde hon bekantskap med sin blifvande make, lagman Gustaf Billberg, och deras bröllop firades därstädes den 20 januari 1820, året efter grefvinnan Sparres död. Vid detta tillfälle visade den gamla grefvinnans arfvingar på det mest frikostiga sätt, hvilket högt värde de satte på sin moders vän och sällskapsdam, genom att förära henne ett ytterst dyrbart tekök och en dito korg af silfver. Enligt grefvinnans förordnande erhöll Charlotte en tunna guld, som 16,666 Rdr 32 sk. bco den tiden benämndes. Ännu finnas i behåll flera bref från grefvinnan Sparres dotters son, grefve G. C. A. A. Ehrensvärd, däri han uttalar sin vänskap och stora aktning för lagmanskan Billberg och däri han på det varmaste tackar henne för flera tjänster, som hon varit i tillfälle bevisa honom.

Generalamiralen grefve C. A. Ehrensvärd, gift med grefvinnan Sparres på Tosterup enda dotter, Sophia Eleonora Lovisa, var sedan sitt afsked 1789, som han begärde i anledning af konung Gustaf III:s ingripande i det första slaget vid Svensksund, bosatt på sin egendom Vedeby i närheten af Karlskrona och sysselsatte sig därstädes ifrigt med sitt jordbruk samt en mängd kemiska experiment. I sitt rum hade han förvarade flera burkar med olika sorters gödningsämnen, öfver hvilkas förträfflighet han brukade hålla långa tal för sina vänner. En gång när han var riktigt i farten att berömma dessa, bjöd han på det enträgnaste excellensen grefve A. J. Wrangel först att lukta och sedan smaka på dem, till stor munterhet för de öfriga gästerna, bland hvilka äfven voro Erik Klint och hans son Gustaf.

Grefve Ehrensvärd var både en snillrik och mycket framstående man men tillika en ganska egen personlighet, som helst gick sin egen väg. Han var ledamot af Vetenskaps-

och hedersledamot af Målare- och Bildhuggareakademierna. Riksföreståndaren hertig Carl önskade 1792 att grefve Ehrensvärd skulle åtaga sig befälet öfver sjömakten, men detta ville Ehrensvärd, hvars håg hufvudsakligen låg åt lärda saker, ej höra talas om. Hertigen nedsände då grefve G. J. Mörner af Morlanda, som slutligen förmådde honom att åtaga sig den ansvarsfulla platsen. Men endast under ett par år bibehöll han befattningen, hvarefter den fick namn af storamiralsämbetet och ställdes under hertigens eget befäl. Äfven en annan af de i Blekinge mera betydande personerna, nämligen amiral C. V. Modée, blef uppkallad till Stockholm, för att blifva öfverståthållare. Modée hade för vana att i stället för att svära, som på den tiden var så gängse i alla klasser, mycket ofta säga: »*Ta mig farmor.*» Det blef sedan ganska vanligt i Karlskrona långt in i förra århundradet att personer, när de ville bekräfta något, sade: »*Ta mig farmor sa' amiral Modée så var det så och så*» o. s. v.

Att slå sig i ro på landet, som det på den tiden med rätt mycket skäl hette, hade den ene efter den andre af Erik Klints kamrater gjort och detta hägrade äfven för honom som den mest efterlängtade belöning för hans långa mödosamma arbetsdag i fäderneslandets tjänst. Som vi minnas, hade Klint kungligt löfte på att besitta säteri, men hans blygsamma inkomster hindrade honom alltjämt att begagna sig af denna förmån och nu sökte han, som så många andra gamla militärer då brukade, att erhålla en kungsgård i förläning. Med anhållan härom vände han sig 1793 till sin chef och vän från krigets dagar, Sveriges rikes konung utan att bära namnet, riksföreståndaren hertig Carl, med anhållan att på femtio år för sig och sina efterkommande få arrendera Visborgs kungsladugård på Gottland, hvilket hertigen genast beviljade i anledning af Klints stora förtjänster under kriget. Gården hade förut för kronans räkning lämnats till en öfverste Fältstjerna och denne å sin sida hade utarrenderat den till en inspektor Hök, som de sista åren lämnat alltsamman åt sitt öde.

När Erik Klint 1794 tillträdde kungsgården, hade hvar-

ken hertigen eller han en aning om i hvilket lägervall denna befann sig såväl till byggnader som häfd. Det som var ämnadt som belöning blef i stället orsaken till många bekymmer och mycket arbete för den ovanligt ordningsfulle och samvetsgranne Erik Klint. Hans äldste son Gustaf försökte i det längsta förmå sin fader att ej binda sig vid gården, då den var i så uselt skick; men när saken en gång var bestämd ansåg Erik Klint att den ej borde ändras. Tills vidare kvarstannade han dock själf i Karlskrona enär han blef utnämnd till lotsdirektör efter öfverstelöjnant M. B. Stjerngranat, och medlemmar af hans familj vistades tidtals på Gottland. Vid amiralitetet utnämndes 1793 ej mindre än 5 öfverstar, 11 öfverstelöjtnanter, 12 majorer, 19 kaptener och 21 löjtnanter; ibland dessa sistnämnda var äfven Eriks son Carl.

Ända hit upp till norden läto dyningarna af den franska revolutionen känna af sig och af försiktighetsskäl inkallades en del trupper till Stockholm och ett eget garde förlades vid Drottningholm. Man oroade sig mycket för och talade vidt och bredt om ungdomens fria åsikter och sammankomster i republikansk stil efter de franska jämlikhetsprinciperna. Det ansågs äfven att svenska regeringen inlät sig på en ganska äfventyrlig bana och det spåddes stora olyckor i anledning af att denna var den första, som erkände franska republiken och emottog dess minister i audiens, hvilket dock skedde enskildt; göra det officiellt vågade man ej.

En beklaglig olyckshändelse inträffade på Karlskrona redd det ofvannämnda året, i det att skeppet Dygden uppbrann. Anledningen härtill var att elden antände en beckho, hvari varma kulor lagts för att uppvärma fartyget. Den 26-årige löjtnant Paul Adolf Wrangel af Lindeberg, 2 underofficerare och 27 man omkommo. Det var hart nära att det bredvid liggande skeppet Manligheten äfven strukit med, när Dygden slutligen sprang i luften.

I början af juli månad 1793 var det stora festligheter i Karlskrona i anledning af den unge konungens och hans farbroder hertigen-regentens vistelse därstädes. Deras första

besök gällde varfvet och den nya dockan, hvilka båda särdeles intresserade hertigen som gammal sjöman, och de på varfvet förtöjda skeppen minde honom om mången het dust under krigsåren 1788—90. Bland de fester som anordnades till de höga resandes ära voro två stora baler, den ena gifven af amiralitetets officerare och den andra af vice amiralen grefve Claes Wachtmeister. En landtlig och mycket lyckad tillställning ägde rum hos vice amiral Henrik af Chapman i »Gröna stugan» på hans Skärfva, detta härliga ställe, som vi förut omnämnt och om hvilket »flottans prins, the Östgöthers» forne hertig Oscar Fredrik bland annat kväder:

»Ack jag älskar dessa stränder
Gömda undan världens blick;
Dit jag drömde mig så ofta
När min bana fjärran gick.»

På Skärfva anförde grefvinnan S. L. E. Ehrensvärd, född Sparre af Söfdeborg, en samling damer och herrar ur Karlskrona societet, hvilka, alla iklädda den vackra blekingsdräkten, hälsade de kungliga gästerna välkomna och några mycket angenäma timmar tillbragtes i landtlig enkelhet hos den store skeppsbyggmästaren. Hertigen beviljade Chapman tjänstledighet för hans återstående lifstid med bibehållande af de förmåner som han då innehade, som en tacksamhetsgärd för allt hans trägna och framgångsrika arbete med att höja svenska flottans makt och anseende. Hertigen besökte äfven personligen sin gamle krigskamrat, hjälten från Hogland med flera strider, excellensen grefve A. J. Wrangel, hvilken var sängliggande sjuk, och skänkte honom det hus han bebodde. Från Karlskrona fortsatte de kungliga sin eriksgata till Kristianstad, Malmö, Landskrona, Göteborg och åter till Stockholm och blefvo, hvar de foro fram, föremål för mycken uppmärksamhet.

Många förenade orsaker bidrogo att Erik Klint mera och mera längtade efter att få lämna kronans tjänst och med allvar hängifva sig åt sitt landtbruk. Den ständiga misssämja som var rådande emellan storamiralsämbetet i Stockholm och flottans tjänstemän i Karlskrona, gjorde hans be-

fattning som lotsdirektör på den sistnämnda platsen ytterst obehaglig. Kungsgården måste skötas af en inspektor, hvilket medtog större delen af gårdens små inkomster, och de bristfälliga byggnaderna därstädes tarfvade reparationer, som fordrade hans personliga öfverinseende. Men nu blef det dock blott hans familj, som under sommaren 1795 kunde få rusta sig att på allvar öfverflytta till Gottland. Dessförinnan gjorde de bland andra afskedsbesök hos sina särdeles goda vänner öfverstelöjtnant A. W. Gahns på Östra Boråkra, hvilkas då knappast ettåriga dotterdotter Hedvig Susanna Kihlgren 18 år därefter blef Erik Klints son Carls fagra brud. Först året därpå lämnade Klint lotsdirektörsbefattningen och bosatte sig för sin återstående lefnad på Gottland.

Erik Klints afsked från lotsdirektörsbefattningen lyder sålunda:

»Ädel och Wälbördig Öfverste Lots Direkteuren och Riddaren af Kongl. Svärds Ordens Stora Kors Erik Klint!

Då jag sjelf varit vittne till Eder rådighet och Edert nit och så ofta erfarit att forntidens redlighet med tidevarfvets odling, tapperheten och kunskapen hos Eder varit förente är det icke utan saknad Jag bifaller Eder önskan att få Lemna Konungens och Rikets tjenst. Njut den hvila Edre uppoffrande krafter så väl förtjena och räkna på att Jag med nöje nyttjar sådane tillfällen som kunna försäkra Öfversten om Min fortfarande hugkomst och agtning. Förblifvande Öfverste Lots Direkteuren och Riddaren af Stora Korset Gud Allsmäktig Nådeligen väl affectionerad.

Lägret vid Ladugårds gjerde den 10 Juni 1796.

Carl.»

Sönerna Carl och Fredrik åtföljde mor och syskon till kungsgården och kvarstannade därstädes till på nyåret 1796, då de begåfvo sig åter till Karlskrona; men denna resa höll på att kosta dem lifvet. Isen låg och de begåfvo sig öfver Öland till Skäggenäs, där den starka strömmen hade skurit en rämna invid land och de måste vada i ismörjan ända upp till midjan och uppnådde sedan ej något härbärge, förrän de gått en half mil i kölden. Fredrik ådrog

sig härvid en förkylning, som beröfvade honom hälsan för hela hans återstående lefnad. Han var då endast en yngling om 19 år och hade utan att ådraga sig minsta skada deltagit i de heta drabbningar som ägde rum emellan svenska och ryska flottorna 1790.

På Gustaf IV Adolfs födelsedag den 1 nov. 1795 kungjordes konungens förlofning med prinsessan Lovisa Charlotta af Mecklenburg-Schwerin och ett par krigsskepp rustades för att den följande sommaren hit öfverföra den kungliga bruden. Ryska kejsarinnan Katharina II var missnöjd med detta val samt att den unge svenske konungen lade i dagen sympatier för Frankrike, och hotade att börja krig såvida förlofningen ej bröts. Man väntade ett ryskt anfall på Finland i april 1796 och den sedan krigsåren 1788—90 kände tappre generalmajoren friherre Fabian Wrede af Elimä öfversändes med penningar för att ordna försvaret. Svenska staten deponerade ett kreditiv om femtio tunnor guld för att i oförutsedda fall användas. Allt gjordes för att förmå konungen att afstå från den tillämnade bruden, men han ville ej höra omtalas någon brytning.

Flottan rustades och fördelades sålunda: amiralen grefve Claes A. Wachtmeister med öfverste D. Zachau som flaggadjutant utsågs att, eskorterad af ett par krigsskepp, öfverföra prinsessan och amiral Otto Henrik Nordenskjöld att taga befälet öfver den del af flottan som var bestämd för kriget emot Ryssland, och den sistnämnde vände sig till den gamle bepröfvade forne chefen på linjeskeppet Gustaf III, Erik Klint, för att förmå honom blifva flottans flaggkapten. Klint, som ej kände sig frisk, nekade i det längsta, lät slutligen beveka sig, men måste snart i följd af sjukdom afsäga sig förtroendet. Slutligen lät konungen öfvertala sig att afstå från bruden och Sverige, som knappast hämtat sig från de blödande såren efter den sista ryska fejden, slapp härigenom undan krig och örlig.

På hösten samma år afreste Gustaf IV Adolf jämte sin farbroder hertigen-regenten till Petersburg för att gästa kejsarinnan Katharina och det var då starkt i fråga, att en rysk prinsessa skulle blifva vårt lands drottning; men

kejsarinnan satte som villkor att prinsessan i Sverige fritt skulle få bekänna den grekiskt-katolska religionen; men som konungen ej ville medgifva detta, blef det ingenting af med förlofningen, utan såväl han som farbrodern lämnade hastigt Petersburg och togo hemvägen öfver Viborg, Fredrikshamn och Åbo.

Den 1 november det ofvannämnda året besteg Gustaf IV Adolf sina fäders tron; stora högtidligheter ägde härvid rum och en mängd personer blefvo befordrade. Högtidligheterna fortsattes den 17 i samma månad, då på dåvarande Norrmalms, nu Gustaf Adolfs torg statyn öfver Gustaf II Adolf aftäcktes. Alla i Stockholm varande militärer uppträdde vid detta tillfälle i full parad och då täckelset föll under kanonernas dån, saluterade den unge konungen med värjan sin store namne.

Från Ryssland ankom den 5 december en kurir, som medförde den oväntade underrättelsen att kejsarinnan Katharina aflidit den 17 november och att Paul I bestigit tronen.

Svenska akademien sammanträdde ånyo. Den hade under förmyndarregeringen blifvit upplöst. Man och man emellan hviskades att orsaken härtill varit den, att hertigens gunstling G. A. Reuterholm, som makten hade, ej blifvit vald till ledamot af akademien.

Hösten 1796 var Erik Klint med barn och blomma installerad på kungsgården. Alla barnen, utom Gustaf, som hade sin lärarbefattning på Karlberg, och Charlotte, som var på Tosterup, vistades den vintern i föräldrahemmet och kring bordet sutto de med fader och moder fjorton personer högt. De äldre sönerna deltogo med fadern i landtbruksarbeten af alla slag och döttrarna i detta patriarkaliska hem voro modern till hjälp inomhus. Till kungsgårdens skötsel voro sex pigor och åtta drängar anställda. I spetsen för detta stora hushåll stod Erik Klints trofasta maka, Charlotte Gyllenstam, ett exempel för sina många barn och tjänare af den präktigaste moder och husmoder och som med gladt sinne bar omsorgen om hus och hem och förstod att göra de små tillgångarna dryga och

att lära dem som stodo omkring henne, att lifvets innebörd är bön och arbete.

Den äldste af sönerna, Gustaf, var visserligen frånvarande men han gaf sina föräldrar och syskon vid alla tillfällen rika bevis på sin kärleksfulla omtanke. Hans tillgångar blefvo i följd af hans stora arbetsamhet med tiden större och då blef det hans älskade föräldrahem, som fick sin dryga del däraf. Så t. ex. öfverraskade han en jul sin moder med en »sidensargepelis» med kaninkrage och gråverksfoder, hvilken blef föremål för ett berättigadt uppseende i Visby. Systrarna gaf han ett nytt klaver, hvilket åtföljdes af en mängd noter, som han själf afskrifvit; köpa nya dylika var för dyrbart. Till prydnad för sina systrars unga hufvuden sände han äfven moderna Stockholms»coifyrer», hvilka enligt den tidens sed voro nödvändighetsartiklar, för att med heder kunna visa sig i societeten.

På Gottland blefvo Erik Klints enkla, väl uppfostrade döttrar föremål för mycken uppmärksamhet och eftersökta gäster, som med sina små talanger spredo trefnad hvar de kommo, såväl på landshöfdingen baron S. M. von Rajalins »assembléer» som inom enklare kretsar, och passerade, som deras broder Gustaf i sina anteckningar uttrycker sig, »i det hela sin tid rätt angenämt».

Amiral C. O. Cronstedt, som i följd af den stora del som han hade i segern vid Svensksund 1790, med en viss allmakt bestämt öfver flottan och äfven inom andra områden haft stort inflytande, kom till den grad i ogunst hos den lätt onådige konungen, att han ej allenast måste öfverlämna generaladjutantsbefattningen till amiralen baron S. M. von Rajalin, utan han fick ock befallning en dag i slutet af december 1801 att inom 24 timmar resa från Stockholm till Sveaborg och i egenskap af eskaderchef kvarstanna därstädes. Erik Klint förordnades någon tid förut att vara vice landshöfding på Gottland.

Som flykting från det oroliga Frankrike uppehöll sig 1804 en tid här i landet prins Ludvig af Bourbon, grefve af Provence, och han besökte då på genomresa äfven Göteborg. Huru det tillgick under detta besök kan vara af intresse

här inflicka. Beskrifningen häröfver är hämtad ur ett bref från dåvarande kommendanten därstädes, generalfälttygmästaren N. F. Ehrenström till hans vän ministern i London friherre Jöran Ulrik Silfverhjelm. Ehrenström var gift andra gången på Stockholms slott 1803 med hoffröken hos änkedrottning Sophia Magdalena, den vittra Mariana Pollet. Brefvet är ganska betecknande och ger en klar inblick uti ställningar och förhållanden uti rikets andra stad under den tiden.

Från Stockholm hade generalen och landshöfdingen i Göteborg friherre J. F. Carpelan erhållit befallning att för den franske prinsens räkning anskaffa rum, skjuts, en kusk och fyra selar (hästar). Dessa order ankommo tio timmar före prinsen, hvilken anlände till staden den 1 oktober kl. 11 på aftonen. Ehrenström skrifver:

»Ännu kl. 10 på qvällen fants intet rum för Printsen och hade jag ej varit hade han säkerligen fått stadna öfver natten på gatan. Jag sprang till rika John Hall, som har ett qvarterslångt skägg och till utseendet liknar en jude, öfvertalte honom att öfverlemna Printsen en superbe våning som han har och sitt kök, hvilket skedde. Ljusen hann ej upptändas förrän Printsen kom. Landshöfdingen skulle complimentera honom, men som han ej talar annat än svenska och finska och som Printsen ej förstår någondera, så skedde det mycket lakoniskt och nära liknande en pantomim. Tisdagen presenterade jag efter erhållit tillstånd officerskorpsen af härvarande garnison. Hallen gaf middag och satt med 2 sina contoirsbetjente och sitt eget judeansigte äfven till bords. Efter middagen promenerade jag med Printsen kring fästningsvallarna, om aftonen speltes Boston. Onsdagen hade landshöfdingen fått i hop Borgmästaren med 3 Rådmän, som han presenterade. Hallen gaf åter middag, men till aftonen hade jag utbedt mig tillstånd att få se honom på the och supée. Efter alla de quid pro quo som skett sökte jag och min hustru att i möjligaste måtte göra denna afton agréable. Commendantshuset var väl éclareradt invändigt och rika marechaller utanför. Bordet i fransyska smaken arrangeradt. Printsen

visade äfven sin erkänsla på det mest utmärkta sätt; såväl för min hustru som för mig. Les notables af alla stater, voro sedan jag genom en lista öfverlemnad till gref Puységur anhållit om Printsens tillstånd härtill och hvilka blefvo presenterade. Damerna i svarta hofdrägter af min hustru och de andra af mig. Landshöfdingen utbad sig att få gifva en dejeuner thorsdags morgon vid Printsens afresa kl. 7 hvilket mycket generade honom, men som hans höflighet ej tillät att refusera. Jag följde med Printsen dit och sedan han fick vänta en half timma på att få något skjer början med att en smutsig Laquay kl. half 8 om morgonen instiger bjuder en Bourbon en sup bränvin, derefter presenteras matsalen, hvarest ett stort dukat bord med vanlig middagsmat synes och hvarvid gurkor och rödbetor ej äro glömda. Slutet blef att då Printsen skulle stiga i sin vagn framkommer en figur ibland den samlade folkhopen och öfverräcker honom ett papper, han gjer det åt mig med tillfrågan hvad det var, jag finner det vara en räkning stor 63 Rdr för de tre selar han behöfde (den fjerde var ej af nöden). Jag gjer räkningen åt Landshöfdingen och ber honom rangera saken, helst de alla ej voro värda mer än 25 Rdr, men gubben sade det är bra och Printsen för att komma väl i vagnen befallte sin Abbé att genast betala, detta indignerade mig på det högsta, ty tiden hade varit så tillräcklig att ha detta förut i ordning . . . .»

Brefvet finnes i original i den brefsamling som tillhör Hacksta fideikommiss.

Konung Gustaf IV Adolf uttryckte sin önskan att visa Erik Klint »någon Grace» för de stora förtjänster som denne inlagt emot sitt land. Amiral S. M. von Rajalin, med hvilken majestätet rådgjorde härom föreslog adelskap och tillskref Klint, att han »som bruket var» skulle inlägga ansökan till konungen. Klints äldste son Gustaf hade förr, då därom varit fråga, uttalat sig däremot, emedan han ansåg att människovärdet ej höjdes genom adelsdiplomet. Nu var Gustaf själf gift och hade en liten son och för hans skull frångick han sin motvilja, emedan det kunde förskaffa sonen en hel del förmåner, som han ej ansåg sig hafva rät-

tighet beröfva honom. Enligt konungens önskan erhöll Erik Klint således 1805 den 1 mars adelskap för sig och sina efterkommande och introducerades å Svenska Riddarhuset 1807 under n:o 2185.

En hel del å Riddarhuset intagna ätter hafva bortlagt sitt fäderneärfda namn och antagit ett mera klingande till skölden, men hos den flärdfrie Erik Klint kunde något sådant ej komma i fråga. Det enkla namn, som hans förfäder buro i den småländske bondens stuga och öfver hvilket han själf högt hållit ärans fana, samma namn gaf han i arf till sina efterkommande och satte endast vid sin upphöjelse i adligt stånd prepositionen *af* framför detsamma.

Vapnet har enligt sköldebrefvet följande utseende: »En nedåt spetsad sköld af röd färg i hvilken visar sig en med hög klint försedd gyllene klippa, omgifven vid foten af en grön vall och uppstigande ur en sjö hvars vågor äro af silfver. Midtöfver klippan lyser en femuddig stjärna (Nordstjärnan). Den öppna tornerhjelmen är betäckt med en af silfver, rödt och guld vriden krans, hvarifrån lodrätt uppstår ett bart svärd med klinga af stål och fäste af guld. Skölden hvilar på tvenne i kors underlagda blåa flaggor, med gyllene kors märkta och med gyllene stänger försedda. Under sköldens understa del ses äfven på hvar sin sida framsticka ett ankare och en kanon af naturlig färg, korsvis öfver hvarandra lagda.»

Valspråket är: »*Intet öfvergår hederns bud.*» Men detta står ej utsatt på brefvet.

Emblemet af Nordstjärnan i den af Klintska vapenskölden är särdeles väl valdt, ty genom sina säkra sjökort har den ene släktmedlemmen efter den andre ledt seglarens väg bland klipporna och skären fram till hamnen, där ankaret kan finna ett säkert fäste.

Den 5 december 1805 gjorde dödsängeln helt oväntadt sitt inträde i den lyckliga familjen på Visborgs kungsgård och bortryckte hemmets älskling, det yngsta barnet i syskonkretsen, den 15-åriga Beata, som begrofs i Visby domkyrka den 10 i samma månad. Det dyrbara lån föräldrarna mottagit af Herrens hand, det återgåfvo de utan klagan, därom

vittna uttryck i den sorgsna men undergifna moderns bref. Men från sitt barns dödsstund tacklade hon själf mer och mer af och den 30 mars 1808 skattade äfven hon åt förgängelsen. Sin egentliga ohälsa tog hon efter branden i Karlskrona 1790 och hon uttryckte ofta i brefven till sina barn sin fruktan att nödgas intaga sängen och därigenom behöfva förorsaka sin kära omgifning besvär. Om sin älskade moder skrifver Gustaf i sina anteckningar bland annat följande:

»Min moder, uppfostrad i tarflighet och utmärkta dygder, var min fars verkliga stöd. Hennes förutseende afböjde ofta de största svårigheter och då min far befann sig som mest förlägen, räckte hon honom ett oväntadt understöd, hopsparadt genom hennes utmärkta omtanke. Motgångar stärkte hennes mod, ökade hennes rådighet och höjde henne öfver ödet — god utan svaghet — ädel utan att ana denna höghet — verksam till outtröttlighet, vakade hon beständigt med en värdig moders ömhet öfver sina barn och öfver husets bestånd. Hon var vördad af alla och förtjänte att vara det. Min moder behöll ett godt utseende och en god hälsa till 1790 då hon, som med lugn genomgått det hårda ödet att med elfva barn samt far och syster flykta från Karlskrona efter den olyckliga eldsvådan, likväl betogs af en häftig lidelse då hon på $^1/_2$ mils afstånd såg en mindre vådeld. Hon fick gulsoten hvilken lämnade efter sig en svår maghosta som tärde henne till 1808 den 30 mars, men äfven under denna sjuklighet syntes hon lugn och beklagade sig aldrig samt intog icke sängen i ovanlig tid förrän vid slutet af sin utmärkta lefnad.»

Hon fick sitt hvilorum i koret i Visby domkyrka, där hennes förut aflidna dotter intagit sitt. I det grifttal som hölls öfver Charlotte af Klint af O. Bolander, säger han bland annat, att »hon tröttnade ej under bördan och med oförtröttad ifver gick hon fort på pliktens väg och fann däri lugn och tillfredsställelse och detta lugn bibehöll hon äfven under de svåraste pröfningar. Med fast förtröstan på den högste ställde hon sin sak i dess milda händer; kännande sin höga bestämmelse såsom människa och ledd

af religionens känsla, helgade hon sitt lif åt dygdernas öfning, var en god maka, öm moder, en redlig mänsklighetens vän. Att vara hvad hon i hvarje läge borde vara, ansåg hon som den största ära» o. s. v.

Knappast hade Erik af Klint hunnit följa sin älskade makas stoft till grafven i Visby domkyrka, förrän fäderneslandet tog hans af ålder och sorg medtagna krafter i anspråk. Ryssland hade sändt sina krigsfartyg till Gottland och han skyndade till södra delen af ön för att inkalla landtvärnet och återvände till Visby den 23 april. Där erhöll han den förfärande underrättelsen att ryska trupper landstigit vid Frölingsbo och voro på väg till staden. Uppbåd gjordes till allmogen att göra fienden motstånd, men utan vapen och utan befäl kunde denna ej göra annat än låta fienden gå sin väg oantastad fram. I spetsen för deputerade från Visby afreste Erik af Klint till Sanda där den ryske amiralen befann sig, och anhöll om säkerhet för stadens invånare till lif och egendom, hvilket beviljades emot att de deputerade lofvade att ombesörja inkvartering för 2,500 man ryska trupper och för cirka 50 officerare.

Söndagen den 24 april intågade de fientliga trupperna i staden och amiral Bodisco intog de rum i rådhuset som beboddes af borgmästare P. H. Grewesmühl. Han tog genast makt och myndighet öfver ön, men på ett för en fiende ovanligt humant sätt. Bland hans första förordnanden var att »som han själf numera exercerade styrelsen på Gottland entledigade han vice guvernören Erik af Klint därifrån, dock med bibehållande af sin pension och det salarium dess konung i anseende till dess ådagalagda förtjänster honom tillagt».

För den som, likt Erik af Klint, under den ena drabbningen efter den andra stått högt på sitt skepps kommandopall, färdig att falla men ej vika för ryssarnas kulor, kändes det dubbelt påkostande att behöfva underteckna beslutet om att i deras händer lämna ett stycke af sina fäders land.

Amiral Bodisco förständigade biskop Gardell och konsistorienotarien magister Gustafsson att befalla samtliga präs-

ter i stiftet att ändra kyrkbönerna sålunda, att de i stället för orden »vår älsklige konung» m. m. satte .....»bevara och välsigna *alla* konungar och regenter», intill dess en förändring eller annat formulär af hans höge herre kejsaren föreskrefs. Detta Bodiscos grannlaga beteende emot en öfvervunnen makt kan ej annat än lända honom till den största heder, helst som han tillhörde en nation som dåförtiden ännu ej tillägnat sig så mycket af civilisationens välsignelser. En del af Bodiscos proklamation till Gottlands invånare vilja vi här meddela; den är tagen direkt ur Sanda sockens kyrkbok:

»Visby den $\frac{\text{27 April}}{\text{9 Maj}}$ 1808.

Contre-Amiral Bodisco
Gouverneur öfver Gotland
till
Konsistorium i Visby.

Sedan nu de för trupperna bestämda kasernerna äro i ordning bragta, så håller jag för nödigt, att likmätigt med min plan, fördela truppernas försörjning lika så väl på staden som på hela ön. Till följd häraf bestämmes följande:

Staden förser:

1:o. Hospitalet,

2:o. Alla officerare, som så hädanefter som hittills skola spisas vid innevånarnes bord och hafva sin inkvartering.

Öns innevånare.

1:o. Ved för Hospitalet, kasern och andra behof.

2:o. Kött af hvad sort som helst endast det är godt.

3:o. Bränvin.

4:o. Olja.

5:o. Salt.

6:o. Foder till hundra hästar.

Den härvid fogade listan visar mängden af all slags proviant. Tvenne gånger i veckan skall den hitföras nml. hvarje Onsdag och Lördag. Af mig blifver en officer bestämd att detta emottaga, äfvensom å magistratens eller statens sida en ock å landets sida, en leveranskommissarie

måtte bestämmas. Emellertid och intill denna inrättning kan blifva allmänt kunnig och den nödiga provisionen af öns innevånare framskaffad kommer truppernas försörjning att åligga stadsinnevånarna på samma sätt som förut.

Visby ut supra,
Bodisco.

Anvisning på hvarje portion för en vecka.

Kött	4,600 ℔
Salt	1,150 ℔
Bränvin	384 kannor.

Olja framskaffas efter Place-Majorens reqvisition. Foder för hundra hästar efter artillerikaptenens reqvisition.

P. S. Då denna inrättning så fort som möjligt måste verkställas, har jag till konsistorium och presterskapet det förtroendet, att de hvar i sitt pastorat uppmuntra sina åhörare att emot betalning af levererade viktualier, som på ett eller annat sätt kunna finnas nödiga, hvilka alla betalas efter den i staden varande taxan och utan någon tilläggningsafgift levereras.

Ut Supra
Bodisco
Gouverneur von Gotland»

Bodisco försäkrade också å sin monarks vägnar att, om öns invånare iakttogo ett stilla och sedigt uppförande, intet ondt skulle vederfaras dem och att de skulle få hafva fri religionsutöfning.

Den 16 maj anlände till Gottland svenska flottan under befäl af amiralen friherre O. R. Cederström med 1,800 man infanteri och något kavalleri med öfversten friherre C. J. Fleetwood som chef och ön återkom i den svenske konungens våld med lika liten blodsutgjutelse, som den några veckor förut kommit i den ryske kejsarens. Om såväl amiral Bodisco som hans officerare och trupper fälldes enhälligt de bästa vitsord; de hade på intet sätt förgått sig emot invånarna.

Samma år afsade sig Erik af Klint förtroendet att vara vice landshöfding på Gottland, hvilken post han beklädt

emellan åtta och nio år emot ett arfvode af 200 Rdr bco pr år, och efterträddes af den ofvannämnde friherre C. J. Fleetwood. Att Klint på den civila banan, som han först beträdde i sitt lifs höstdagar, ådagalade samma trohet och nit emot konung och fosterland som på den militära, ser man af följande vitsord som medföljde hans afsked:

»Omfatta vi med tillfredsställelse detta tillfälle att i Nåder förklara Eder Vårt Höga Välbehag öfver den berömliga nit, trohet och redlighet hvarmed I detta embete bestridt och hvarunder I ådagalagt samma tillgifvenhet och hedrande tänkesätt som utmärkte Eder Militära bana. Vi befalle Eder Gud allsmäktig Nådeligen. Haga Slott den 9 Juni 1808. *Gustaf Adolph.*»

Den 6 oktober 1812, på sin 81 födelsedag, nedlades Erik af Klint på sjukbädden och den 10 november afsomnade han, trött af år och mödor, på Visborgs kungsladugård. Ädel och flärdfri, gudfruktig och arbetsam, *en man* i ordets fullaste bemärkelse, samlades han till sina fäder och intog sitt hvilorum den 18 i samma månad i Visby domkyrka bredvid sin förutgångna maka och dotter.

Erik af Klints meritförteckning:

Kofferdibåtsman 1750, extra lärstyrman vid amiralitetet 1751, lärstyrman därstädes 1752, extra varfslöjtnant 1755, löjtnant vid amiralitetet samma år, informationsofficer vid kadettkåren i Karlskrona 1757, kaptenlöjtnant 1767, riddare af Svärdsorden 1772, major vid örlogsflottan 1776, öfverstelöjtnant samt riddare af Svärdsordens stora kors 1788, lotsofficer vid södra lotsdistriktet 1791, öfverste vid amiralitetet 1793, lotsdirektör 1795, afsked från öfverstebeställningen 1796, t. f. landshöfding på Gottland 1798. Adlad 1805 den 1 mars, introducerad 1807 under 2185 på Svenska Riddarhuset. Afsked från vice landshöfdingebefattningen 1808.

Erik och Charlotte af Klints, född Gyllenstam, barn och ättlingar:

Den rättrådige Erik af Klint kunde ej ingå på den orättvisa, som lagen den tiden påbjöd och som först konung Oscar I ändrade, den att vid arfskifte efter föräldrar döttrar skulle ärfva hälften emot söner. Någon fast egendom ägde han ju ej, sin värderika stadsfastighet miste han vid den stora eldsvådan i Karlskrona 1790; men i sitt testamente af den 20 oktober 1812 förordnade han, »att den lösa egendomen, sedan gälden blifvit betald, arfvingarna emellan så fördelades att söner och döttrar, gifta och ogifta däraf toge lika del antingen in natura eller efter värde som de med sin broder Erik därom öfverenskommo». Denna öfverenskommelse utföll sålunda, att så länge arrendet af kungsgården varade, skulle Erik till syskonen årligen utbetala värdet af hundra tunnor säd, hälften korn och hälften råg, efter gällande markegång. De ogifta systrarna erhöllo dessutom trehundra (300) Rdr bco, svarande emot den utstyrsel som de gifta erhållit. Gustaf och Carl afstodo från alla arfsanspråk efter föräldrarna till förmån för syskonen. Den förstnämnde erhöll sin faders s. k. guldvärja, som denne erhållit af konung Gustaf III efter freden i Wärelä 1790, samt löste sig till den »Storkorsstjärna» som fadern burit sedan 1788. Erik, den yngste af sönerna, löjtnant vid beväringsartilleriet på Gottland, hade under flera års tid varit sin ålderstigne fader behjälplig med kungsgårdens skötsel och förordnade fadern i anledning häraf, att Erik skulle få öfvertaga de återstående 32 arrendeåren af kungsgården.

Om de båda äldsta barnen Brigittas och Gustafs födelseår och faddrar se sidorna 20, 21 i första afdelningen.

»Men hvem pejlar fjärdarne och djupen?
Hvem prickar ut de många dolda grunden,
dem hafvet i sitt falska sköte bär?
Jo, *Klint* har bortryckt slöjan ifrån djupen,
och trygg på kända vågor går nu slupen
och vet sin kosa och sin ankarbotten
bland svenska strandens furukrönta skär.»

GUDMUND SILFVERSTOLPE.

Gustaf af Klints barndom och första ungdomsår hafva vi förut omtalat och fortsätta nu hans historia från den stund, då han den 7 november 1792 lämnade sin hembygd Blekinges fagra nejder och begaf sig, oaktadt den sena årstiden, på sin egen lilla speljakt, benämnd »Försöket» och som tillhört Sidney Smith, till Stockholm för att tillträda sin lärarbefattning vid Karlberg. Hans fader följde sin äldste son ett stycke till vägs och brodern Carl ända till Kalmar. Efter att vid Vällö varit utsatt för en svår stormby hvilken fyllde båten till hälften med vatten, anlände han lyckligt till hufvudstaden den 15 i samma månad och tog in på den s. k. Kejsarkronan på Drottninggatan. Någon bostad på Karlberg var ej beräknad för honom, utan han inackorderade sig hos sin faders vän kamrer Waldau på Kungsholmen för 100 Rdr ett för allt pr år. Särdeles väl omfattades han hos Waldaus af dennes svärfader bankokommissarien Vinge samt lotsinspektor Johan Björk och sekter Kämpe.

Den förmögenhet den unge löjtnanten medförde till sitt nya hem var ringa och bestod af 160 Rdr i penningar och så erhöll han i flyttningshjälp $33^1/_3$ Rdr; så hade han sin speljakt, en liten ekbyrå, en enkel garderob samt sina kartor, hvilkas verkliga värde han var för ung att förstå. Men dessutom ägde han sin varma förtröstan till Gud, sin stora arbetsförmåga, sitt flärdfria sinne och alla de gyllene förhoppningar som höra ungdomen till. Alla dessa egenskaper gjorde honom stark och härdig i kampen, ty hans

lif blef ej en dans på rosor; många förenade orsaker läto honom mera än en gång stingas af hvassa törnen.

Vi vilja här återgifva det första bref som han erhöll från sin fader och hvari man spårar den gamle sjömannen genom den noggranna redogörelsen för vindens riktning:

»Min käre Gustaf! Gudi vare tack och lof att din uppresa gått lyckligt för sig och att du är välkommen. Du kan aldrig föreställa dig huru högt det gläder oss allesamman. Den Högste välsigne och omfatte dig allt framgent och låte dig med hälsa och förnöjsamhet få bidraga till den ädla Inrättningens bestånd och nytta för K. M:t och Riket som påsyftas. Lönen synes mig väl ej vara så särdeles på ett så dyrt ställe (150 Rdr pr år) men Gudi lof för hvad det är och med tacksamhet och förnöjdhet kan det vara nog med Guds hjelp. Det var väl att Beckström kommer så snart tillbaka och att Måsen (ett fartyg) ännu ligger i skären, här stormar betydligt och var ganska ostadigt, den 10 blåste här W. S. W. men jag ser att du haft N. W. och måst söka hamn. Sedan var ganska hård storm den 15 då du anlände till Stockholm. I förrgår var ovanligt högt vatten med skarp Nordlig vind. I går fallande och var sydlig som tilltog till full storm och regn som ännu påstår. Tusende tacksägelser för hälsningarne från tit. H. Stierngranat, som redan projekterat om hamnförbättringen med kronans manskap och om en officer, hvartill Carl lärer blifva nämnd, som han täckes förmoda. Gud gifve till detta sin välsignelse. Hälsa oändligt till C. G. Tornqvist, O. S. Tempelman, P. Moberg m. fl. Hälsa Nordenskjöld och slutligen innesluter dig och oss alla i Guds mäktiga beskydd samt framlefver städse din trogne far Erik Klint. Carlscrona den 22 Nov. 1792.»

Gustafs första företag vid ankomsten till Stockholm, sedan han anskaffat bostad, var att uppvakta sina förmän. Utom sin lärarbefattning vid krigsakademien sysselsatte han sig för öfrigt med att taga lektioner i franska och engelska. Äfven ägnade han sig rätt mycket åt sällskapslifvet, hvilket han i följd af sina studier, sin kartritning samt krigen förut föga varit i tillfälle deltaga uti. Nu blef han

befalld till hofvet och bjuden att »spisa middag» hos generalamiralen grefve C. A. Ehrensvärds och öfverståthållare C. V. Modées, båda familjerna nyss uppflyttade till Stockholm och särdeles goda vänner till hans föräldrar. Dessutom blef han inbjuden till justitiekansler M. Rosenblad, excellensen grefve A. F. Kurck, vice guvernören grefve N. A. Cronstedt, bosatt på Rörstrand, generaladjutant C. U. Piper (ej grefve), kammarråden Troilius, Björk och Sundin, fabrikör Apiarie på Barnängen, professor O. S. Tempelman, änkling efter hans moster Brita Elisabeth Gyllenstam, grosshandlare Olbers, kapten Zelle, som var kamrat med hans fader på Ostindieresan 1764—66 m. fl., hos hvilka alla den kunskapsrike och anspråkslöse unge mannen blef en gärna sedd gäst. Gustafs vänner visade sig mycket angelägna att vilja gifta bort honom med en fröken Risellsköld, men han hade ingen lust att vid sina unga år knyta hymens band.

Under de 13 till 15 år som Gustaf innehade sin lärarbefattning på Karlberg, behöfde han aldrig anmäla någon kadett för försummelse eller sidvördnad. Ungdomen, så färm att gifva öknamn, gaf honom helt smeksamt det af »Pappa Klint». Första anledningen till detta namn var att Otto Nordenskiöld från Frugård i Finland, hvilken vi förut omnämnt, som nu var kadett, visade Gustaf den största vördnad och tillgifvenhet och, så ofta tillfälle gafs, mötte eller följde sin gode vän och lärare till och från Karlberg, och detta gaf kadetterna anledning fråga efter »Pappa Klint», och blef detta det namn som Gustaf gick under därstädes den ena generationen kadetter efter den andra. Guvernör vid krigsakademien var den ofvannämnde generaladjutanten C. U. Piper och vice guvernör grefve Nils August Cronstedt. Gustafs ämnen voro navigation, skeppsmanöver och taktik.

Utom de 150 Rdr som han åtnjöt i arfvode på Karlberg hade han 100 Rdr i lön vid örlogsflottan. Hvad som mycket medtog hans små inkomster var att han måste förse sig med ej mindre än tre uniformer. Vid krigsakademien fordrades två dylika, en blå och en grå och enligt

det nya reglementet för örlogsflottan *en* som kostade omkring 60 Rdr.

Fregatten Ulla Fersen utrustades 1793 i Krlskrona för kadetternas sommaröfningar och som detta var den första som utgick *från Karlberg*, vilja vi nämna de ynglingar som deltogo i denna. Chef för expeditionen var major C. G. Tornqvist, sekond den yngste officeren, den knappast 22-årige Gustaf Klint, öfriga officerare kaptenen vid arméns flotta A. U. Raab (ej baron), kapten P. F. Kock samt löjtnant P. J. Warberg. Den 21 maj skedde afresan från Karlberg landsvägen till Karlskrona dit de ankommo den 31. Sedan tillkommo några ynglingar, hvilka läst privat vid kadettskolan därstädes. På Ulla Fersen embarkerade Karlbergskadetterna O. G. Nordenskiöld, E. H. Pihl, J. J. Corin, P. Wollin, Carl och Kristian Blomstedt, J. Frumerie, J. Grönbom, G. A. Gyllenram, F. Söderström, C. F. Anckarloo, B. G. Orrschöld samt extra kadetterna Roman, Tulin, Abelin, N. J. Fischerström, J. J. Raab, J. O. Lindberg, C. J. Tingvall och Adelborg. De äldsta kadetterna, Gustaf Pihl, G. E. Wolffelt, J. L. Du Rées och Hans Blomstedt, embarkerade däremot på fregatten Galathéa, förd af majoren friherre O. R. Cederström. Den sistnämnda fregatten jämte kutterbriggen Husaren, chef löjtnant Cöster, afseglade den 31 maj på konvojexpedition till Medelhafvet.

Chefen på Ulla Fersen major Tornqvist var mycket bekväm af sig och befattade sig föga med hvad som hörde såväl till kadetterna som fregatten och lämnade med nöje alltsamman åt Gustaf. Ulla Fersen låg färdigtacklad när kadetterna anlände till Karlskrona, men som Gustaf ansåg att dessa ej hade någon nytta af expeditionen om de ej personligen handlagt allt hvad som hörde till ett fartygs utrustning, lät han dem genast aftackla densamma. Därefter satte han de mest försigkomna af dem till befäl öfver de yngre och lät dem så tackla fartyget på nytt under sitt eget öfverinseende; därefter fingo de manövrera, göra observationer, beräkna kompassens missvisning m. m., allt till stor nytta för de unga sjömansämnena.

Först den 24 juni lämnade fregatten Karlskrona efter att den 17 i samma månad inmönstrats af öfverste C. F. Enesköld. De anlöpte sedan flera hamnar i Östersjön och Öresund och blefvo den 2 juli jagade af 3 ryska skepp, 2 fregatter och 1 brigg, men sluppo lyckligt undan. Den 2 augusti ankom fregatten till Karlskrona, men lämnade denna stad åter redan den 11; endast fyra dagar senare inkom å redden därstädes det danska kadettfartyget Kronoborg om 36 kanoner och med 41 kadetter ombord. Dessa fingo bese varfvet, skeppsdockorna m. m. och blefvo föremål för mycken uppmärksamhet såväl af grefve Ehrensvärd som amiral af Chapman m. fl. Det danska fartygets chef var generaladjutanten kapten Fischer, öfriga officerare Sneedorff, Tungvogel samt två med namnet Bille.

Ulla Fersen hade under tiden seglat till Gottland och ankom till Stockholm den 30 augusti, där vice guvernören grefve N. A. Cronstedt samma dag kom ombord och blef saluterad med 8 skott. Fregatten aftacklades, förlades till Skeppsholmen och afmönstrades den 6 september af konteramiralen af blå flaggan grefve J. G. Lagerbjelke.*

Denna expedition hade för kadetterna varit särdeles lärorik, men så var föregående årets, *då* från Karlskrona, så mycket mindre. Meningen hade varit att kadetterna då skulle gjort en längre expedition på fregatten Diana, men de flesta af dem insjuknade i mässling och hela deras kommendering till sjöss blef i följd häraf inskränkt till några få dygn.

Hertigen-regenten, som hyste stora sympatier för sina underlydande från krigsåren höjde 1793 Gustafs arfvode vid krigsakademien till 250 Rdr och gaf honom härigenom tillfälle bestrida sin broder Jonas' militära uppfostran. Jonas hade, som vi påminna oss, ombord på chefsskeppet Gustaf III 1790 af konungen med samma namn blifvit nämnd till fänrik vid örlogsflottan och således redan som en tolf års gosse fått lyssna till kanonernas allvarliga språk.

I Karlskrona förändrades 1795 styrelsen vid skeppsvarfvet. Alla de äldre officerarna afgingo och ekipagemästare blef major Baltzar B. von Platen, den store byggmästaren

* Grefliga ätten Lagerbjelke stafvar namnet med j.

af Göta kanal. För sin befattning som ekipagemästare erhöll von Platen 300 Rdr i arfvode, kapten C. J. Pettersén blef underekipagemästare med 200 Rdr och öfriga officerares arfvode belöpte sig till 100 Rdr hvardera, allt bco. Generalmajor C. U. Piper lämnade Karlberg och blef president i Krigskollegium och grefve N. A. Cronstedt blef i hans ställe guvernör och öfverstelöjtnant A. W. Gahn förordnades till vice guvernör. För öfrigt ställdes akademiens förvaltning under en direktion, som bestod af presidenten C. U. Piper, konteramiralen J. G. Lagerbjelke, generalmajor N. Mannerskantz och landshöfding Nils Rosén von Rosenstein. Grefve Cronstedt var outtröttlig som guvernör, men mycket fallen för nya idéer och hans lynne passade ej tillsammans med det öfriga befälets, hvarför de flesta efter hand lämnade sina befattningar vid krigsakademien. Bland de få som kvarstannade var Gustaf. Grefvinnan M. H. Cronstedt, född Alströmer, var ett mycket talangfullt fruntimmer, men tillika ganska sträng och fordrande, dock förstod hon sig på ungdom och dessa å sin sida vördade henne och bemödade sig att vinna hennes erkännande. Sällskapstonen i hennes hem var angenäm.

Oaktadt hans trägna verksamhet på Karlberg så var och förblef kartritning Gustafs skötebarn och käraste sysselsättning, från gossens första streck med pennan till sin ålders dagar sträfvade han därmed och offrade mera tid och penningar därpå än hans samtid förstod uppskatta; denna sårade honom ofta i stället för att hjälpa honom med detta ovärderliga arbete, som varit, är och förblifver tusentals sjömäns lifs och farkosters räddning för bränningar och skär hvilka, dolda under böljorna, lura på dem. Storamiralsämbetet, detta nya verk, stridde sinsemellan om väldet och yrkade indragning af kartverkets ringa medel. Statskontoret fordrade till och med hos regeringen att kronans plåtar borde försäljas för att ersätta staten en del af de kostnader som den redan gjort. Gustafs egen erfarenhet och de omdömen, som hans fader så ofta för honom bevisat och bekräftat samt de många exemplen på olyckor, såsom förlusten af det stora linjeskeppet Sophia Albertina,

hvilket strandade vid Texel 1780, jämte många handelsfartygs förlisning, bevisade i hvilket bristfälligt skick sjökartorna befunno sig från Medelhafvet ända upp till våra kuster. De enda stater hvilka med sorgfällighet låtit undersöka sina farvatten voro Spanien och Neapel; de engelska och holländska sjökartorna voro endast att anse som fabriksvaror utan någon vetenskaplig grund.

Till en början föresatte Gustaf sig att rita en karta öfver Nordsjön, men sitt arbete härmed gömde han väl för allas blickar, osäker om det någonsin skulle lyckas honom erhålla medel till dess utgifvande. Alla de källor som stodo honom till buds begagnade han sig af med största noggrannhet och under det han arbetade, kände han inom sig att han liksom hade sina medmänniskors lif och död på sitt ansvar. Obeskriflig var den sällhet han erfor när han låg på knä framför sitt fullbordade arbete för mänsklighetens väl. Men nu trängde sig den frågan åter på honom med oemotståndlig makt: »Hvar finna medel till dess utgifvande?» Dåförtiden, som kanske än i dag ofta är fallet, måste utlänningen sätta sin stämpel på svensk mans arbete, innan det befanns fullödigt för att erkännas af hans egna landsmän, så risken var stor. De små besparingar som Gustaf gjort voro otillräckliga. Då upprann hos honom den tanken att han kunde sälja sin lilla speljakt, och han annonserade härom i Stockholmstidningar, men ingen köpare anmälde sig. Sorgsen i hågen tog han då sina kartor med sig och gick upp till grefve Cronstedt och bad honom köpa speljakten för akademiens räkning, helst som den ofta brukade begagnas af kadetterna; det pris som han begärde var ringa. Om detta besök uttalar Gustaf sig sålunda: »Jag värderar i all min lefnad grefve Cronstedt för denna godhet. Han befallde mig att följa sig till hertigen-regenten och presenterade själf mina kartor och utverkade dessutom, att akademien köpte mitt fartyg och betalade det med $^1/_3$ mer än jag begärt för detsamma. Min karta blef därefter öfverlämnad till hofgravör Fr. Akrel och utgafs följande året af trycket. Innan detta skedde vann den amiral O. H. Nordenskjölds samt öfvers-

tarna H. J. Nauckhoffs och Jusléens bifall.» Den fick sedan så stort erkännande och afgång, att Gustaf inom två år fick alla utgifter för den ersatta.

Jonas Klint tog 1795 sin officersexamen och efterträddes af sin yngre broder Adolf, 13 år gammal, som Gustaf underhöll och logerade hos sig under ett års tid tills han blef kadett.

Amiral C. V. Modée afgick från öfverståthållarplatsen i Stockholm, som det sades med 8,000 Rdr i ersättning; han tog därefter säte i storamiralsämbetet i Karlskrona med bibehållande af 5,000 Rdr i lön och blef äfven öfverkommendant därstädes. Öfverståthållare blef öfversten för Lätta dragonerna friherre Hans Henrik von Essen, som var en mångsidig och mycket högt ansedd man, hvars valspråk var: »Äran, icke Lyckan» och som blef generalguvernör i Pommern 1800 och med åren grefve och slutligen riksståthållare i Norge, norsk fältmarskalk och kansler för akademien i Kristiania.

Byggnadsverksamheten på Karlberg hade under några år fortgått med stor ifver och 1795 fick äfven Gustaf sin bostad därstädes. Den var mycket anspråkslös och bestod endast af två rum och kök, belägna i den stora västra flygeln och i den högra nedersta våningen. Den fina smak som så ofta utmärker sjömän och deras förmåga att inom en liten areal instufva mycket gjorde att det lilla hemmet blef särdeles trefligt. Själf ordnade Gustaf *allt*, sydde sina nätteldukssgardiner, målade en vacker skärm o. s. v. och så när han af sin moder fick i present ett par alabastervaser, då var hans hem så smakfullt och fint så det var en lust däråt, och Gustaf och hans broder Adolf lefde där tillsammans det lyckligaste lif. Till sin uppassning hade de antagit en föräldralös gosse.

Att liksom de öfriga officerarna intaga sina måltider utomhus tilläto ej Gustafs små inkomster, utan han inrättade eget hushåll till stor båtnad både för sig själf och kadetterna, hvilka hos »Pappa Klint» hade sitt käraste tillhåll. Ett par i sänder af dem underläto ej att dagligen hos honom tillbringa aftnarna och förtära sin aftonmåltid. De

hjälptes då åt allasamman under muntert glam att tillaga supén, som bestod af allahanda landtliga rätter, såsom plättar, munkar, gröt, köttbullar, äggröra o. s. v. Hans utgifter pr månad belöpte sig till 16 1/3 Rdr. Gustaf säger i sina anteckningar om dessa små fester: »Vi spisade alltid rätt smakliga rätter — men det dyrbaraste af allt var den innerliga harmoni, den glädtighet, den välvilja och tillfredsställelse med hvilken vi kryddade vår sammanvaro, och jag hade det ypperligaste tillfälle att gagna mina unga kamrater genom samtal i de ämnen som hörde till deras yrke. Vi utvecklade våra kunskaper genom erfarenhetens bevis, genom historiska fakta, genom granskning af olika åsikter, och jag kan utan öfverdrift säga att jag på detta sätt gagnade mer än som lärare i lektionsrummet, och min lycka försötmades genom den innerliga välvilja hvarmed mina unga vänner belönade mig.» Hans ogifta kamrater bland lärarna uppsökte honom ofta och pratade bort en stund vid en kopp te och han, som själf aldrig förtärde någon annan öfverflödsvara än den nämnda drycken, ogillade mycket att kaffeförbudet upphäfdes, hvilket han ansåg vara till verklig olycka för land och folk.

I slutet af sommaren 1796 fick Gustaf i uppdrag af sin fader att lämna till hofgravör Akrel en karta öfver Marstrand med Pater Noster-skären för gravering. I anledning häraf sökte Gustaf Akrel å dennes egendom Hamora på Adelsön. När han i sällskap med sin bror Adolf kom upp på gården blef han så intagen af ställets belägenhet, att han sade till brodern att han ville bemöda sig att en dag kunna köpa den vackra egendomen. Gravör Akrel var för tillfället borta, men hans fru Kristina, född Bergqvist, halfsyster till presidenten E. Lagerheim, samt barnen, en 16-årig son och en 13-årig dotter, voro hemma. Gustaf förstod genast att han en gång, när tider blef, skulle bjuda henne, den unga flickan som han nu första gången såg, sitt rika, varma hjärta, för att med honom dela lifvets fröjd och smärta. Så blef det ock, men mera därom framdeles. Generallöjtnant C. F. Akrell nämner om detta besök i sina »Minnen» bland annat följande: »Då kapten Klint innan

afresan från Hamora erbjöd mig att göra sällskap på en liten kryssning med hans lilla täcka fartyg, icke kunde jag då ana att han skulle bli min svåger, hvars vänskap skulle bli mig så dyrbar och i alla skiften min glädje och tröst. Förunderligt var det ock att han, den allvarsamme unge mannen, blef betagen vid första anblicken af min anspråkslösa syster, en yrhätta föga mer än 13 år gammal, ännu icke medveten om en vacker flickas makt och visst icke anande förmågan att kunna göra en eröfring.»

Den eskader, hvilken under amiral O. H. Nordenskjölds befäl, såsom vi i Erik af Klints historia förut omnämnt, var bestämd för det tillämnade kriget med Ryssland 1796, blef, när detta inställdes, beordrad att på fredlig väg förena sig med den danska till handelsfartygens skydd. Öfverstelöjtnant D. Zachau blef i Erik af Klints ställe flaggkapten och Gustaf erhöll med mycken svårighet och på Nordenskjölds personliga begäran hertigen-regentens tillstånd att blifva flaggadjutant och fick afstå från sjökommenderingen med kadetterna. Gustaf seglade med en blekingsjolle från Stockholm till Karlskrona och embarkerade den 20 maj på chefsskeppet Kung Adolf Fredrik, som fördes af öfverstelöjtnant G. S. von Gegerfelt. Öfriga linjeskepp voro: Gustaf III, O. R. Cederström; Göta Lejon, H. J. Nauckhoff; Fäderneslandet, P. F. Kock; Fredrik Adolf, B. B. von Platen; Dristigheten, A. F. Pettersén (nobil. Rosensvärd); Äran, Treutiger och Manligheten, C. G. Grubbe. Fregatterna: Bellona, O. Cederström; Fröja, Ch. L. Jägersköld samt Jarramas, G. P. Nordenanckar. Såväl den ögonsjukdom som Zachau led af som andra orsaker gjorde honom mindre lämplig som flaggkapten och under större delen af expeditionen fick Gustaf intaga hans plats. Detta gaf den annars i sina omdömen mycket grannlaga amiral Nordenskjöld anledning yttra, att det varit lämpligare att flaggadjutant Klint från början blifvit kommenderad som flaggkapten och den varande flaggkaptenen till flaggadjutant, då det *var* Klint som fick göra hans tjänst.

Fartygens utrustning i Karlskrona hade gått mycket långsamt af brist på penningar och af samma orsak måste af-

seglingen uppskjutas till den 4 juni. Redan den 9 ankrade eskadern på Köpenhamns redd. Danska flottan var då ej ännu segelklar; dess chef var vice amiral Kaas och flaggkapten Bille. Öfverbefälet öfver de förenade flottorna fördes från den 12 juni till den 6 augusti af amiral Kaas, hvarefter det öfverläts till amiral O. H. Nordenskjöld. Den sistnämnde, som annars var känd som en sträng hushållare, gaf under denna expedition prof på en mer än vanlig frikostighet genom att gifva de mest lysande fester som bevistades, utom af de båda förenade flottornas officerare, af damer ur Köpenhamns högsta kretsar. Gustaf visade han vänligheten låta äta vid sitt eget bord och därigenom kunde den unge mannen inbespara de 10 Rdr han hade i »spispenningar» i månaden. Under denna expedition knöt Gustaf bland andra vänskapsband med chefen för Danmarks sjökartväsen, kommendör von Löwenörn och justitsrådet Bugge, hvilken sistnämnde förestod den pågående uppmätningen af Jutland och öarna. Af dessa framstående män erhöll Gustaf många råd och upplysningar, som blefvo honom till stor nytta när han utarbetade Sveriges sjöatlas.

Den 8 september skildes de båda eskadrarna, emellan hvilka hela tiden den största harmoni varit rådande, och den svenska återvände till Karlskrona. På uppresan till Stockholm blef Gustaf inbjuden att i sällskap med kadetterna Fredin, Dreijer och O. Nordenskiöld, som voro honom följaktiga, tillbringa en dag på Fogelmara hos grefve A. J. Wrangel och en dag på Fårbo hos amiral O. H. Nordenskjöld. Det intresserade Gustaf särskildt att bese den sistnämnda egendomen, därför att amiral Nordenskjöld under hela sommarens sjöexpedition från sitt skepp hade gifvit order om tiden och sättet för grödans inbärgning, odling, sådd och tröskning, med ett ord allt hvad som till jordbrukets skötsel hörde. Afstånd, väderlek och flera förenade omständigheter hade, enligt Gustafs förmenande, bort lägga hinder i vägen, men till sin öfverraskning fick han nu erfara att allt hade aflupit förträffligt. Vid hemkomsten till Karlberg mottogs Gustaf med jubel af sina unga kamrater och lärjungar.

Mera och mera började man indraga medlen till sjökartverkets uppehållande och fortgång. Tillsynen öfver detta verk, som tillkom lotsdirektören, upphörde fullkomligt 1797, då lotsverket drogs under arméns flottas kommitté. Alla såväl Erik som Gustaf Klints förenade bemödanden att erhålla anslag till inrättande af ett sjökartarkiv voro och förblefvo utan framgång. Den förstnämnde lämnade sin befattning som lotsdirektör för södra distriktet och afflyttade till Gottland. Gustaf framlade ett förslag till amiralen grefve J. G. Lagerbjelke, men utan något resultat; slutligen lyckades det honom dock att på egen risk få öfvertaga kartverket, emot att han fick uppbära den inkomst som försäljningen af kartorna möjligen kunde komma att inbringa. Det benämndes visserligen »kronans kartverk», men man begärde och ansåg fullt förenligt med rättvisan, att den unge obemedlade sjöofficeren om några och tjugu år skulle offra sin tid och de små tillgångar som stodo honom till buds på ett arbete, som var så nödvändigt för staten, men som denna ej ville lämna nödiga penningar till. Gustaf insamlade nu underrättelser om huru många kartor som blifvit försålda under flera år, gjorde ett öfverslag öfver underhållskostnaderna och fann, att med bidrag af sin egen arbetsförmåga, för hvilken ej någon ersättning fick tagas med i räkningen, det kunde nätt och jämnt gå ihop under en tid af 15 till 20 år. Resultatet häraf blef att, enligt ett kungligt bref af den 26 mars 1798, till Gustaf öfverlämnades alla kronans kartor, plåtar, mätningar m. m. äfvensom redan befintliga kartaftryck, emot att de efter 20 år till kronan återställdes. Det ålåg honom äfven att af hvarje ny karta lämna 3 aftryck utan ersättning till konungens egen kartsamling samt flottorna. De kartor som Gustaf under de följande tio åren utgaf voro följande:

N:r 1. Generalkarta öfver Nordsjön.
» 2. Dito » Brittiska öarna.
» 3. Dito » Spanska sjön från England till Gibraltar sund.
» 4. Passkarta öfver Gibraltar sund.

N:r 5. Spanska och Portugisiska kusterna.
» 6. Franska bukten.
» 7. Uppgående grunden.
» 8. Engelska kanalen.
» 9. Södra delen af Nordsjön.
» 10. Skagerrack.
» 11. Kattegat.
» 12. Bälterna och sydvästra delen af Östersjön.
» 13. Kustkarta öfver Bohusbukten.
» 14. Dito » östra delen af Kattegat.
» 15. Sundet mellan Sverige och Danmark.

Dessutom rättade och retuscherade han en hel mängd af kronans kartor.

Den 4 juli 1798 föddes hertig Carls af Södermanland och prinsessan Hedvig Elisabeth Charlottas son, Carl Adolf af Västmanland; men hans svaga lifsgnista utslocknade redan den 10 i samma månad.

England behärskade alltjämt alla haf och fortfor med den själftagna rättigheten att visitera alla fartyg för att undersöka, om de hade krigskontraband. Konung Gustaf Adolf lät i anledning häraf hos den engelska regeringen anmäla att han ansåg sig föranlåten att konvojera sina handelsfartyg. Däröfver kände engelsmännen sig förnärmade och erbjödo konungen att låta de svenska handelsfartygen taga konvoj under de engelska krigsfartygen. Konungen, ytterst sårad öfver detta tillbud, svarade: »*Jag konvojerar själf.*» Detta högdragna svar gaf anledning till många ledsamheter och stora förluster för svenska handeln. När så på försommaren 1798 korvetten Fröja under befäl af öfverstelöjtnanten vid amiralitetet grefve A. J. Wrangel med en del handelsfartyg afseglade från Sverige, hade denna eskader ej hunnit längre än till Nordsjön, där den blifvit uppbringad af en öfverlägsen engelsk flottilj och införd till Margate. Men så i juli afgick från Marstrand som konvoj åt en handelsflotta fregatten Ulla Fersen om aderton sexpundiga kanoner och med en besättning af 147 man. Dess chef var majoren friherre O. Cederström; sekond kapten Gustaf Klint;

löjtnanter D. M. Haverman, Fredin, Vigholm och Wolfram samt fänrik E. H. Pihl; kadetter J. J. Raab, N. J. Fischerström, J. S. Rosensvärd, F. Klint, G. J. af Lund, J. O. Lindberg, M. L. L'Eclair (nobil. Clairfelt), C. G. Wahrberg, G. Abr. Peyron, E. B. von Rohr, A. T. Langensköld, J. F. Forsell, C. E. Lewenhaupt, S. S. Geete; som extra kadett medföljde guvernörens på Karlberg son Claes A. Cronstedt. Gustaf Klint hade den stora tillfredsställelsen att under denna kommendering för första gången själf segla efter den af honom upprättade kartan öfver Nordsjön. Denna hade kort förut pröfvats och befunnits utmärkt af den insiktsfulle kaptenen Kristian Lovén, sedan borgmästare i Stockholm och grundläggaren af den inom vida kretsar kända och högt aktade grosshandlarfirman Lovén & C:o. Som styrman på det fartyg Lovén förde tjänstgjorde en af Gustafs forna elever på Karlberg, Hans Blomstedt.

Redan innan expeditionen afgick från Marstrand, inlopp den allt utom angenäma underrättelsen att engelska krigsskepp voro stationerade i Nordsjön för att invänta och behandla denna lika som den föregående under Wrangel, om den liksom han nekade visitation. Ulla Fersen var destinerad till höjden af Lissabon, skulle därefter återsegla till Cap Clear samt hemkonvojera ett ostindiskt skepp och i Göteborg afvakta vidare order om fregattens uppläggning. Mycket riktigt befanns ryktet äga grund och fregatten anhölls i Nordsjön af en engelsk eskader under commodore Lawford, densamme som uppbringat Wrangel. Från denne utsändes två briggar för att visitera konvojen och förklara att i händelse man motsatte sig detta, låg på redden vid Dawns en flotta om 18 linjeskepp under amiral Peyton färdiga till strid. Cederströms instruktion, undertecknad af konungen, förbjöd visitation. Nu gafs intet annat val än att insegla till Dawns, ty att strida emot en så mångdubbelt större öfvermakt var ingen ära för vapnet. Såväl Wrangel som Cederström befunno sig uti en ytterst kritisk belägenhet. Försäkring gjordes genom ministeriet att fartygen ej innehöllo något som helst krigsförband, men förgäfves. Engelska kabinettet visade sin »hela elakhet» med att endast

envist framhålla att svenske konungen ägde ingen som helst rättighet att neka visitation. Wrangel hade under tre, fyra veckors tid, innan Cederström kom, förgäfves framhållit samma begäran att få lämna England men med lika litet resultat. Den 9 augusti afreste Gustaf till svenske generalkonsuln Grill och därefter till envoyén P. O. von Asp, hvilka båda mottogo honom mycket väl; men den sistnämnde underrättade honom att det torde dröja lång tid innan eskadern kunde få tänka på att lämna Dawns' hamn, därför att engelsmännen på alla frågor lämnade obestämda svar och förhalade tiden. Rapport afsändes till den svenske konungen om det missöde som drabbat konvojen.

Gustaf använde dessa väntdagar med att bese Londons märkvärdigheter, ledsagad af kapten Bong, som var född svensk, men anställd som fortifikationsofficer uti Madras. Bland annat besåg han karthandlarna Laurie & Whittle's stora anstalt, där omkring 20,000 kartplåtar funnos förvarade och hvars lager och papper i värde uppgick till millioner. Flera i hamnen liggande fartyg visade Ulla Fersens officerare mycken artighet; men det oaktadt var deras belägenhet ytterst pinsam och handelsfartygen knotade öfver dröjsmålet, hvilket förorsakade dem stora förluster.

Ändtligen den 13 september ankom en order daterad Drottningholm den 28 augusti, däri Gustaf beordrades »att emottaga befälet på fregatten Ulla Fersen, aflämna dess konvoj till fregatten Fröja, som alltjämt kvarlåg i den engelska hamnen, samt genast därefter segla till Göteborg och medföra grefve Wrangel samt baron Cederström, hvilka i första svenska hamn finge afgå». Med stor bestörtning och oro emottog Gustaf denna order, som visade på hvad sätt man i Sverige betraktade denna händelse, och det klander, som orättvist kastades på skeppscheferna. Den 19 sept. ankom fregatten till Göteborg där en ny order mötte, som innehöll att befälet å fartyget skulle lämnas till kapten G. A. Améen och att Gustaf med kadetterna genast skulle afresa till Karlberg.

Vid sin ankomst till Stockholm besökte Gustaf amiralen grefve J. G. Lagerbjelke, hvilken öfver expeditionen fällde

de mest sårande omdömen, såsom »vanhedrande för flaggan, för kåren och för dem själfva». Detta sårade Gustaf på det högsta och han förklarade, att han ville med sitt lifs förlust antingen betala eller aftvå en sådan skymf. Lagerbjelke, som fann att han förifrat sig, bad om tillgift, men Gustafs förtviflan kände inga gränser. På ett spiskvarter mötte han en officer som berättade, att öfversten friherre O. Rudolf Cederström skulle gå ut med tre fregatter för att konvojera och hade fått order att, om engelsmännen oroade dem, slåss till sista man. Vid denna underrättelse hastade Gustaf genast till Drottningholm och erhöll efter mycken svårighet audiens hos konungen, och om denna yttrar sig Gustaf sålunda:

»Min föresats var den att för honom förklara fregattchefernas förhållande och rättfärdiga dem äfven med fara att mötas af hela dess onåd, och jag bar på min ficka ansökan om afsked för att i alla händelser vara beredd... Jag började min audiens med en underdånig anhållan att blifva kommenderad med den eskader som under öfverste Cederström var beordrad att afgå, för att blifva i belägenhet med mitt lif betala det missnöje hvarmed konungen sett konvojexpeditionerna under Wrangels och Cederströms anförande — och jag märkte strax att konungen, som med en utmärkt godhet lyckönskat mig till hemkomsten, blef däraf mycket öfverraskad, men svarade han: 'Ni har alltid uppfört er till mitt fullkomliga nöje och ni hade säkert icke underlåtit edra skyldigheter — ni var blott lydande.' Jag anhöll att blifva ansedd lika skyldig som de, såvida de icke uppfyllt konungens afsikter, emedan jag icke kunnat handla bättre än de. Åter svarade konungen att då han undertecknat instruktionen, fordrade han dess efterlefnad men, tillade han, 'om grefve Wrangel gjort sin skyldighet hade ni icke blifvit så blottställda'. Härpå svarade jag att min förmodan var att grefve Wrangel gjort hvad han kunnat, men att engelska regeringens afsikt måste vara att misshandla, och att jag var förvissad om att öfverste Cederström ej skulle kunna undvika en blodig batalj och att jag just af det skälet önskade visa det jag håller mig

osparad för hans majestäts och fäderneslandets ära samt att upprätta fregattchefernas värde och förnyade åter min begäran. Konungen svarade att han förmodade att England ej ville hafva krig med alla nationer och tillät mig slutligen berätta huru det tillgick med vår konvoj. Han yttrade slutligen att han var nöjd med vårt förhållande, men tillade att han förordnat en krigsrätt öfver cheferna och att jag såväl af detta skäl och såsom lärare vid krigsakademien var oumbärlig, men ville han dock ytterligare taga min begäran i öfvervägande samt genom statssekreteraren för krigsärendena grefve Carl Lagerbring lämna dess beslut. Ännu i sista stunden visade konungen sig så utmärkt nådig att jag skulle hafva sårat grannlagenheten om jag yttrat mig annorlunda än med vördnad, ehuru beredd jag än var att våga allt för mina vänner. Emellertid insåg jag förut att Cederström med sin ringa förmåga att göra sig gällande ej skulle kunna försvara sig vid krigsrätten och därför blef min lidelse, min olycka icke minskad. Några dagar därefter blef jag kallad till statssekreteraren C. Lagerbring och erhöll underrättelse att fregatten Sprengporten samma dag skulle lämna Sundet med dess konvoj och inträffa i Göteborg och att fregatten Fröja, som var hemkallad från England jämte Bellona och Ulla Fersen förenade skulle genast därefter företaga expeditionen och att han hade konungens befallning förklara mig, att min närvaro vid krigsakademien och kartverket påkallade att jag blef hemma, men att konungen om jag åter fordrade blifva kommenderad, därtill ville lämna sitt samtycke. Jag svarade mig som officer känna skyldigheten och äfven högre än alla enskilda fördelar skatta den äran att rätta mig efter konungens vilja samt att jag i alla händelser underkastade mig densamma, och nöjd med detta svar tillade statssekreteraren att jag då vore säker om att *icke* blifva kommenderad. Konungen hade till amiral J. G. Lagerbjelke med flera förmän yttrat ett utmärkt välbehag öfver den värme med hvilken jag tagit del i fregattchefernas öde, och berömt detta mitt förhållande samt äfven med mildhet dömt öfver våra expeditioner.»

Öfversten baron O. Rudolf Cederström erhöll en hemlig order att obemärkt skilja sig från handelsfartygen på så sätt att han med fregatterna seglade ner emot Holland och, utan fregatten Fröja, hvilken fortsatte sin resa norr och väster omkring England, återkom han med de öfriga snart till svenska skären och fartygen blefvo upplagda i Göteborg. Af de båda eskadercheferna dömdes Wrangel till någon tids suspension, men Cederström att arkebuseras därför att han emot order anlupit hamn, och ingen hänsyn togs till hvarför han handlat emot order. Han utfördes den 12 oktober 1799 till den s. k. Rännarebanan för att inom en spetsgård undergå sitt straff, men blef där benådad och i stället förd till Kristianstads fästning där han satt ett halft år, inträdde så på nytt i rikets tjänst. Sitt växlingsrika lif slöt han på Ilingetorp i Kalmar län den 19 september 1831. Hvad som mycket bidrog till den behandling Cederström fick var missnöjet inom handelssocieteten, som var förbittrad öfver dröjsmålet med deras fartyg i de engelska hamnarna och den förlust som därigenom uppstod, och genom att straffa cheferna Wrangel och Cederström drogs uppmärksamheten från det politiska misstaget som konungen låtit komma sig till last.

Det grämde Gustaf djupt att ej såväl han som hans chef Cederström blef ställd inför krigshofrätten. Guvernören på Karlberg grefve N. A. Cronstedt, som såg hvilka kval Gustaf led af Cederströms orättvisa behandling, var den förste som personligen underrättade honom om hans benådning. När Cederström den 14 i samma månad afreste till Kristianstad, mötte Gustaf honom vid Liljeholmen och inbjöd honom på supé och en bål punsch och, Cederström ovetande, öfverlämnade han sedan till dennes maka sin lön för tvenne års tid.

På Karlberg inträffade den 15 december 1798 den sorgliga händelsen att den ovanligt framstående kadetten, allas gunstling, Sten Samuel Geete drunknade under skridskoåkning på Ulfsundasjön och begrofs i Solna kyrkogård, dit han följdes af sina sörjande lärare och kamrater.

Julen närmade sig nu mer och mer och med denna förverk-

ligades Gustafs under åratal närda önskan att vinna den älskliga Kerstin Akrels hand. Den 27 december det ofvannämnda året svuro de båda unga hvarandra sin tro. Han var då 27½ år och hon ej 16 år gammal och ännu ej konfirmerad.

Två smärre fartyg, Athis och Jehu, utrustades 1799 för kadetternas sommaröfning och till att leda denna kommenderades Gustaf. Höga öfverheten hade vid valet af dessa fartyg föga reflekterat öfver huru olämpliga de voro för detta ändamål. I synnerhet det sistnämnda, Jehu, var rent af farligt, då det två gånger kantrat i följd af dess felaktiga konstruktion. Vid dessa tillfällen hade flera af dess besättning drunknat. Trångt och ytterst opraktiskt inredt var det också. Till allt detta hade Gustaf ej mindre än fem olika instruktioner att rätta sig efter: en från krigsakademiens guvernör rörande kadetternas öfningar och ekonomi, den andra af förvaltningen för flottan om undersökning af lotsverket i Norrland med förslag till dess upphjälpande, den tredje af generaladjutanten för flottan angående resans mål och de hamnar som skulle anlöpas, den fjärde angående kusternas och farledernas undersökning och slutligen den femte från chefen för arméns flotta om pröfning af användbarheten till utspisning af åtskilliga sorters mjöl och andra proviantartiklar. Skulle hvar och en af alla dessa instruktioner grundligt efterföljts, hade en särskild person behöfts för hvar sak. Hvad som ju alltid låg Gustaf närmast om hjärtat var farvattnets undersökning och han upplodade under denna expedition de några mil norr om Öregrundsgrepens mynning belägna farliga Finngrunden. Expeditionen blef till stor såväl nytta som nöje för kadetterna. Själf tog Gustaf tyvärr skada genom de umbäranden och den öfveransträngning, som han måste underkasta sig och grundlade en sjuklighet, som han först öfvervann efter flera år.

Efter kronprins Gustafs födelse den 9 november 1799, som hälsats med jubel öfver hela landet, skedde flera utnämningar och af dessa fick äfven Gustaf sin del, då han nämndes till major. Borgerskapet i Stockholm visade sin

underdåniga glädje öfver den lille prinsens födelse genom att gifva en ståtlig bal på Börsen. Flottans gamla tappra amiraler H. von Christernin, A. F. Rosensvärd, grefve A. J. Wrangel samlades under detta år till sina fäder och amiral O. H. Nordenskjöld, trött af allt kif och bråk, tog afsked.

Gustaf började oaktadt sin ungdom också längta att slå sig i ro på landet vid sidan af den flicka som han valt till hjärtevän för lifvet. Att köpa hennes barndomshem, det vackra Hamora, var en önskan som de båda närde, helst som hennes fader flera gånger yttrade sin afsikt vara att sälja det; men penningar, detta rullande material på lifvets stora allfarväg, af den varan ägde de unga föga. Så slogo de alla tankar på landtegendom ur hågen, men att gifta sig under år 1800 var deras bestämda afsikt och de beslöto att bosätta sig i Gustafs anspråkslösa rum på Karlberg. Dessa voro i ett skröpligt skick och tarfvade reparationer af alla slag. Krigsakademien anslog härtill $133^1/_3$ Rdr, men dessa räckte ej långt utan Gustaf måste af egna medel tillsläppa tre gånger så mycket. Gustaf hade under den tid som han bebott dem ådragit sig en allvarsam ögonåkomma, för hvilken han måste rådfråga en af den tidens skickligaste och mest förfarna samt i sina kurer lyckliga läkare, generaldirektör Olof af Acrel, som ordinerade honom att intaga stora doser bittervatten, koppa sig en gång i hvarje månad, lägga tibast på armen samt taga salta fotbad; men det dröjde mycket länge innan dessa kurer gjorde någon nytta. Troligen var det väl Gustafs ungdom som hindrade honom från att duka under för alla dessa starka anslag på hans krafter.

Till sin bosättning hade Gustaf samlat 600 Rdr rmt. De säkra inkomster som han kunde beräkna voro lönerna vid flottan och krigsakademien, hvilka tillsammans belöpte sig till 400 Rdr, och så de mera oberäkneliga af kartverket, hvilka sistnämnda han fördelade så, att de som inkommo för kronans kartverk, anslogos till kartverkets förnyande och fortsättning och af dem, som han erhöll för sina enskilda kartors försäljning i Stockholm, Helsingör, Göteborg

och Karlskrona, af dessa anslog han en del till oförutsedda utgifter och det som blef öfver afsattes till framtida inköp af någon landtegendom.

Vid riksdagen 1800 i Örebro beslöts att alla kronans utgifter, löner o. s. v. skulle beräknas i bancomynt och i anledning häraf ansåg Gustaf sig också kunna beräkna sina kartor i samma mynt. Gravör Akrel hade större önskan än förmåga att hjälpa de unga som han så högt älskade, men det lilla han kunde gaf han dem. Deras sängkammare möblerade han samt gaf dem linne och hvad som till köket hörde i kopparkärl m. m. Gustafs fästmö hade i testamente af ett äldre fruntimmer som åtnjutit underhåll i hennes föräldrars hus, erhållit en hel del silfver och klädespersedlar som kommo de unga väl till pass.

Den 16 november strax efter gudstjänstens slut i Adelsö kyrka ägde Gustaf Klints och Kerstin Akrels vigsel rum, hvilken förrättades af öns kyrkoherde och familjens gode vän E. Dahlström. Hennes moder hade redan 1797 aflidit och fadern hade endast inbjudit ett fåtal gäster till bröllopsmåltiden på Hamora. På aftonen dansades kronan af den rosenkindade sjuttonåriga bruden och sattes på den äldsta af kyrkoherden E. Dahlströms döttrar, Johanna, som året därpå gifte sig med löjtnant G. Christernin. På Karlberg hälsades Gustaf och hans brud välkomna af de därstädes bosatta familjerna samt af kadetterna. Den unga frun intog alla, som kommo i beröring med henne, genom sitt täcka utseende, älskliga väsen och sitt glädtiga lynne.

Genom det krigstillstånd som uppkom genom den engelska flottans tidiga anfall på Köpenhamn samt vistande i Östersjön, inställdes kadetternas sommaröfningar och Gustaf fick härigenom en tids ledighet, som han använde att göra besök hos föräldrarna på Visborg samt i sin födelsestad Karlskrona. Hans syster Charlotte, som sedan hon för åtta år sedan lämnade föräldrahemmet ej varit i tillfälle besöka det, åtföljde grefvinnorna Sparre och Ehrensvärd till Karlskrona och fick därifrån på ett par veckor resa till Gottland.

I anledning af Gustafs och hans makas besök i föräldrahemmet skrifver hans bror Jonas, ombord på den svenska fregatten Thetis, förtöjd i Livornos hamn d. $^{17}/_{3}$ 1801, en liten skildring öfver huru han i andanom ser för sig huru familjens medlemmar på Visborg, hvar och en på sitt sätt, söka behaga sin unga släkting. Han säger att han tycker sig se »huru glädjen lyser uti allas ögon öfver det kära nöjet att få vara i umgänge med så värdiga och kära anhöriga. Kära mor, huru hon ej litet fägnar sig öfver en så liten vacker sonhustru och söker visa sin skicklighet uti hushållning och under stark takt i konversationen allt som oftast lyfter på förklädet och stryker på undre sömmen. Syster Brita som håller konselj om morgnarna om klädseln, om maten och anstalterna för dagen i systrarnas klädkammare och huru Hedda och hon beflita sig om att gå raka, i synnerhet den förstnämnda. Huru syster Gustafva på allt sätt beflitar sig om att vara till tjänst och att vara behaglig och fästa attention på det allra minsta och med högsta begärelse önskar den fullkomligaste färdighet uti att spela väl klaver. Bror Erik tillika med de andra fägna sig öfver en så vacker svägerska och söker till att hafva hästarna med voiture i ordning och utbeder sig lyckan att få köra för kära herrskapet» o. s. v. Hans bref vittnar om det goda förhållande som var rådande inom hela familjen.

Den 15 oktober 1801 föddes på Karlberg Gustaf och Kerstin Klints, född Akrel, äldsta barn *Erik Gustaf.* Det första ord som hans späda läppar uttalade var »bra» och i anledning häraf erhöll han benämningen »lille Bra» såväl af grefvinnan Cronstedt som öfriga Karlbergsbor. Om honom skola vi framdeles tala. Han — som delade korvetten Karlskronas sorgliga öde och hvilar

»vid Cap Matanzas i korallgemaket».

I professor N. G. af Schultén hade såväl Gustaf som hans fader en svår och hänsynslös fiende, som ej fäktade med blanka vapen utan när och hvar det var honom möjligt riktade sidohugg på dem för kartverket och intrige-

rade, så att den ära som rätteligen tillkom dem för detta storartade arbete, ofta blef dem förmenad. Hvad Gustaf särskildt beträffar fick han lida otroligt mycket genom Schulténs afund och småsinne. Slutligen 1812 lämnade Schultén Sverige och begaf sig till Finland, ingick i rysk tjänst och blef statsråd vid styrelsen i Helsingfors, men för sin afund och sin hänsynslöshet blef han dock afsatt från detta ämbete.

För att tvinga paschan af Tripolis till fred beordrades amiralen baron O. Rudolf Cederström att afsegla till Medelhafvet med fregatterna Camilla, Fröja och Sprengtporten. Den sistnämnda blef hemskickad som ej varande i sjödugligt tillstånd och ersatt af fregatten Jarramas, som hemkom från en expedition till S:t Barthelemy. Carl och Jonas Klint voro med på expeditionen till Tripolis. I Kattegat blefvo fartygen utsatta för en hemsk storm och förlorade därvid alla stänger och segel och kunde med knapp nöd taga sig in till Göteborg. Briggen Husaren, förd af major Ullner, sjönk med man och allt vid samma tillfälle. Det lyckades Cederström förmå paschan till fred för 18,000 piastrar samt 8,000 piastrar i årlig kontribution.

Genom amiralen von Rajalin, Gustafs gode vän, utverkades att Cederström fick mottaga och afprofva nya signalflaggor som Gustaf uppfunnit. Meningen med dessa var att lätta signaleringssättet samt förskaffa staten en besparing af flera tunnor guld. Som de motsvarade sitt ändamål antogos de och voro lika för både örlogs- och skärgårdsflottan.

Liksom för hans föräldrar landtlifvet hägrade som lifvets mest lockande lott, sammaledes gjorde det för Gustaf och hans unga maka och om den egna torfvan drömde de beständigt och frågade nu och då om priset på än den ena, än den andra egendomen som var till salu i Stockholms närhet. Åtskilliga bjödos dem, bland dessa Malmvik, men för denna betingades 26,000 Rdr bco och det var för mycket för deras tillgångar. Men slutligen blef det dem beskärdt att finna sitt landtliga hem just *där* som de helst önskade, nämligen på Hamora, som de köpte 1803 af Gustafs svärfar hofgravör Akrel för 4,333 $^{1}/_{3}$ Rdr bco. Som

ett barn om fyra år hade Kerstin Akrel kommit dit med sina föräldrar och som Gustaf af Klints maka och sedan som änka skulle hon därstädes lefva och verka under en mångfald af år och se ögon tändas och ögon slutas, som voro för hennes hjärta dyrbara. Som de ej ägde mera än $^{1}/_{4}$ af köpesumman, så var det många umbäranden och många försakelser som de gingo till mötes genom inköpet af Hamora. Den 16 april underskrefs köpekontraktet och den 14 maj ditflyttade Gustaf med maka och son samt sin syster Gustafva, som vistades hos dem. På dagen två månader därefter, den 14 juli, föddes därstädes deras äldsta dotter *Charlotte Kristina.* Gustafs första arbete blef att kartlägga och uppmäta sin lilla egendom, hvilken befanns utgöra 159 tunnland och 24 kappland. Men när det så mycket efterlängtade jordagodset var vunnet, följde den ena motgången och förtretligheten på den andra och förbittrade så deras lif att de gärna, om det kunnat gå för sig, genast sålt både gård och grund. Hand i hand arbetade Gustaf och hans trofasta maka på Hamoras både inre och yttre förbättring och

»hans egen hand den egna tegen sår».

Och slutligen efter år af arbete och sträfvan gåfvo ängar och åkrar rika skördar och deras präktiga storbåt spände sina hvita segel ut och sköt fram emellan Mälarens holmar och skär och landade, lastad med gårdens produkter, vid hamnen i Stockholm för att i klingande mynt förvandla mödans skördar.

I det landtliga hemmet ute på Adelsö fostrades under faders och moders kärleks- och allvarsögon den stora barnskaran till dugliga och präktiga samhällsmedlemmar, till heder och glädje för hem och fädernesland. Af jordelifvets såväl fröjd som kval fingo Gustaf och Kerstin af Klint sin beskärda del, men tåligt böjde de sig under motgångarna och med tacksamhet togo de dagar emot som gåfvo dem glädje och lycka.

Den 6 november 1804 afsomnade hofgravör Akrel helt oväntadt; han hade visserligen länge varit sjuk, men ingen

anade att döden var så nära. Han begrofs i Adolf Fredriks kyrkogård, vid sidan af sin förutgångna maka, hedrad och saknad af alla som med honom kommit i beröring. Som arf efter sin fader erhöll Kerstin Klint något öfver 2,000 Rdr bco, som användes att afbetala en del af skulden på Hamora. Året därpå den 20 juli förlofvade sig fosterdottern hos grefve Cronstedts på Karlberg, fröken Margaretha Gyllenhammar, med Gustafs svåger dåvarande konduktören vid fortifikationen, sedermera generallöjtnanten och chefen för elektriska telegrafverket Carl Fredrik Akrell, »Carolus», som Gustaf benämner sin svåger och om hvilken han alltid yttrar sig med den varmaste vänskap och förtroende.

Detta år kommo ej mindre än tre befordringar Gustaf till del, om man bland dessa kan räkna adelskapet. Hans tanke om detta hafva vi erfarit i hans faders historia, men upphöjandet i adligt stånd var i alla fall något som på den tiden hade sitt stora värde och som gaf sin innehafvare en viss ställning i samhället, hvilket ej kunde undgå beröra honom för hans barns skull. I anledning af prinsessan Amalia Maria Charlottas födelse skedde flera utnämningar och Gustaf blef öfverstelöjtnant i flottorna samt generaladjutant af eskadern.

Landtbruket upptog mycket af Gustafs tid, men det oaktadt försummade han ej arbetet med kartverket och hans kartor blefvo efter hand, allt som de utkommo, utgifna i flera upplagor ej endast här i landet utan äfven i England, Holland och Danmark. Sin skriftväxling med amiral Löwenörn samt andra utländska kolleger fortsatte han alltjämt, likaså bibehöll han sin lärarbefattning vid Karlberg med åtföljande sjöexpeditioner. Bland dem af sina elever som han hade särdeles stor nytta af vid kartritning och sjömätning voro finnarna Otto Nordenskiöld och Vilhelm Gadolin, guvernörens på Karlberg son grefve Claes A. Cronstedt, J. Fredrik Forssell samt sina bröder Jonas och Adolf Klint. På en af sina sjöexpeditioner afprofvade Gustaf en af den skicklige, men medellöse instrumentmakaren J. G. Collin uppfunnen tub för undersökning af hafsbottnen och befanns denna tub vara särdeles lämplig för sitt ändamål.

Alldeles ägor om ägor med Hamora ligger det minnesrika Tofta, hvars saga går långt, långt tillbaka i tiden och hvilket till och med nämnes som säte för fylkeskonungar före och till 760 efter Kristi födelse. Som gården än i dag äges af Gustaf af Klints ättlingar, vilja vi här bifoga litet ur dess historia.

De första som skrefvo sig till gården eller rättare gårdarna (Tyfta by), voro Sixten Sixtensson och hans son Nils, hvilken sistnämnde var stamfader för Sparresläkten. Denne Nils Sixtensson blef i början på 1200-talet gift med Märta, konung Erik X Knutssons dotter med Richissa, dotter till Valdemar den store af Danmark. Då Birger Jarl som förmyndare för sin son Valdemar drog i härnad emot Danmark, förtrodde han landets viktigaste angelägenheter till Nils' son, Sixten Nilsson; den sistnämndes ättlingar i flera led skrefvo sig till Tofta. Bland dessa nämnas särskildt Carl Ulfsson (Sparre), om hvilken rimkrönikan säger att »af honom spordes mycket godt efter», och Carl Ulfsson Sparres dotter Margaretha, gift med riksrådet och höfvitsmannen i Finland Knut Thordson Bonde och moder till Carl VIII Knutsson. Tofta lärer en tid ha bebotts af femton bönder. Sten Sture den äldre ägde Svartsjölandet jämte Tofta 1491. Den äldsta jordeboken från 1539 till 1610 upptager konungarna Gustaf I, Erik XIV, Johan III och Carl IX som ägande arf och egna gods i Tofta. Från 1610 nämnes en kungl. maj:ts sekreterare Hans Meijer som innehafvare af alla tre Tofta-hemmanen.

Vid reduktionen 1680 förlorade Tofta säteriegenskapen och tillföll kronan. Taffeltäckare Öberg, hvilken genom pinligt förhör misshandlades 1755, fick såsom en slags tröst öfver sina oförskyllda lidanden 1765 besittningsrätten till Tofta under sin och sin hustrus lifstid. Efter dem innehade en fodermarsk Dorms och sedan dennes änka Kristina och dotter, gift med den framstående aktören Lars Hjortsberg, Tofta. Dessa hade en arrendator hvilken gjorde dem många bekymmer, och bådo därför enträget att Gustaf skulle öfvertaga arrendet, men som ingen bestämd tid kunde utsättas för dettas behållande vågade Gustaf ej. Efter mycket

krångel fram och tillbaka och onödiga obehag genom obehöriga personers inblandning, beslöto riksens ständer att försälja gården till kronoskatte 1810 och då inköpte Gustaf den för 9,100 Rdr bco. Toftas areal var 451 tunnland.

I början af sommaren 1806 insjuknade Gustaf mycket allvarsamt; hans hälsa förbättrades något men klenheten fortfor länge, så att major N. A. Bruncrona måste vikariera för honom på Karlberg. Försäljningen af hans kartor gick ovanligt trögt därför att sjöfarten var osäker. Äfven folket på Hamora skaffade honom många bekymmer genom sin otrohet. Själf var han nära att sätta lifvet till genom drunkning. Han skulle en dag säkrare förtöja sin båt som låg vid bryggan, halkade och kom i sjön och kunde med knapp nöd rädda sig.

Lotsverkets förbättring ansåg Gustaf vara af den allra största vikt för sjöfarten och utarbetade därtill ett förslag, som innehöll att kusten borde indelas i distrikt och hvart och ett af dessa erhålla en större däckad lotsbåt, som ute i sjön kunde möta ankommande fartyg och inlotsa dem till distriktets hamnar. Men vid detta fästes ej någon uppmärksamhet på högre ort. Icke förty förtröttades han ej att arbeta för sitt lands väl och framlade ett förslag till hamnarnas försvar mot fientliga angrepp medelst sjöminors anläggande, hvilkas antändningsmekanik han sökte göra så enkel som möjligt. För pröfning af detta förslag tillsattes verkligen en kommitté, som tillstyrkte att försök borde ske under Gustafs egen ledning; men så kom kriget med Ryssland och saken förföll.

Vid 1808 års ingång mörknade rikets politiska horisont mera och mera och Sveriges ställning blef ytterst allvarsam. Amiral O. Rudolf Cederström, som var chef för den utrustade flottan, begärde Gustaf som chef på flaggskeppet, men såväl denna post som den att vara öfveradjutant hos hertig Carl måste han i följd af sjuklighet afsäga sig. Ryssarnas korta välde på Gottland hafva vi erfarit i Erik af Klints historia. Värre var Finlands planlösa försvar, Sveaborgs fall, hotande anfall från såväl danska som norska sidan, en orimlig prisförhöjning å alla lifsförnödenheter,

sjukdom och elände af alla slag; allt detta bragte landet på branten af sin undergång.

Konungens besynnerliga lynne gaf sig utbrott på många sätt, bland annat däruti att den ene efter den andre af chefer och generaler entledigades från deras poster. O. R. Cederström miste befälet öfver flottan och efterträddes af amiral H. J. Nauckhoff, gardesregementena degraderades.

Allt artade sig mera och mera till ett fullkomligt upplösningstillstånd. Kom så härtill en förfärlig farsot, som härjade såväl inom armén som flottan. Af det högre befälet på flottan som bortrycktes af farsoten voro öfverste G. S. von Gegerfelt; öfverstelöjtnanterna P. A. Psilanderhielm, Treutiger, Tornqvist, Norman, Fischerström; majorerna Fahlstedt, Fischerström m. fl.

Alla dessa sorger och motgångar kunde ej bryta konungens halsstarrighet eller förmå honom att sluta fred med den ena eller andra af sitt lands fiender. Så kom den 13 mars 1809 och Vasars gamla krona föll från hans hufvud sakta, stilla, utan att kosta hans undersåtar en droppe blod. Flottans storamiral hertig Carl af Södermanland blef nu konung. Till Sveriges kronprins efter den så hastigt bortryckte prins Carl August af Sönderburg-Augustenburg blef prinsen af Ponte Corvo utsedd.

Strax efter den nye kronprinsens hitkomst blef Gustaf af tjänstgörande generaladjutanten amiralen grefve V. von Stedingk föreställd för honom och uppvaktade vid detta tillfälle med ett exemplar af sitt stora kartverk Sveriges sjöatlas, för hvilket kronprinsen genast visade det största intresse. Gustaf blef 1812 öfverste i flottorna med öfverstelöjtnants lön, 250 Rdr bco, samt inkomsten af ett s. k. volontärkompani.

På våren samma år utrustades under amiralen baron M. D. Palmqvists befäl fyra linjeskepp, två fregatter samt ett par smärre fartyg. Befälhafvare på chefsskeppet Gustaf den store blef Gustaf Klint och hans broder Carl, som var major, förde fregatten af Chapman. Det egendomliga inträffade här att öfverstelöjtnant B. Dufva, som 1789 var sekond på skeppet Vladislaff och Gustafs förman, nu 23

år efter blef sekond där Gustaf var chef. Öfriga officerare voro kaptenerna K. Blomstedt och grefve H. R. C. Horn af Rantzien samt löjtnanterna Sandberg och Gyllenskepp. Eskaderns flaggkapten var öfverstelöjtnant Johan Lagerbjelke, flaggadjutanter kapten N. M. Rundqvist och löjtnant Kock. Läkare: Topelius.

Genast efter det Gustaf emottagit befälet införde han den mest systematiska ordning i minsta detaljer, vakade öfver att provianten var god m. m., allt saker hvarvid den tiden ej fästes vidare afseende.

Instruktionen öppnades så snart eskadern kommit till sjöss, och innehöll: krig med Frankrike samt förordnade fientliga operationer emot franska arméns positioner på Rügen och de pommerska och preussiska kusterna. Något vidare krig förekom emellertid ej, endast några obetydliga strider med de franska strandposteringarna i Pommern.

Ett par engelska fregatter lågo vid pommerska kusten under befäl af kaptenerna Dashwood och Pipon; dessa kommo ombord på det svenska chefsskeppet för att uppvakta amiral Palmqvist. Händelsevis kommo de att nämna att de ägde en karta öfver Sundet och Bälterna, som de mycket berömde och som de sade vara ett utmärkt engelskt arbete. Till deras stora öfverraskning visade Gustaf dem att kartan var en kopia af hans. I det längsta motsade de detta, men måste gifva med sig när hans karta framtogs och det besannades att deras var kalkerad efter denna.

Första dagarna af augusti 1812 inträffade öfver hela Sverige en stark frost, som förstörde vårsäden och alla trädgårdsväxter, och på frosten följde en regnig höst, som tog med sig det lilla som frosten skonat.

Den under Palmqvists öfverbefäl varande eskadern ankrade den 24 augusti på Karlskrona redd.

Kronprinsen Carl Johan hade i Åbo haft en konferens med ryske kejsaren om kriget och utfärdade befallning om hela flottans utrustande och arméns sammandragande samt lämnade högsta befälet öfver flottan och tjänstgöringen i rikets alla hamnar åt öfveramiralen baron J. af Puke, och såväl han som Gustaf af Klint uppkallades genom en kurir

till Stockholm. Ändamålet med deras uppkallande var att de uti en tillämnad krigskonselj skulle föreslå krigsoperationerna mot Danmark för att eröfra Norge, som de allierade makterna tillerkänt Sverige som ersättning för kriget mot Frankrike. Men konseljen blef inställd och alla krigsrustningarna upphörde med oktober månads ingång. Amiralen baron Puke blef statsråd, generalamiral samt serafimerriddare samtidigt och erhöll bostad på Skeppsholmen. Han uppkallade Gustaf till sig och ville förmå honom emottaga chefskapet för sjömätningskåren, som professor N. G. af Schultén lämnade för att gå i rysk tjänst; men Gustaf nekade af flera skäl emottaga detta förtroende. Han inlade ansökan om afsked från sin informationstjänst på Karlberg, med åtnjutande af halfva arfvodet i pension, hvilket bifölls.

Generalamiral Puke ansåg lämpligt att flottorna sammanslogos och önskade att Gustaf skulle utarbeta ett betänkande häröfver. Denne lämnade ett dylikt, men säger själf att det var ett hastverk, och dessutom ansåg han ej tidpunkten vara lämplig. Men på samma gång inlämnade Gustaf själf ett förslag om att organisera en kår, hvars ändamål borde vara att utbilda högre befäl såväl vid armén som flottan.

»Denna kår», skrifver han, »bör äga till föremål rikets alla militära krigsoperationer, arméns och flottans organisation, depåer och reserver, samt inom sitt arkiv bearbeta rikets statistik, topografi och försvarsmedel. Chefen för kåren skulle vara biträdd utaf afdelningschefer i spetsen för de olika grenarna, och skulle det åligga dessa att vintertiden hålla föreläsningar i sina ämnen. Från hvarje regemente borde kommenderas ett par skickliga unga officerare att tjänstgöra där under fem års tid, och skulle dessa under sommaren sysselsättas med topografiska undersökningar och militäriska beskrifningars affattande, för att sedan hvar och en vid sitt regemente utbreda en allmän kännedom i dylika ämnen. På så sätt skulle inom 20—30 år de viktigaste delarna af riket blifva tillräckligt kända och armén försedd med officerare som vant sig att se

fosterlandet i sin helhet och som förstode att skilja en befälhafvares från en exercismästares skyldigheter.»

Inom en kommitté, som var samlad för arméns omorganisation, sökte Gustaf väcka intresse för sitt förslag, men rönte föga uppmuntran och så kom kriget, som upptog allas sinnen. General C. von Cardell, hvilken framdeles blef chef för artilleriet, insåg fördelarna af Gustafs förslag och med statsbidrag upprättades sedan ett institut på Marieberg, men detta blef alltför ensidigt för att i längden vara till verklig nytta, enär det egentligen endast åsyftade artillerikårens utbildning.

Gustaf inlämnade 1813 anhållan om att hans äldste son Erik Gustaf skulle blifva antagen till kadett vid Karlberg; men som gossen endast var 12 år gammal, uppsatte guvernören honom ej på förslaget. I anledning häraf vände Gustaf sig direkt till konungen, som med egen hand utströk den äldste kadetten på listan, såsom varande för gammal, och ditsatte Erik Gustafs namn i stället, tilläggande att ingen hade större rätt att få in sin son på krigsakademien än Gustaf af Klint, som själf fostrat så många skickliga officerare.

På sin 43:dje födelsedag, den 31 maj 1814, just som Gustaf var midt uppe uti sitt vårbruk på Hamora, erhöll han bref från generalamiralen friherre Puke, däruti denne i förtäckta ordalag bad Gustaf göra sig beredd att emottaga ett viktigt uppdrag, när kronprinsen hemkom från Tyskland. Samtidigt blef Gustaf nämnd till verklig öfverste vid flottan samt hade fått sina kartor öfver Mecklenburg och Pommern färdiga med tillhörande beskrifningar, och begagnades dessa vid truppernas landstigning i Tyskland.

Inom en månad efter det Gustaf erhållit det ofvannämnda brefvet från Puke, ankom till Hamora tidigt en morgon en kurir med underrättelse om att krig med Norge var att emotse, samt att generalamiral Puke var nämnd till flottans öfverbefälhafvare och att kronprinsen bestämt Gustaf till hans flaggkapten. Puke skulle åtnjuta »fältmarskalks traktamente» från den dag han emottagit denna order. Hans närmaste man var amiralen friherre O. R. Cederström.

Norge var visserligen genom freden i Kiel samma år förenadt med Sverige, men oaktadt denna förening den 14 februari firats medelst illumination jämte Te Deum i rikets alla kyrkor, så lågo kolen och glödde under askan och hvarje minut väntade man att de båda nyförenade folkens klingor skulle korsa hvarandra, hvilket också skedde.

Gustaf lämnade sitt hem inom ett par timmar efter kurirens ankomst och anlände till Stockholm fram på dagen, där han sammanträffade med generalamiralen. Båda skyndade söderut med Karlskrona till mål, där flottan, bestående af åtta linjeskepp, fem fregatter samt elfva smärre fartyg, låg under rustning. *Vi taga oss nu friheten att rad för rad afskrifva den del af kommendörkaptenen friherre C. J. Skogmans intressanta Minnesteckning öfver Gustaf af Klint som rör kriget med Norge.*

»Generalamiral Puke, som hade sin flagga hissad på fregatten Galathéa (hvilken fördes af Gustafs broder Carl) anlände den 7 juli till Rifve fjord utanför Göteborg och möttes där af order från kronprinsen, af den 29 juni, innehållande hufvudsakligen att flottornas första uppgift var att anfalla den norska roddflottan, som var förlagd vid Hvalöarna, utanför Dynekilen och Glommens utlopp, att möjligen ett anfall på Fredriksvärn kunde förmå denna flotta att lämna sin starka ställning vid nämnda öar, men att man genom en sådan rörelse blottställde sig för ett anfall af hela den norska styrkan emot den där kvarlämnade svenska bevakningseskadern, genom hvars undandrifvande den öfriga flottans eftertrupp vore blottställd, hvarjämte nämnda företags misslyckande skulle verka äfventyrligt på krigets hela gång. Kronprinsen ansåg därför rådligast att först bemäktiga sig Hvalöarna, för hvilket ändamål trupper skulle afdelas. En ny order af den 1 juli underrättade generalamiralen om att kommissarier från de allierade makterna hade blifvit sända till prins Kristian (sedan konung Kristian VIII af Danmark) för att förmå honom att afstå från allt motstånd, samt att med krigsrörelserna skulle anstå till dess de pågående underhandlingarna blifvit afbrutna eller nya order erhöllos. Emellertid inkallades fregatteskadern, som under öfverstelöjt-

nant O. G. Nordenskiölds befäl blockerade hamnarna emellan svenska gränsen och Lindesnäs, och beordrades att förena sig med skärgårdsflottan i Strömstad, i hvars närhet 3,000 man af hären förlades under generalmajoren grefve G. F. Mörners befäl.

Redan i Stockholm hade Gustaf sökt få kännedom om planen för det stundande kriget. Han förnyade sina försök härmed under det nu uppkomna dröjsmålet, men lyckades icke däruti, enär hvarken generalamiralen eller någon annan af det högre befälet kände något om kronprinsens planer. Han tycktes, enligt de efterlämnade anteckningarna, däraf vilja draga den slutsatsen, att ingen egentlig plan var uppgjord. Det förefaller dock osannolikt att en så erfaren krigare som kronprinsen kunnat taga denna viktiga sak så bekymmerslöst. Rätta anledningen till hans slutenhet torde vara att söka i den kinkiga ställning, hvaruti han befann sig, omgifven af de allierade makternas kommissarier, den danske amiralen Bille, den ryske ministern J. P. van Suchtelen m. fl., hvilka samtliga herrars afsikter han nog ej saknade skäl att misstro och hvilka han önskade hålla i ovisshet om krigsplanen. Gustaf af Klint uttalar oförbehållsamt sina misstankar att dessa herrar icke spelade rent spel.

'Jag antager såsom alldeles afgjordt' — säger han — 'att prins Kristian Fredrik, som blifvit af norrmännen vald till konung, äfven af de allierade blifvit utsedd att ärfva den svenska kronan eller åtminstone att därifrån aflägsna Carl Johan. Det faller lika troligt att de allierade makternas kommissarier, som besökte prins Kristian i juli månad, föregifvande att befordra kronans nedläggande, snarare uppmuntrat honom att vara ihärdig för att vinna fördelarna af tiden, som oundvikligen skulle medföra en svensk riksdag, med missnöje inom detta land och armén. Troligt är att ryske generalen Suchtelen och kommissarierna insett långsamheten och, jag vågar enskildt säga, planlösheten i kronprinsens rörelser med armén och däraf hämtat anledning trygga prins Kristian. Åtminstone är det säkert att Suchtelen lämnade högkvarteret i Uddevalla och begaf sig

på en resa till Petersburg, troligen för att erhålla nya instruktioner, men vid underrättelsen om Fredriksstads eröfring vände och genast återkom till kronprinsen.'

Både van Suchtelen och amiral Bille, som var sänd från konungen af Danmark, kände och tillstyrkte det här ofvan nämnda förslaget om ett anfall på Fredriksvärn, hvilket de ansågo som en älsklingstanke af kronprinsen och däruti de sågo en säker tidsutdräkt, till följd af de många naturhinder vägen från Fredriksvärn till Kristiania framter. Skäl torde således icke saknas för det antagande, att kronprinsens benägenhet för denna plan endast var låtsad, i ändamål att missleda den besvärliga bevakningen.

Uti en af fältmarskalken grefve H. H. von Essen inlämnad krigsplan (denna finnes i afskrift efter originalkonceptet i Klints berättelse om flottans tjänstgöring under kriget. Planen är undertecknad af von Essen, men var på hans befallning utarbetad af d. v. majoren J. P. Lefrén), dagtecknad den 3 april 1814 och ställd till kronprinsen, äro tre olika anfallssätt angifna. Det första är: att begynna med gränsfästningarnas eröfring och sedermera intaga landet stycke för stycke; det andra: att begynna med landstigning vid Kristiania, där anfalla den fientliga hären och i fall af medgång sedermera företaga fästningarnas eröfring; det tredje: att landstiga i trakten af Fredriksvärn, taga denna fästning från landsidan och därpå med hären framtränga mot Kristiania, understödd af skärgårdsflottan.

Gustaf af Klint tyckes hafva erhållit kännedom om denna plan genom öfverste C. J. af Wirsén, befälhafvare för den samlade skärgårdsflottan. Han var öfvertygad om att den norska roddflottan icke skulle våga hålla stånd mot den svenska styrkan, hvarför han riktade sin omtanke på att söka drifva densamma in till Fredriksstad samt därjämte disponera flottorna så, att de tryggade härens gång öfver Svinesund, hotade kusten däremellan och Fredriksstad jämte Kragerö och fasta landet väster om Glommen och beredde möjlighet att kringgå fientliga hären.

På dessa grunder sammanskref han den 10 juli en promemoria, däruti han framhöll att Kristiania utgjorde det

viktigaste målet för härens operationer och att alla bemödanden borde syfta på besittningen af denna stad; att härens operationslinje gick från Svinesund öfver Fredriksstad, där förnödenheter kunde samlas och uppläggas, och att utåt denna linje flottorna kunde understödja hären; att intagandet af Fredrikshall endast skulle kosta tid och folk, så att denna fästning blott behöfde cerneras då den i hvarje händelse snart skulle falla; att Kongsvingers fästning endast kunde tagas från Kristiania-sidan; att en landstigning på den andra sidan om Kristianiafjorden medförde tidspillan, spridde härens krafter och komme att ledsamt inverka på operationerna om den ej genast och fullständigt lyckades; att således Fredriksstads intagande var det första målet, sedan norska roddflottan var tagen eller bortdrifven från Hvalöarna.

Följande dagen, då generalamiralen friherre J. af Puke i Strömstad uppvaktades af vice amiralen friherre O. R. Cederström, generalmajoren grefve G. F. Mörner, öfverste C. J. af Wirsén och öfverstelöjtnanten O. G. Nordenskiöld, blef denna promemoria för dem uppläst och dess innehåll gilladt. Generalamiralen medförde densamma då han den 12 juli reste till Vänersborg för att söka kronprinsen. Vid sin återkomst den 17 juli förmälde han, att kronprinsen förklarat sig icke vilja antaga någon plan för fälttåget utan handla efter omständigheterna. Han hade därjämte befallt, att de utanför Göteborg kvarliggande halfbestyckade linjeskeppen skulle hållas beredda att taga ombord de kring staden förlagda trupperna för att föra dem till Laurvig och Fredriksvärn.

Under generalamiralens bortovaro hade Gustaf af Klint emellertid ej förspillt tiden. Från de vid kusten söder om Svinesund belägna Vagnarbergen hade han tagit kännedom om den norska roddflottans förläggning vid Hvalöarna och noga öfverskådat den emellan dessa öar och svenska landet liggande Singelöfjärden. Han undersökte och jämförde med yttersta omsorg alla tillgängliga kartor öfver de kringliggande farvattnen, lät af dem taga kopior för att utdelas på alla fartygen i flottan, samt förskaffade sig genom samtal

med skeppare, båtkarlar och fiskare alla åtkomliga underrättelser om farlederna emellan och omkring Hvalöarna med där liggande norska roddflottan samt in till Fredriksstad. Med ledning af hvad han sålunda inhämtat uppgjorde han en fullständig plan för anfallet på Hvalöarna och därvarande norska roddflottan, i afsikt att omsluta henne om hon vågade afbida anfallet. Men förutseende hennes återtåg, ordnade han flottans rörelser så, att äfven i detta fall det åsyftade hufvudmålet vunnes, nämligen Fredriksstads eröfring.

Kronprinsen hade befallt generalamiralen att hålla krigskonselj rörande anfallet på norska roddflottan. Till konseljen kallades samtliga befälhafvare vid flottorna och trupperna. Gustaf af Klint uppläste för dem sin plan, som allmänt godkändes. Ett exemplar däraf afsändes till kronprinsen och den 20 juli utfärdades generalorder angående de däraf följande dispositioner.

Emellertid hade de allierade makternas ministrar och kommissarier återkommit från Kristiania utan att hafva uträttat något; ett nytt ultimatum blef äfven utan verkan. Den 25 juli ankom kronprinsens order att genast anfalla norska roddflottan vid Hvalöarna. En officer afsändes till dess befälhafvare, kommendörkapten Fasting, med krigsförklaringen samt uppmaning till honom att undergifva sig sin rätte konung, Carl XIII, hvarjämte proklamationer i samma riktning medsändes till norska folket. Tidigt på morgonen den 26 juli inskeppades Mörners trupper i närheten af Strömstad på ett antal sammanbragta kustfartyg och kl. 7 var hela afdelningen jämte skärgårdsflottan under marsch. Norska roddflottan, 44 kanonslupar (hela styrkan uppgifves till 47 slupar och 4 jollar), visade sig på förmiddagen i linje utanför ön Herföl, den sydligaste uti ögruppen, men drog sig vid svenska flottans annalkande bakom de närliggande småholmarna.

Stiltje och motström uppehöllo hela dagen örlogsflottan; den lilla vind som emellanåt uppsprang, stillnade strax åter ut; ännu på aftonen hade intet af fartygen hunnit upp till Tjurholmen, där skärgårdsflottan och transportfartygen

voro samlade. Anfallet måste uppskjutas. Men kl. $^{1}/_{2}3$ om morgonen den 27 signalerades från Vagnarberget att norska flottan var stadd i fullt återtåg öster om Kirkeö. Genast sändes 36 kanonslupar under öfverste C. J. af Wirsén för att uppjaga de flyende, medan en mindre styrka sökte genskjuta dem genom sundet väster om Kirkeö. Trupperna landsattes på Sandöarna och Kirkeö och togo därvarande batterier i besittning. De norska kanonsluparna, lättroddare än våra och synnerligen väl bemannade, hade redan betydligt försprång och voro snart ute ur sundet, där strömmen drog emot; de kunde således ej upphinnas. Norrmännen antände sina transportfartyg, hvilka ej kunde medtagas, lämnade med ens bakom sig alla de förmånliga ställningar där de kunnat göra motstånd, äfven den bland småholmarna mellan nordvästliga Hvalöarna och Kragerön, och stannade ej förrän på Kristianiafjordens västra sida, i skärgården utanför Tönsberg.

Generalamiral Puke, hvars eldiga och häftiga lynne dessa dagar varit satt på hårdt prof genom de hinder den envisa stiltjen lagt i vägen för hans brinnande åtrå att, åter den främste, få föra flottorna i elden, var utom sig af harm och förtret, hvilka gåfvo sig luft mot hela hans omgifning och ej minst emot Gustaf af Klint. '*Hvad ha' vi här att göra?*' var hans ofta återkommande utrop. Klint begagnade sig med lugn och fintlighet häraf för att taga alla dispositioner om händer i enlighet med förbemälda generalorder af den 20 juli. Då tidigt följande morgon, den 28, sydlig vind stack upp, lät han således hela örlogsflottan uppsegla utmed och genom Hvalögruppen, hvilket företag aflopp utan något missöde. Vid middagstiden voro alla inloppen till Svinesund och Fredriksstad spärrade; det var i lagom tid, ty vinden stillnade åter ut. Grefve Mörners trupper voro öfverförda till Kirkeön, därifrån de med lika lätthet kunde föras vidare till Svinesund eller öfver Krageröń mot Fredriksstad.

Kronprinsen var ytterst missbelåten öfver att norska flottan undkommit; hans missnöje underblåstes af åtskilliga bland hans omgifning, hvilka menade att svenska skärgårds-

flottan den 27 kunnat taga den norska, om man genast fått anfalla, utan att afvakta örlogsflottans genom stiltjen fördröjda ankomst. Möjligen hade utgången blifvit sådan om norrmännen afvaktat anfallet, ty vår öfverlägsenhet i fartygens antal var tämligen betydande. (Norska roddflottan bestod, såsom ofvan är nämndt, af 47 kanonslupar; vår af en bataljon (12 stycken) däckade kanonslupar, 5 bataljoner och 2 öfverskjutande öppna dito, inalles 62 stycken, samt 5 mörsarfartyg; å ömse sidor med tillägg af nödiga chefs- och transportfartyg, med ringa eller ingen bestyckning.) Men återtåget stod dem i alla händelser öppet och med de redan nämnda fördelarna å deras sida, hade man säkerligen ej upphunnit dem; att förfölja dem till andra sidan af fjorden kunde ej komma i fråga.

Emellertid ankom från kronprinsen order till Puke af den 28 juli att detachera lämpligt antal fartyg för att uppsöka och anfalla den undflydda fienden. Då likväl någon tid behöfdes för att proviantera de för ändamålet afsedda skärgårdsfartygen samt vinden föll emot, kunde vice amiral O. R. Cederström, hvilken erhållit uppdraget, ej genast afsegla och under tiden kommo nya order, af d. 31 juli, om åtskilliga företag med G. F. Mörners trupper emot kusten norr om Svinesund samt åter andra, af den 1 augusti, att bereda utväg för öfverförande till Kragerön af 10,000 man. General M. Björnstjerna medförde dessutom order att Mörners afdelning skulle från Kirkeön flyttas till nordvästliga Hvalöarna. I sällskap med öfverste C. J. af Wirsén och öfverstelöjtnant C. G. af Forsell verkställde han en rekognoscering längs kusten af Kragerön, därvid biträdd af en sjökapten från Kjöön, vid namn Paulsson, som tjänstgjorde vid arméns flotta såsom konstituerad löjtnant och väl kände kringliggande farvatten.

Gustaf af Klint hade kort förut fått en karta öfver Fredriksstad. Han visade denna för M. Björnstjerna och uttryckte sin förhoppning att kunna taga fästningen med den under generalamiralens befäl ställda styrkan, om blott armén medverkade därtill från landsidan; han anhöll därför att Björnstjerna ville hos kronprinsen anmäla denna hans önskan

och att för sådant ändamål hufvudhären måtte öfver Svinesund skyndsammast få framrycka emot fästningen. Han uppgjorde därpå en plan för Krageröns besättande.

Flottans uppsegling hade ej varit utan verkan. Både inom Fredriksstad och kringliggande bygd härskade den största oro, alla vid Svinesund förlagda norska trupper drogos åt Glommen till, från förråden i fästningen sändes vapen och ammunition till dessa truppafdelningar. I staden var oredan stor; alla sökte undanskaffa sina ägodelar; köpmännen fruktade för sina på Kragerön upplagda trävaror, i värde uppgående till millioner, och för sina i hamnen liggande fartyg. Ingångna underrättelser om allt detta stärkte Gustaf af Klint i hans åsikt, att ett hastigt anfall skulle medföra de lyckligaste följder. När han för generalamiral Puke upprepade gånger framlade alla dessa skäl och sökte förmå honom begära kronprinsens tillåtelse att genast skrida till verket, möttes han dock städse af den erinran, att man hade att afvakta order från kronprinsen, som väl bäst förstod saken. Då generalamiralen den 31 juli skulle begifva sig till Strömstad för att emottaga konungen, som kommit dit i afsikt att gå ombord på flottan, förnyade likväl Klint, i närvaro af de flesta bland det högre befälet, enträget sin begäran, med värme uttalande sin öfvertygelse att fästningen icke kunde hålla sig en vecka och slutande med anhållan om sitt entledigande från flaggkaptensbeställningen, där han icke vidare ansåg sig kunna vara till gagn.

Dagen därpå, den 1 augusti, återkom Puke medförande nya order, denna gång, såsom Gustaf af Klint säger, 'af högst fägnesamt innehåll'. Kronprinsen redogjorde däruti för svenska härens ställning, och meddelade att norska hären höll på att draga sig bakom Glommen, så att Krageröns intagande blef 'd'une importance majeure'. Han förklarade sig högst belåten (charmé) öfver att Cederström ej afseglat, emedan man därigenom kunde med 12 à 1500 man sjöfolk understödja grefve G. F. Mörners afdelning. 'Så snart Kragerön är intagen', så slutar kronprinsen, 'så begagna eder genast af den oreda som antagligen härskar i Fredriksstad, till att beskjuta staden och låt sedan uppfordra

fästningen att gifva sig', tilläggande med sin vanliga omtanke att trupperna skulle förskansa sig för att trygga sig mot hvarje öfverrumpling.

På eftermiddagen den 2 augusti steg konung Carl XIII ombord på linjeskeppet Gustaf den store, dit generalamiralen flyttat sin flagga från fregatten Galathéa. Man kan förstå att gamla kära minnen väcktes hos konungen. Rörd till tårar omfamnade han sin gamle krigskamrat, Puke, hjälten från den 3 juli 1790, nu svenska flottans förnämste man. '*Gud ske lof att jag får vara bland mina gamla kamrater!*' utropade han under det han gjorde en fullständig rond kring skeppet.

Allt var förberedt för det stundande anfallet på Kragerön. Om morgonen d. 3 aug., innan det dagats, afgick den fördelning som under öfverste Wirséns befäl skulle landstiga på öns västra sida. Efter ett par timmars beskjutning utrymde norrmännen sitt batteri på ön äfvensom skansen Huth på det motliggande fastlandet. En annan fördelning under öfverstelöjtnant O. G. Nordenskiöld landade på öns södra udde, undandref de där posterade fientliga jägarna och förenade sig med grefve Mörners trupper. En tredje afdelning landsattes på öns östra sida. Kl. 11 på dagen var hela styrkan samlad på öns norra udde. Längs dess östra sida hade emellertid några kanonslupar framryckt under öfverstelöjtnant N. Bruncronas befäl; de uppehöllos i början af den starka motströmmen från Glommen, men då fram på dagen en frisk sunnanvind blåste upp, lyckades det några af dem att komma på skotthåll från fästningen.

Grefve Mörner hade under tiden afsändt en parlamentär för att uppfordra fästningen att kapitulera; kl. 4 erhölls nekande svar. Kanonsluparna öppnade nu elden emot staden och fästningen, som svarade, dock utan att lyckas tillfoga sluparna någon skada. På eftermiddagen sände Klint order till de öfriga kanonsluparna att under natten anrycka så nära fästningen som möjligt och anmodade grefve Mörner att midtemot staden uppföra ett batteri, till hvilket kanoner sändes från amiralsskeppet.

Det var knappast möjligt att Fredriksstad skulle kunnat

länge försvaras, åtminstone hade staden då blifvit blottställd för fullständig förstöring. Fästningens fyra fronter, med tre bastioner och vid älfven å hvardera flygeln en halfbastion, vände sig åt söder och sydost och kunde rikta endast några få kanoner åt Kragerön. Skansen Kongsten, i sydost från hufvudvallen, ligger tämligen aflägsen, så att dess eld icke var särdeles att frukta. Utanverket Gamla och nya Cicignon, på den af Glommens armar omslutna Rolsön, kunde icke beskjuta den del af Kragerön där svenska styrkan var samlad. Endast ett torn och det omgifvande verket på holmen Isegran kunde åt detta håll underhålla någon kraftigare eld, men den brutna terrängen på Kragerön lämnade lätta tillfällen till skydd däremot. Hufvudvallens ryggsida och större delen af staden lågo nästan helt blottade för elden från ön och kanonsluparna, inom godt skotthåll, skyddade endast af en ringmur åt floden till. När om morgonen den 4 augusti kanonsluparna åter öppnade elden från sina grofva kanoner, dröjde det också ej länge förrän parlamentärflagga hissades och kommendanten, öfverstelöjtnant Hals, erbjöd kapitulation, som strax afslöts. På aftonen kl. $^1/_2$8 inryckte svenska trupperna i fästningen öfver en i hast slagen bro af kanonslupar.

Fredriksstads fall gjorde svenska hären till herre öfver Glommens nedre lopp och öppnade vägen till Kristiania, lämnade i svenskarnas händer ej obetydliga förråd af ammunition m. m., beredde en station för våra flottor med tillgång på förråds- och sjukhus samt underlättade högeligen tillförseln af förnödenheter. Underrättelsen om denna snabba och med högst ringa manspillan vunna framgång emottogs också med den största fägnad af kronprinsen, som den 7 augusti besökte fästningen. Generalamiral Puke, som uppvaktade honom därstädes, blef mycket nådigt emottagen och vid sin affärd ledsagad ända ned på landningsbryggan. Ett par dagar senare gjorde äfven konungen besök på stället, hvarvid Gustaf af Klint befordrades till konteramiral. Tre veckor därefter var kriget slutadt, och större delen af flottan hemsänd; generalamiralens befälsflagga ströks den 29 och Klint hvars uppdrag var fullgjordt, förlorade ingen tid att

skynda till sitt kära Adelsö, där han öfver ingången till den anspråkslösa bostaden tecknade denna inskrift: *'Himlen vare prisad, vi ha' lugn och fred'.*»*

Genom detta sammandrag af Gustaf af Klints anteckningar ser man, huru hans rådslag angående flottans rörelser väsentligen bidrogo till krigets hastiga afslutande, samt att han som gång på gång gått i elden för älskadt fosterland, djupt skulle känna och erkänna fredens stora välsignelse.

Gustaf ägnade sig nu med all kraft åt sitt landtbruk och deltog liksom förut personligen i dithörande arbeten, delande sin tid emellan dessa och kartritningen. Många bekymmer för den sistnämnda följde honom alltjämt och mycken ogenhet från statens sida var hans belöning för detta storverk. Främmande nationer förstodo under hans lefnad att visa honom erkänsla och tacksamhet, men inom hans eget land var det först senare generationer som, långt sedan hans stoft förmultnat i jordens sköte, gåfvo honom den rättvisa som han i så hög grad förtjänade.

År 1816 ingick Gustaf med underdånig hemställan om kartverket borde fortsättas eller icke, enär snart de tjugu åren, under hvilka han åtagit sig det, voro tilländalupna. Skulle han behålla det, fastställde han bland annat det villkor, att staten årligen skulle bidraga med 1,500 Rdr bco. Skulle däremot sjökartverket förenas med sjömätningskåren, erbjöd han att öfverlämna sin andel däri emot 40,000 Rdr bco. Hälften af denna summa skulle tillfalla honom själf som ersättning för tjuguårigt mödosamt arbete och den andra användas till att betala kartverkets skulder. Efter mycket krångel fram och tillbaka förordnade kungl. maj:t, att Gustaf på ytterligare tio år skulle emottaga kartverket och för det innevarande året, 1818, tillerkändes honom 1,000 Rdr bco för hafda omkostnader; men skulle det sedan för hvarje år underställas pröfning om bidrag skulle kunna beviljas. Efter ytterligare skriftväxling bestämdes också att Gustaf fick återlämna samtliga kronan tillhöriga kartplåtar, men, i strid mot ämbetsverkens yrkan, tillerkän-

---

* Så långt utdrag från kommendörkaptenen friherre Skogmans minnestal på Svenska akademien öfver amiral Gustaf af Klint.

des honom full äganderätt till alla dem han redan låtit förfärdiga eller framdeles anskaffade. Gustaf hade allt skäl att känna missnöje med det sätt hvarpå han behandlades i denna sak, men som han samma år tillträdde konteramiralslönen om 1,000 Rdr bco samt därmed följande smärre förmåner, ljusnade hans ekonomiska ställning. En del penningar för afyttrade kartor tillkommo äfven, men denna sistnämnda inkomst blef af flera skäl ringa. År 1825, då sjömätningskåren upplöstes och ett sjökartarkiv inrättades under inseende af lotsdirektören, kom från regeringens sida kartverket åter på tal och Gustaf blef genom Förvaltningen af sjöärendena däröfver hörd. Han redogör 1827 angående kartverkets ekonomi från 1798—1827 sålunda:

Kartritning, kartor, böcker m. m.	Rdr bco	14,477.13
Kopparplåtar, gravyr m. m.	»	21,902.12
Tryckpapper och tryckning m. m.	»	33,141.36
Försäljningsarfvoden och extra utgifter	»	14,697.20
Räntor på upptagna lån	»	21,490.—
Summa	Rdr bco	105,707.81
Inkomst af sålda kartor	Rdr bco	71,546.28
Erhållna gratifikationer	»	10,000.—
Enskild uppoffring	»	24,161.53
Summa	Rdr bco	105,707.81

Antalet sålda kartor hade uppgått till 69,091 st., bortskänkta till 5,524 st. Årliga medeltalet af de förstnämnda var under de första tio åren 3,163, under de nästa tio åren 2,819, under de sista endast 927. Af kustbeskrifningarna hade den öfver Kattegat haft största åtgången med 643 exemplar.

Han visar här huru stor hans enskilda uppoffring för Sveriges sjöatlas varit och han hemställde huruvida det ej vore i alla afseenden bäst, att staten med egna medel och under egen förvaltning läte fortsätta och fullborda landets sjökartverk. Det ordades vidt och bredt om statens inköp af kartverket, men man kom aldrig till något resultat under Gustafs lefnad. Efter hans död fortsattes kartarbetet några år af hans äldste son, Erik Gustaf, men så gick äfven han bort och ingen enskild person var villig upptaga deras mantel. Gustafs arfvingar ingingo då till kungl. maj:t med

anbud om kartverkets öfvertagande för 36,000 Rdr bco och den 5 maj 1848 antogs detta anbud på gemensam föredragning af sjöförsvars- och civildepartementen. Hela kartverket blef sedan införlifvadt med sjökartkontoret. Vi afsluta nu denna del af Gustaf af Klints historia — den som inför en sen eftervärld skall hugfästa hans namn.

Under loppet af 1817 inträffade en oreda i rikets penningväsen, hvilken fortfor till 1823 och som försatte en hel del af landets förut ganska burgna invånare i elände. Filialdiskonterna i Malmö, Göteborg och vid Göta kanal utsläppte på osäkra hypotek omkring 13 millioner Rdr, svarande emot $^1/_3$ af bankens hela rörelsekapital, hvilka penningar användes på egendomshandel, engelska tillverkningars inköp m. m. Men med freden kom total stockning i all slags rörelse och bankrutter uppstodo öfverallt och största oordning i allt penningväsen. Allt förtroende och all kredit upphörde och hela den skuldsatta delen af nationen störtade. Den person som förut med lätthet fått låna tusentals riksdaler kunde nu ej anskaffa hundra utan den största svårighet. Ständernas beslut att diskontlånen skulle återbetalas inom fem år förvärrade ytterligare det onda, ty med detsamma föll all egendom och alla varor långt under deras verkliga värde. Spannmålen, landtmannens enda inkomstkälla, fann inga köpare.

Den 5 februari 1818 afled konung Carl XIII, Gustafs personlige vän sedan krigets dagar, och begrofs den 20 mars i Riddarholmskyrkan. Af ekonomiska skäl måste Gustaf afstå från att vara närvarande vid sin konungs och väns likbegängelse. Under år 1819 afsomnade de båda krigarna konteramiralerna C. E. Carlheim-Gyllensköld och C. H. af Trolle.

En kommitté var sammankallad af den nye konungen för att reglera krigsakademien på Karlberg och Gustaf blef tillbjuden guvernörsposten därstädes, men afböjde anbudet af flera skäl och general Casimir Reuterskiöld blef i stället guvernör.

Vintern 1819 var så blid att boskapen betade ute ända till slutet af januari och blåsippor plockades; någon snö

och lindrig köld följde sedan en kort tid, men redan i slutet af april utsläpptes boskapen igen. Nattfroster och en ovanligt stark torka och värme gjorde att växtligheten afstannade. Innan juli månads slut var all råg inbärgad och innan augusti månads utgång all skörd inne i ladorna.

År 1820 upprättade Gustaf af Klint och hans maka Kerstin Akrel sitt testamente, däri de bland annat förordnade att den efterlefvande af dem under sin lifstid skulle hafva fri dispositionsrätt öfver såväl lös som fast egendom; att söner och döttrar skulle ärfva lika och att, när de gifte sig eller uppnådde 21 år, hvar och en af dem skulle erhålla 500 Rdr bco. Då bägge föräldrarna vore döda skulle egendomen förvaltas för syskonens gemensamma räkning af den af sönerna eller döttrarna, som därtill vore hågad (äldre med rätt före yngre). Den som skötte egendomarna skulle årligen behålla hälften af afkastningen samt innan den 1 april nästföljande år tillställa öfriga delägare deras lotter. Då det yngsta af syskonen uppnått 21 år, ägde arfvingarna efter öfverenskommelse fortfarande gemensamt disponera gårdarna eller försälja dem.

Den 24 juni samma år nämndes Gustaf till kommendör af Svärdsorden. Denna utmärkelse kostade honom 220 Rdr bco.

Alltsedan kriget 1790 hade Gustaf klart för sig att flottorna och sjömanskapet borde ställas under ett befäl, ty

»Gud vet ändå, om icke mindre kifvas
utaf en enda än det görs af två?»

var säkert hans egen såväl som andras erfarenhet och därför förordade han på det varmaste denna sammanföring. Han ansåg att hela vapnet borde omorganiseras, mindre krigsfartyg byggas, såsom varande tjänligare till landets försvar än de tunga och ohandterliga linjeskeppen, hvilka voro omöjliga att manövrera bland de otaliga klipporna och skären som omgifva Sveriges kuster. Endast två à tre olika fartygscerter borde byggas, men dessa så fullkomliga som möjligt, och ångkraften borde användas på krigsfartygen. Han kom så långt på högre ort att en kommitté bestående af hans broder Carl, som var öfverste,

öfverstelöjtnanterna G. A. Améen och J. A. af Borneman samt kammarrådet C. J. Améen sammanträdde för att rådgöra om hans förslag, men det blef i följd af mellankommande förhinder ej vidare utredt.

Olika tankar voro äfven rådande angående sjömaktens förläggningsplats. Vice amiralen grefve B. B. von Platen ville hafva den förflyttad till Söderköping och Göta kanal, hvilka båda platser han ansåg för rikets viktigaste punkter. Puke på sin tid samt O. R. Cederström, C. A. Cronstedt och O. G. Nordenskiöld ville hafva en stor flotta med allt hvad till denna hörde förlagd till Karlskrona; C. J. af Wirsén och C. F. Coyet endast en skärgårdsflotta; och öfverste O. J. Hagelstam hade gifvit många projekt i samma anda och föreslog Tjockö skärgård vid Ålands haf som hufvudstation för att beskydda Stockholm samt Kopparholmarna vid Arkö till betäckande af Söderköping och Göta kanal.

I september 1823 slutade generalamiralen friherre V. von Stedingk sitt lif och grefve O. R. Cederström blef generalamiral och hans måg grefve C. A. Cronstedt konteramiral och tjänstgörande generaladjutant för flottorna samt friherre J. Lagerbielke befälhafvande amiral i Karlskrona.

Med 1825 började en ny reglering af rikets sjömakt. Örlogs- och skärgårdsflottorna sammanslogos till en kår. En del af befälet sattes på indragningsstat. Sjömätningskåren blef upplöst. Sjöartilleriet reducerades till hälften och benämndes sedan K. marinregementet och fick ett eget befäl af icke-sjöofficerare. Lönerna förhöjdes, befälsgraderna blefvo färre, men tyvärr — hvad vapenöfning beträffar, därpå blef föga tänkt.

Fjärran från dagens oro och äflan gick Gustaf af Klint ute på Adelsön, upptagen af sin kartritning och sitt jordbruk, personligen deltagande i arbetet, varande sin egen både inspektor och rättare. Han önskade vara i personlig beröring med sitt arbetsfolk och ansåg att detta bäst ginge för sig utan några mellanhänder. Ett stycke jord som han med egen hand upplöjt benämnde han Fruängen och den årliga inkomsten af denna, som uppgick till några hundra

riksdaler, gaf han sin hustru att använda efter eget godtfinnande. Till make och barn återgaf hon sedan dessa penningar i många olika former. Barnen fingo tidigt små penningsummor att hushålla med och vid fyllda 21 år erhöll hvart och ett af dem, son som dotter, af föräldrarna 500 Rdr bco som en slags grundplåt för sin framtid. Om aftnarna, i skötet af sin lyckliga familj, sysselsatte Gustaf sig ofta med att väfva band och den ena bunten efter den andra frambringades för hemmets olika behof af hans aldrig sysslolösa händer.

På Fårbo i Kalmar län afsomnade den 8 april 1832 Gustafs vän sedan ungdomsåren, vice amiral Otto Henrik Nordenskjöld. Utom honom hade många andra af de män, som med Gustaf i ungdomen delat krigets blodiga lager, gått bort och år som lades till år lät honom känna saknaden efter vänner och fränder. Därtill kom åldern med sina krämpor och gaf till känna att äfven han måste tänka på lifvets afton och hvila efter en väl använd arbetsdag.

Under de sista fem åren af sin lefnad tillbringade Gustaf jämte sin familj några månader af vintern i Stockholm, men återvände alltid tidigt på våren till sitt älskade Hamora.

I kretsen af maka och barn afsomnade han i Stockholm den 30 april 1840. På förmiddagen samma dag som han afled låg han i dvala, men utropade plötsligt: »*Erik, Erik, bärga seglen.*» På dagen sex år därefter omkom hans äldste son Erik med korvetten Karlskrona i närheten af Kuba. Månne fadern i dödsstunden fick en aning eller förnimmelse af det öde som en gång skulle drabba hans förstfödde? Det ser nästan så ut.

Domen öfver Gustaf af Klint lydde sålunda: »*Konung och fosterland hafva förlorat en af sina aktningsvärdaste krigare, hela den sjöfarande världen en af sina yppersta och mest nitiska ledamöter, denna akademien har nästan lidit en oersättlig förlust uti hydrotekniskt afseende genom vice amiral Gustaf af Klints död*» o. s. v. ur J. H. Kreugers åminnelsetal på Krigsvetenskapsakademiens högtidsfest 1841; och friherre C. J. Skogman afslutar sin minnes-

teckning, föredragen på Vetenskapsakademiens högtidsdag den 31 mars 1884 med dessa ord: »*I striden oförfärad, i rådslag klok och omtänksam, i sin medborgerliga verksamhet nitisk, trogen och samvetsgrann, i sitt enskilda lif ett föredöme af rättrådighet, oegennytta och rena seder, har Gustaf af Klint efterlämnat ett minne, som aktadt och äradt länge skall fortlefva bland Sveriges folk.*»

Af sin måg, dåvarande kyrkoherden i Adelsö församling G. M. Helleday, jordfästes vice amiral Gustaf af Klint den 10 maj det ofvannämnda året. På hans grafvård å Adelsö kyrkogård står ristadt följande:

»För ärofulla mödor, verk och strider
Hvad önskade af tacksamt fosterland
Och af de sinas ömma, trogna hand
Den ädle, älskade till lön omsider?
En ostörd ro i denna tysta hamn
Som icke ens fick prydas med hans namn.»

Kerstin af Klint, född Akrel den 8 april 1783. Själen i familjelifvet på Hamora var Gustaf af Klints maka, Kerstin Akrel. Talangfull, liflig, rätt ifrig och häftig, godmodig och i högsta grad arbetsam, stod hon under deras fyrtioåriga äktenskap såväl i glädje som sorg trofast vid sin älskade makes sida, alltid färdig att med det varmaste intresse taga del af hans arbete i hvilken genre det än rörde sig. Liksom maken började hon sin dag i arla morgonstunden och sydde själf sina barns kläder. Tidigt vande hon barnen vid arbete och omtanke och så snart döttrarna fyllt sex år, fingo de börja med att laga sina egna och brödernas strumpor och, så långt deras krafter tilläto, deltaga i hemmets sysslor. Hvar och en af dem fick sedan som vuxen sin särskilda del att svara för: en mjölkkammaren, en annan väfkammaren, en tredje trädgården o. s. v., alltefter hvars och ens olika anlag.

Väfnad roade särdeles den idoga husmodern och på sina hvilostunder från detta och mera ansträngande arbeten brukade hon tillverka de finaste, rent konstnärliga saker af pärlor, vax eller papp eller knyta sängomhängen och

dukar, hvaraf än i dag finnas många prof kvar i hennes forna hem, vittnande om hennes smak och stora förmåga att med små resurser åstadkomma ganska prydliga ting. På aftnarna läste hon ofta högt i familjekretsen eller föredrog ur minnet ett eller annat poem af den tidens mera bemärkta skalder. Brefskrifning roade henne mycket och med lätt penna skref hon alltsom oftast vid högtider i hemmet nätta tillfällighetsverser.

På senare år hörde hon illa och begagnade sig då af en silfverlur. Alla älskade och vördade henne och oaktadt denna svaghet behöfde hon aldrig känna sig ensam utan drogs med i sällskapet likaså väl som alla de andra. Under de vintrar, innan hennes make dog, som familjen vistades i Stockholm var hon i följd af sina talanger och sin älskvärdhet en gärna sedd gäst i hufvudstadens högre kretsar.

När vaccinationen började införas allmänt här i landet vaccinerade amiralinnan af Klint själf barnen på Adelsön. Många svårigheter och obehag hade hon därigenom att öfvervinna, då föräldrarna ofta sökte öfvertyga henne att hon därmed skulle fördärfva deras barn. Hon erhöll medalj för sitt arbete i denna sak. För öns skola hyste hon ett varmt intresse, uppgjorde ritning till skolhuset och skänkte böcker till biblioteket.

Den 26 juli 1864 afsomnade hon på Hamora i en ålder af öfver 81 år och intog sitt hvilorum vid sin förutgångne makes och barns sida i Adelsö kyrkogård. Ännu lefver en och annan gamling på Adelsön som i tacksamt minne bevarat det ärevördiga paret på Hamora.

Gustaf och Kerstin af Klints femton barn:

I. *Erik Gustaf,* född på Karlberg den 15 oktober 1801 och döpt därstädes den 18 i samma månad af kyrkoherden Lundström. Närvarande faddrar: majoren vid arméns flotta G. Wallberg, löjtnanten vid fortifikationen C. F. Akrell, fru kaptenskan J. Brummer, född Tönning, fröken Anna Lagerheim. Frånvarande: öfversten och riddaren med stora

korset Erik Klint, kaptenen vid örlogsflottan Carl Klint, fru öfverstinnan Charlotte Klint, f. Gyllenstam, mamsell Brigitta Klint.

»Lille Bra», som vi förut hört att han benämndes, lärdes tidigt genom föräldrarnas exempel att älska arbetet. På den tiden inväntade man ej som nu en bestämd ålder innan barnet fick invigas i de bokliga kunskaperna, utan ju tidigare detta kunde ske ju hedersammare ansågs det vara. Det var alls ej ovanligt att ett barn redan vid fem års ålder läste rent både latinska och svenska bokstäfver, som dessa benämndes efter deras olika form. Men så var det kunskapsmått som sedan begärdes ej vidare tyngande, utan mera lättsmält, så små hjärnor behöfde ej blifva öfveransträngda.

Erik antogs till kadett den 29 september 1813 med nummer 111. Erhöll distinktionstecknet och en jetong. Gjorde sjöexercisexpeditionerna 1814 på Camilla, 1816 på La Badine och 1817 på Svalan och utnämndes därefter, knappast sexton år gammal, till underlöjtnant vid örlogsflottan. Sekundlöjtnant vid kungl. maj:ts flotta 1824 vid regleringen och sammanslagningen, premiärlöjtnant 1827, kapten 1841. R. S. O. och ledamot af Kungl. örlogsmannasällskapet.

Ifrigt fortsatte han under hela sin lefnad att förkofra sig i såväl den teoretiska som praktiska delen af det yrke han valt, och var liksom far och farfar hvad man kallar en arbetsmyra. Sin fader var han under många år behjälplig vid sjökartverket och under elfva års tid var han en skicklig och ansedd informationsofficer vid styrmansskolan i Karlskrona. Han utgaf 1842 en mycket berömd lärobok i navigationsvetenskap, hvilken utgått i flera upplagor och som ännu i dag af sjöfarande är känd och erkänd.

Erik var en ovanligt allvarlig, sympatisk och nästan vemodig natur och af en klen fysik i följd af öfveransträngning i ungdomen. Det sorgliga öde som drabbade honom blef två gånger genom aningar förutsagdt, första gången genom hans faders varnande ord på sin sista bädd om seglens bärgande och andra gången med en hemsk tydlighet till hans intime vän sjökapten P. J. Högfeldt, som var

föreståndare för navigationsskolan på Söder i Stockholm, hvilken skola grundlagts på Högfeldts initiativ.

Såsom chef på örlogskorvetten Karlskrona blef Erik af Klint beordrad att utgå på en längre expedition till de västindiska farvattnen, en kommendering som han högst ogärna emottog därför att han var sysselsatt med utarbetande af en lärobok i navigationsvetenskapen med tillhörande tabeller, ett storverk som ännu är grundvalen för sjömännens utbildning såväl för kofferdi- som örlogstjänsten. När Erik kom för att säga farväl till sin gode vän och medarbetare ser det nästan ut, som han känt på sig att det var sista gången som de träffade hvarandra här i lifvet, och han tog löfte af Högfeldt att om någon olycka drabbade honom, skulle deras gemensamma arbete afslutas af Högfeldt. När Erik efter ett varmt afsked lämnat sin vän och hans maka och kommit ner i trappan vände han om upp igen och yttrade till Högfeldt: »*Om någon olycka sker, så fullborda mitt verk, blott i den vissheten kan jag dö lugn.*»

Omedelbart därefter lämnade Erik Stockholm och afreste till Karlskrona för att emottaga befälet öfver korvetten med samma namn, hvilken gick till segels den 9 augusti 1845. Från den ena hamnen efter den andra ingingo de mest glädjande underrättelser om att korvetten väl förtjänte det namn som en gång gifvits den i Gibraltars hamn, nämligen »le bijou de la rade».

Högfeldt arbetade oförtrutet vid navigationsskolan i Stockholm och gladdes för hvarje god underrättelse som han erhöll från den bortavarande vännen. Men så en afton sedan Högfeldt gått till hvila, hörde hans hustru honom vid midnattstid uppgifva högljudda nödrop. Hon rusade in i hans sofrum för att efterhöra orsaken. Först kunde han ej redogöra för någonting, men så efter en stund när han hunnit blifva fullt vaken delgaf han henne att han haft en underbar dröm eller syn, som förskräckte henne in till hjärtroten. Han berättade att han i sömnen sett för sig ett stort örlogsfartyg och att en vindstöt plötsligt kastat fartyget på sidan; kanonerna föllo öfver i lä, så kantrade

Erik Gustaf af Klint
f. 1801,
omkom med korvetten Karlskrona 1846.

Viktor af Klint
f. 1822, d. 1898.

Thilda af Klint
f. Sontag 1830.

Charlotte af Klint
f. 1803, d. 1876.

fartyget, kanonportarna trycktes under vattnet och inom ett par minuter sjönk fartyget; besättningen greps af hajar och vattnet färgades rödt af blod. Han såg tydligt för sig huru en stor haj grep hans vän Erik af Klint och förde honom med sig ner i djupet, och han såg huru vännen i detta förtviflans ögonblick höjde sig öfver vattnet och ropade: »*Högfeldt, Högfeldt, tänk på mitt verk!*» Kapten och fru Högfeldt upptecknade genast den underbara synen men nämnde ingenting därom till Klints familj.

Endast några få veckor därefter, den 7 juni 1846, ankom till chefen för sjöförsvarsdepartementet, amiralen friherre C. A. Gyllengranat följande rapport, som inlämnats vid Dalarö af en förbifarande postångare från Lübeck. Den lydde sålunda: »Jag uppfyller den sorgliga plikten att rapportera det korvetten Karlskrona den 1 maj (30 april) totalt förolyckats utanför Matanzas å Cuba; endast 17 man af besättningen bärgade, alla öfriga omkomna. Hamburg å K. svensk-norska konsulatet den 3 juni 1846. von Stahl.»

Dagen därpå innehöll Sveriges officiella tidning följande meddelande jämte aftryck af den rapport som samma dag ankommit till konungen och afsändts från Newyork den 14 maj genom de förenade rikenas konsul herr Habich: »Vi hafva i dag en högst bedröflig underrättelse att meddela, hvilken kommer att tillfoga ett stort antal familjer den djupaste smärta. Krigskorvetten Karlskrona har gått i kvaf och större delen af dess besättning har funnit sin graf i vågorna. Den förste som kastades öfverbord af cyklonen var fartygets chef Erik Gustaf af Klint, som med roparen i handen sågs kämpa i det upprörda hafvet. De räddades namn finnas här nedan uppgifna: Sekonden kaptenlöjtnant F. A. Tersmeden, sekundlöjtnanterna R. Dahlström och A. F. Ringheim. Af underbefälet ansvarsstyrmannen Sandvall, uppbördskonstapel Hansson, underskeppare Nyman och underofficerskorpralen Pettersson. Af manskapet 10 stycken. Summa 17 personer af 129 som inmönstrats i Karlskrona.» Efter oerhörda lidanden blef detta fåtal räddadt ombord på det amerikanska barkskeppet Swan, kapten Snel. De omkomna officerarna voro följande: premiärlöjtnant C. P.

von Schwerin, sekundlöjtnanterna A. Bildt, A. R. Bergenstråhle, C. S. Rålamb, L. Rosenqvist af Åkershult, T. Palm, C. A. Rahm, C. E. E. von Heidenstam, E. J. Arnoldsson, C. M. Hammar, C. Lidman och C. G. V. Ankarcrona; alla män i blomman af sin ålder och söner hvilka moder Svea hade allt skäl att begråta.

Så blef Högfeldts hemska dröm sanning just på samma datum och timme som han hade den. Hvad hans vän i dödsminuten anropat honom om fullbordade Högfeldt samvetsgrant.

Konung och fosterland emottogo underrättelsen om korvetten Karlskronas olyckliga öde med den djupaste bestörtning och från slott till koja var det en gemensam sorg.

Erik af Klint gifte sig den 18 september 1829 med *Laura* Fredrika Silfversvärd, dotter till öfverste Lars Gustaf Silfversvärd och Johanna Fredrika Dalman. Hon var född den 23 september 1808 och afled den 24 februari 1853. För sin ovanligt behagliga organ benämndes Laura af Klint »frun med silfverstämman».

Deras dotter *Fredrika Kristina Amalia (Amelie)*, född den 10 januari 1831 i Karlskrona och död därstädes den 1 maj 1834.

På en grafsten å Adelsö kyrkogård står Erik Gustaf af Klints namn inristadt tillika med följande vers, till en del författad af kungl. sekreteraren Gudmund Silfverstolpe och till en del af prosten H. M. Melin:

»Svept i korvettens blå och gula flagga
Han slumrar i sin svarta järneksvagga
Uppå sitt halfdäck vid kommandopallen
Liksom spartanen på sin klufna sköld.
Men ej förgås i älskad fosterbygd
Hans forskningsverk och minnet af hans dygd.»

II. *Charlotte Kristina*, född den 14 juli 1803, liksom alla sina yngre syskon på Hamora, och döpt därstädes den 17 i samma månad af kyrkoherden E. Dahlström, hvilken döpte alla Gustaf och Kerstin af Klints barn.

Närvarande faddrar: hofgravör C. F. Akrel, fru grefvinnan H. G. Palmqvist, f. Lillienberg, mamsell Hedda Klint. Från-

varande: fru presidentskan A. K. Lagerheim, f. Gerdes, löjtnanten vid örlogsflottan F. Klint.

Som den äldsta systern blef Charlotte af Klint tidigt vand att tänka och styra för sina många yngre syskon och dessa å sin sida vanda att respektera den makt och myndighet som föräldrarna lade i hennes hand. Hon var af en ädel karaktär, glömde sina egna fördelar och hade städse hemmets gemensamma intresse som föremål för sina tankar och handlingar. Då hon vid nära 73 års ålder den 21 april 1876 afled i det hem som sett henne födas, lämnade hon ett stort tomrum efter sig såväl därstädes som på hela Adelsön, där alla lärt sig värdera och älska den präktiga, gammaldags gedigna kvinnan, som skötte gods och gård *så* som far före henne gjort det. Charlotte var af en ståtlig gestalt, med ett enkelt och värdigt sätt och fri från all flärd och fåfänga, en af dessa kraftfulla kvinnonaturer som väl knappast gamla Sverige numera frambringar. Sitt sista hvilorum har hon intagit vid faders och moders sida i Adelsö kyrkogård.

III. *Fredrika Amalia (Amelie),* född den 17 augusti 1805, döpt den 29 i samma månad. Modern bar själf sitt barn till dopet. Närvarande faddrar: fadern öfverstelöjtnanten, generaladjutanten och riddaren G. af Klint, kadetten J. M. Melander, mamsell Erika Kristina Dahlström. Frånvarande: fru friherrinnan F. L. von Rajalin, f. Jägersköld, presidenten och kommendören af Nordstjärneorden Erik Lagerheim, kaptenen vid örlogsflottan C. J. Pettersén, löjtnanten vid samma flotta O. G. Nordenskiöld, underlöjtnanterna vid dito Carl Lagerberg och grefve Clæs A. Cronstedt, dito vid arméns flotta V. Gadolin, löjtnanten vid Hälsinge regemente V. Brummer samt följande kadetter vid Kungl. krigsakademien på Karlberg: grefvarna G. Snoilsky och G. R. von Rosen, friherrarna J. A. Rehbinder, J. V. Ramsay, J. Hierta, B. U. Cederström och S. C. von Knorring, J. R. Myhrman, G. V. Uggla, C. D. Osterman, O. E. Fries, J. F. Forsell, J. Malmborg, M. S. von Hohenhausen, P. R. Martin, F. Wesslo, B. von Hall, J. Öfverberg, E. V. Armfelt, J. A. Wahlfelt, J. V. Richnau, P.

A. Borgh, L. M. Törngren, A. V. O. Rosensvärd, mamsell Anna Kristina Hansén. Gustaf af Klint var chef på kadettfartyget Ulla Fersen och detta var anledningen att kadetterna skrefvos som faddrar till hans lilla dotter. Amelie var ovanligt vacker men från ungdomen mycket klen och sjuklig. Hon afled i föräldrahemmet den 21 april 1852 och begrofs i Adelsö kyrkogård.

IV. *Carl August,* född den 28 april 1807, döpt den 7 maj. Närvarande faddrar: kaptenen baron Carl F. Palmqvist, herr P. Wallöf, änkefru Kristina Dorms, fröken Margretha Gyllenhammar, förlofvad med Gustaf af Klints svåger Carl Fr. Akrell. Frånvarande: hofauditören herr G. Edman, löjtnanten vid flottan J. af Klint, herr J. J. Wallöf, fru kaptenskan Hedwig Ulrika Melander, f. Gyllenstam, änkefru Anna Maria Brandel, f. Lemke, fröken Lovisa Ulrika af Klint.

Carl August afled redan den 29 april 1810; under sin korta lefnad var han beständigt sjuk. I Adelsö kyrkogård hvilar hans stoft.

V. *Fredrik Vilhelm,* född den 4 februari 1809, döpt den 8 i samma månad. Närvarande faddrar: kamrer A. Björner, kapten G. S. Pihl, fru Rebecca Kristina Björner, f. Haldén, fröken Karolina Gyllenhammar. Frånvarande: guvernören grefve Nils A. Cronstedt, herr Erik af Klint, grefvinnan Hedvig Cronstedt, f. Alströmer, fröken Charlotte Elisabeth af Klint.

Jämte sin äldre broder Erik företog han den 8 januari 1817 en skridsko- och skidfärd på Mälaren. Båda gossarna kommo ned i en så kallad vindvak. Erik, som var äldre och starkare, blef räddad, men Fredrik träffades af slag. Tjugunio år därefter, fjärran från sina fäders bygd, gick Erik, som vi sett, samma död till mötes som brodern. Fredrik var ett ovanligt begåfvadt barn, vid hvilket föräldrarna fäst stora förhoppningar. Hans oväntade bortgång grep dem båda djupt. De voro starkt betänkta på att sälja Hamora, där hvarje plats påminte dem om deras bortgångne älskling. Erik, som var vittne till broderns sorgliga slut, blef sjuk i feber, men tillfrisknade efter några

veckor och återvände till Karlberg. Fredrik begrofs i Adelsö kyrkogård.

VI. *Carl Constantin*, född den 9 december 1810, döpt den 12 i samma månad. Närvarande faddrar: amiralen och kommendören med stora korset baron M. D. Palmqvist, prosten E. Dahlström, magister J. Zander, fru grefvinnan Henriette Sophie Palmqvist, f. Lillienberg, fru Maria Ekström, mamsell Margrethe Mårtensson. Frånvarande: majoren och riddaren J. Melander, majoren och riddaren G. A. Améen, fröken Jeanette af Klint, mamsell Ulrika K. Sundholm.

Carl antogs till kadett den 22 februari 1825, under n:o 116. Han gjorde sjöexercisexpeditionerna 1828 och 1829 på Eurydice, 1830 på Svalan och 1831 på Jarramas. Erhöll fyra jetonger, korpral 1831 och utexaminerades 1832 den 9 november som sekundlöjtnant vid kungl. majestäts flotta. Han var ovanligt skicklig i ritning. Två år efter sin officersutnämning afled den förhoppningsfulle unge mannen den 10 september 1834 af lungsot i Karlskrona. Det var den tredje sonen som af de djupt sörjande föräldrarna ledsagades till samma graf i Adelsö kyrkogård. Hans sista ord voro »432», därmed betecknande sin älsklingspsalm.

VII. *Johan August*, född den 21 januari 1813, döpt den 24 s. m. Närvarande faddrar: majoren och riddaren J. Melander, magister E. Runeberg, änkefru löjtnantskan Jeanna Christiernin, f. Dahlström, mamsell Regina Björner. Frånvarande: generalamiralen, kommendören, riddaren med stora korset baron J. af Puke, öfversten och riddaren H. af Trolle, öfverstelöjtnanten och riddaren C. J. af Wirsén, generalamiralinnan, friherrinnan Kristina Charlotte af Puke, f. Gjertta, majorskan Hedda af Klint, f. Kihlgren, fröken Hedda af Klint.

August antogs till kadett den 22 februari 1825, samma dag som hans äldre broder Carl och erhöll n:o 117. Han fick tre jetonger. Utexaminerad den 9 november 1832 och utnämnd till sekundlöjtnant vid k. m. flotta, transporterades han till Ingenjörkåren 1833. Genomgick med heder Mariebergs artilleri- och ingenjörskola och blef den

12 juli 1839 befordrad till löjtnant. Redan 1841 måste han till följd af en medfödd svaghet i lemmarna, som alltmera utvecklades med åren, begära afsked från den aktiva tjänstgöringen, men kvarstod i kåren till den 1 febr. 1848.

Efter att i 7 1/2 år varit fortifikationsredogörare och kassör vid Karlsborg samt 4 år lärare i matematik vid bergsskolan i Filipstad öfvertog han 1851 skötseln af Hamora och Tofta, men 1868 lämnade han jordbruket och erhöll förordnande att vara förvaltare vid Karlsborgs kronomagasiner, hvilken befattning han innehade till sin död den 28 februari 1878.

Såsom hufvudman för ätten bevistade August Klint den sista ståndsriksdagen och röstade för representationsförslaget.

Moderat liberal i sina åsikter, gladde han sig åt hvarje framåtskridande inom lagliga gränser och hade öppna ögon för människovärdet hos hvarje individ.

Hans kunskaper voro grundliga och gedigna och han ägde ett ovanligt godt minne. Hans begåfning låg afgjordt åt de matematiska och astronomiska vetenskaperna och man måste beklaga att det alltför tidiga valet af lefnadsbana hindrade honom att beträda *den*, på hvilken han hade alla förutsättningar att hafva kommit långt.

Till karaktären var August af Klint redbar, trofast och flärdlös. En särdeles utpräglad rättskänsla kännetecknade allt hans tänke- och handlingssätt. Älskande familjelifvet, trifdes han bäst i kretsen af maka och barn.

Han hvilar i kyrkogården å Karlsborg, där förmän och kamrater rest en minnesvård öfver honom, ett talande vittnesbörd om det erkännande och den aktning han i lifvet vetat förskaffa sig.

August af Klint gifte sig den 26 februari 1855 på Hamora med Ebba *Charlotta* Vilhelmina Johanna Wernstedt, född 1831 d. 5 september på Ragnhildsborg vid Södertälje och dotter till hofkamreraren Johan Otto Wernstedt och hans andra fru, friherrinnan Ulrika Charlotta Emilia Rosenblad.

August af Klints änka är bosatt i Enköping.

August och Charlotte af Klints, f. Wernstedt, tre barn:

Kerstin Emilia Charlotta Augusta (Emy), född den 15 september 1856, död den 19 november 1870 och begrafd å Karlsborgs kyrkogård.

Gustaf Otto, född den 2 februari 1857, död den 5 april samma år.

Ebba Ragnhild Aurora, född den 26 maj 1861. Enköping. Alla barnen äro födda på Tofta.

VIII o. IX. Tvillingsystrarna *Sophie Petronella* och *Karolina Juliana (Julie)* voro födda den 20 dec. 1814 och döpta den 25 s. m. Närvarande faddrar: kaptenen baron C. F. Palmqvist, herr P. Wallöf, kadetten E. G. af Klint, änkefru Anna Wallöf, f. Brandel, fröken Sophie Palmqvist, fröken Charlotte af Klint. Frånvarande: kungl. expeditionssekreteraren herr C. Gripenstjerna, kapten C. G. Gyllenhammar, lagman J. H. Hochschild, professorn och riddaren P. Moberg, landshöfdingskan Fredrika Kristina Hierta (Järta), född Hochschild, fru Charlotte Gyllenhammar, f. Sparre af Rossvik, fröken Henriette Reuterskiöld, mamsell Anna Hochschild.

Den äldsta af systrarna, Sophie, dog i Stockholm, dit hon förts för att om möjligt återvinna hälsan. För hennes bröstlidande fanns ej något botemedel, utan den 15 december 1836 vid nära 22 års ålder skattade hon åt förgängelsen. Lugn och undergifven gick hon sin bortgång till mötes vid så unga år och såväl under sin tärande sjukdom som i dödsstunden uttalade hon sin förhoppning att få öfvergå till ett bättre lif. Kärleksfullt tänkte hon på sin omgifning och förfärdigade små minnesgåfvor som hon utdelade till dem. Flera unga officerare från Marieberg buro hennes kista från sorgehuset till Kungsholms kyrka där hon jordfästes, och därifrån till hamnen vid Mälaren där hennes stoft på hennes faders storbåt fördes ut till Adelsö kyrkogård.

I nio år öfverlefde Julie sin tvillingsyster och afled den 9 februari 1845 på Hamora och jordades i syskongrafven.

X. *Ebba Henrika,* född den 24 sept. 1816, döpt den 25 s. m. Närvarande faddrar: kaptenen och riddaren vid

Kungl. Älfsborgs regemente C. J. Dahlström, magister J. Edling, fru kaptenskan Anna Kristina Dahlström, f. Hallander, mamsell Johanna Hallander. Frånvarande: öfverstelöjtnanten och riddaren grefve Claes A. Cronstedt, fru grefvinnan Margaretha Charlotte Cronstedt, f. Cederström.

Den 29 juli 1835 vigdes Ebba af Klint i Adelsö kyrka vid Gustaf Abraham (Gösta) Bäck i Finland, född den 8 januari 1799, kadett 1812 med nummer 117, extra korpral 1815 och 2:dre korpral samma år. Bäck erhöll distinktionstecknet och 2 jetonger. Gjorde sjöofficersexpeditionerna 1814 med Camilla och 1816 med la Badine. Utexaminerad den 26 september 1816 och utnämnd till underlöjtnant vid örlogsflottan, löjtnant vid sjöartillerikåren, sedermera K. marinregementet, 1824, kapten 1834. Afsked 1861. Major i armén. R. S. O., C. XIV J. M. Han deltog i kriget emot Norge 1814 och afled i Karlskrona den 19 juli 1868 och är begrafd i kyrkogården å Vämö.

Gösta Bäck var en ovanligt beläst för att ej säga lärd man, hvars vetgiriga sinne föga var tillfredsställdt med den lilla bokliga kunskap som den tidens militära uppfostran gaf. Trogen gamla traditioner, valde han emellertid den militära banan, hvars åligganden han skötte med den största samvetsgrannhet; men hvarje ledig stund fördjupade han sig i sina böcker och för dagens oro och rastlösa äflan hade han ej någon tanke.

Gösta Bäcks mormoder grefvinnan Charlotte Johanna Snoilsky, gift med kammarherre Fredrik Dalman till Flädingstorp, och vår store skald Carl Snoilskys farfader voro syskon. Grefve Carl Snoilsky hade i sitt ovanligt anspråkslösa och försynta sätt att uppträda mycket som påminte om hans frände den ridderlige major Gösta Bäck i Finland. Majorskan Ebba Bäck är bosatt i Karlskrona.

Fosterdotter:

Ebba Maria Florentina Helleday, se sid. 155.

XI. *Aurore Vilhelmina Mathilda,* född den 2 febr. 1818, döpt den 7 s. m. Närvarande faddrar: majoren Lars G. Silfversvärd, löjtnant E. G. af Klint, herr V. Salén, änkefru löjtnantskan Brigitta Christiernin, född Dahlström,

mamsell Betty Vidén, mamsell Vilhelmina Salén. Frånvarande: kanslirådet kammarherre E. J. Lagerheim, fru kanslirådinnan B. C. Lagerheim, f. af Segerström, majoren baron C. O. Lagerheim, fru friherrinnan V. Lagerheim, f. Kenlock. Aurore af Klint afled på Hamora den 3 april 1861 och är begrafd i Adelsö kyrkogård.

XII. *Florentina Beata Maria (Flora),* född den 25 juni 1820, döpt den 29 s. m. Närvarande faddrar: kaptenen baron C. Fr. Palmqvist, amiralen baron M. D. Palmqvist, änkefru Anna M. Brandel, f. Lemke, fröken Maria S. Palmqvist. Frånvarande: statsrådet, öfveramiralen m. m. grefve O. R. Cederström, majoren och riddaren Gustaf Lagerheim, grefvinnan Sophie B. von Gertten, f. Sparre af Söfdeborg, fröken Ulrika Lagerberg. Grefvinnan von Gertten, en ålderstigen dam af öfver 80 år, hade 1774 stått fadder åt Floras faders broder Carl af Klint.

Flora blef i Adelsö kyrka den 6 juni 1841 vigd vid kyrkoherden i Adelsö församling *Gustaf* Magnus Helleday, som var född den 8 mars 1799 och dog som kyrkoherde i Litslena församling i Uppland den 15 december 1874. Hans maka afled redan den 8 december 1850 i Adelsö prostgård och begrofs i Klintska familjegrafven. Flora Helleday efterlämnade, utom make och sex barn, föräldrar och syskon. Adelsö församling, som sett henne födas och uppväxa och som med stor kärlek omfattat sin unga älskliga prästfru, deltog djupt i sorgen vid hennes mänskligt att döma alltför tidiga bortgång.

Hennes yngsta dotter Flora, som vid sin moders död endast var ett par dagar gammal, kom efter några år som eget barn till sin aflidna moders syster och svåger Ebba och Gösta Bäck i Karlskrona.

Gustaf och Flora Helledays, född af Klint, sex barn:

1. *Gustaf,* född i Adelsö prostgård den 27 februari 1842, landtbrukare, död den 26 december 1895. Gift 1870 med Emma Johansson, född den 25 augusti 1848, död 1892. Båda äro begrafda i Adelsö kyrkogård.

Dessas tio barn:

1) *Anna,* född den 4 mars 1871 på Tofta, gift i Källunge kyrka på Gottland den 10 oktober 1900 med handlanden Per Stengård, Fårösund, född i Hejde på Gottland den 12 november 1871.

Barn:

Gunnar, född den 6 juli 1901.
Gustaf Fredrik, född den 31 augusti 1903.
En dotter född den 23 juni 1905.

2) *Alma,* född den 9 oktober 1872, död 1875, begrafd i Adelsö kyrkogård.

3) *Eva Maria,* född den 7 mars 1874, gift 1902 med maskinisten Baltzar Strömberg, bosatta i San Francisco.

4) *Nils Gustaf,* född den 12 november 1875, bosatt i San Francisco.

5) *Sven Gustaf,* född den 13 februari 1877, död 1879 och begrafd i Adelsö kyrkogård.

6) *Gunnar,* född den 7 januari 1879, sjöman, bosatt i San Francisco.

7) *Åke,* född den 7 november 1881, handelsbiträde i Stockholm.

8) *Hugo,* född d. 17 okt. 1883, handelsbiträde i Stockholm.

9) *Gerda Ingeborg,* född den 19 augusti 1885, fosterdotter till sin aflidne faders syster och svåger Flora och Oscar Lidstrand i Stockholm.

10) *Elsa,* född 1887, död 1888, begrafd i Adelsö kyrkogård.

2. *Hermina Florentina,* född i Adelsö prostgård den 7 februari 1843, gift i Stockholm den 20 september 1873 med Frans *Alarik* Helleday, född den 3 mars 1842 på Erlandstorp vid Umeå, vice häradshöfding, guvernementssekreterare å S:t Barthelemy åren 1873—78, hvarefter de återvände till fäderneslandet, där han erhöll plats som ombudsman i generalpoststyrelsen i Stockholm. Han afled härstädes den 1 mars 1896 och begrofs i Adelsö kyrkogård. Hermina Helleday är jämte sina barn bosatt i Stockholm.

Deras barn:

1) *Ernst Johan Alarik,* född på S:t Barthelemy den 12 september 1875, f. d. amanuens i Stockholms stads sparbank. Revisor i postsparbanken.

2) *Naima Hermina,* född i Stockholm den 2 september 1879, ordinarie biträde i postsparbanken.

3. *Carl Magnus Hjalmar Alarik,* född i Adelsö prostgård den 20 juni 1844, läroverksadjunkt i Luleå, gift därstädes den 19 november 1884 med Betty Brändström, född Stenberg den 6 juni 1841.

4. *Aurora Kristina Amalia,* född i Adelsö prostgård den 1 september 1845, vistas som sällskap hos sin aflidna moders syster Hilma af Klint på Hamora.

5. *Erik Emil Otto,* född i Adelsö prostgård den 11 juni 1846, landtbrukare, död den 20 maj 1878 genom olyckshändelse under en jakt, begrafd i Adelsö kyrkogård.

6. *Ebba Maria Florentina (Flora),* född i Adelsö prostgård den 28 november 1850, gift i Karlskrona den 5 augusti 1880 med *Oscar* David Kristian Lidstrand, född i Karlskrona den 10 december 1849, grosshandlare och såsom sådan först bosatt i Göteborg åren 1868—75, sedan i London 1875—82 och numera i Stockholm.

Fosterdotter:

Gerda Ingeborg Helleday, född den 19 augusti 1885.

Helleday eller Holliday är en gammal adlig ätt från Skottland. Namnet tillhörde ursprungligen en gränsstam eller gränssläkt i Skottland och har under mera än sex århundraden varit vanligt på båda sidor om floden Solway. Under korstågen kämpade de med Richard Lejonhjärta i Palestina. Här i Stockholm förekommer namnet redan 1634 med köpmannen Hans Helgdag eller Helleday, hvars dotter Katharina blef gift med läkaren arkiater Sven Bröms, och dessa sistnämndas dotter Katharina blef stammoder för en gren af ätten Cederström.

Helledayska vapnet är ett öfver en hvit halfmåne uppstigande silfversvärd i en blå sköld, hvars högra öfre hörn

upptages af ett gyellne Andreaskors i rödt fält. Under skölden tre stjärnor, öfver hjälmen ett åt höger vändt svart svinhufvud.

XIII. *Fredrik Viktor,* född på Hamora den 19 sept. 1822, döpt den 29 s. m. Närvarande faddrar: prosten E. Dahlström, kapten A. af Klint, löjtnant E. af Klint, studenten C. Löfgren, fru M. Ekström, fröken Charlotte af Klint, fröken Amelie af Klint, mamsell Sophie Bölmark. Frånvarande: lagman G. Billberg, löjtnant J. af Klint, fru kaptenskan G. af Klint, född Melander, mamsell Karolina Åhlström.

Viktor af Klint antogs till kadett den 10 november 1836 med nummer 6. Han erhöll två jetonger och gjorde sjöexpeditionerna 1839 med Göteborg, 1841 och 42 på Jarramas, 1843 med Chapman och 1844 med Josephine, korpral 1843, utexaminerad den 22 april 1845 och utnämnd till sekundlöjtnant vid kungl. maj:ts flotta, deltog under åren 1846—47 i korvetten Najadens långtur till Godahoppsudden, premiärlöjtnant 1853, informationsofficer vid krigsakademien 1858—68, kaptenlöjtnant 1860, kapten 1866, vid hvilket tillfälle han själf valde att öfvergå till den då bildade nya reservstaten. År 1875 befordrades han till kommendörkapten af 1:a grad och 1890 till kommendör i flottans reserv. R. S. O., R. N. O. Ledamot af K. krigsvetenskapsakademien 1870 och af K. örlogsmannasällskapet 1876.

Under hela sin tjänstetid till 1868 deltog Viktor af Klint nästan hvarje år i sjöexpeditioner med flottans fartyg och var 1852 och 53 chef på lotsfartyget »Snäckan», då han i Vänern och Vättern utförde magnetiska och meteorologiska observationer. Alltifrån 1854 till 1868 tjänstgjorde han, med undantag af 1865, om somrarna som kadetternas lärare på öfningsexpeditionerna med kadettfartyget. Såsom lärare vid K. krigsakademien kallades han till ledamot af den kommitté som 1864—65 utarbetade förslag till det reglemente, genom hvilket K. sjökrigsskolan erhöll sin första organisation, hvilket reglemente ännu till hufvudsak äger bestånd.

År 1868 öfverflyttade Viktor af Klint sin verksamhet till utbildandet af handelsflottans befäl och tjänstgjorde till 1890,

således i 22 år, såsom inspektör för rikets navigationsskolor. Vidare blef han 1888 ordförande i den kommitté, som omarbetade reglementet för navigationsskolorna, hvilket därefter fastställdes 1890 och hvarigenom undervisningen i dessa skolor reglerades med afseende fäst vid de kraf, som en mera utvecklad skeppsfart och modernare navigering fordra.

På trycket har Viktor af Klint utgifvit följande arbeten: Omarbetat 3:ne upplagor af sin äldre broder Erik Gustaf af Klints tabellverk, omarbetat flera upplagor af sin ofvannämnde broders plan och sfärisk trigonometri; utgifvit en lärobok i mekanik; en dito om minsta kvadratmetoden. Efterlämnat en värdefull exempelsamling, som han själf tänkte kunna blifva till stor nytta för studerande i följande ämnen af högre matematik, nämligen i differentialräkning, koniska sektioner och integralräkning, och hvilka exempel sysselsatte honom under minst ett tiotal af hans senaste lefnadsår och som ännu kvarligga i manuskript. Dessutom nedlade han i sin ungdom mycken tid på kartritning och införde förbättrade metoder vid kartverket, hvilka ännu användas, och utgaf i sammanhang därmed ett arbete om meridionalparter.

Historia var det ämne som mest intresserade honom och såsom förströelse under den tid som ej användes till de matematiska studierna, roade han sig med fiolspelning samt sång och var begåfvad med en vacker basröst. Poesi intresserade honom mycket, i synnerhet Tegnérs arbeten.

Han var ordhållig som få, men svår att få ett löfte af; var detta en gång gifvet, var det orubbligt. För skuldsättning hade han en stor motvilja och underkastade sig hellre hvilka försakelser som helst, än att lefva öfver sina tillgångar. Att deltaga i det yttre lifvet var honom en plåga och tvingades han någon gång därtill, var hans uppträdande anspråkslöst, ja nästan blygt och han förde aldrig till torgs det rika vetande som fanns inom honom. I sitt hem var han gästfri och vänsäll. Arbetet och arbetaren aktade han högt och för all flärd och lyx hyste han stark motvilja. Han var en varm vän af naturen och sysselsatte sig, när

tiden sådant medgaf, gärna med blomsterodling och trädgårdsskötsel.

I allt en ärans man, slutade Viktor af Klint sitt gagnrika lif på fädernegården Tofta den 9 augusti 1898 och är begrafd i flottans kyrkogård å galärvarfvet. Han gifte sig på Hamora den 13 oktober 1855 med Andrietta Mathilda (Thilda) Sontag, född i Stockholm den 14 november 1830 och dotter af grosshandlaren Kasper Vilhelm Sontag och Anna Elisabeth Sundborg från Finland. Viktor af Klints efterlämnade maka är bosatt i Stockholm.

Viktor och Thilda af Klints, född Sontag, fem barn:

1. *Anna,* född i Stockholm den 20 september 1856, död därstädes den 13 oktober 1857 och begrafd i flottans begrafningsplats på galärvarfvet.

2. *Gustaf,* född i Stockholm den 6 november 1858, elev vid Kungl. sjökrigsskolan 1873, sjökadett 1877 med n:o 15, kadettunderofficer 1878, underlöjtnant vid kungl. flottan 1879. Genomgått exercisskolans befälsklass 1879—80. Aflagt examen vid gymnastiska centralinstitutet 1884. Anställd i fransk örlogstjänst 1887—90. Kapten vid kungl. flottan 1889. Kommendörkapten af 2:a grad 1900. Kommenderad såsom afdelningschef för kommunikationsafdelningen i flottans stab från och med $^{1}/_{10}$ 1903. Ledamot af K. örlogsmannasällskapet sistnämnda år och af K. krigsvetenskapsakademien 1904. R. S. O., R. S:t O. O. och franska Hederslegionen. Deltagit uti 6 sjökommenderingar som kadett och 32 som officer. Kommendörkapten af 1:a grad 1904. Åren 1890—93 tjänstgjort såsom kadettofficer och lärare vid Kungl. sjökrigsskolan. Från 1896 deltagit i flottans stabsarbeten samt under åren 1900—1902 tillsammans med kommendörkapten H. von Krusenstjerna redigerat och utgifvit svenska upplagan af den internationella signalboken. Gift i Stockholm den 5 maj 1900 med Hilda *Elisabet* Helling, född på Vrena egendom i Sörmland den 21 oktober 1869, dotter af brukspatron *Philip* Leonard Helling och *Vesta* Theresia In de Betou.

Söner:

Erik Viktor Philip Gustafsson, född den 12 mars 1901 i Stockholm.

Börje Gustaf Viktor Gustafsson, född den 15 juni 1903 i Stockholm.

Viktor Håkan Gustafsson, född den 17 december 1904 i Stockholm.

I yngsta telningar af frejdad stam, I nordiskt blonda piltar med ögon blå som vårens himmel, det nya seklets barn med det gamla namnet *Klint*, gifve Gud att ni blefve för ert land hvad fäderna varit i tider som förrunnit.

3. *Ida,* född på Karlberg den 8 juli 1860. Amanuens vid Nordiska museet 1886—87, tjänstgjort på Fredrika Bremerförbundet 1887—1902. Gift i Stockholm den 2 maj 1902 med *Knut* Viktor Haverman, född i Kalmar den 7 maj 1855, student 1873, genomgått tekniska högskolan 1873—76, anställd vid statens järnvägsbyggnader, stambanan genom Norrland 1876—82. Anställd hos byggmästare Thavenius i Stockholm 1882—84. Kontrollant vid allmänna och enskilda byggnader i Stockholms stads brandförsäkringskontor från 1904. Ingenjör vid Aktiebolaget Nordiska Kreditbanken från 1896. Äga och bebo villa Högklint å Djursholm.

4. *Hilma,* född på Karlberg den 26 oktober 1862. Artist (målarinna). Stockholm. Har genomgått förberedande kurs på tekniska skolan samt hos porträttmålarinnan fröken M. K. Cardon. Elev vid Akademien för de fria konsterna 1882—89 och därunder förvärfvat sig flera belöningar. Gjort studieresor såväl i Norge som Holland, Belgien och Tyskland. På Svenska konstnärernas förenings utställningar i Stockholm och landsorten har Hilma af Klint varit utställare och flera af hennes arbeten hafva inköpts såväl af konstföreningar som enskilda personer i hufvudstaden och landsorten.

5. *Hermina,* född i Stockholm den 3 januari 1870, död därstädes den 17 oktober 1880 och begrafd i flottans begrafningsplats å galärvarfvet.

XIV. *Axel Herman*, född den 8 augusti 1824, döpt den 29 s. m. Närvarande faddrar: öfverstelöjtnanten och riddaren C. Fr. Akrell, magister Erik H. Widegren, fru öfverstelöjtnantskan Margrete Akrell, född Gyllenhammar, fröken Margrete Akrell. Frånvarande: vice amiralen, kommendören och riddaren med stora korset baron O. H. Nordenskjöld, ministern vid kungl. danska hofvet C. Hochschild, justitierådinnan G. Poppius, född Hochschild, mamsell Lovisa Hochschild.

Antagen till kadett den 23 oktober 1839 med nummer 150, ordningsman i gymnastik och fäktning 1844. Afgången från krigsakademien den 26 aug. 1845, underlöjtnant vid K. Södermanlands regemente, afsked därifrån den 15 maj 1853 och ur armén 1855. Som vi se, stannade Axel af Klint endast helt kort på den militära banan, öfvergick därefter till landtbruket och köpte gården Ilända på Svartsjölandet, men sålde denna efter några år och gick in vid järnvägen och blef 1865 stationsinspektor i Landskrona, hvilken befattning han bibehöll till sin död.

Han var en ovanligt ståtlig man med stor förmåga att vinna och bibehålla de människors vänskap med hvilka han kom i beröring, och liksom bröderna trifdes han bäst i kretsen af maka och barn. Mänskligt att döma gick han alltför tidigt bort och lämnade på den plats han var satt att verka stor tomhet efter sig i följd af sitt älskvärda och humana väsen och sin skicklighet. Han afled i Landskrona den 14 november 1875 och är begrafd i Adelsö kyrkogård.

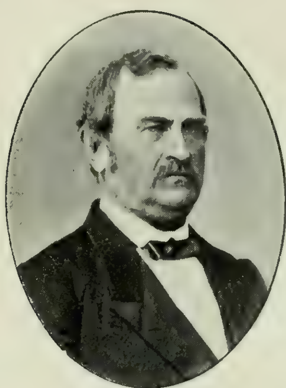
Den 13 oktober 1855 gifte han sig på Hamora med Dorothea *Sophie* Sontag, född den 11 april 1832 i Stockholm, dotter af grosshandlaren Kasper Vilhelm Sontag och Anna Elisabeth Sundborg från Finland. Axel af Klints efterlämnade maka och döttrar äro bosatta i Stockholm.

Axel och Sophie af Klints, född Sontag, fem barn:

1. *Amelie Sophie Elisabeth*, född den 17 januari 1857 på Hamora, gift den 17 augusti 1876 i Stockholm med kaptenen vid Kungl. Vendes artilleriregemente *Fritz* Verner Berg-

EBBA BÄCK
i Finland
f. AF KLINT 1816.

HILMA AF KLINT
f. 1827.

AUGUST AF KLINT
f. 1813, d. 1878.

AXEL AF KLINT
f. 1824, d. 1875.

man, född den 24 september 1839 i Stockholm, död i Landskrona den 22 november 1884 och begrafd i därvarande kyrkogård.

Efter sin makes död flyttade Amelie Bergman till Stockholm och tjänstgjorde som amanuens vid Nordiska museet från 1892 till 1902.

2. *Elin Hermina,* född den 29 januari 1859 å Illända, död å Tuna på Svartsjölandet den 10 november 1862 och begrafd i Adelsö kyrkogård.

3. *Carl Gustaf Herman,* född den 24 oktober 1863 på Hamora, tjänsteman vid Landskrona—Hälsingborgs järnvägar. Gift den 25 februari 1900 med *Minna* Augusta Charlotte Dominick, född den 8 mars 1874 i Landskrona, dotter till handlanden Moritz Dominick och Maria Fellstedt. Carl och Minna af Klint äga och bebo villa Klintebo i Landskrona.

4. *Hedvig Charlotta Mathilda,* född den 9 februari 1868 i Landskrona, tjänstgjort som amanuens vid Nordiska museet från 1892 till 1899, därefter på fru Thyra Grafströms textilateljé i Stockholm.

5. *Axel Erik Vilhelm,* född den 18 januari 1873 i Landskrona, död den 24 november 1875 och begrafd i därvarande kyrkogård.

XV. *Hilma Josephina Augusta,* det yngsta af Gustaf och Kerstin af Klints barn, föddes på Hamora den 27 januari 1827 och döptes den 4 februari. Närvarande faddrar: kornetten vid Lifregementets dragonkår friherre C. Fr. Sylvander, magister Kock, herr Hans Björner, fru Fredrika Wallöf, född Undén, mamsell Charlotte L. Bergstedt, mamsell Brita M. Björner. Hilma af Klint äger och bebor än i dag sina morföräldrars och föräldrars gamla hem, det minnesrika Hamora. Af femton syskon, som där lekte sin barndoms lekar, återstå nu endast de båda systrarna Ebba Bäck och Hilma af Klint, de mest värdiga representanter af gammaldags tro och heder.

Innan vi lämna den stora familjen på Hamora, måste vi bifoga några ord om deras goda vän Sophie Bölmark. År 1816 kom hon i hemmet som biträde åt amiralinnan af

Klint. Under en tidrymd af 69 år ägnade hon dess både gamla och unga medlemmar den mest trofasta vänskap, hvilken å deras sida lika varmt besvarades. Hon afled därstädes 1875.

Vi fortsätta nu med Erik och Charlotte af Klints, född Gyllenstam, öfriga barn.

III.

1772 september 15 föddes dottern *Lovisa Ulrica*, döpt den 17. »Dopvittnen: Professorn Herr Carl G. Bergström, Amiralitespastorn Herr Magister Magn. M. Strandmark, Kadetten Herr Carl Fr. Åberg, Fru Majorskan Mittler, Fru Kasseurskan Botin och Mademoiselle Anna Brita Lång.» Lovisa af Klint afled ogift på Gottland den 13 april 1820.

IV.

1773 december 3 föddes dottern *Charlotte Elisabeth*, döpt den 5. »Dopvittnen: Amiralen Baronen Herr Nils Psilanderskjöld, Öfversten Wälborne Herr Fr. Wagenfelt, Kaptenen Högwälborne Grefve Claes Sparre af Söfdeborg, Högwälborna Fru Grefvinnan Regina Wrangel, född Sparre af Söfdeborg, Wälborna Fru Öfverstelöjtnantskan Katharina Elisabeth de Berg och Fröken Carolina von Krusenstjerna.»

Som vi förut erfarit, blef Charlotte af Klint 1793 sällskapsdam åt grefvinnan Sparre på Tosterup och gifte sig därstädes den 20 januari 1820 med lagman Gustaf Billberg. Som en liten profbit af ett fästmansbref från den tiden bifoga vi här några rader ur ett från lagman Billberg till hans fästmö:

»Min nådigaste och Älskade Charlotte! Jag tackar ödmjukast för Gårdagen och önskar uppricktigt at min Lilla nådiga fästemö i Dag måtte befinna Sig väl till hugnad för mig. Om min Lilla Nådiga hade tid skicka mig» . . . det var diverse affärspapper; och så slutar den nådige fästmannen sålunda: »Min vördnad till herr Generalen och fru Grefvinnan utbedes och är det med största respect och

hjertelig tillgifvenhet som jag all min tid skall finnas Min älskade Charlottes ödmjukaste trogne vän och tjenare Gust. Billberg. Hammenhög den 31 Aug. 1819.»

Under femton år voro Charlotte Billberg och hennes make bosatta på hans boställe Hammenhög i Skåne och han afled därstädes den 14 oktober 1835. På sin makes grafmonument lät Charlotte Billberg rista följande:

»Gustaf Billberg

Lagman och Häradshöfding öfver Ingelstad, Jerrestad, Ljunits och Herrestad häraders Domsaga. Född 1767 $^{17}/_{12}$ i Nöbbelöfs Prestgård vid Ystad och död 1835 $^{14}/_{10}$ å Hammenhögs Boställe.

Hvilar här i Frid

efter redligen fullgjordt kall och väl fullbordadt lopp. Hit följde honom Vänskapen, Högaktningen, Tacksamheten, och länge blifver Hans namn i Åminnelse, det skall läsas på Hans fordna Boning som han med egen bekostnad uppbyggt och det skall höras af vindarna hviskas i den unga plantering Han där till prydnad låtit uppdraga. Men ömmast talar dock Hans Minne i den Hulda — Trogna Makans bröst som äfven för efterverlden förtjenar att här nämnas

Charlotte af Klint

ristadt af en Vän
O. B. Roth.»

Efter sin makes död flyttade Charlotte Billberg till Karlskrona och afled därstädes den 9 februari 1848.

V.

1774 december 28 föddes sonen *Carl*, döpt den 30. »Doppvittnen: Kontre Amiralen Högwälborne Herr Carl G. Grubbe, Öfverstelöjtnanten Herr Hans And. Holdtz, Majoren Wälborne Herr David Anckarloo, Kaptenen Högwälborne Grefven Herr H. F. Wachtmeister af Johannishus, Högwälborna

Fru Grefvinnan Beate Sophie von Gertten, född Sparre af Söfdeborg, Fru Öfverstelöjtnantskan B. S. Stahre, född Hauswolff, Fru Löjtnantskan Christina Pettersson, född Åberg, Fröken Petronella Elisabeth Psilanderskjöld.»

Carl blef skeppsgosse 1783, volontärkadett i Karlskrona 1784, kadett vid kadettkåren 1786, fänrik vid amiralitetet 1788, löjtnant därstädes 1793, förste adjutant på eskadern under konteramiralen baron M. D. Palmqvist 1801, likaledes hos konteramiralen baron O. R. Cederström 1802, kapten 1803, riddare af Svärdsorden, öfverstelöjtnant i örlogsflottan och generalstaben, öfverste vid nyssnämnda flotta 1821, konteramiral 1823, kommendör af förstnämnda orden 1824, t. f. kommendant i Karlskrona, hedersledamot af K. krigsvetenskapsakademien 1825, afdelningschef samt konungens tjänstgörande generaladjutant för flottan 1827, kommendör med stora korset af förutnämnda orden 1837, t. f. chef för allmänna vattenbyggnader 1840.

Innan vi fortsätta Carl af Klints historia, vilja vi i förbigående nämna några ord om den 1840 afskaffade generaladjutantsbefattningen vid flottan.

»Regeringsärendena rörande flottan föredrogos i statsrådet af den för både armén och flottan gemensamma statssekreteraren för krigsärendena, men flottans kommandomål hade sin särskilda föredragande i *generaladjutanten för flottan,* konungens rådgifvare i de kommandomål som rörde sjöförsvaret. Instruktion för honom utfärdades den 27 mars 1809. Kvartalsförslag såväl öfver flottans personal som öfver fartygens tillstånd skulle vid hvarje kvartals slut insändas från stationerna till generaladjutanten, som hade att däröfver upprätta ett generellt förslag. Vid hvarje månads slut skulle generaladjutanten erhålla rapport om förrättade arbeten vid hvarje station jämte ett kassaförslag, summariskt utvisande huru mycket penningar till stationerna eller utevarande flottor den tilländalupna månaden ankommit på särskilda anslagstitlar, huru mycket däraf under månaden på hvarje titel utgifvits och hvad till nästa månad fanns i behåll. Generaladjutanter för flottan under detta tidskifte voro: friherre Viktor von

Stedingk 1809—1812, friherre Henrik Johan Nauckhoff 1812—1813, grefve Johan af Puke 1813—1815, grefve Olof Rudolf Cederström 1815—1823, grefve Claes August Cronstedt 1823—1827 och konteramiral Carl af Klint från 1827—1840. Vid den förändrade organisation statsrådet erhöll 1840, afskaffades såväl generaladjutantsbefattningen som statssekreterarämbetet och den nye chefen för sjöförsvarsdepartementet öfvertog den förra befattningen i dess helhet samt den senare i hvad som rörde flottans ärenden.»

Redan som en pilt om nio år började Carl af Klint att vara med om sjöexpeditionerna och vid ännu ej fyllda fjorton år blef det hans lott att draga med ut i konung Gustaf III:s krig emot Ryssland och deltaga i sjödrabbningarna vid Hogland, Öland, Reval, Kronstadt och Viborgska gatloppet. Det var efter det förstnämnda sjöslaget som han erhöll sin första officersfullmakt.

Det var en ypperlig skola som de unga sjömansämnena då fostrades uti. Flottan har väl knappast någonsin på en gång haft så många framstående förmågor som just under de ofvannämnda krigsåren, och som Carl af Klint ofta beordrades som adjutant hos än den ene och än den andre af dessa stormän, blef han i tillfälle på nära håll inhämta de lärdomar i sjömansyrket, som han med hela sin själ eftersträfvade och som framdeles kommo honom till så stor nytta.

Hvad de teoretiska kunskaperna beträffade afbrötos de alltför tidigt och blefvo dessa därför ej så grundliga som hans äldre broder Gustafs. Som nästan ett barn måste ju Carl genomgå krigets allvarsskola och fick först vid mognare år mera ägna sig åt de bokliga studierna som rörde hans vapen.

Af de bref som ännu finnas i behåll efter honom sluter man till att han var en man, som noga satte sig in i alla detaljer, vare sig att det rörde det ena eller andra, samt att han i allt var *rak på saken,* ej mångordig, men tydlig och bestämd i de order eller föreskrifter som han gaf, och ganska skämtsam.

Under åren 1808—9 användes han dels på örlogs- och

dels på skärgårdsflottan och deltog uti de under detta krig levererade bataljerna samt benådades efter affären vid Jungfrusund med riddarkorset af K. S. O. Åren 1810—14 kommenderades han såsom chef på åtskilliga linjeskepp och fregatter till bevakande af svenska handeln och under kriget emot Norge var han chef på chefsskeppet fregatten Galathéa samt bevistade intagandet af Fredriksstad. Af de officerare som stått under Carl af Klints befäl på Galathéa 1814, erhöll han som minne och uttryck af deras vänskap en dyrbar ropare af silfver.

Hans äldre broder vice amiral Gustaf af Klint skrifver om honom efter kriget det ofvannämnda året följande:

»Den utmärkta vänskap som min broder Carl alltid visade mig var äfven estimabel igenom det sätt hvaruti han i tjänsten emottog mina befallningar. Han föregick med ett värdigt efterdöme af den militära subordinationen och aldrig syntes något tecken under tjänstgöringen att vi å någondera sidan stödjade våra handlingar med släktskapens anspråk. Det var endast oss emellan som vi voro bröder och kunde öfverlämna oss åt vänskapens ömma njutning och förtrolighet.»

Under sin tjänstetid till 1820 gjorde Carl af Klint ej mindre än trettio sjökommenderingar, däraf elfva som chef. Som ett bevis på konung Carl XIV Johans tillfredsställelse öfver det sätt hvarpå Carl af Klint 1820 utförde en honom anförtrodd sjökadetts-exercisexpedition kan nämnas, att han därför af konungen erhöll ett hederssvärd med högstdensammes namnchiffer.

Efter att hafva genomgått alla graderna uti kungl. flottan utnämndes Carl 1823 till konteramiral, samma år blef han tillförordnad kommendant vid flottans hufvudstation i Karlskrona, hvilken befattning han innehade till 1827, då han förordnades till tjänstgörande generaladjutant för flottan, motsvarande nutidens sjöminister och chef för första afdelningen af det kort förut ånyo inrättade storamiralsämbetet, och 1837 förordnades han att äfven vara chef för tredje afdelningen af samma ämbete och utnämndes tillika till kommendör med stora korset af Kungl.

Svärdsorden. Dessa förtroendeposter bibehöll han till 1840, då storamiralsämbetet omorganiserades och han vid detta tillfälle utnämndes som t. f. chef för allmänna vattenbyggnader inom riket. För öfrigt var han ledamot af flera kommittéer, nedsatta i och för utarbetande af reglementen för den seglande flottan, af telegraf- och signalbref m. m. Det säges om Carl af Klint, »att han hade som högre tjänsteman mera våra förfäders redbara dygder och förtjänster, än de egenskaper, som kvalificerade hans tids statsmän. Med en brinnande kärlek för sin konung och sitt fädernesland, sökte han vid alla tillfällen befrämja deras oskiljaktiga väl, utan politiska beräkningar, men med det strängt rätta till oeftergiflig ledare.» Om han öfvergick till någon af de politiska åsikter, som under den senare delen af hans lefnad hade åstadkommit stora förändringar uti andra länders inre förhållanden och hvilka äfven började göra sig gällande inom Sverige, skedde detta först långsamt och efter det mognaste betänkande, och med ett ädelt misstroende till sitt eget omdöme böjde han sig ofta med smärta för detta nya, till hvilket han hyste så föga förtroende. Men aldrig förfäktade han en sak med intrigens vapen, därtill var han alltför ridderlig i sin uppfattning.

»Min muntre broder Carl» kallar vice amiral Gustaf af Klint honom i sina anteckningar. En starkare hälsa, mindre ekonomiska bekymmer, ett af naturen gladare lynne och en angenämare tjänstgöring gjorde hans lif lättare och sorgfriare än Gustafs, hvilken från ungdomsåren måste sträfva sig till det oberoende han på äldre dagar kom till.

Som sjöman var Carl af Klint ett sällsynt exempel för kamrater och underlydande. Oeftergiflig i egna plikters uppfyllande, var han det äfven i sin fordran på andra, och dessas plikttrohet väckte och stärkte han icke allenast genom det allvar och den stränghet han städse iakttog i tjänsten utan äfven och kanhända mera genom den kärlek han genom sin redbarhet och godhet tillvann, ja man kan gärna säga tilltvang sig — ty äfven sådana egenskaper hafva öfver känslorna en oemotståndligt befallande kraft.

Den betydande ställning i samhället som han intog gjorde att mycket främmande och resande utlänningar emottogos i det gästfria hemmet; men för »kalas», såsom middagar och supéer på den tiden benämndes, hade han en utpräglad fasa. Måste emellertid sådana gifvas, fick ingenting fattas och allt som serverades skulle vara af bästa sort, och han var vid sådana tillfällen den mest älskvärde och förekommande värd, som genom sina skämtsamma infall försatte sina gäster i godt lynne.

Carl af Klints bref till sina barn, hvaraf flera ännu finnas i behåll, äro likaså mycket den jämnårige vännens, som den allvarlige, för deras väl ömmande faderns och deras till honom andas den innerligaste önskan att göra hvad rätt är och hvad som kan glädja honom. Så t. ex. slutar barnens små bref med: »Bättre nästa gång lofvar pappas Otto.» Och sedan när sönerna blifva män i staten, huru vördsamt vädja de ej till hans mognare omdöme och erfarenhet, berätta sina planer och önskningar och röja ett förtroende, som är sällsynt för en tid då respekten för föräldrarna spelade en så stor roll inom familjerna.

Den 22 januari 1813 gifte Carl af Klint sig med Hedvig Susanna Kihlgren och den 19 juli 1840 afsomnade han i Stockholm och hans stoft hvilar i flottans kyrkogård å galärvarfvet.

Genast efter faderns död gingo hans båda unga söner Erik och Otto upp till slottet för att personligen underrätta konung Carl XIV Johan om deras faders bortgång. Konungen emottog dem mycket vänligt och läggande sina händer på deras axlar, yttrade han följande: »Ni ha förlorat er far, jag har förlorat en vän, och fäderneslandet en ädel medborgare, vi hafva gjort en stor förlust allasamman.» På äldre dagar, när samtalet föll på denna händelse brukade bröderna säga därom: »Med dessa ord fångade Carl Johan våra hjärtan och band oss med kärlekens makt för alltid vid sin dynasti.»

Carl af Klint
f. 1774, d. 1840.

Erik Magnus af Klint
f. 1813, d. 1877.

Otto af Klint
f. 1815, d. 1878.

Hedda Ehnemark
f. af Klint 1817, d. 1870.

Carl af Klints maka Hedvig (Hedda) Susanna Kihlgren.

Bland de många bref och anteckningar som ännu i dag finnas i släktens ägo är ett, skrifvet af Hedda af Klints fader, det kunskapsrika amiralitetsrådet Magnus Gabriel Kihlgren, hvilket bref vi här i sin helhet bifoga och ej särskildt bitvis för hvar och en som däri är nämnd.

Amiralitetsrådet Kihlgren var som civil tjänsteman med uti konung Gustaf III:s krig emot Ryssland och hans namn står under den proklamation som storamiralen 1790 utgaf ombord på chefsskeppet Gustaf III. Kihlgren var riddare af Nordstjärneorden, hvilket bäst bevisar att han var en i det allmänna lifvet bemärkt person, enär ordnar den tiden ej utdelades vidare frikostigt åt ofrälse personer. Han afled på sin egendom Östra Boråkra i Blekinge den 6 oktober 1822.

Det gamla papperet lyder sålunda: »År 1757 den 7 oktober är jag född uti Skåne och Harlösa socken, min fader var probsten öfver Gärds härad Zack. A. Kihlgren född 1714, död 1791. Min mor Susanna Corin, född 1728, död 1806. Lefve deras minne i tacksamhet och välsignelse för god uppstran och dygdigt efterdöme!! År 1767 den 31 Aug. föddes min k. hustru Maria Christina Gahn i Carlscrona. Hennes fader, öfversten och riddaren af Kongl. Svärdsorden Axel Wolther Gahn född 1727, modern, Hedvig Catharina Blidberg född 1742. Måtte hon sent sakna så goda föräldrar!! Hon död 1794, han 1798. År 1789 d. 26 April vigdes jag vid min älskade hustru, Göre den allsvåldige vårt ägtenskap oafbrutet sällt och lycksaligt för tid och evighet!! År 1794 den 11 November Kl. 1 föddes vår k. dotter Hedvig Sussanna, fadrar voro öfverste löjtnanten och riddaren Gahn, Öfverkommissarien Hoffman, Justitiearien Sam. Kihlgren och fendrichen W. Fredman, Commersrådinnan Jönsson, Öfverstelöjtnantskan Trygg, fröknarne Gahn och Brelin: Evige förbarmare! teckna detta Barns namn i Lifsens Bok, och låt till hennes timliga och eviga välfärd det aldrig derutur varda utplånat.!!! År 1813 den 22 Januari vigdes ofvannämda vår k. dotter Hedda Sussanna med sin man

Majoren vid Amiralitetet Adjutanten och Riddaren af Kongl. Svärdsorden Carl af Klint. Måtte det vara skedt till Guds ära och deras inbördes timliga och eviga lycksalighet!!! År 1813 den 31 october kl. $^{1}/_{2}$ 2 på dagen framkom till lifvet min k. mågs son *Eric Magnus* kallad. Barmhertige, allgode Gud Välsigna denna pilt till goda föräldrars glädje. Faddrar voro morföräldrar fader och möderneslägt. År 1815, den 22 october kl. 8 om morgonen föddes min k. mågs och dotters 2:dra sohn *Samuel Otto Gustaf* kallad. Göre Herran Nåd med detta Barn för tid och Evighet. faddrar voro Hans Exellens Gen.-amiralen Grefve J. af Puke, Dess Grefvinna, Varfs Amiral: P. G. Lagerstråle, Landshöfdingskan S. C. af Brinckman, född Kåhre, Öfverste C. P. U. von Schantz, Amiralinnan M. C. af Trolle, f. af Trolle, Öfverste Löjtn. O. G. Nordenskiöld, Hofjägmästare Jonas Humble m. fl. År 1817 den 10 Aug. kl. $^{1}/_{2}$ 3 e. m. föddes min k. Mågs och Dotters Dotter, kallad i det H. Dopet *Hedvig Maria Charlotta* (Hedda), faddrar voro Öfverfältläkare Faxe, Barnets Mormoder, Morfar jemte Justitiearien S. Kihlgren. Helige Gud låte detta Barn upväxa i Dygd och Gudsfrugtan och med ära bära de namn efter hvilka hon blifvit upkallad, nmn. mor, mormor och farmor!!!»

Hedda af Klint, född Kihlgren, var en mycket sympatisk natur, begåfvad med ett godt hufvud och dito hjärta och ganska humoristiskt anlagd, men af en fin och ömtålig kroppsbyggnad och under de sista 19 åren af sin lefnad, ända sedan hennes enda dotter föddes, för det mesta liggande på en soffa. Men oaktadt sin klena hälsa, deltog hon med det varmaste intresse uti allt som rörde hennes hem och framför allt i sina barns uppfostran, hvilken hon följde i de minsta detaljer, äfven när denna skedde långt från henne, då sönerna vistades på Karlberg. Rörande uttrycker hon i sina bref sin saknad efter dem, på samma gång hon säger sig för intet pris i världen ständigt vilja hafva dem vid sin sida som »morsgrisar» och såmedelst undandraga fäderneslandet de tjänster de genom sin uppfostran till nyttiga människor kunde blifva i stånd att göra det.

Som ett litet bevis på den förståndiga sparsamhetsanda hvilken ej låter något fattas, men dock som en röd tråd löper genom hemmets hela skötsel kan följande tjäna. Årligen skulle hennes make och söner erhålla tre skjortor hvardera. På så sätt fingo de under årens lopp en ansenlig samling linneplagg utan att kostnaden därför var vidare kännbar.

Barnen hade i hemmet mera frihet än den tiden var brukligt; de fingo i föräldrarnas närvaro fritt och otvunget yttra sig i alla ämnen och behöfde ej vänta tills de blefvo tilltalade. Till deras omdömesförmåga vädjade ofta fader och moder, ej för att böja sig för de ungas tycken utan för att *lära* dem att noga sätta sig in i förhållandena, innan de afgåfvo något omdöme vare sig i det ena eller andra fallet.

Hedda af Klints bortgång kom mycket oväntadt. I följd af hennes klena hälsa voro hennes närmaste förtrogna med att hon i allmänhet intog en liggande ställning, och detta gjorde hon äfven samma dag hon dog. Hennes make vistades i ett angränsande rum, men plötsligt ropade hon honom in till sig och räckte honom sin hand; och när han bekymrad böjde sig ner och betraktade hennes aftärda drag, uppgaf hon plötsligt, till hans stora bestörtning, sin anda.

Hennes svåger, vice amiral Gustaf af Klint, säger i sina anteckningar om henne bland annat: »Den 23 maj 1836 afsomnade i sitt 42 lefnadsår min ädla svägerska, Hedda af Klint, hon var af en klen hälsa, men dock alltid mild och älskvärd och broder Carl förlorade i henne en dyrbar vän.»

Hennes stoft hvilar i flottans kyrkogård å galärvarfvet.

Carl och Hedda af Klints, född Kihlgren, tre barn:

I. *Erik Magnus,* född på Östra Boråkra, Nettraby socken i Blekinge, den 31 oktober 1813.

Sedan Erik tillsammans med sin yngre broder Otto först fått undervisning i magister Olssens privatskola i Karlskrona, blef han kadett vid Karlberg den 1 juli 1828 med

n:o 79 samt erhöll 3 jetonger. Korpral 1833, utexaminerad samma år den 13 november och utnämnd till fänrik vid Andra lifgrenadjärregementet.

Löjtnant i armén 1840, generalstabsofficer samma år, tjänstgjorde i landtförsvarsdepartementets kommandoexpedition 1840—44, löjtnant vid regementet 1846, adjutant hos kronprinsen 1847, kapten i armén 1848, R. D. D. O. s. å., t. f. stabschef vid Lifgardesbrigaden s. å., major i armén 1850, K. D. D. O. 1852, kapten vid regementet 1853, öfverstelöjtnant i armén och generalstaben s. å., chef för landtförsvarsdepartementets kommandoexpedition det ofvannämnda året och till 1862, ledamot af Kungl. krigsvetenskapsakademien 1854, R. S. O. s. å., ledamot i kommittén för generalstabens omorganisation 1855, R. S:t O. O. 1856, afsked från adjutantsbeställningen 1858, tredje major vid regementet och öfverste i armén s. å., andre major vid regementet 1860, K. S:t O. O. s. å., ledamot af kommittén för utarbetande af betänkande i åtskilliga landtförsvaret rörande frågor 1861, öfverstelöjtnant samt öfverste och chef för regementet 1862, generalmajor i armén 1864, ordförande i kommittén för afgifvande af förslag till nytt tjänstgöringsreglemente för armén i hvad angår instruktion för tjänsten i fält s. å., deltog i krigsbefälets sammanträde 1865, afreste i särskild beskickning till S:t Petersburg för att å h. maj:t konungens vägnar öfvervara storfursten-tronföljaren Nikolai begrafning samt till h. k. h. storfursten-tronföljaren Alexander öfverlämna insignierna till Serafimerorden, R. R. S:t St. O. 1 klass och K. S. O. 1865, ledamot af riksdagens första kammare 1866—78, ordförande i kommittén för utarbetande af förslag till nytt fältförvaltningsreglemente 1870, generalbefälhafvare i första militärdistriktet 1871. R. Carl XIII:s O. 1873, K. m. st. k. S. O. samt ledamot för granskning af förslag till ny härordning s. å., generallöjtnant i armén 1875.

När Erik af Klint utnämndes till generallöjtnant erhöll han från Konung Oscar II ett handbref, hvilket vi taga oss dristigheten här återgifva såsom ett prof på den vänskap Konungen visade honom:

»18$^{19}/_{5}$75. Käre Klint. Jag glömde verkligen i går e. m. att sända dig två ord för att meddela dig hvad i afton kommer i Posttidningen, nämligen din utnämning till *generallöjtnant*. Mottag detta rättmätiga bevis af mitt förtroende och mitt erkännande af den aktning och tillgifvenhet du af armén likasom af dess högste Befälhafvare genom mångårig och rik erfarenhet dig förvärfvat. Med sann vänskap Oscar.»

Som gosse lutade Erik mycket åt det prästerliga kallet och iklädd mormoderns svarta sidenförkläde, stående på trappan till vinden på Boråkra, predikade han så väldiga att det ofta framlockade tårar hos husets kjortelklädda befolkning. Alla spådde den lille talaren att biskopshättan en gång skulle pryda hans brunlockiga hufvud. Men åren gingo och med dem försvunno alla prästerliga later och drömmar om biskopskorset; släktens gamla krigarkynne tog ut sin rätt, ungersvennen svor fanan sin tro med gladt mod, och den militära banan blef hans hufvudsakliga verksamhetsfält. De yttre konturerna af denna hafva vi redan tecknat här ofvan.

Många voro de förtroendeposter som lämnades till Erik af Klint. Han var också en af dessa lyckliga som äga förmåga att, om man så får uttrycka sig, taga människorna sådana som de äro, och lade aldrig något band på dem som voro beroende af honom. Denna hans stora egenskap tog sig uttryck i de verser som tillägnades honom 1862 af de officerare, hvilka tjänstgjort under hans befäl i Kungl. landtförsvarsdepartementets kommandoexpedition, och äro författade af hans kamrat därstädes dåvarande öfverstelöjtnanten Fredrik Wrangel samt upplästes vid afskedsfesten och lyda sålunda:

»Snart festen är förbi . . . men inom oss
Dess minne lefva skall i långa tider.
Likt nedergången sol, hvars milda bloss
Sin purpur än bland kvällens skyar sprider;
Ty *han* som är vår medelpunkt i dag,
Liksom han varit det de nio åren,
Än sprider glädje uti vänners lag,

Än manar löjet fram igenom tåren.
Ja! *vänners* tryggt vi säga, ty om än
En högre vilja uti hans vi lydde,
Vi städse sågo huru vänskapen
Vårt arbete och vår förmåga tydde.
Det blef ej denna gången sångens lott,
Den vackra prosans lott det blef att lära
Hur för de andras fel han »klädde skott»,
Men med de andra delte egen ära,
Hur, alltid vänfast, ädel, god och mild,
Han gjorde pliktens börda lätt för alla
Och hur, från fjäsk och flegma lika skild,
Han visste både lyda och befalla.
Men älskvärdheten är dock icke allt,
Den blir dock föga utan dugligheten,
Och därföre hans handlingsart och halt
Jag tolkar ej — I själfva bäst det veten,
I som med mig vid randen af vår bål
Försöken för en stund er saknad glömma,
Då vi en varm, en trofast afskedsskål
I botten för den ädles välgång tömma!»

Framför mig på bordet ligger ett bref, gulnadt af ålder; det är i helarksformat och skrifvet med en fin, brådskande stil och öfverst på det gamla papperet synes en vy af »Kongsgaarden» i Kristiania. Det var Sveriges och Norges dåvarande kronprins, sedan konung Carl XV, som en gång skref det till sin adjutant Erik Magnus af Klint. »Min hederlige Erik», så lyder dess öfverskrift och slutet: »Din tillgifne vän Carl.» Kronprinsen som då stod i begrepp att anträda friarresan till Holland, säger i detta bref bland annat:

»Tack för ditt välkomna bref. Jag har ej kunnat skrifva förr, emedan jag en 8 dagar varit plågad af tandvärk, samt därefter svullet kindben. Nu först är jag fullt convalescent med en tand mindre, men en god portion godt lynne i stället. Den 19 ce mois pallrar jag ut till de låga länderna, lemnar dessa vackra fjellar och hastar lifvets lottospel till mötes. Med oroligt sinne väntar jag att komma till Haag, der timlig lycka eller olycka kanske skall afgöras. Jag reser troligen öfver Lübeck, men detta är blott supo-

sitionsvis ännu ... Thure Cederström hemkom nyligen med Oscar (hertigen af Östergötland), han bad helsa dig. F. U. Wrangel skall jag också helsa ifrån, han har gjort en tur till Kongsvinger med Axel och Rütger (Wachtmeister) och Henning (Hamilton). De som mig medfölja äro utom de tvenne ofvannämda L. Manderström, P. R. Lundberg och H. Lövenskiold (min). Du ser på vignetten vår nya bostad, vacker, gudomlig genom sin omgifning. Du vore kanske så god förskaffa C. L. Dahlfelt detta inneliggande bref. Farväl så länge, skrifver du någon gång så är det numera (poste restante Haag). Helsa Sven (Lagerberg), Vilhelm (Sandels) och Louis» (Wrede).

Man ser här att fursten som hade land och riken, tyckes vara fullt ut lika osäker om bruden, som ungersvennen som blott äger en koja och ett hjärta att bjuda sitt väna vif. Och brefvet, huru talar det icke vännens språk till en vän, ej den blifvande konungens till sin undersåte!

Erik af Klint tjänstgjorde en tid som adjutant hos dåvarande öfversten och chefen för generaladjutantsexpeditionen för armen, sedan generalbefälhafvaren i första militärdistriktet Edvard August Peijron, den fine, elegante, spirituelle världsmannen, hvilken i följd däraf att han under sina första ungdomsår vistades utom Sverige, alltid tänkte först på ett utländskt språk, företrädesvis franskan, innan han uttryckte sig på svenska. Generalmajor Peijron, som afled 1858 var den siste af sin ätt och vid hans begrafning i Klara kyrka den 17 september ofvannämnda året krossades hans adliga sköldemärke af hans vän och forne adjutant, dåvarande öfverste Erik af Klint med dessa ord: »Din fläckfria sköld följe dig i din graf».

Som en gärd af tacksamhet erhöll Erik af Klint af general Peijrons dotter fru Adèle Sparre och hennes make kammarherre Sigge Sparre af Rossvik ett stort, mycket dyrbart skrifställ af silfver, som i anledning af dess egendomliga form förtjänar omnämnas. Själfva stället föreställer ett stycke obruten mark, på hvilket mörsare och kanoner med lock af kanonkulor äro bläckhorn, oblat- och sanddosa. På en refflad pelare med kapitäl hänger likt

en frisk lager det af Klintska vapnet med sitt emblem af Nordstjärnan lysande öfver en klippa i hafvet, och midtemot denna står en annan pelare, men *afbruten,* och vid dess fot *ligger* det Peijronska vapnet, tydande på att dess dagar äro ändade. I fonden äro krigiska emblem, såsom fanor, trumma, gevär, värjor, hillebarder m. m. På fotstycket läsas orden »Vänskap, Minne och Tacksamhet». En särdeles väl vald present som minne af en krigare till hans vapenbroder.

Ur Harald Wieselgrens nekrolog öfver Erik Magnus af Klint låna vi följande: »Klint hade som riksdagsmedlem alltifrån det han nått laga ålder, tid efter annan tagit säte i våra riksdagar, ehuru först under den andra riksdag, han som expeditionschef bevistade, deltagande i diskussionen (1857), och detta endast få gånger, rörande anslagsfrågor å 4:e hufvudtiteln. Den följande riksdagen är han ännu sällsyntare i protokollen. Som regementschef deltog han något lifligare i den därpå följande (1862—63) då han äfven arbetade som ledamot af det utskott, som förberedde önskningsmålen till afgörande inom stånden. Den sista ståndsriksdagen sågs han ock på sin riddarhusbänk, men yttrade sig sällan, ej ens i ståndens lifsfråga. Under dessa år deltog han äfven i arbetena inom den 1861 tillsatta, först 1865 afslutade kommitté, som fått sig uppdraget att afgifva förslag till landtförsvarets ombildande och förbättring. När nu den nya riksdagens båda kamrar första gången sammanträdde var Klint en af första kammarens ledamöter, vald af Östergötlands landsting (1867—1875), 1877 vald af Älfsborgs landsting, och han insattes af kammaren i det särskilda utskott som fick behandla frågor rörande försvarsväsendet. Då sådant utskott ej nedsattes, tillhörde dessa frågor gemenligen blott statsutgifternas område, och Klint erhöll då sin plats i statsutskottet. Härigenom infördes han mer och mer i riksdagsarbetet och man kan väl påstå, att det först var som *vald* riksdagsman han gjorde skäl för namnet.

Vårt krigsväsende står fortfarande (obs. 1877) på dagordningen och är ej lätt att uträkna, huru stort gagn fram-

tiden skall få af det arbete militärer och civile, kommittémedlemmar, regeringsledamöter och riksdagsmän hittills nedlagt på frågans lösning. Klint ogillade icke 'de fem reservanterna' 1871; han var af gammalt en indelningsverkets man och trodde ännu under reformens begynnande fortgång efter kammarriksdagarnas införande, att den stam, vårt indelningsverk erbjöd för de mindre öfvade värnpliktige, kunde jämföras med den, som i andra länder köpes med kasernering och längre öfningstid, men 1866 och ännu mer 1870—71 årens krig öppnade både hans och många andras ögon för den dystra sanningen, att äfven vi måste köpa våra värnpliktiges krigsduglighet med så stora uppoffringar och så lång öfningstid, att bibehållandet af indelningsverket icke därmed lät förena sig. Klint förordnades 1873 till ledamot i den kommitté sakkunnige, åt hvilken kungl. majestät uppdrog att granska generalstabens förslag till ny härordning, och 1874 till ledamot i kommittén för uppgörande af förslag till öfvergång från nuvarande härordning till denna. Det förra kommittéarbetet föranledde ett framläggande af härordningsförslag till riksdagen, det senare befanns däremot af k. m. olämpligt, hvarför det ersattes med ett annat, som år 1877 blef tillgängligt för riksdagsmän 'ad notitiam'.

General Klint var inom statsutskottet regeringsförslagens trogne och redbare förespråkare, och han vann äfven af dessas svurna motståndare bland utskottsmedlemmarna den aktning och tillgifvenhet, en ädel personlighet kräfver. Som chef var han älskad och högaktad. Klar och tydlig i order, vänlig och god i umgängelse med hög och låg, lugn och bestämd, lyddes han både punktligt och gärna. Det gifves få soldater inom hela Klints generalbefäl, som ej personligen kände Klint och höllo af honom. Hans officerare hade hos honom ett hem, och de mötte hans kamratlika vänlighet med varm tillgifvenhet och en ifver i tjänsten som aldrig fruktan skapar.

Ehuru icke en skapande ande som gör ny insats i utvecklingen, var Klint en klar ande, som väl och jämt rörde sig i och med de befintliga förhållandena och han var ett

sant mönster af plikttrogenhet. Ännu på dödsbädden plågades han af tanken att ej få göra sin plikt nu, då trupperna samlades till arbete, nu då han hade så mycket att ordna, att hjälpa, att leda.»

De båda bröderna Erik och Otto af Klint voro på det innerligaste förbundna med hvarandra. Till deras ömsesidiga sorg hade omständigheterna fogat så att de ej, som meningen först var, ingingo vid samma regemente; men afståndet från hvarandra mildrade de genom den täta brefväxling som de under hela sin lefnad underhöllo, alltid två gånger i veckan, men ej sällan flera. På senare åren af deras lefnad fingo de oftare personligen träffas, därför att den äldre brodern Erik blef generalbefälhafvare i samma militärdistrikt där den yngre Otto var regementschef.

Den 26 maj 1877 afled i Stockholm Erik Magnus af Klint efter ett långvarigt lidande. På *dagen* ett och ett halft år därefter skattade hans yngre broder åt förgängelsen. Erik fick sitt sista hvilorum i flottans kyrkogård å galärvarfvet, i samma graf som hans förutgångna föräldrar och mormoder. Hofpredikanten A. Påhlman, som jordfäste honom i Skeppsholmskyrkan yttrade i anledning häraf, »att han kom likt ett tröttadt barn, för att efter dagens mödor lägga sig till ro vid faders och moders sida». Konung Oscar II bevistade personligen hans jordfästning och innan Konungen lämnade kyrkan, vände han sig till den aflidnes broder öfverste Otto af Klint och sade, visande på den blomsterhöljda kistan: »Här hvilar en ädel man.»

Bland de många minnesord som följde de olika regementenas blomstergärd till Erik Magnus af Klints kista, vilja vi här bifoga ett par, så talande hvart och ett för sig. De första voro från Skånska dragonregementet:

»Vår kärlek, vår hyllning tag med i din graf,
Du riddersman hugstor och ärlig,
Ej Sverige ädlare son åt oss gaf,
Fosterländsk, vänfast, fäderna värdig.»

och de sistnämda från generalstaben:

»Det är fostbrödralag,
När du fritt yppar
För en annan din hug.
Jag intet värre vet än vankelmod.
Ej är han vän som blott smicker säger.»

II. *Samuel Otto Gustaf,* född på Östra Boråkra den 22 oktober 1815. Antagen till kadett den 1 juli 1829 med n:o 77, erhöll 2 jetonger. Gjorde sjöexercisexpeditionen 1832 med af Chapman, primarie i 4:e klassen 1832, korpral 1834, primarie i 5:e klassen 1834, utexaminerad den 9 december 1834 och utnämnd till underlöjtnant vid Smålands grenadjärbataljon. Tjänstgjorde under åren 1839—41 som adjutant hos chefen för ingenjörkåren, löjtnant 1844, kapten 1853, major i armén 1859, öfverstelöjtnant och chef för Smålands grenadjärbataljon 1870, öfverste i armén 1872, öfverste och chef för Kronobergs regemente 1873. Fullmäktig vid krigsbefälets sammanträde 1860, 1865, 1870, 1878. Ordförande i nämnden för prästerskapets aflöning i Blekinge 1862—64, ledamot i kommittén för utarbetande af frågor rörande lindring af båtsmansskyldigheterna 1868. R. S. O., K. D. D. O. 2 gr. Otto af Klint var tillbjuden majorsbefattningen vid Marinregementet och Kalmar regemente samt landshöfdingeposterna i Jönköping och Karlstad, men ingendera ansåg han sig böra emottaga.

Konteramiral Carl af Klint önskade mycket att någon af hans söner skulle ingått vid flottan, men ingen af dem tålde vid en dans med Ægirs döttrar, hvarför de måste ingå vid armén.

Vid öfverste Otto af Klints bortgång ägnades honom »ett eftermäle» i Smålandsposten af dåvarande auditören vid Kronobergs regemente, nuvarande statsrådet Albert Peterson, och återges detta till en del här, då en dotters omdöme öfver en älskad, oförgätlig fader ej kan blifva ojäfvigt.

»Åter har en af samhällets främste män hemburit förgängelsen sin gärd och öppnad graf är redo mottaga det rika byte, döden skördat. Chefen för Kungl. Kronobergs regemente, riddaren af Kungl. Svärdsorden, kommendören

af danska Dannebrogsorden, öfverste Otto af Klint är icke mer; honom ägnas den enkla minnesruna sorg och saknad ristar öfver en ädel man. Född 1815 af föräldrarna, den i svenska flottans historia väl bekante amiral Carl af Klint och Hedvig Susanna Kihlgren, bestämdes han redan tidigt för den militära banan och erhöll efter slutade studier vid 19 år sin första officersfullmakt vid Smålands grenadjärbataljon. Som kompanichef förde han under sexton år ett af bataljonens kompanier, bland annat under 1854 års kommendering till Gottland. Med städse oförminskadt nit och varmt intresse för tjänsten förvärfvade han under dessa år den djupa inblick i vår bestående arméorganisation och den varma kärlek för den svenske indelte soldaten, som sedermera alltid som chef utmärkte honom.» (Som vi förut nämnt Otto af Klints befordringar i tjänsten, upprepa vi dem ej nu.) — »Sådana äro de yttre konturerna af öfverste af Klints lefnad, men dessa råmärken för en framstående mans bana till en af statens högsta förtroendeposter äro stumma i fråga om den rika begåfning och de upphöjda personliga egenskaper, hvilka gjorde öfverste af Klint till en af landets ädlaste söner.

Från barndomen fostrad i de stränga grundsatser af heder och ära, som sedan gammalt utgjort storheten hos vår svenska adel, blef han själf en ädling i ordets fullaste mening. Strängt allvar, omutlig redbarhet och aldrig sviktande plikttrogenhet voro de största grundtonerna i hans upphöjda tänkesätt. Men han visste att med allvaret förena hänsyn till förhandenvarande förhållanden och det hjärtligaste tillmötesgående emot andra. Liksom han aldrig sparade sig själf, i hvad han ansåg för sin plikt, fordrade han äfven af andra fullt och redbart arbete. Men aldrig lade han sten på börda, och kunde han ej bistå att draga lasset var han städse redo att vänligt uppmuntra till tålamod och uthållighet. Aldrig vän af stränga åtgärder, försökte han, så vidt möjligt, att med lämpor ställa till rätta, hvad som till äfventyrs kommit i olag och djupt led han, då han någon gång såg sig nödsakad till åtgärd som för en annan kunde vara tung, och skedde så var han alltid

själf tillreds att lindra slagets smärta; ty fram genom allt hans tänkande och handlande gick en rik åder af hjärtegodhet och älsklighet, som oemotståndligt drog till sig enhvar i hans närhet och som omslöt honom med de varmaste sympatier och den uppriktigaste hängifvenhet.

Såsom chef var han ock älskad som få. Uppburen och vördad vid den kår, där han först gjorde sin bana dröjde det ej länge, förrän han äfven vid Kronobergs regemente förvärfvade sig den mest oskrymtade och allmänna tillgifvenhet. Med ögat städse öppet för regementets ära och underlydandes väl, var han för regementet och särskildt dess officerskår mer än en chef, en verklig vän, hvars rika erfarenhet, upplysta omdöme och stora inflytande med hjärtlig beredvillighet ställdes till de behöfvandes förfogande. Med glädje och tacksamhet mottog han den kärleksfulla hyllning som ägnades honom, och ännu på dödsbädden var ett af hans senaste ord en hjärtlig hälsning till alla kära kamrater.

I sitt enskilda lif enkel och anspråkslös älskade han, så vidt ske kunde, afböja ceremonier. Själf glad och språksam, värderade han ett godt skämt, men var udden bitter mörknade hans blida drag. Gästfri i gammal nordisk stil, såg han ej sällan hos sig hela sin officerskår, och många äro de angenäma minnen som från sådana stunder dröja kvar hos dem hvilka nu sörjande stå kring hans bår.

Af det bittra i lifvet fick han sin del, den blide mannen. Det senaste svåra slaget träffade honom vid hans broders, generallöjtnant Erik af Klints, död. Fästade vid hvarandra genom blodets och kärlekens ömmaste band, hade dessa bröder under hela sin skiftesrika lefnad stått i den lifligaste beröring, och djupt greps den efterlefvande då för ett och ett halft år sedan den förste gick bort, så djupt att det väckte allvarsamma farhågor hos hans närmaste. Sedan den dagen låg det ett flor öfver öfverste af Klints leende, då det någon gång lockades fram.

Vid närmaste årsskifte hade han ämnat träda tillbaka från sitt ämbete för att efter en verksam lefnad njuta af hemmets frid och ro — men döden kom och gaf honom

grafvens. Och hvile han i frid! Efter honom lefver ett, som aldrig dör, domen öfver dödan man. Och sällan har väl denna mera enstämmigt lydt: *Sent ses hans like.*»

Den 26 november 1878 afled i Växjö öfverste Otto af Klint och hans stoft hvilar i Rappeska familjegrafven i Nettraby i Blekinge. Han gifte sig på Marielund i samma socken den 10 september 1846 med *Elise* Adelaide Dorothea Rappe, född på Vedeby i Augerums socken, Blekinge, den 14 juni 1827 och dotter af kammarherren Fritz Vilhelm Rappe och Amalia Charlotte Danielsson. Öfverstinnan Elise af Klint är bosatt i Stockholm.

Vid öfverste Otto af Klints jordfästning i Växjö domkyrka den 3 december 1878 utdelades å Kronobergs regementes officerskårs vägnar nedanstående verser, författade af docenten i Lund Hans Henrik Hallbäck:

»Hvarför mötas med hvarandra
Kronobergarna i dag?
Hvadan dessa moln på pannan,
Dessa dystra anletsdrag?
Hvarför är kring sorgklädd fana
Saknads smärta uppenbar?
Ack, ty döden stäckt hans bana,
Som af alla älskad var.

Ej vid hemmets härd allenast
Kärleks rika gärd han tog;
Stridde lifvets strid och genast
Hvarje hjärta till sig drog,
När hans milda blick du funnit,
Blicken hvari hjärtat låg,
Och din vördnad strax han vunnit,
När hans ädla skick du såg.

Ej af ättefädrens ära
Tog han arfvet sorglöst opp.
Plikt att fylla var hans lära,
Gagn att göra var hans hopp.
Ingen tvekan när det gällde
Fosterlandets höga kraf.
Så han själf i lifvet ställde
Minnesvården på sin graf.

Denna bygd hvarfrån han stammat,
Smålands jord var honom kär,
Fädrens dygder som den ammat
Följde han i spåren här,
Och soldatens '*Gud bevare*'
Blef ej fras på mening tom,
Men en bön till att förklara
Tacksamhetens rikedom.

Därför nu när handen domnat,
Hjärtats pulsar upphört slå,
När vid trofast bröst han somnat,
Skall han saknas såsom få.
Ljuda skall det vid hans kista
Öfver grafvens sorgekrans:
Flärdfritt, ädelt till det sista,
Intet sinne var som hans.»

Otto och Elise af Klints, född Rappe, sex barn:

1. *Adelaïde,* född den 9 juli 1847 på Östra Boråkra, Nettraby socken i Blekinge. Gift den 21 november 1882 i Växjö med *Carl* Fredrik Alfred Nauckhoff, i hans andra gifte, född på Åsby, Rytterne socken i Västmanland, den 24 februari 1832. Student 1850, underlöjtnant vid Andra lifgardet den 22 januari 1852, löjtnant 1855, afsked 1863 med kaptens n. h. o. v. Bibliotekarie vid Kungl. landtbruksakademien 1890—1902. Biträder sedan den 19 juni 1885 vid Kungl. biblioteket med katalogiseringen och ordnandet af bref- och porträttsamlingarna. R. V. O. Innehar Hacksta fideikommiss i Uppland. Stockholm.

Adelaïde Nauckhoff, född af Klint, har dels under signaturen — e — dels under eget namn lämnat uppsatser till Idun, Stockholms Dagblad, Minnesblad i anledning af Konung Oscar II:s 25-års jubileum 1897 m. m. samt i bokformat »Ett femtioårsminne 1854—94».

Barn:

En dotter (dödfödd) i Uppsala den 27 februari 1884.

2. *Hedvig,* född på Östra Boråkra den 1 juli 1848. Gift i Karlskrona den 17 november 1869 med Adolf *Ivar* Virgin, född i Karlskrona den 22 november 1844. Virgin

antogs till kadett den 1 mars 1860 med n:o 36. Korpral 1864, utexaminerad den 19 december samma år och utnämnd till underlöjtnant vid Västgöta regemente, löjtnant 1874. Ordonnansofficer hos prins Carl 1882. Kapten 1884. Kapten vid Svea trängbataljon 1885. R. S. O. 1887. Major och chef för Göta trängbataljon 1893, öfverstelöjtnant och chef för Vendes trängbataljon 1894, öfverste i armén 1898. K. S. O. 2. kl. Landskrona.

Barn:

1) *Adolf Otto Hjalmar,* född i Sköfde den 4 september 1870. Elev vid Alnarps landtbruksinstitut 1889—90. Arrenderar och bebor Norehoff i Östergötland. Vadstena.

2) *Ivar,* född i Sköfde den 29 april 1872. Student 1891, elev vid tekniska högskolan i Stockholm 1892, utexaminerad från dess fackskola för maskinbyggnadskonst 1895. Ritare vid statens järnvägar 1897, underingenjör 1898, verkmästare 1901. Företagit studieresa med statsanslag 1900 i Tyskland, Österrike, Ungern, Frankrike och Schweiz samt 1904 i Nord-Amerikas Förenta stater. T. f. byrådirektör vid järnvägsstyrelsens maskinbyrå i Stockholm.

Gift på Mariedal i Västergötland den 14 oktober 1903 med grefvinnan *Elin* Sophie Sparre af Söfdeborg, född den 26 december 1876 på Almnäs gods i ofvannämnda provins, dotter till kammarherren, talmannen i riksdagens första kammare grefve Gustaf Sparre af Söfdeborg och grefvinnan Sophie Sparre af Söfdeborg.

Son:

Erik Gustaf Ivar, född i Stockholm den 18 september 1904.

3) *Hedvig Maria Elisabeth,* född i Sköfde den 31 juli 1873, död därstädes den 26 mars 1875 och begrafd i därvarande kyrkogård.

4) *Erik,* född i Sköfde den 18 maj 1876. Student 1895, volontär vid Smålands grenadjärkår samma år, 1897 sergeant vid Karlberg med n:o 16, fanjunkare 1898, utexaminerad och utnämnd till underlöjtnant vid Smålands grenadjärkår samma år. Löjtnant vid Karlskrona grenadjärkår 1902.

Elev vid krigshögskolan 1902—4. Aflagt gymnastikinstruktörsexamen vid gymnastiska centralinstitutet 1900, gymnastiklärarexamen vid samma institut 1902.

Gift i Kronborgs slottskyrka på Seland den 30 augusti 1902 med *Olga* Maria Vilhelmina Ewerlöf, född i Landskrona den 29 maj 1880, dotter till öfverste Fritz Ewerlöf och Anna Grothooff från Danmark. Stockholm.

Son:

Fritz Ivar Kristian, född i Stockholm den 17 juni 1903.

5) *Otto,* född i Sköfde den 26 september 1878. Genomgått Schartaus handelsinstitut i Stockholm. Kontorist. Påskallavik.

6) *Agnes,* född i Stockholm den 8 september 1885, död i Landskrona den 7 december 1901 och begrafd i därvarande kyrkogård. En ros knappast sprungen ur sin knopp, bröts hon af den obeveklige liemannens skarpa hugg inom några korta timmar.

»Hoppet såg den rosen blomma,
Såg den skönhet som den gaf;
Nu från rosenlunden tomma
Ilar minnet till en graf.»

3. *Carl,* född på Östra Boråkra den 23 oktober 1849, har vid yngre år öfverflyttat till Australien.

4. *Amelie,* född på Östra Boråkra den 28 augusti 1851. Gift i Växjö den 22 november 1870 med Jakob *Otto* Liljenstolpe, född på Hasselås, Stenberga socken i Småland, den 23 september 1839. L. antogs till kadett den 19 januari 1854 med n:o 28. Primarie i 3. landtklassen 1857, korpral 1858, utexaminerad den 20 december samma år och utnämnd till underlöjtnant vid Smålands grenadjärbataljon. Löjtnant 1870, kapten i bataljonen 1881 och vid 1883, afsked och major i armén 1891. R. S. O. Äga och bebo Villa Vik vid Eksjö.

Barn:

1) *Ottonie Sophie Elisabeth,* född på Hasselås den 27 september 1871. Gift i Eksjö på Villa Vik den 15 september 1898 med *Gustaf* Alfred Kaijser, född den 10 juli 1872 i

Karlstad; student 1891, kadett med n:o 161, underlöjtnant vid Älfsborgs regemente 1894, transporterad som underlöjtnant vid Vendes trängkår 1896, löjtnant därstädes 1897, transporterad som löjtnant till Andra Göta trängkår 1903. Landskrona.

Son:

Stig Otto Lorentz Gustafsson, född i Landskrona den 16 januari 1901.

2) *Olga Amelie Augusta,* född på Hasselås den 25 juni 1875. Gift i Eksjö på Villa Vik den 17 juli 1900 med friherre *Otto* Johan Vilhelm Löwen, född på Häringe i Södertörn den 7 april 1867, student 1888, volontär samma år och sergeant 1889 i Lifregementets grenadjärkår samt kadett på Karlberg med n:o 153, utexaminerad och utnämnd till underlöjtnant vid ofvannämnda kår den 23 april 1891, transporterad till Smålands grenadjärkår 1893, löjtnant 1895, kapten vid Karlskrona grenadjärkår 1904. Karlskrona.

Barn:

Elsa Görel Amelie Ingeborg, född på Villa Vik den 24 april 1901.

Carl Axel Otto Vilhelm, född på Villa Vik den 5 september 1902.

3) *Anna Hedvig Elisabeth (Elsa),* född på Hasselås den 22 augusti 1877. Gift i Eksjö kyrka den 14 april 1897 med Carl *Gabriel* Leczinsky, född i Botkyrka den 22 december 1855, medicine licentiat, bataljonsläkare vid Gottlands infanteriregemente 1890, transporterad till samma befattning vid Upplands regemente 1892, erhöll kaptens rang 1895, transporterad till bataljonsläkare vid Andra Svea artilleriregemente 1901. Regementsläkare vid Upplands infanteriregemente 1905. Sedan 1890 praktiserande läkare i Uppsala. Elsa Leczinsky afled i den ofvannämnda staden den 4 augusti 1897, ännu ej tjugu år gammal. Fager och älsklig mera än de flesta, gick hon innan brudkransen ens hunnit falna, från mycken kärlek, älskande och älskad, bort. Hennes stoft hvilar hägnadt af en vacker björk i Uppsala kyrkogård.

5. *Ottilia,* född på Östra Boråkra den 1 mars 1860, död i Stockholm den 29 maj 1905 och begrafd i Nya kyrkogården.

»Hvad rätt du tänkt, hvad du i kärlek vill,
Hvad skönt du drömt kan ej af tiden härjas;
Det är en skörd, som undan honom bärgas,
Ty den hör evighetens rike till.»

6. *Emmy,* född på Östra Boråkra den 24 december 1864, gift första gången i Stockholm den 19 augusti 1890—95 med vice häradshöfdingen friherre *Erik* Oscar Karlsson Leijonhufvud, född den 28 juli 1863. Andra gången i samma stad den 14 november 1903 med Claes *Axel* Widstrand, född i Stockholm den 26 augusti 1866, student 1884, medicine licentiat 1898, marinläkare af andra graden vid kungl. flottan. Widstrand har deltagit i flera sjökommenderingar. Praktiserande läkare i Stockholm sedan 1903. Innehar turkiska Medjidieordens 4. klass.

Hennes dotter i första giftet:

Kerstin, född i Stockholm den 20 juni 1891.

III. *Hedvig Maria Charlotte (Hedda),* enda dottern till konteramiral Carl af Klint och Hedvig Susanna Kihlgren, föddes på Östra Boråkra den 10 augusti 1817 och gifte sig den 7 oktober 1842 i Karlskrona med Carl Magnus Ehnemark, född i Karlshamn den 4 mars 1803. Ehnemark blef antagen till kadett den 28 september 1818, erhöll distinktionstecknet och 3 jetonger. Gjorde sjöexpeditionerna 1819 med »Vänta litet», 1820—21 med Fröja. 2. korpral 1819 och 1. korpral 1820, utexaminerad den 24 september 1821 och utnämnd till underlöjtnant vid örlogsflottan, sekundlöjtnant vid kungl. majestäts flotta vid regleringen och sammanslagningen 1824, premiärlöjtnant 1830, kaptenlöjtnant 1842, kapten 1846, kommendörkapten 1853, konteramiral och chef för sjöförsvarsdepartementet 1857, afsked från sjöförsvarsdepartementet samt befälhafvande amiral i Karlskrona 1862, afsked från den sistnämnda befattningen 1868. K. m. st. K. S. O., R. D. D. O., R. F. H. L., H. L. K. Ö. S., L. k. kr. V. A., fransk Ö.

Efter aflagd examen på Karlberg begaf Ehnemark sig, då en yngling om endast 18 år, i främmande länders tjänst för att vidare utbilda sig i sjömansyrket. Med nordamerikanska briggen Vancouver gick han från Göteborg till Filadelfia som lättmatros, på ett annat amerikanskt skepp for han som styrman fyra gånger öfver Atlanten och som förste styrman på skeppet Cyrus från Boston till Afrika, Sydamerika och åter till Boston, hvarefter han i Newyork åter tog matroshyra för att återvända till London och afmönstrades därstädes den 23 jan. 1825 och hemkom till fäderneslandet.

Strax efter hemkomsten var det meningen att han som styrman skulle föra det svenska linjeskeppet Försiktigheten till Kartagena på Sydamerikas norra kust, den riksbekanta skeppshandeln eller skeppsskandalen, rättare sagdt, sorglig i åminnelse. Men Försiktigheten fick, efter att i tre månader ha legat segelfärdig på Karlskrona redd, lyckligtvis portförbud och slapp att dela linjeskeppet Tapperhetens och fregatten af Chapmans öde.

Ehnemark begaf sig åter till England för att ännu vidare förkofra sig i sjömansyrket och stannade där till 1827. Efter hemkomsten till fäderneslandet 1828 gjorde Ehnemark en helt kort expedition med den till kadettfartyg utrustade fregatten Euridice, men lämnade snart åter fädernejorden och inträdde samma höst som »enseigne vaisseau» uti fransk örlogstjänst. Hans rika erfarenhet och skicklighet förstodo fransmännen snart att draga nytta af och den unge svenske sjöofficeren erhöll den ena kommenderingen efter den andra. Bland annat var han med om blockaden af Lissabon 1831. Strax därpå förflyttades han till den eskader som under befäl af den framstående amiralen och statsmannen baron Albin Reine Roussin några dagar senare, genom att helt oförmodadt visa sina kanoner i Lissabon, tvang Don Miguel att lämna upprättelse åt de i Portugal vistande fransmännen. Efter att åter gjort en Medelhafsexpedition, denna på femton månader, ombord på ett franskt fartyg afmönstrades Ehnemark i Toulon nyårsdagen 1833 och erhöll några månader därefter franska Hederslegionens röda band.

Då han, efter hemkomsten, första gången förde eget befäl, 1836, drabbades han af ett oförskylldt olycksöde genom kanonbåten Odins strandning på Jutska kusten. Först långt efter sedan Ehnemark var död har den egentliga orsaken till denna olycka blifvit klargjord och lär den berott på missvisning af kompassen, som dagen förut blifvit skurad och därvid rubbats i sitt läge. När grundstötningen skedde var Ehnemark ej på kommandopallen utan hade lämnat befälet åt sin närmaste man, och hade själf gått ner under däck.

Ej mindre än 32 sjömånader till kofferdis och 59 till örlogs visade Ehnemarks meritlista 1836 och till åren var han då endast 33. Som adjutant i storamiralsämbetet tjänstgjorde Ehnemark åren 1837—40. Han deltog sedan i de vanliga sjöexpeditionerna, och från 1847—57 var han chef för kommandoexpeditionen, hvarefter han det sistnämnda året blef statsråd och som vi förut nämnt, slutade han sin tjänstemannabana som befälhafvande amiral i Karlskrona 1868.

Ehnemark var en i sitt yrke ovanligt kunnig och mycket berest man, men enkel och flärdfri i sitt uppträdande, karaktärsfast och orubbligt bestämd uti hvad han ansåg vara rätt, ej vän af många vänner, men *den* han gaf sin vänskap kunde lita därpå. En verklig hedersman, slutade han sitt skiftesrika lif på sin egendom Agdatorp i Nettraby, utan föregående sjukdom, söndagen den 18 januari 1874. Hans maka Hedda af Klint hade aflidit i Karlskrona den 27 augusti 1870. Båda hvila de sida vid sida i Nettraby kyrkogård.

Carl Magnus Ehnemark och hans årsbarn Adolf Printzensköld inskrefvos samma dag som kadetter på Karlberg. Emellan dem knöts från första stunden ett vänskapsförbund som varade för lifvet. En dag under en sjöexpedition när de båda ynglingarna gingo och språkade med hvarandra på däcket, hörde de en af det högre befälet ombord yttra: »De där båda vännerna komma att sluta som amiraler.» Obemedlade som de då voro, skämtade de med hvarandra öfver den i deras tycke omöjliga spådomens fullbordan.

Men åren gingo och när de sedan verkligen uppnådde den graden, brukade de allt som oftast påminna hvarandra om spådomen som gafs dem som gossar.

Carl Magnus och Hedda Ehnemarks, född af Klint, fem barn:

Amiral Ehnemark har själf skrifvit följande om deras fem barns födelse o. s. v. och afskrifva vi därför här ordagrant hans uppgifter.

»*År 1843* den 7 Augusti kl. 1/2 11 f. m. föddes vår 1:a son *Carl Erik Magnus,* som kristnades af pastor Ringius i Carlskrona den 12 s. m. Faddrarne voro fru amiralitetsrådinnan M. K. Kihlgren, f. Gahn och fru Julie Nordenskjöld, f. Falkman. Gossen dog den 18 Augusti samma år efter några dagars sjukdom.

År 1844 Söndagen den 28 Juli kl. 4 e. m. föddes vår 2:a son *Otto,* som kristnades af pastor Ringius den 23 Augusti, faddrarne voro öfverstinnan Anna af Borneman, f. Classon, kommendörkapten S. von Krusenstjerna, prostinnan Ebba Roos, f. af Klint, major H. F. Frick, majorskan Ch. Frick, f. Borneman, mamsell Louise Engelhardt, löjtnant Otto af Klint, fröken Amelie Anckarsvärd, löjtnant E. J. af Klint, mamsell Adolphine Klint. Därjämte voro närvarande amiralitetsrådinnan M. K. Kihlgren och lagmanskan Ch. Billberg, f. af Klint. Otto insjuknade den 7 Januari 1850 kl. 3 f. m. i skarlakansfeber som man trodde och 22 timmar därefter dog han den 8 Januari kl. 1 f. m. af hjärninflamation.

År 1846 lördagen den 6 Juni kl. 4 f. m. föddes vår 3:e son *Erik,* han kristnades af pastor Ringius den 30 Juni, faddrarne voro amiralitetsrådinnan M. K. Kihlgren, kaptenlöjtnant A. Printzensköld, fru Fr. Braune, f. Falkman, kaptenlöjtnant A. Nordenskjöld, fröken Elise Rappe, löjtnant Otto af Klint. Därjämte närvarande lagmanskan Ch. Billberg, prostinnan Ebba Roos och fru Fr. Printzensköld, f. Borneman och fru Julie Nordenskjöld, f. Falkman. Erik dog efter 3 veckors sjukdom den 28 April 1847 kl. 3 f. m.

Alla tre dessa äro begrafna i Nettraby kyrkogård.

År 1848, påskafton lördagen den 22 April kl. $^1/_2$9 e. m. föddes vår 4:e son *Severin* i Stockholm, som kristnades af kyrkoherden Grönlund den 14 April. Faddrarne voro fru M. Lorichs, f. Gahn, kommendör P. G. Hjelm, fru H. K. Thulstrup, f. Akrell, major C. F. Coyet, fru Claesson, kaptenlöjtnant A. Egerström, mamsell Fredrique Lorichs, fröken Jeanette Fischerström. Sekundlöjtnant V. B. Söderhjelm, löjtnant E. M. af Klint, premierlöjtnant E. V. C. Cramér, fröken Augusta Silfversvärd. Därjemte voro närvarande amiralitetsrådinnan M. Kihlgren, f. Gahn, öfverstinnan J. F. Silfversvärd, f. Dalman, majorskan Laura af Klint, f. Silfversvärd. Severin sjuknade den 31 December 1849 och dog den 4 Januari 1850 uti scharlakansfeber och slag.

År 1850 Thorsdagen den 7 November kl. 6 f. m. föddes i Stockholm vår dotter *Hedvig,* hon kristnades af kyrkoherden Grönlund den 8 December. Faddrarne voro: amiralinnan E. Kreuger, f. Tenger, Statsrådet B. J. E. von Platen, fru Annerstedt, kommendören grefve F. M. af Puke, fru A. M. Coyet, f. Ramsten, kommendörkapten H. Annerstedt, fru E. Vult von Steyern, f. Tisell, major Fr. Engelhart, fröken Therèse Kreuger, sekundlöjtnant Victor af Klint, mamsell Ellen Hjelm, löjtnant F. N. Lorichs, fröken Julia Coyet, sekundlöjtnanten friherre G. Stackelberg. Dessutom voro närvarande amiralitetsrådinnan M. Kihlgren, f. Gahn, friherrinnan C. A. af Puke, f. Stjernstedt, fröken Gyllencreutz, kommendörkapten C. F. Coyet, kapten H. V Vult von Steyern och major E. M. af Klint.»

Hedvig Ehnemark gifte sig å Svartå bruk den 1 februari 1875 med friherre Nils *August* Gotlieb Leijonhjelm, född i Linköping den 1 februari 1845, antagen till kadett den 1 juni 1859 med n:o 121. L. gjorde sjöexercisexpeditioner 1860—64 med Chapman, ordningsman i 1. klassen 1860 och i musik (nedre afdelningen) 1862, ordningsman i musik 1865, korpral samma år, utexaminerad den 11 maj 1867 och utnämnd till underlöjtnant vid kungl. flottan, löjtnant 1875, afsked 1876 med tur och befordringsrätt, afsked ur krigstjänsten 1879, kapten i flottans reserv och båtsmanskompanichef 1888. R. S. O., R. V. O. Äga Vrängö i Nettraby. Karlskrona.

Barn:

1) *Maria,* född på Agdatorp den 3 november 1877.

2) *Augusta,* född på Agdatorp den 11 juli 1881, sjuksköterska, Röda korset, Stockholm.

3 *Gerhard Augustinsson*, född på Agdatorp den 29 augusti 1882, student, elev vid Alnarps landtbruksinstitut.

Innan vi lämna amiral Carl af Klints släktgren kunna vi ej underlåta äfven bifoga några rader om hans svärmoder, den originella amiralitetsrådinnan Maria Kristina Kihlgren, född Gahn. Hennes födelseår hafva vi förut uppgifvit efter den af hennes make efterlämnade förteckningen.

Hon var en ovanligt bestämd och vis fru som, när corpsde logis'et på deras egendom Östra Boråkra byggdes, visade stor praktisk begåfning men också hvem som makten hade. På den tiden funnos inga arkitekter som hedrade landsorten, utan i allmänhet var hvar och en sin egen byggmästare. Rummen på Boråkra byggdes ovanligt både stora och höga och mycket bekvämt inrättades allt som hörde till husmoderns gebit; men hennes make måste genomvandra fem sex stora rum, som om vintern i allmänhet voro oeldade, innan han i *hennes* stora garderob fick hämta sina kläder. Detta gaf honom anledning att en gång i ett kritiskt ögonblick skriftligen skicka dessa visserligen litet vulgära men ganska betecknande ord till sin hulda maka: Mannen stackars satan lämnas bar på gatan.»

Amiralitetsrådet Kihlgren afled på Boråkra den 6 oktober 1822 och begrofs i Nettraby kyrkogård, och som hans maka öfverlefde honom i jämnt trettio år hade hon godt tillfälle att regera efter sitt eget sinne, hvilket hon ej heller försummade.

Redbar och ordningsälskande till ytterlighet men ej ömsint hvarken emot sig själf eller andra, och omgifven af en stab af en »sällskapsmamsell» och sju pigor inomhus, regerade hon såväl öfver dessa som gårdens öfriga pigor och drängar med järnspira. Att någon opponerade sig kom aldrig i fråga, därtill kände de för väl till hennes handlag.

Med barsk stämma sade hon om någon missförstod hennes befallning: »Jag får skämmas för dig på min döda mull.» Detta gaf hennes sällskapsmamsell en dag anledning svara: »Goa amiralitetsrådinnan, det behöfs visst ej, för jag skall säga att på mig har intet godt bitit.» Hennes hem var ett mönsterhus som togs till exempel för både ung och gammal.

Ordspråket säger »att för barnbarnen växer intet ris», men det fick hennes dotterson Otto af Klint mera än en gång erfara motsatsen af. Som ett exempel härpå kan anföras följande. En dag då Otto var en liten parfvel om sju eller åtta år, hade han plockat sin mössa full med krusbär ur mormors stora trädgård på Boråkra, för att därmed traktera en liten lekkamrat bland statbarnen och när han så kom rusande med sin skatt i famnen, bar det sig ej bättre än att han mötte mormor, som den dagen ej var vid sitt blidaste solskenslynne. I största hast, utan att säga ett enda ord, ryckte hon mössan ifrån honom, gaf honom en bastant örfil och så fick han hela den stekheta sommardagen spatsera utan mössa, sig själf till straff och andra till varnagel.

En fanns dock som hon från hans första dag till dess hon själf lade ihop sina ögon hade idel solljusa leenden för och hyllade på alla sätt. Det var hennes äldste dotterson Erik Magnus. Huru mycket de andra båda barnen, Otto och Hedda, än försökte vara »mormor i lag» så hjälpte det ej, Erik var och förblef »*gullbarnet*», men *aldrig* begagnade han sig däraf.

Landtbruket gjorde henne ofta mycket bekymmer och så vår Herres väderlek, som hon dessutom ej kunde få styra som det syntes bäst skulle bära sig för henne. Hon brukade åka i en stor karet efter spann, eller »i spannet», som det lika ofta benämndes af folket. Men så kom »frösen» (frossan) som pinade ung och gammal från omkring 1820-talet till långt fram på 1850-talet, och då bar det sig ej bättre än att hon måste afstå från spannet, ty hon hade ingen som kunde köra det. För sin blida dotter och måg amiral Carl af Klint beklagade hon sig ofta öfver alla de

ekonomiska förluster som hon fick göra för den svåra sjukligheten bland folket på Boråkra, och ej minst däröfver att hon i följd häraf måste åka i kalesch med en häst i stället för att åka efter sitt stånd och sina villkor med tre hästar, och dessutom att hon var ensam och frånfallen här i världen. Hennes måg som väl kände till kära svärmor, lät hennes sorgkväden flöda, väl vetande att det hörde till hennes diet att jämra sig och att hon älskade sitt eget envälde mera än andras råd och dåd.

I början af 1840-talet öfverlämnade hon sin egendom Boråkra i arrende till sin dotterson dåvarande löjtnant Otto af Klint och flyttade själf till Stockholm, där hon för att slippa från alla hushållsbekymmer inackorderade sig hos Ehnemarks. Men egen in i det sista medtog hon, fastän hon gick till deras bord, själf till måltiderna ett stycke bröd, för att såmedelst bokstafligen känna att hon åt *sitt eget bröd.*

Den 1 juni 1852 afsomnade hon i Stockholm nära 85 år gammal och begrofs i samma graf som sin måg och dotter, på galärvarfvet. Hon hade fått öfverlefva sin make, dotter, måg och fyra barnbarnsbarn.

Efter amiralitetsrådinnan Kihlgrens död tillföll hennes egendom Östra Boråkra dels genom arf och dels medelst köp hennes yngste dotterson den ofvannämnde Otto af Klint. Gården var redan 1763, eller kanske förut till och med i släktens ägo och tillhörde justitieborgmästare Blidberg, hvars dotter Hedvig Katharina var i hans andra gifte förenad med öfversten vid amiralitetet Axel Wolther Gahn af den urgamla adliga ätten Colquhoun från Dumbarshire i Skottland. Släkten kom öfver till Sverige 1572 och namnet förvandlades med åren till Gahn. Boråkra tillföll dessa makars enda barn amiralitetsrådinnan M. K. Kihlgren och efter hennes dotterson Otto af Klints död sålde hans änka och barn 1880 det gamla vackra herresätet till öfverstelöjtnant Thomas Nyström.

VI.

1776 maj 13 föddes sonen *Fredrik,* döpt den 15. »Doppvittnen: Kaptenen Högwälborne Herr Erik Ruuth, Kaptenen

Wälborne Herr Carl Weidenhielm, Löjtnanten Wälborne Herr Gustaf Casten Feif, Öfverstinnan Högwälborna Fru Anna Magdalena Cederström, f. Sparre af Söfdeborg, Kaptenskan Wälborna Fru Eva Brolin, född Spalding, och Fröken Fredrika Amalia Tornqvist.» Fredrik var den tredje i ordningen af Erik och Charlotte af Klints söner.

I anteckningarna öfver hans fader hafva vi redan erfarit att han liksom sina båda äldre bröder Gustaf och Carl var med i konung Gustaf III:s krig emot Ryssland och att han personligen af konungen 1790 nämndes till fänrik. Vid amiral F. V. Leijonanckers kofferdibåtsmanskompani blef han kadett 1785 och vid kadettkåren 1789 och löjtnant vid amiralitetet 1801.

Ända sedan 1796 då han jämte sin broder Carl gick ner sig på isen eller rättare fick vada i ismörja vid Skäggenäs i Kalmar län, hade Fredrik aldrig någon hälsodag utan var natt och dag sjuk och plågad. Först den 26 augusti 1829, på Visborgs kungsladugård, förlossades han från 33 års lidande. Han var en ovanligt allvarlig och gudfruktig man.

VII.

1777 juli 30 föddes dottern *Johanna Maria (Jeanette)* döpt den 31 s. m. »Dopvittnen: Öfverstelöjtnanten Herr Mathias Stahre, Kaptenen Herr Hans Martin Koch, Fru Justitiarskan Johanna Sundvall, Fröken Laurentia Christina Gyllenstam.»

Jeanette afled ogift på Gottland den 2 februari 1841. På den ena plåten å hennes kista läto hennes syskon inrista följande efter hennes namn, födelse- och dödsår: »Oskrymtad Vördnad för Religionen, flärdfritt sinne, öm tillgifvenhet för syskon och anförvanter, verkade en enkel och anspråkslös lefnad i den stilla husliga krets der hennes dagar lugnt framflöto. Sörjd af 3 Bröder och 3 Systrar» och på den andra plåten: »Saliga äro de döda, som i Herranom dö härefter; Ja Anden säger, att de skola hvila sig från sitt arbete ty deras gerningar följa dem efter.» Upp. B. 14: 13.

VIII.

1778 aug. 12 föddes sonen *Jonas*, döpt den 14 s. m. »Dopvittnen: Öfverste Tygmästaren Herr Pet. Fredr. Dahlstedt, Konduktören Herr C. F. Sundvall, Fru Justitiarskan Johanna Sundvall och Mademoiselle Brita Ulrika Sundvall.»

Jonas, uppkallad efter sin morfader öfverste Jonas Gyllenstam, blef skeppsgosse 1786, kadett vid kadettkåren 1789, ombord på chefsskeppet Gustaf III nämnd af konungen med samma namn 1790 jämte sin äldre broder Fredrik till fänrik, löjtnant 1801. Deltog i kriget emot Norge 1814 som löjtnant ombord på skeppet Äran. Kapten vid örlogsflottan.

Han gifte sig 1823 med Edla Hoffman, född i Stenkumla socken på Gottland den 26 november 1795, dotter till kyrkoherden teologie doktorn Johan Hoffman och Dorothea Elisabeth Rundberg. Dessa makar voro bosatta på Stehlor på Gottland och började sitt äktenskap under mycket anspråkslösa förhållanden. Jonas hade ej tillfälle gifva sin blifvande maka mera än 12 Rdr bco att köpa servis för. Denna lilla summa använde hon sålunda: hon köpte två djupa och två flata tallrikar, två par koppar, ett par glas, två knifvar, två gafflar, några skedar och ett par pannor. Men glada och förnöjda satte de fötterna under eget bord. Sedan fingo de ärfva från hennes sida en del penningar och resten förvärfvade de genom arbete och omtanke och slutade sitt lif mycket välbärgade i det hem de som brudfolk trädde in uti. Han dog den 28 mars 1847 och hon den 17 september 1886.

Deras son:

Erik Johan Otto, född den 4 december 1829, död den 7 april 1833.

IX.

1779 november 4 föddes dottern *Hedvig Sophia (Hedda),* döpt den 5 s. m. »Dopvittnen: Öfversten Wälborne Herr Simon Ruth, Amiralitetspastorn Magistern Herr Carl Murbeck, Fru Öfverstelöjtnantskan Beata Sophie Stahre, f. Hauswolff och Mademoiselle Lovisa Ulrika Kock.»

Nu komma vi till mycket invecklade släktförhållanden och för att reda upp dessa öfvergå vi till släkten Melander. Öfverstelöjtnanten vid amiralitetet, R. S. O., Johan Melander var tre gånger gift, första gången med Ingeborg Kristina Åberg, född 1755 och död 1795. Med henne hade han två barn, sonen *Johan Mathias* och dottern *Gustafva Fredrika,* hvilken sistnämnda blef gift med öfversten och landshöfdingen Erik af Klints son Erik, broder till den här ofvan nämnda Hedda. Den här nämnde Johan Mathias Melander var född den 27 juli 1786, blef med tiden kommendör vid kungl. flottan, R. S. O., innehafvare af medalj för tapperhet till sjöss, Carl XIV Johans medaljen, var med i kriget 1807—8—9—14. Deltog i Styrbjörns äntring 1808 natten mellan 17 och 18 augusti samt landstigningen på Kragerön 1814. Död den 27 oktober 1864. Andra gången gifte Johan Melander sig med landshöfdingen Erik af Klints yngsta svägerska, *Hedvig* Ulrika Gyllenstam, född i Karlskrona den 9 september 1764 och död i sin födelsestad den 22 december 1808. I detta gifte hade han en son *Jonas Erik,* född den 27 juni 1798 och död den 16 november samma år. Tredje gången ingick Johan Melander äktenskap med den här ofvan nämnda Hedda af Klint, som var systerdotter till hans andra maka, född Gyllenstam. Deras bröllop ägde rum på Visborgs kungsgård den 16 september 1810.

Öfverstelöjtnanten vid flottan, R. S. O. Johan Melander var född i Karlskrona den 15 april 1756 och afled den 19 november 1839. Hans maka, Hedda af Klint, afled redan den 18 februari 1837.

Johan och Hedda Melanders, född af Klint, dotter:

Sophie Charlotte, född den 14 oktober 1812. Hon blef gift med friherre Claes August Fleming af Liebelitz, född den 26 juli 1815, sergeant vid ett af lifgardesregementena. Han tog tidigt afsked, hvarefter de bodde på Bönders i Klinte socken på Gottland, där han afled den 4 april 1852 och hans maka den 11 november 1865.

Deras son:

Erik Johan August, född den 29 januari 1842, död i Visby den 30 januari 1854.

X.

1781 juli 16 föddes sonen *Erik,* döpt den 18 s. m. »Dopvittnen: Kontre Amiralen Wälborne Herr Mathias Lilljenancker, Amiralitetskammarrådet Herr Daniel Dalin, Kapt. Wälborne Herr Otto Wagenfelt, Amiralinnan Wälborna Fru Inga Dorothea Tersmeden, född Malmsköld, Fru Kaptenskan Högwälborna Grefvinnan Johanna Snoilsky, född Psilanderskjöld och Fröken Hedvig Ulrika Gyllenstam.»

Vi ha nu kommit till den femte i ordningen af Erik och Charlotte af Klints, född Gyllenstam, söner. Det var först meningen att Erik ej skulle ägna sig åt militärståndet utan han var i allt som hörde till jordbruket på kungsgården sin faders högra hand, men slutligen följde han sina bröders exempel och ingick i kungl. maj:ts och kronans tjänst och blef 1818 kapten med tjänstgöringsskyldighet på Gottlands nationalbeväring.

Han gifte sig den 5 september 1815 med ofvannämnda Gustafva Fredrika Melander, född den 6 november 1795, dotter till öfverstelöjtnanten vid amiralitetet Johan Melander och hans första maka Ingeborg Kristina Åberg.

Erik af Klint och hans maka voro ända till våren 1841 bosatta på kungsgården, hvars arrende han enligt faderns önskan öfvertog efter dennes död. Vid afflyttningen från kungsgården blef han orättvist ådömd ersätta s. k. husröta med 6,000 Rdr rmt. Efter det genomusla skick hvari hans fader emottagit gården och sedan både fadern och han där nedlagt så mycket arbete och penningar, borde han ej behandlats *så;* men Erik var en fridsam och mycket tillbakadragen man och underkastade sig denna svåra motgång med undergifvenhet.

Liksom sin fader var han gudfruktig och arbetsam, började sin arbetsdag kl. 4 om morgnarna; alls ej vän af sällskapslif eller yttre nöjen, sysslade han stilla med hvad som hörde till jordbruket.

När han lämnade kungsgården köpte han en liten gård som hette Hästnäs, belägen $^1/_4$ mil norr om Visby, men där trifdes han ej. Som en gosse om 13 år hade han kommit till kungsgården och där tillbragt sina ungdoms- och mannaår och så vuxit fast vid den torfvan, att när det bandet slets blef hans kraft bruten, och den 22 december 1847 slutade han sitt lif på Hästnäs helt oväntadt och lika stilla som han lefvat det.

Hans maka var en präktig kvinna som fostrade sina barn till goda, arbetsamma människor. Sina tjänare behandlade hon väl, men ingaf dem tillika mycken respekt. Var det någon som vägrade underkasta sig hennes vilja, förebrådde hon honom aldrig utan sade endast helt bestämdt: »*lyd bara*» och det gjorde han genast. Efter sin makes död flyttade hon till sin yngsta dotter konsulinnan A. Westberg i Visby, i hvars hem hon afled den 2 maj 1873. Båda makarna hafva sitt hvilorum i kyrkogården utanför Visby.

När underrättelsen om att Gustafva af Klints, född Melander, äldste son Erik Johan af Klint stupat på skeppet Novara i slaget vid Lissa 1866 ankommit till Visby, sändes henne följande verser från major Th. von Braun, en broder till Vilhelm von Braun, den kände skalden:

»Arma modershjärta,
Har ej nog du blödt;
Är du blott till smärta,
Sorg och pröfning födt?
Så i dag jag åter
Frågar rättvis Gud,
När som hjärtat gråter
Öfver ödets bud:
Att än smärtans pilar
Slungas mot ditt bröst,
Att blott dödsbud ilar
Med dess hemska röst,
Som städs dolken vrider
Djupt i moders barm
Att utkämpa strider,
fast till kamp för arm.

Sonen dock vill hviska
Till dig frid och tröst —

Oljeblad så friska
Lägga på ditt bröst —
Därför ned han svingar
Sig från himlens zon
Uppå bönens vingar,
Lik en harpoton.
Så, nu ljuft han hvilar
I din famn, o Mor!
Smeker bort de pilar
Som i hjärtat for.
Se, från hjässan tager
»*Lissas hjälte*» glad
Ärans vunna lager,
Plockar blad för blad,
Lägger dem på såren,
De som blödde nyss,
Ifrån kinden tåren
Med en ängels kyss. —
Hviskar se'n: o Moder,
Hämma smärtans glöd!
Ärans hjältestoder
Vann jag med min död.
Vet — då natten breder
Ut sitt silfverflor
Och på knä du beder,
Är jag hos dig, Mor,
Och när timmen sista
Slår för dig sitt ljud,
Hjärtats strängar brista,
För jag dig till Gud.»

Erik och Gustafva af Klints, f. Melander, tio barn, hvaraf sex hunno till mogen ålder:

I. *Erik Johan Gustaf,* en af de många af släktens medlemmar som bära det gamla vackra släktnamnet *Erik*, föddes på kungsgården den 11 december 1816. Sin barndom tillbringade han i fädernehemmet och sin skolundervisning erhöll han i Visby. Ur hans senare så skiftesrika lefnadssaga, af Harald Wieselgren införd i Ny Illustrerad Tidning för den 6 oktober 1866, vilja vi här och hvar göra några utdrag och dessutom därtill bifoga eget intryck vis-à-vis honom.

Wieselgren börjar hans historia sålunda: »Bland de

Erik Johan af Klint
f. 1816,
stupade vid Lissa 1866.

Viktor Emanuel af Klint
f. 1836, d. 1877.

Theodor af Klint
f. 1852.

Oscar af Klint
f. 1818, d. 1885.

Lina Höckert
f. af Klint 1822, d. 1873.

många af vårt lands söner, hvilka i utländsk krigstjänst frejdat det svenska namnet, ådagalagt mod, skicklighet och nit i sitt yrke, samt tillvunnit sig förmäns och kamraters aktning, vänskap och förtroende, intager den hvars bild pryder detta blad ett utmärkt rum . . .»

Efter att hafva genomgått Visby skola gick Erik af Klint till sjöss dels som jungman ombord på handelsfartyg till Medelhafvet och Amerika och dels som extra kadett på örlogsflottan under expeditioner i Nord- och Östersjön och utnämndes, efter att först tagit sjöofficersexamen, den 18 mars 1837 till sekundlöjtnant vid kungl. maj:ts flotta.

De ringa statsanslag som beviljades flottan till sjöexpeditionerna gjorde att de officerare som önskade förkofra sig i sitt yrke, måste söka denna förkofran i andra länders sjöväsen. Som Erik var en af dessa som med ifver och varmaste intresse ägnade sig åt sjövapnet, tjänstgjorde han först under mer än två års tid som matros och sedan som styrman på engelska och amerikanska handelsskepp och besökte därunder åtskilliga hamnar i Norra och Södra Amerika, Västindien och England. Hemkommen till fäderneslandet, var han under fjorton månader, 1840—41, kommenderad på h. maj:ts korvett Najaden på en expedition till Medelhafvet. Den ena sjökommenderingen följde på den andra och den 19 november 1845 befordrades Erik af Klint till premiärlöjtnant och var alltjämt lika flitigt använd tills han i augusti 1849 erhöll tre års permission för att ingå i kejserlig österrikisk örlogstjänst.

I det främmande landet blef den unge svenske sjöofficeren med det flärdfria sättet och det enkla, manliga uppträdandet snart nog behandlad som en landsman och hans duglighet i hög grad tagen i anspråk. Efter vunnen anställning placerades han först till tjänstgöring i Venedigs sjöarsenal, men redan följande året, 1850, erhöll han befäl öfver den nybyggda tiokanoners skonerten »Arethusa» och seglade med denna under fyra år och besökte de flesta hamnarna i Adriatiska och Joniska hafven samt Levanten, stundom i eskader men för det mesta ensam och med uppdrag att skydda österrikiska handeln i dessa farvatten,

konvojera köpmansfartyg, upploda och kartlägga hamnar, jaga och uppbringa sjöröfvare i Grekiska arkipelagen, tidtals bestrida hamnvaktstjänsten i Ancona m. m. När han efter en af dessa kryssningar återkom till Smyrna, stod följande loftal öfver honom i en af stadens förnämsta tidningar:

»La Goelette Autrichienne Arethusa est retournée vendredi dernier de sa croisière dans l'archipel. Le navire, depuis qu'il tient la station de ces mers, a rendu de véritables services au commerce; son Commandant M. de Klint, Lieutenant de vaisseau, s'est montré infatigable dans ses croisières, et nous saisissons avec empressement cette occasion pour lui adresser les éloges qu'il mérite.»

Äfven i Salonic, Triest och Venedig fick han under denna kommendering uppbära såväl offentligt som enskildt erkännande för sina lyckade bemödanden att bibringa underhafvande sjömanskap, ordning och disciplin.

År 1853 begärde och erhöll han afsked ur svenska flottan.

Åter och åter emottog han sjökommenderingar i den österrikiska marinen, och att han var en af dennas mera bemärkta officerare synes af följande. Erik af Klint var 1856, då sedan ett år tillbaka, chef på briggen »Husaren» om 16 kanoner. Eskaderchefens, amiral Bourgignon's, till marinöfverkommandot afgifna slutrapport innehöll bland annat, att han i allmänhet var nöjd med alla fartygscheferna; »men», tillägger han, »ett fartyg som särdeles utmärkt sig är» Husaren», och jag måste uttrycka min synnerliga belåtenhet med kapten Klint och anser mig skyldig att rekommendera denne utmärkte sjöofficer till erhållande af befäl å ett större fartyg och snar befordran».

I Triest fick briggen ny besättning, bestående af unga tyska matroser, hvilka som skeppsgossar erhållit uppfostran i marinen. Denna besättning var den första tysktalande hvarmed något österrikiskt krigsfartyg uteslutande varit bemannadt, och förtroendet att utbilda dem till sjömän ansågs för Klint vara särdeles hedrande.

Efter omkring fyra månaders kryssning ankrade »Husaren» i Venedig, där en österrikisk eskader samtidigt in-

träffade för att närvara vid högtidligheterna i anledning af kejsar Frans Josefs vistande i staden för att inspektera krigsfartygen. Den österrikiska flottans chef var dåvarande ärkehertig Maximilian, hvilken genom sina kraftiga åtgärder satt flottan i det bästa skick. Några år därefter föll den ädle Maximilian som Mexikos kejsare för förrädares kulor, men hans stoft återbördades af amiral V. von Tegetthoff till hans fädernestad Wien.

Maximilian hade fattat tycke för Sveriges ståtlige son och tillförsäkrade honom vid de ofvannämnda högtidligheterna i Venedig chefsplatsen på skruffregatten Adria, tilläggande: »Ni skall blifva min flaggkapten nästa sommar och jag hoppas att ni kommer att göra en angenäm resa till norden.»

Erik af Klint utnämndes samtidigt till major. Men mycket kom emellan som omintetgjorde ärkehertigens befäl och resan till norden. Adria blef visserligen utrustadt till chefsskepp, men eskaderchef blef amiral Wissiak; den utlofvade chefsplatsen på Adria erhöll väl Erik af Klint, men hans dröm om att få göra ett besök i det älskade fäderneslandet blef ej förverkligad utan eskadern anlöpte i stället söderns hamnar, såsom Livorno, Tunis, Alexandria, Corfu, Fiume m. fl.

I november 1858 utnämndes Erik af Klint till fregattkapten (öfverstelöjtnant) och emottog befälet öfver skruffregatten »Donau» och under kriget mot Sardinien-Frankrike året därpå bibehöll han befälet öfver samma fregatt. Till linjeskeppskapten (öfverste) befordrades han i slutet af år 1861 och erhöll därefter en viktig förtroendepost i Triest. Men hemlängtan tog mera och mera ut sin rätt och 1865 sökte och erhöll han tillåtelse att på några månader besöka sitt fosterland, som han ej återsett sedan han 1849 lämnade det.

Af sitt modersmål, som han under sin långa bortovaro knappast varit i tillfälle höra något hade han ej glömt mera än ordet *smörgås,* annars talade han sin gottländska lika flytande som någonsin förut. Genom bref, böcker och tidningar hade han underhållit sitt ordförråd.

Allt hvad som knöts i kärlek samman med hans trofasta hjärta mötte honom här med öppna armar, och den åldriga modern fick åter omfamna sin förstfödde efter långa års väntan. En ny generation af släkten hade hunnit växa upp under hans bortovaro och hyllade honom *så*, som ungdom förmår att visa det emot en äldre som förstår att fånga den med vördnadens och förståelsens starka band. Själf var han djupt gripen af alla de bevis på kärlek och vänskap som mötte honom hvar han visade sig. Efter sitt besök i Sverige yttrade han att han kände sig starkare, lyckligare och säkrare än förut på sin lefnadsbana, och att han med sin familj efter arbetsdagens slut önskade återvända hit och härstädes njuta sin ålders ro. — Men ack! honom vinkade krigets blodiga lager och fosterbygden fick aldrig sin ädle son återbördad.

Efter återkomsten från Sverige tjänstgjorde Erik af Klint någon tid som stationsbefälhafvare i Triest och ett bref till en af sina vänner kort före krigets utbrott 1866 slutar han sålunda: »Flottan är nu i det närmaste rustad, den ligger i Pola under amiral Tegetthoffs befäl och stationsbefälhafvarplatsen hoppas jag att med första få utbyta mot en fregatt. Jag är glad och lycklig att sista sommaren hafva besökt mitt fädernesland och hafva återsett er och fått upplifva en aldrig slocknad kärlek till anhöriga och vänner. Må det nu gå huru det vill — men aldrig skolen I få anledning förakta mig.» Och några veckor därefter fann han som chef på fregatten Novara i sjöslaget vid Lissa den 21 juli 1866 en hjältes död.

Till hans efterlämnade maka skref amiral Tegetthoff i Lissa följande: »En sorglig plikt bjuder mig meddela att er älskade make stupat i sjöslaget vid Lissa. Han föll som en hjälte under utöfningen af sin plikt och dog i armarna på sina trogna officerare, utan det ringaste lidande, med ett mildt leende på sina läppar. Att Ni djupt känner förlusten, det vet jag; men var öfvertygad att hela flottan äfven djupt beklagar den. Erik af Klint var i allo en ärans man, en tapper och skicklig befälhafvare, älskad och högaktad af alla, som kände honom.»

Och amiral Barry skrifver vid samma tillfälle: »Er dyre Erik föll som en hjälte, begråten af oss alla. Han dog utan plågor. En kula träffade honom i sidan och han föll ögonblickligen baklänges med det vanliga hjärtliga, vänfasta uttrycket i sina anletsdrag. Morgonen därpå gick jag ombord på det olyckliga Novara. Jag ansåg det som min skyldighet att vara den siste som betraktade honom. Med tårfyllda ögon nalkades jag stället där hjälten, som nyss kämpat så oförskräckt hvilade och när jag såg hans lik, tyckte jag att hjärtat liksom ville brista; jag tänkte på Er och de små faderlösa barnen. Jag sade honom mitt sista farväl, framstammande en bön och lämnade så den bäste af mina vänner. Några timmar därefter öfverlämnades er makes stoft åt sitt sista hvilorum, med all den högtidliga utmärkelse som tillkom hans rang. Vi sörja honom alla.»

Erik af Klint gifte sig den 6 juni 1857 i Venedig med Mary Stewart af Advorlich, född i Glasgow i Skottland den 13 mars 1826, dotter af John Stewart af Advorlich och Ellen Nicholsen från Borwich on Tweed, hvars fader var domare och nära befryndad med hertigen af Gordon. Släkten Stewart voro herrar till Advorlich i grefskapet Perth och härstammar i rätt nedstigande led från den kungliga ätten Stewart af Skottland. Två fält i Mary af Klints, född Stewart, vapensköld innehålla Skottlands kungliga vapen. Den leder sin härkomst från Robert III af Skottland, då deras förfäder landsförvistes till Irland. Den har bibehållit det gamla sättet att stafva namnet, som af drottning Maria ändrades till Stuart därför att hon uppfostrades i Frankrike och det ej finnes något w i franskan.

Mary af Klint var bosatt i Triest och dog därstädes den 10 april 1899.

Erik och Mary af Klints, f. Stewart af Advorlich, två barn:

1) *John Erik,* född i Triest den 12 september 1858 och död därstädes af galopperande lungsot den 3 februari 1900. Han var en ståtlig och framstående ung man, som säkert skulle häfdat det namn hans ädle fader lämnat honom i

arf, om ej döden alltför tidigt stäckt hans bana. Vid sin bortgång var han förste löjtnant vid österrikiska marinen och stod färdig att nämnas till kapten. Han afled ogift.

2) *Ellen Gustafva Mathilda,* född i Venedig den 18 juli 1862 och gift första gången i Triest 1882 med Edward Weston, född den 24 augusti 1850, direktör för Peninsular and Oriental ångbåtsbolag, E. C., London. Död. Andra gången i Triest 1890 den 29 augusti med John George von Hemert, född i Triest den 24 augusti 1855. Direktör för flera trafikbolag i Amsterdam och i Surinam. Amsterdam.

Hennes barn i första giftet:

Dora Stewart Weston, född i Triest den 14 juni 1883.

Hilda Ironde Weston, född i Triest den 9 november 1884.

Christine Mary Weston, född i Triest den 24 december 1885.

Nelly Mary Weston, född i Triest den 30 maj 1887.

I andra giftet:

Alice Louise von Hemert, född i Amsterdam den 12 september 1891.

Mathilda Mary von Hemert, född i Amsterdam den 8 december 1892.

John Erik von Hemert och *Carolina Sara von Hemert,* födda i Amsterdam den 10 december 1898.

II. *Carl Gustaf Oscar,* född på Visborgs kungsgård den 30 augusti 1818. Sergeant vid Gottlands nationalbevärings artilleri 1834, underlöjtnant därstädes 1840, löjtnant 1843, kapten 1856, major 1858, öfverstelöjtnant i armén 1877. R. S. O. Afsked 1879.

Han ägde och bebodde Bäckstäde i Sanda socken på Gottland och afled därstädes den 14 december 1885.

Oscar af Klint gifte sig på Hästnäs den 10 september 1846 med *Maria* Apollonia Pettersson, född i Sanda den 21 november 1823, dotter af landtbrukaren Hans Pettersson och Magdalena Gardrud Isaksson. Oscar af Klints

maka afled på Bäckstäde den 7 februari 1883. Båda ligga begrafda i Sanda kyrkogård. Oscar af Klint och hans maka voro af alla som kommo i beröring med dem högt uppburna för sin redbarhet och sitt vänsälla väsen, och deras trefliga hem Bäckstäde var en kär samlingsplats för ung och gammal.

Oscar och Maria af Klints, född Pettersson, sju barn:

1. *Carl Axel,* född på Bäckstäde den 3 juni 1847. Antagen till kadett vid Karlberg 1871 med nummer 93, erhöll en jetong, ordningsman i musik 1871—72, utexaminerad den 15 februari 1873 och utnämnd till underlöjtnant vid Gottlands nationalbeväring, löjtnant därstädes 1879 och transporterad som löjtnant vid Hallands infanteribataljon 1886. Död ogift i Halmstad den 20 december 1889, begrafd i därvarande kyrkogård. Carl af Klint var en framstående sångare.

2. *Erik August,* född på Bäckstäde den 4 augusti 1848. Student i Visby 1869, elev vid tekniska högskolan i Stockholm 1870, utexaminerad från dess fackskola för väg- och vattenbyggnadskonst 1873, elev vid statens järnvägsbyggnader, linjen Storvik—Ånge 1873—75, nivellör det sistnämnda året, kontorsskrifvare i järnvägsstyrelsens kontrollkontor 1884. Död ogift i Stockholm den 26 december 1893, begrafd i Nya kyrkogården.

Erik af Klint var i hög grad plikttrogen, enkel och anspråkslös nästan till ytterlighet och liksom bröderna var han musikaliskt anlagd.

3. *Hilma Maria Fredrika,* född på Bäckstäde den 7 november 1850. Gift därstädes den 17 juli 1877 med kontraktsprosten och folkskoleinspektören, kyrkoherden i Sanda pastorat, L. N. O. Anders Peter *Reinhold* Uddin, född den 30 december 1842 i Stånga på Gottland. Han afled den 29 juni 1904 i Sanda prostgård till stor saknad, utom för sin familj, för sina sockenbor för hvilka han varit en aktad och älskad herde och lärare. Begrafd i Sanda kyrkogård. Hans efterlämnade maka och barn äro bosatta i Uppsala.

Deras tre barn:

Carl Johannes Reinhold, född i Fjäle på Gottland den 6 augusti 1878. Fil. och teologie kandidat. Uppsala.

Ester Maria Katharina, född i Fjäle den 2 augusti 1880, död i Visby den 31 oktober 1903, begrafd i Sanda kyrkogård.

»Många dunkla gåtor lifvet sparar;
Fåfängt här vi söka tyda dem.
Evighetens morgon allt förklarar;
Bortom grafven är vårt rätta hem.»

Petrus Oscar Henning, född i Sanda den 7 februari 1888.

4. *Pehr Gustaf,* det fjärde i ordningen af Oscar och Maria af Klints barn, föddes på Bäckstäde den 13 februari 1853. Elev vid tekniska högskolan i Stockholm 1871, utexaminerad 1874, elev vid statens järnvägsbyggnader å norra stambanan 1874—76, nivellör sistnämnda år, e. o. kontorsskrifvare vid statens järnvägstrafiks kontor 1882, anställd vid undersökningen för norra stambanans fortsättning 1882—85, ånyo nivellör vid statens järnvägsbyggnader, linjen Hudiksvall—Ljusdal 1885, biträdande ingenjör 1888, öfverbanmästare vid Storlien 1889, värderingsman vid Luleå—Gellivarebanan, baningenjör för Långsele—Anundsjö, sedermera Långsele—Vännäs' distrikt 1889.

Gift i Hudiksvall den 30 januari 1890 med Gerda Svedberg, född på Hålsta Udde vid nämnda stad den 1 april 1869 och dotter af bruksinspektoren på egendomen Hålsta Udde, tillhörande Iggesundsverken, Georg Svedberg och Charlotta Lovisa Davidsson. Efter ett lyckligt, men knappast mer än tvåårigt äktenskap afled Gustaf den 15 april 1892 i Långsele i Västernorrlands län och begrafdes i Svedbergska familjegrafven å Hudiksvalls kyrkogård.

Den mänskligt att döma från sin unga maka och sitt fosterland alltför tidigt bortryckte Gustaf af Klint var en ovanligt plikttrogen och framstående man inom sitt fack. På samma gång var han en mycket musikaliskt och poetiskt anlagd natur, som vann de människors sympatier, med hvilka han kom i beröring.

En smygande sjukdom (sockersjuka) bröt hans af naturen starka fysik och han var beredd att under ett blidare luftstreck söka någon tids hvila från sitt ansträngande arbete

i Norrland, då han under en ämbetsresa öfverraskades af döden. Hans efterlämnade maka Gerda af Klint är omgift 1905 med bokhandlaren Carl Wiberg, Hudiksvall.

5. *Ebba Karolina (Lina),* född på Bäckstäde den 19 mars 1856. Gift därstädes den 10 juni 1881 med *Gustaf* Vilhelm Herlitz, född i Visby den 11 juli 1855, disponent på Arabia porslinsfabrik i Finland. Helsingfors.

Deras barn:

Carl Gustaf, född på Arabia den 11 mars 1882. Utexaminerad ingenjör 1905 från polytekniska institutet i Helsingfors.

Maria Margaretha Katharina (Greta), född på Arabia den 17 augusti 1883.

Sophia Gundel Karolina, född på Arabia den 8 juni 1886.

Vendela Gurli Cecilia, född på Arabia den 5 februari 1890.

6. *Edla Sophie Amalia,* född på Bäckstäde den 23 juni 1857. Gift hos sin syster och svåger Uddins i Sanda prostgård den 14 december 1892 med kyrkoherden i Ejsta församling på Gottland Johan *Emil* Eberhard Ekman, född 1853. Sophie Ekman afled efter endast ett par dagars lunginflammation i Ejsta på sin femte bröllopsdag den 14 december 1896.

Barn:

Oscar Gustaf Eberhard, född i Ejsta den 2 november 1895.

7. *Mathilda Charlotte (Lita),* född i Bäckstäde den 23 april 1859. Professeur de chant i Paris, innehar ordenstecknet Les Palmes académiques.

Så fort Lita af Klint afslutat skolan i Visby fortsatte hon sina elementära studier först i Stockholm och så vidare i Berlin och Paris, på samma gång som hon med stor ifver ägnade sig åt sången. Lektioner häri tog hon i Stockholm för fru K. Östberg och i Berlin för madame D. Artot di Padilla. Hennes afsikt var att ägna sig åt operan och hon debuterade i Helsingfors 1889 med framgång såväl i Margarethas som Carmens och Mignons partier.

År 1890 ställde hon sina steg till världsstaden vid Seinen, men måste af ekonomiska skäl slå operan ur hågen och i stället ägna sig åt kyrko- och konsertsång. Förutom att hon är en framstående sånglärarinna, uppträder hon allt som oftast offentligt i Trocadéro och andra mera kända konsertlokaler i Paris, där hon dessutom är anställd som cantrice i vår svenska kyrka.

Orden Les Palmes académiques innehafves bland svenskor endast af grefvinnan Casa Miranda och Lita af Klint och är en utmärkelse lika hedrande som välförtjänt.

III. *Jakob Fredrik Alfred,* född på kungsgården den 15 maj 1821. Löjtnant vid Gottlands nationalbeväring. Arrenderade en tid Lummelunds bruk på Gottland, där han gifte sig den 29 april 1850 med Eva Jakobina *Amanda* Fries, född den 20 december 1829 på Lummelunds bruk, dotter af bruksägaren Jakob Ulrik Fahlsten Fries och Maria Kristina Fries. Redan vid 35 års ålder afled Alfred af Klint i Visby den 1 augusti 1856, efterlämnande i djup sorg maka och en späd son.

Åt sitt enda barns uppfostran ägnade Amanda af Klint sig med stor omsorg. Varmt religiös, bar hon med mycken undergifvenhet sitt långa lidande, då hon de sista femton åren af sin lefnad i följd af reumatisk värk var bunden vid en hvilstol. Den 27 november 1901 afled hon hos sin son i Malmö och efterlämnar minnet af en varmhjärtad och ovanligt uppoffrande kvinna.

Alfred och Amanda af Klints, f. Fries, son:

Erik Jakob Theodor, född den 19 augusti 1852 på Lummelunds bruk. Elev vid tekniska högskolan i Stockholm 1870, utexaminerad 1873 och elev vid statens järnvägsbyggnader samma år, e. o. ritare 1874, ordinarie 1875, verkmästare 1883, maskiningenjör vid tredje distriktet af statens järnvägar 1885. Föreståndare för ofvannämnda distrikt. Maskindirektör 1899. R. V. O. Erhöll tjänstledighet 1881—82 samt reseunderstöd för studier vid järnvägar i Nordamerikas Förenta stater.

Gift på Stensta gård på Gottland den 18 september 1885

med sin kusin *Emelie* Karolina Mathilda Ljungholm, född den 26 november 1857, dotter af häradsskrifvaren och fältkamreren Carl Anders Ljungholm och Kristina *Mathilda* Augusta af Klint. Malmö.

Dotter:

Ellen Mathilda, född den 3 juli 1886.

IV. *Hedvig Karolina Mathilda (Lina),* född på kungsgården den 31 december 1822. Gift i Karlskrona den 6 november 1852 med amiralitetssekreteraren hos militärchefen vid flottans station därstädes, R. V. O., S:t Annæ-Ordens 3:e kl. *Amatus* Theodor Philibert Höckert, född i Karlskrona den 13 september 1815.

Lina Höckert afled i Karlskrona den 6 december 1873 och begrofs i Nya kyrkogården å Vämö. Amatus Höckert var inom sitt fack i följd af sitt stora ordningssinne och sin sakkännedom en mycket ansedd tjänsteman. Han afled i Stockholm den 3 januari 1891 och är begrafd i Nya kyrkogården vid Stockholm.

Amatus och Lina Höckerts, född af Klint, fyra barn:

1. *Ebba Katharina Fredrika,* född i Karlskrona den 23 juli 1853. Gift därstädes den 15 mars 1881 med chilenske konsuln, R. V. O., Pehr *Edvard* Lindström, född den 15 juni 1845. Äga och bebo egendomen N:o 5 vid Strandvägen i Stockholm samt Norrängen å Skarpön.

Döttrar:

Anna Carolina, född i Stockholm den 15 mars 1887.

Ebba Margaretha (Greta), född den 31 mars 1889 i Stockholm.

2. *Carl Erik Theodor,* född i Karlskrona den 2 juli 1855. Volontär vid Kronobergs regemente 1876, erhöll på Karlberg n:o 194, utexaminerad den 31 maj 1878, utnämnd till underlöjtnant vid Södra Skånska infanteriregementet, löjtnant 1883. Kapten och kompanichef 1896. Major vid Norra Skånska infanteriregementet 1905. R. S. O. Gift den 23 januari 1885 med Marie Louise *(Mia)* von Segeba-

den, född i Köpenhamn den 14 december 1863, dotter af majoren i armén, ryttmästaren vid Skånska dragonregementet *Ernst* Bogislaus von Segebaden och Elin Peterson. Malmö.

Deras söner:

Amatus Birger Emanuel Bogislaus, född å egendomen Hemmet i Malmöhus län den 25 oktober 1885, död å Borrbygård den 26 maj 1888.

Ernst Gunnar Amatus Carl, född å villan Halma i ofvannämnda län den 12 oktober 1890.

Erik Sture, född i Malmö den 17 februari 1893.

3. *Carl Oscar Amatus,* född i Karlskrona den 13 september 1857. Styrman. Död af klimatfeber i Batavia på Java den 28 oktober 1883. Ogift.

4. *Carl Viktor Emanuel,* född i Karlskrona den 2 juli 1861. F. d. landtbruksbokhållare. Gift den 27 december 1890 med Ellen Andersson från Visby.

Son:

Carl Gustaf Erik Emanuel, född i Stockholm den 19 september 1891.

V. *Emma Fredrika,* f. på kungsgården november 1825, död 1826.

VI. *Viktor Jonas Vilhelm,* f. på kungsgården den 9 november 1826, död samma månad 1832, begrafd i Visby kyrkogård.

VII. *Kristina Mathilda Augusta,* f. på kungsgården den 5 mars 1829. Gift i Visby i hans första gifte den 12 okt. 1852 med *Carl* Anders Ljungholm, f. den 17 februari 1825, häradsskrifvare och fältkamrer. Han var en duglig och präktig ämbetsman och en lärd man, men mycket blyg och tillbakadragen i sitt uppträdande. Mathilda Ljungholm afled i Visby den 4 augusti 1865 och han den 12 maj 1889. Båda makarna ligga begrafda i därvarande kyrkogård.

Carl Anders och Mathilda Ljungholms, f. af Klint, fyra barn:

1. *Helena Fredrika,* född i Visby den 15 juli 1853. Gift i Etelhem på Gottland den 5 augusti 1882 med *Herman*

Frithiof Petterson, född i Visby den 8 juli 1840, bankdirektör därstädes, R. V. O. Bebo eget hus i nämnda stad.

Barn:

Eva Kristina, född i Visby den 19 juli 1883, död därstädes den 27 mars 1888.

Selma Hermanna, född i Visby den 13 oktober 1884.

Hans Fredrik, född i Visby den 17 augusti 1886. Student 1904.

Bengt Arne, född i Visby den 21 augusti 1889.

Elna Amalia, född i Visby den 26 november 1892.

2. *Emelie Karolina Mathilda,* född i Visby den 26 november 1857. Se sidan 211.

3. *Rudolf Fredrik,* född i Visby den 14 april 1863. Ångbåtsbefälhafvare. Gift den 13 december 1891 å egendomen Qvie på Gottland med Adelaïde Westberg, född därstädes den 27 februari 1871, dotter af sjökaptenen, ägaren af Qvie Joachim Ferdinand Westberg och Anna Kristina Fagerström.

Barn:

Carl Fredrik Ferdinand, född i Visby den 14 mars 1893.

Vera Mathilda, född i Visby den 1 september 1894.

Carl Erik Rudolf, född i Visby den 18 maj 1896.

4. *August,* född i Visby den 30 juli 1865, död samma år.

VIII. *Amalia Fredrika Albertina (Amelie),* född på kungsgården den 24 april 1831. Gift i Visby den 12 mars 1854 med spanske vice konsuln i nämnda stad Carl *Julius* Timolius Westberg, född i Klintehamn den 27 juli 1826 och död i Hull i England den 28 juli 1879. Amelie Westberg afled i Visby den 20 januari 1905 och är begrafd i samma graf å Visby kyrkogård som hennes 1832 vid späda år aflidne broder *Viktor* Jonas Vilhelm. Det sista af Erik och Gustafva af Klints, född Melander, tio barn har med henne skattat åt förgängelsen.

Ädel och kärleksfull, ljus och blid till sinnes, tänkande på andra, glömmande sig själf, skall hon i tacksamt minne gömmas af hvar och en med hvilken hon kom i beröring.

Julius och Amelie Westbergs, född af Klint, tre barn:

1. *Hildur Anna Fredrika,* född i Visby den 5 maj 1861. Visby.

2. *Julie Amalia Sophia,* född i Visby den 20 april 1864. Visby.

3. *Anders Hjalmar,* född i Visby d. 6 sept. 1866, död därstädes d. 22 juli 1885 och begrafd å därvarande kyrkogård.

IX. *Mathias Adolf Edvard,* född på kungsgården 1832, död den 11 februari 1848.

X. *Viktor Emanuel,* född på kungsgården den 23 juni 1836, den sjätte sonen och det yngsta barnet till Erik och Gustafva af Klint, född Melander. Han blef underlöjtnant vid Gottlands nationalbeväring 1857, transporterad till Marinregementet i Karlskrona 1858, kapten 1874. Drunknade under skridskoåkning utanför Kungsholms fästning den 1 mars 1877. Ogift. Han var begåfvad med ett mycket sympatiskt utseende och en ståtlig figur.

XI.

Adolph, det elfte i ordningen af Erik och Charlotte af Klints, född Gyllenstam, barn, född i Karlskrona liksom alla hans syskon, den 27 okt. 1782, döpt den 30. »Dopvittnen: Öfversten Wälborne Herr F. H. af Chapman, Öfverstelöjtnanten Thomas Fust (nobil. Nordenstierna, stamfader för nu lefvande medlemmar af ätten), Kamreraren Herr Carl Joh. Schlyter, Fru Öfverstinnan Maria Elisabeth Stahre, född Anckarloo, Fru Löjtnantskan Cecilia Sjögréen, född Hahn, Mademoiselle Karolina Hielman.»

Adolph antogs till kadett den 23 september 1796 med n:o 25 (92), erhöll distinktionstecknet och 1 jetong. Gjorde sjöexercisexpeditionerna 1799 med den lifsfarliga briggen Jehu, där hans äldste broder Gustaf var chef samt 1800 med briggen Svalan. Utexaminerad den 30 september 1800 och utnämnd till fänrik vid örlogsflottan, löjtnant 1809, kapten 1818. Afsked 1833. R. S. O. Han bevistade sjökrigen 1808 och 1809 samt 1813 och 1814, under det sistnämnda kriget som löjtnant ombord på skeppet Gustaf III.

Afled ogift i Stockholm 1845. Var af en egen natur, som helst gick sin väg för sig.

XII.

1784 januari 31 föddes sonen *Henrik,* döpt den 2 februari. »Dopvittnen: Generalamiralen Högw. Herr Henrik af Trolle, Majoren Pehr Brelin, Löjtnanten Herr Carl Donat. Feif, Fru Amiralinnan Anna Kristina Wagenfelt, född Petersén, Fru Öfverstelöjtnantskan B. D. Stierngranat, född Mützow, Fröken Maria Gahn.» Henrik afled i Karlskrona den 16 juli samma år som han föddes.

XIII.

1785 januari 16 föddes sonen *Samuel,* döpt den 19. »Dopvittnen: Landshöfdingen Högwälb. Herr Sal. von Köhler, Kammarrådet Herr Gustaf Dan. Bromée, Öfverstelöjtn. och Ekipagemästaren Herr A. Hoffberg, Kaptenen och Riddaren Wälborne Herr C. A. Gyllenskepp, Fru Amiralinnan Engel Jägersköld, f. Ulfvenklou, Baronessan och Öfverstelöjtnantskan Ebba Gustafva Raab, f. Lilliehorn, Högwälborna Fröken Brita Maria Psilanderskjöld och Mademoiselle Marie Charlotte Pehrmand.» Samuel dog i Karlskrona den 3 mars 1786.

XIV.

1786 februari 14 föddes dottern *Gustafva Friederica,* döptes den 17. »Dopvittnen: Amiralen och Kommendören Högwälb. Herr Carl Tersmeden, Öfverstelöjtnanten Herr A. W. Gahn, Öfverstelöjtn. Wälborne Herr Johan Hisingskjöld, Fru Öfverskeppsbyggmästerskan Trygg, f. Sohlberg, Fröken Kristina Margaretha Jägersköld.»

Gustafva gifte sig på Visborgs kungsgård den 22 november 1807 med Peter Anders Almquist, född den 22 november 1775 på Visingsö. Student i Lund 1793, där han aflade teol. examen samma år och blef fil. kand. 1795. Student i Uppsala 1797. Tjänstgjorde därefter på Serafimerlasarettet och allmänna barnhuset i Stockholm 1798—99 och återvände det sistnämnda året till Lund och afslöt de medicinska examina 1800. Uppbördsläkare under en sjö-

expedition. Biträdande läkare i Norrköping och brunnsintendent vid Himmelstalund, samt utnämnd ungefärligen samtidigt 1805 till stadsläkare i Södertälje och provinsialläkare i Gottlands södra distrikt, men föredrog Gottland. Ledamot af Svenska läkaresällskapet 1813. Assessors titel 1814. Blef sjuk till sinnet 1815 och erhöll därför afsked 1816. Död på Visingsö den 18 april 1817.

Hans maka bosatte sig efter hans död i Karlskrona, där hon afled den 8 maj 1848.

XV.

1787 juli 14 föddes sonen *Salomon,* döpt den 16. »Dopvittnen: Öfverstelöjtnanten Wälb. Herr O. H. Nordenskjöld, Amiralitetsmajoren Herr Adolf Fr. Pettersén (nobil. Rosensvärd), Löjtnanten Herr C. G. Tornquist, Fru Öfverstelöjtnantskan H. S. Fust, f. Åberg, Fru Kommissarskan Heilman och Mademoiselle Anna Barbro Brelin.» Salomon dog på Tromtö den 30 oktober 1790 och begrofs i Förkärla kyrka.

XVI.

1788 augusti 9 föddes dottern *Ebba,* döpt den 12. »Dopvittnen: Öfverstelöjtnanten Herr Fr. Aug. de Berg, Amiralitetspastorn Herr Magister Fr. Stenbeck, Amiralitetsfänriken Herr Gust. W. Pettersson, Fru Öfverstelöjtnantskan Hedvig K. Gahn, född Blidberg, Fru Majorskan Lovisa Cederfelt, född Dahlin och Mademoiselle Hedvig Stahre.»

Något mera välmenande och välvilligt än hela släktens *»faster Ebba»,* det sista af Erik och Charlotte af Klints, född Gyllenstam, många barn som gick till hvila under den gröna torfvan, kan man ej tänka sig. En liten smärt kvinna, kärleksfull, arbetsam, sann och flärdfri, som det hem hvarifrån hon utgått, famnande och fägnande alla som gläntade på hennes dörr.

Vi äldre i släkten minnas ännu så väl den lilla gumman, så rar i sin hvita mössa med fina veckade krus och de stora kanonlockarna så prydligt ordnade, alltid klädd i svart kamlottinsklänning (något tyg liknande nutidens alpacka), med en nedviken slät hvit linnekrage kring halsen.

Hennes stora silfveraskar med de lysande röda karamellerna, s. k. polkagrisar, uti, som hon nigande och sirligt trakterade med, så fort ung eller gammal satte foten inom hennes vackra hem, med länstolar så höga och mjuka att en liten barnunge alldeles försvann uti dem. Och huru vi *då* unga i släkten än försökte göra vårt allra bästa, kunde vi aldrig lära oss niga lika djupt och artigt som faster Ebba. Hvarför hon neg så fint, det var därför att hon var så ödmjuk till sitt sinne, brukade min far säga, och han hade nog rätt däri.

Hennes många gammaldags gedigna anrättningar föranledde en gång hennes brorson, den frispråkige dåvarande öfversten Erik Magnus af Klint, att skämtande anhålla om en tallrik till, emedan den som stod framför honom ej förslog att inrymma *allt* hvad den goda fastern i sin välmening lade för honom, och när så efter detta följde en tallrik med risgrynsvälling så tjock som gröt och med oräkneliga russin uti, bad han vördsamt om litet mindre än ett halft stop som säkert tallriken innehöll. Halft mysande, halft bekymrad klappade gumman honom sakta på axeln, sägande: »Hm, hm. Skada att jag ej råkat på vännens smak!» Roselikören till smörgåsen i stället för middagssupen föreföll nog herrarna allt utom inbjudande, men djupt bugande förtärde de den med den mest älskvärda min, hvilket föranledde värdinnan att än en gång fylla glasen till brädden och än en gång inmundigade man lika undergifvet det rosendoftande och -smakande sockervattnet.

Alla dessa i sig själfva så obetydliga saker äro dock ett talande bevis på den hjärtats godhet och välvilja som var grunddraget hos den älskliga gamla och som gjorde, att hon bokstafligen bars på händerna af hela släkten och vid sin bortgång sörjdes som den mest vördade och älskade moder.

Hon var mycket road af sitt lilla bostonparti; man spelade om påfvens skägg, men hade så hjärtinnerligen roligt och då gumman lifligt och med ängslig ton utropade: »Hogg an tromfen, hogg an» (hugg trumfen), blef det alltid jublande skrattsalfvor, därför att hennes ton var *sådan* som hade

det gällt en förmögenhet. Hennes trotjänarinna Marie, lika artig som sin matmoder och med sitt »värsgo» (var så god) när hon serverade, var liksom matmodern infödd Karlskronit och båda talade sin födelsestads språk con amore.

När så allas vår kära faster Ebba en vintermorgon efter en kort sjukdom stilla inslumrade och en person som hört att hon var sjuk skickade bud för att efterhöra hennes tillstånd, svarade Marie å sin matmoders vägnar lika artigt som alltid: »Prostinnan *hälsade* så mycket och *tackade och sa'* att hon dog i morse kl. 5.»

Må det ihågkommas att det är vår släkts historia som blad för blad bindes samman och därför inristas de ringa minnestecknen lika så visst som de stora. Trädet består ej endast af väldiga grenar, de små kvistarna bilda dess krona och dennas blad hviska för vinden mång' saga, som vi äldre älska att påminna oss, men som de unga ej förstå. Den tid kommer, du unga skara, då äfven för dig finnes en minnenas tempelgård, och *då* om ej förr förstår du att det lilla så visst som det stora återger sin egen tids bild och dess uppfattning af förhållandena.

Faster Ebbas lefnadssaga hade ej varit den ljusaste, men sina sorger dem behöll hon för sig själf och plågade ingen annan därmed. Den 13 november 1813, året efter sin faders död, gifte hon sig med fältprosten Anders Roos vid amiralitetsförsamlingen i Karlskrona, född den 4 mars 1777. Deras äktenskap var barnlöst och ej lyckligt och en dag, utan att på minsta sätt förbereda sin hustru därom, trädde herr fältprosten, åtföljd af två vittnen, in till henne där hon satt flitigt arbetande i sin väfstol, och befallde henne att genast underskrifva ett papper som han medhade och som innehöll deras skilsmässa. Då reste hon sig upp i väfstolen och svarade med lugn värdighet: »*Hvad Herren hafver förenat skola människor ej upplösa.*» Därefter återtog hon sitt arbete utan att med ett ord besvara mannens fortsatta yttrande om deras äktenskaps upplösning. De bosatte sig sedan på hvar sitt håll men skildes aldrig lagligt. Han dog som prost i Skåne.

Hennes dödsdag var den 12 januari 1868 och hennes stoft hvilar i Karlskrona stads begrafningsplats å Vämö.

XVII.

1790 januari 12 föddes dottern *Beata,* döpt den 15. »Dopvittnen: Öfveramiralen Högwälb. Grefven Herr C. A. Ehrensvärd, Generalmajoren Högwälb. Herr J. C. Toll, Öfverstelöjtn. och Lotsdirektören Wälb. Herr M. B. Stierngranat, Majoren Herr Joh. Abr. Sahlstedt, Fru Landshöfdingskan Högwälb. Grefvinnan Henriette von Köhler, född Wachtmeister, Fru Amiralinnan Högwälb. Grefvinnan Ebba Ulrica Modée, född Sparre af Söfdeborg, Fru Majorskan Benedicta Lovisa von Castanie, född Santesson och Fröken Gustafva Feif.»

Som förut nämnts, skattade Beata åt förgängelsen redan den 5 december 1805 och hvilar vid föräldrarnas sida i Visby domkyrka.

Från gamle kung Göstas dagar hafva vi nu följt vår stamfaders, den småländske odalmannens, ättlingar, generation efter generation från vaggan till grafven, både dem som efter en lång arbetsdag lagt sitt trötta hufvud till hvila och de unga, för hvilka lifvet ej hann blifva mera än en bok, hvars första sida de knappast hunnit ögna igenom förrän den föll ur deras hand. — Hvarför? Den frågan, huru många gånger har den ej af skälfvande läppar uttalats vid grafvar som gömt det käraste lifvet gaf! Och vi

»Vi gå samma väg våra fäder ha gått.
Vår lott är densamma som fädernas lott.
Vi se samma sol, samma jord, samma haf,
Som fäderna sågo på väg till sin graf.»

Af det rika material som stått mig till buds har ej kunnat åstadkommas hvad som önskats. God vilja har ej fattats, men tyvärr förmåga. Min önskan och förhoppning är därför att en kraftigare penna en gång måtte taga upp och mera helgjutet forma hvad jag ej förmått.

NAMNREGISTER.

De *icke* gifta fruntimmernas förnamn äro utsatta för att skilja dem från herrarna, af hvilka många hafva samma initialer som fruntimren.

Abelin 97.
af Acrel, O. 113.
Adelborg 97.
Adolf Fredrik 74.
Akrel, F. 100, 102, 114, 116, 117, 146.
—, K., f. Bergqvist 102.
—, K., g. af Klint 102, 112, 114, 115, 117, 118.
Akrell, C. Fr. 100, 102, 116, 118, 142, 148, 160.
—, H. K., g. Thulstrup 191.
—, Margaretha 160.
—, M., f. Gyllenhammar 118, 160.
Alexander, storfurste af Ryssland 172.
Almquist, G., f. af Klint 115, 117, 215, 216.
—, P. A. 215, 216.
Alströmer, M. H., g. Cronstedt af Fullerö 99, 115.
Amalia Maria Charlotta 118.
Améen, C. J. 41, 48.
—, G. A. 67, 108, 139, 149.
—, J. 7.
Anckarcrona, C. G. V. 146.
Anckarloo, D. 163.
—, M. E., g. Stahre 214.
Anckarsparre, C. J. 48.
Anckarsvärd, Amelie 190.
—, M. C. 26, 35.
Andersson, E., g. Höckert 212.
Annerstedt, C. P. 191.
—, H. 191.
Apiarie 96.
Armfelt, E. V. 147.
Arnoldsson, E. J. 146.
Artot di Padilla, D. 209.
Asp, P. O. 108.
Aspégren 16.

Barry 205.
Beckström 95.
de Berg, Fr. A. 216.
—, K. Elisabeth 162.
Bergenstråhle, A. R. 146.
Bergman, A., f. af Klint 160, 161.
—, Fr. 160, 161.
Bergstedt, Charlotte 161.
Bergström, C. G. 26, 99, 162.
Bergqvist, K., g. Akrel 102.
Berndes.
Bildt, A. 146.
Billberg, C. H., f. af Klint 70, 74, 75, 77, 83, 114, 162, 163.
—, G. 77, 156, 162, 163.
Bille 98.
—, 98, 104, 126, 127.
Billing 28, 48.
Bilo 34.
Birger Jarl 119.
Björk, J. 31, 94.
—, 96.
Björkander 22.
Björner, A. 148.
—, Brita M. 161.
—, H. 161.
—, B. K., f. Halldén 148.
—, Regina 149.
Björnstjerna, M. 131.
Blessing 27.
Blidberg 194.
—, H. C., g. Gahn 169.
Blomstedt, C. 97.
—, H. 97, 107.
—, K. 97, 122.
Bodisco 89, 90, 91.
Bolander, A. 88.
Bonde, K. Thordsson 119.
—, M., f. Carl Ulfsson Sparres dotter 119.
Bong 108.
Borg, P. A. 148.
af Borneman, A., f. Classon 190.
—, J. A. 139.

Borneman, Ch., g. Frick 190.
—, F., g. Printzensköld 190.
Botin 162.
Bourgignon 202.
Brandel, A., g. Wallöf och Silfversvärd 151.
—, A. M., f. Lemke 148, 153.
von Braun, Th. 199.
—, V. 199.
Braune, F., f. Falkman 190.
Brelin 169.
—, Anna B. 216.
—, C. E., nobil. Carlheim-Gyllensköld 34, 35.
—, P. 215.
af Brinckman, S. Ch., f. Kåhre 170.
Brolin, E., f. Spalding 195.
Bromée, G. D. 215.
Brummer, J., f. Tönning 142.
—, V. 147.
Bruncrona, N. A. 120, 133.
Brändström, B., f. Stenberg 155.
Bröms, K., f. Helleday 155.
—, K., g. Cederström 155.
—, S. 155.
Bubb, B. M., g. Klint 12.
Bugge 104.
Bunge, C. 31, 32.
Bäck i Finland, E., f. af Klint 151, 152, 161.
—, G. A. 152.
Bölmark, Sophie 156, 161.

von Cardell, C. 124.
Cardon, M. K. 159.
Carl VIII Knutsson 119.
Carl IX 119.
Carl X 10.
Carl XI 67.
Carl XII 44.
Carl, hertig af Södermanland (Carl XIII) 27, 28, 31, 32, 33, 35, 36, 41, 42, 46, 47, 48, 50, 51, 53, 61, 66, 70, 78, 81, 106, 120, 129, 132, 137.
Carl XIV 64, 121, 122, 126, 127, 129, 130, 131, 132, 166, 168.
Carl XV 174.
Carl Adolf, hertig af Västmanland 106.
Carl August af Sönderburg Augustenburg 121.
Carlheim-Gyllensköld, C. E. 34, 35, 137.
—, C. H. 30.
Carpelan, J. F. 85.
Casa Miranda 210.
von Castanie, B. L., f. Santesson 219.
—, G. 48.
Cederfelt, L., f. Dahlin 216.
Cedergren 48.
Cederström, A. M., f. Sparre af Söfdeborg 195.
—, B. U. 147.
—, J. 21, 26.
—, K., f. Bröms 155.
Cederström, M. C., g. Cronstedt af Fullerö 152.
—, O. 27, 103, 106, 107, 108, 110, 111.
—, O. R. 66, 91, 97, 103, 109, 111, 116, 120, 121, 124, 128, 131, 139, 159, 164, 165.
af Chapman, H. 15, 18, 26, 41, 44, 45, 46, 71, 72, 80, 98, 214.
de Cheusses, J. H. 76.
—, J. H. A., g. Sparre af Söfdeborg 74, 75, 76, 114.
—, K. E., f. Temming 76.
Christernin, B., f. Dahlström 152.
—, G.
Christiernin, J., f. Dahlström 114, 149.
Christiersson, H. F. 44.
von Cristernin, H. 28, 113.
Claesson 191.
Classon, A., g. af Borneman.
Collin, J. G. 118.
Corin, J. J. 97.
—, S., g. Kihlgren 169.
Coyet, A. M., f. Ramsten 191.
—, C. F. 139, 191.
—, Julia 191.
Cramér, E. V. C. 191.
Cronstedt af Fullerö, C. A. 107, 118, 139, 147, 152, 165.
—, H. M., f. Alströmer 99, 115, 148.
—, M. C., f. Cederström 152.
—, N. A. 96, 98, 100, 111, 148.
Cronstedt, C. O. 52, 55, 59, 64, 84.
Cöster 97.

Dahlfelt, C. L. 175.
Dahlin, L., g. Cederfelt 216.
Dahlström, A. K., f. Hallander 152.
—, C. J. 152.
—, Erik K. 147.
—, E. 114, 146, 149, 156.
—, J., g. Christernin 114.
—, R. 145.
Dalin, D. 198.
Dalman, B. E., g. Psilandersköld 21.
—, J. F., g. Silfversvärd 146, 191.
— till Flädingstorp, Ch. J., f. Snoilsky 152.
—, Fr. 152.
Danckwardt, C. A. 52, 64.
Danielsson, A., g. Rappe 182.
Dashwood 122.
Davidsson, Ch., g. Svedberg 208.

von Dessen 29, 41, 42.
Dominick, M., f. Fellstedt 161.
—, M., g. af Klint 161.
—, M. 161.
Dorms, Kristina 148.
—, 119.
—, g. Hjortsberg 119.
Dorph, J. J. 29.
Dreijer, Th. 104, 175.
Dufva, B. 28, 43, 121.
—, J. F.
von Düben, C. E., f. Temming 76.
—, J. 76.
Du Rées, J. L. 97.

Edera (Brita) Judith Jönsdotter, g. Klint 12.
Edling, J. 152.
Edman, G. 148.
Egerström, A. 191.
Ehnemark, C. E. 190.
—, C. M. 187, 188, 189.
—, E. 190.
—, H., f. af Klint 170, 187, 189.
—, H., g. Leijonhjelm 191.
—, O. 190.
—, S. 191.
Enesköld, C. F. 30, 98.
Ehrenbill, U. G. 26.
Ehrenström, M., f. Pollet 85.
—, N. F. 85.
Ehrensvärd, A. 19.
—, C. A. 19, 20, 26, 40, 44, 77, 78, 96, 98, 219.
—, G. C. A. A. 77.
—, S., f. Sparre af Söfdeborg 75, 77, 80, 114.
Ekenman 48.
Ekman, E. 209.
—, G. 209.
—, S., f. af Klint 209.
Ekström, Maria 149, 156.
Engelhardt, Fr. 191.
—, Louise 190.
Engsten, Anna M. 63, 64.
Erik X Knutsson 119.
Erik XIV 119.
von Essen, H. H. 101, 127.
Ewerlöf, A., f. Grothooff 185.
—, Fr. 185.
—, O., g. Virgin 185.

Fagerström, A. K., g. Westberg 213.
Fahlstedt 28, 41, 48, 56, 121.
Falk 48.
Falkman, Fr., g. Braune 190.
—, J., g. Nordenskjöld 190.
Fasting 129.
Faxe 19.
—, 170.
Feif, C. D. 27, 215.
—, G. C. 48, 62, 195.
—, Gustafva 219.
Fellstedt, M., g. Dominick 161.
Fischer 98.
Fischerström, N. J. 97, 107, 121.
—, 121.
—, Jeanette 191.
Fleetwood, C. J. 91.
Fleming af Liebelitz, E. 198.
—, H. 197.
—, S. 197.
af Forsell, C. G. 131.
Forsell, J. F. 107, 118, 147.
Frans Josef af Österrike 213.
Fredin 104.
Fredrik den store af Preussen 46.
Fredman, W. 169.
de Freese, C. G. 52.
Frick, Ch., f. Borneman 190.
—, H. F. 190.
Fries-Fahlsten, J. H. 210.
Fries, A., g. af Klint 210.
—, M. K., f. Fries 210.
—, O. E. 147.
Frumerie, J. 97.
Fust, F. 34.
—, H. S., f. Åberg 216.
—, O. M., nobil. Nordenstierna (*ej* stamfader för nuvarande ätten N.) 28, 40, 41, 42, 48.
—, Th., nobil. Nordenstierna (stamfader för nu lefvande medlemmar af ätten N.) 48, 214.
Fürst, A. 48.
Fältstjerna 78.

Gadolin, V. 118, 147.
Gahn, A. W. 81, 99, 169, 194, 215.
—, H. K., f. Blidberg 169, 194, 216.
—, M. K., g. Kihlgren 169, 190, 192, 193, 194, 215.
—, M., g. Lorichs 191.
Gardell 89.
von Gedda, F. V.
Geete, S. S. 107, 111.
von Gegerfelt, C. A. 48.
—, G. S. 103.
Gerdes, A. K., f. Lagerheim 147.
Gersdorff 48.
von Gertten, S. B., f. Sparre af Söfdeborg 153, 163.
Gjertta, K. Ch., g. af Puke 149, 170.
Greigh 27, 31, 34, 35.

Grewesmühl, P. H. 89.
Grill 108.
Gripenstjerna, C. 151.
Grothooff, A., g. Ewerlöf 185.
Grubbe, C. G. 103, 163.
Grönbohm, J. 97.
Grönlund 191.
Gustaf I 119.
Gustaf II Adolf 83, 85.
Gustaf III 19, 20, 25, 26, 27, 29, 31, 33, 46, 49, 50, 55, 62, 64, 65, 74, 93, 169, 195.
Gustaf IV Adolf 74, 77, 82, 83, 92, 106, 109, 110, 121.
Gustaf, prins af Vasa 112.
Gustafsson 89.
Gyllencreutz 191.
Gyllengranat, C. A. 8.
Gyllenhammar, C. G. 151.
—, Ch., f. Sparre af Rossvik.
—, M., g. Akrell 118, 148, 160.
Gyllenram, G. A. 97.
Gyllenschruf, N. 19.
Gyllenskepp, C. A. 26, 215.
—, P. S. 30.
—, 122.
Gyllenstam, Ch., g. af Klint 14, 16, 20, 70, 71, 75, 76, 83, 88, 93, 142, 162, 195, 198.
—, B. E., g. Tempelman 96.
—, H. U., g. Melander 73, 148.
—, J. 14, 19, 20, 73, 196.
—, K. E., f. von Numers 14, 21.
—, Laurentia K. 18, 195, 198.

Habich 145.
Hagelstam, O. J. 139.
Hake, Karin Nilsdotter, g. Klint 12.
Hahn, C., g. Sjögréen 214.
Haldén, R. K., g. Björner.
Hall, J. 85.
von Hall, B. 147.
Hallander, A. K., g. Dahlström 152.
—, Johanna 152.
Hallbäck, H. H. 182.
Hals 134.
Hamilton, H. 175.
Hammar, C. M. 146.
Hansén, Anna K. 148.
Hansson 145.
Hauswolff, B. S., g. Stahre 163, 196.
Haverman, D. M. 107.
—, J., f. af Klint 159.
—, K. V. 159.
Hedvig Elisabeth Charlotta af Södermanland 32, 75, 106.
von Heidenstam, C. E. E. 146.
Helleday, A., g. Stengård 154.
—, Aurore 155.
—, Alma 154.
—, A. 154.
—, B., f. Stenberg 155.
—, Elsa 154.
—, E. M., g. Strömberg 154.
—, E., f. Johansson 153.
—, E. 155.
—, E. 155.
—, F., f. af Klint 153.
—, F., g. Lidstrand 152, 153, 154, 155.
—, G. 153.
—, G. 154.
—, G. 154.
—, G. M. 141, 153.
—, G. F. 154.
—, H. 154.
—, H. 155.
—, H., f. Helleday 154.
—, Ingeborg 154, 155.
—, K., g. Bröms 155.
—, Naima 155.
—, N. G. 154.
—, S. G. 154.
—, Å. 154.
Helling, E., g. af Klint 158.
—, Ph. 158.
—, V., f. In de Betou 158.
Hellman 48.
von Hemert, Carolina 206.
—, E., f. af Klint 206.
—, J. E. 206.
—, J. G. 206.
—, Louise 206.
—, Mathilda 206.
Henrik, prins af Preussen 46.
Herlitz, C. G. 209.
—, G. V. 209.
—, Greta 209.
—, Gundel 209.
—, Gurli 209.
—, L., f. af Klint 209.
Hielman, Karolina 214.
—, 216.
Hisingsköld, J. 48, 73, 215.
Hjelm, Ellen 191.
—, P. G. 191.
Hjelmstjerna, C. L. 64.
Hierta (Järta), F. K., f. Hochschild 151.
—, C. J. 55.
—, J. 147.
Hjortsberg, L. 119.
—, f. Dorms.
Hochschild, Anna 151.
—, C. 160.
—, F. K., f. Hierta (Järta) 151.

Hochschild, G., g. Poppius 160.
—, J. H. 151.
—, Lovisa 160.
Hoffberg, A. 215.
Hoffman, E., g. af Klint 196.
—, D. E., f. Rundberg 196.
—, 169.
—, J. 196.
von Hohenhausen, C. J. 27.
—, M. S. 147.
Holdtz, H. A. 163.
Holst 48.
von Horn, A. H. 28, 34.
Horn af Rantzien, B. P. 28, 34.
—, H. R. C. 122.
Humble, C. 44, 46.
Humble, J. 170.
Höckert, A. 211.
—, B. 211.
—, C. 212.
—, E., f. Andersson 212.
—, E., g. Lindström 211.
—, E. 211.
—, G. 212.
—, L., f. af Klint 211.
—, M., f. von Segebaden 211.
—, S. 212.
—, V. 212.
Högfeldt, P. J. 144, 145, 146.
Hök 78.
Hökeflycht, E. G. 30, 41.

In de Betou, V., g. Helling 158.
Isaksson, M. G., g. Pettersson 206.

Johan III 119.
Johansson, E., g. Helleday 153.
Jusléen 48, 51, 101.
Jägersköld, Ch. L. 21, 103.
—, E., f. Ulfvenklou 215.
—, F. L., g. von Rajalin 147.
—, Kristina M. 215.
Jönsson 169.

Kaas 104.
Kaijser, G. 185.
—, O., f. Liljenstolpe 185.
—, S. 185.
Katharina II af Ryssland 82.
Kenlock, V., g. Lagerheim 153.
Kihlgren, H., g. af Klint 81, 149, 170, 171.
—, K., f. Gahn 169, 190, 191, 192, 194.
—, M. G. 169, 192.
—, S. 41, 169, 170.
—, S., f. Corin 169.
—, Z. A. 169.
Kindbom 22.
Kjörling 48.
af Klercker, C. N. 52, 64.

Som flera medlemmar af ätten Klint hafva samma initialer, utsätta vi här deras förnamn för undvikande af misstag.

Klint

Adolphine 190.
Annika 11.
Brita Maria, f. Bubb 12.
(Brita) Judith Jönsdotter Edera 12.
Börje 10.
Börje 11.
Erik 11, 12.
Esaias 12.
Henrik 19, 215.
Håkan 9, 10.
Håkan 10.
Ingegerd 11.
Johan 11.
Karin Nilsdotter Hake 12.
Maria 11.
Nils (Nicolaus) Birgeri 10, 11.
Sune 10.
Sara, g. Lindbohm 11.
Salomon 72, 215.
Samuel 215.

Klint nobiliserad af

Adolf 101, 118, 156, 214.
Beata 87, 219.
Brigitta 20, 21, 94, 115, 143.
Carl 15, 18, 25, 30, 73, 79, 81, 93, 94, 95, 116, 121, 125, 138, 143, 153, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 179, 180, 192, 193, 195.
Charlotte, f. Gyllenstam 14, 16, 20, 70, 71, 75, 76, 83, 88, 93, 143, 162, 195, 198.
Charlotte E., g. Billberg 70, 74, 75, 77, 83, 114, 162, 163, 190.
— K. 117, 146, 147, 148, 151, 156.
Erik 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 25, 27, 28, 29, 30, 33, 35, 38, 39, 41, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 55, 63, 65, 66, 70, 72, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 95, 103, 105, 120, 143, 162, 195, 198.
— 93, 115, 148, 156, 198, 200, 213, 214.
Erik Gustaf 115, 124, 136, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 148, 151, 152.
Ebba, g. Roos 190, 216, 217, 218.
Fredrik 18, 47, 55, 73, 81, 107, 194, 195, 196.
Gustaf 9, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 32, 34, 35,

36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 65, 66, 67, 70, 73, 74, 75, 77, 79, 83, 84, 86, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 146, 147, 148, 160, 166, 167, 171, 195.
Gustafva, g. Almqvist 115, 117, 215, 216.
Hedda, g. Melander 115, 146, 149.
Jeanette 149, 195.
Jonas 47, 55, 73, 98, 101, 115, 116, 118, 148, 156, 196.
Kerstin, f. Akrel 102, 112, 114, 115, 117, 118, 138, 141, 142, 146, 161.
Lovisa U. 148, 162.

af Klint

Adelaïde, g. Nauckhoff 1, 3, 183.
Alfred 210.
Amanda, f. Fries 210.
Amelie, g. Bergman 160, 161.
Amelie, g. Liljenstolpe 185.
Amelie, g. Westberg 213.
Amelie 146.
Amelie 147, 148, 156.
Anna 158.
August 149, 150.
Aurore 152, 153.
Axel H. 160.
Axel 161.
Börje G:son 159.
Carl August 148.
Carl Axel 207.
Carl Constantin 149.
Carl 161.
Carl 185.
Charlotte, f. Wernstedt 150.
Ebba, g. Bäck i Finland 151, 152, 161.
Ebba 151.
Edla, f. Hoffman 196.
Elin H. 161.
Ellen, g. Weston o. von Hemert 206.
Ellen 211.
Elisabet, f. Helling 158.
Elise, f. Rappe 182, 190.
Emelie, f. Ljungholm 211.
Emma 212.
Emmy, g. Leijonhufvud och Widstrand 187.
Emy 151.
Erik Johan 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205.
Erik 196.
Erik A. 207.
Erik G:son 159.
Erik Magnus 168, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 181, 191, 193.
Flora, g. Helleday 152, 153, 154, 155.
Fredrik V. 148, 149.
Gerda, f. Svedberg 208.
Gustaf O. 151.
Gustaf 3, 158.
Gustaf 208.
Gustafva, f. Melander 156, 197, 198, 199, 200, 213, 214.
Hedda, f. Kihlgren 81, 149, 169, 170, 171, 180.
Hedda, g. Ehnemark 170, 187, 193.
Hedda S., g. Melander 196, 197, 198, 199.
Hedvig, g. Virgin 183.
Hedvig 111.
Hermina 159.
Hilma, g. Uddin 207.
Hilma 155, 161.
Hilma 159.
Ida, g. Haverman 159.
John Erik 205.
Julie 151.
Kerstin.
Laura, f. Silfversvärd 146, 191.
Lina, g. Herlitz 209.
Lina, g. Höckert 211.
Lita 210.
Mary, f. Stewart of Advorlich 205.
Maria A., f. Pettersson 206, 207, 208.
Mathilda, g. Ljungholm 211, 212.
Mathias 214.
Minna, f. Dominick 161.
Oscar 206, 207, 208.
Ottilia 187.
Otto 168, 170, 171, 178, 179, 180, 181, 182, 190, 193, 194.
Sophie, f. Sontag 160.
Sophie, g. Ekman 209.
Sophie 151.
Theodor 210.
Thilda, f. Sontag 158.
Viktor Emanuel 214.
Viktor Jonas 212, 213.
Viktor 156, 157, 158, 191.
Viktor G:son 159.

Klintæus, Nicolaus Birgeri 10, 11.
von Knorring, S. S. 147.
Koch, H. M. 195.
Kock, Lovisa Ulrika 196.
—, A. 44.

Kock, P. F. 97, 103.
—, 122.
Krafft, P., d. y. 31.
Kreuger, E., f. Tenger 191.
—, Thérèse 191.
—, J. H. 140.
Kristian VIII af Danmark 125, 126.
Kruse 53.
von Krusenstjerna, Carolina 162.
—, H. 158.
—, M. S. 28.
—, S. 190.
Kurck, A. F. 96.
Kuylenstjerna, C. V. 28, 33.
Kåhre, S. C., g. af Brinckman 170.
Kämpe 94.
von Köhler, H., f. Wachtmeister af Johannishus 219.
—, S. 215.

Lagerberg, C. 147.
—, S. 175.
—, Ulrika 153.
Lagerbjelke, J. G. 98, 99, 105, 108, 109, 110.
—, J. 139.
—, C. 110.
Lagerheim, Anna 142.
—, A. K., f. Gerdes 147.
—, B. Ch., f. af Segerström 153.
—, C. O. 153.
—, E. 102, 147.
—, E. J. 153.
—, G. 153.
—, V., f. Kenlock 153.
Lagerstråhle, P. G. 34, 170.
Langensköld, A. T. 107.
Lawford 107.
L'Eclair (nobil. Clairfelt), M. L. 107.
Leczinsky, C. G. 186.
—, E., f. Liljenstolpe 186.
Lefrén, J. P. 127.
Leijonankar, F. V. 30, 48, 195.
Leijonhjelm, A. 191.
—, Augusta 192.
—, G. Augustinsson 192.
—, H., f. Ehnemark 191.
—, Maria 192.
Leijonhufvud, E., f. af Klint 187.
—, E. 187.
—, Kerstin 187.
Lemke, A. M., g. Brandel 148, 153.
Lewenhaupt, C. E. 107.
Lidman, C. 146.
Lidstrand, F., f. Helleday 152, 153, 155.
—, O. 155.
Liljenanckar, M. 44, 198.
Liljenstolpe, A., f. af Klint 185.
Liljenstolpe, E., g. Leczinsky 186.
—, O., g. Löwen 186.
—, O., g. Kaijser 185.
—, O. 185.
Lilliehorn, E. G., g. Raab 215.
—, P. 41.
Lillienberg, H. S., g. Palmquist 146, 149.
Lindberg, J. O. 97, 107.
Lindbohm, J. 11.
—, S., f. Klint 11.
Linderstedt, F. 28, 70.
Lindström, Anna 211.
—, E., f. Höckert 211.
—, E. 211.
—, Greta 211.
Ljungholm, A. 213.
—, A., f. Westberg 213.
—, C. A. 211, 212.
—, C. F. 213.
—, E. 213.
—, E., g. af Klint 211.
—, H., g. Petterson 213.
—, M., f. af Klint 211, 213.
—, R. F. 213.
—, Vera 213.
Lorichs, Fredrique 191.
—, F. N. 191.
—, M., f. Gahn 191.
Lovén, K. 107.
Louise Charlotte af Mecklenburg-Schwerin 82.
Ludvig af Bourbon 84.
af Lund, C. J. 107.
Lundberg, P. R. 175.
Lundström.
Luntebergius, M. Z. 10.
Lustig 23.
Lychou 23.
Lång, Anna B. 162.
Löfgren, C. 156.
Löwen, C. A. 186.
—, Elsa 186.
—, O., f. Liljenstolpe 186.
—, O. 186.
Lövenskiöld, H. 175.
von Lövenörn 104, 118.

Malmborg, J. 147.
Malmsköld, J. D., g. Tersmeden 198.
Manderström, L. 175.
Mannerskantz, N. 99.
Martin, P. R. 147.
Maximilian af Mexiko 203.
Meijer, H. 119.
Meijerfelt, J. A. 65.
Melander, G., g. af Klint 156, 197, 198, 199, 200.

Melander, H. U., f. Gyllenstam 148, 197.
—, H. S., f. af Klint 115, 196, 197.
—, J. E. 197.
—, I. K., f. Åberg 197, 198.
—, J. M. 147, 197.
—, J. 21, 149, 197, 198.
—, S., g. Fleming af Liebelitz 197.
Melin, H. M. 146.
Mittler 162.
Moberg, P. 95, 151.
Modée, C. V. 28, 33, 41, 48, 78, 96, 101.
—, E. M., f. Sparre af Söfdeborg 219.
—, E., g. Mörner af Morlanda 74, 75.
Munck, A. T. 42.
Murbeck, C. 196.
Mützow, B. D., g. Stierngranat 215.
Myhrman, J. R. 147.
Mårtensson, Margaretha 149.
Märtha, Erik Knutssonsdotter 119.
Möllersvärd, O. R. 42.
Mörner af Morlanda, A. O. 75.
—, E., f. Modée 74, 75.
—, G. 78, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133.

Nauckhoff, A., f. af Klint 1, 3, 183.
—, C. 183.
Nauckhoff, H. J. 27, 28, 41, 48, 56, 101, 103, 121, 164.
Neijendorff 62.
Nicolaus, storfurste af Ryssland 172.
Nicholsen, E., g. Stewart of Advorlich 205.
Nilsson, nobil. Skytte af Sätra 10.
Nilsson, S. 119.
Nordenanckar, J. 18.
—, G. P. 103.
Nordenskiöld, A. 72.
—, O. G. 72, 73, 96, 97, 104, 118, 126, 128, 133, 139, 147, 170.
Nordenskjöld, A. 190.
—, J., g. Falkman 190.
—, O. H. 19, 26, 28, 31, 33, 37, 40, 41, 48, 50, 51, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 66, 67, 72, 82, 95, 100, 103, 104, 113, 140, 160, 216.
Nordenstierna, O. M. (*ej* stamfader för nu lefvande grenen) 28, 40, 41, 42, 48.
—, Th. (de nu lefvande medlemmarna äro hans ättlingar) 48, 214.
Norman 121.
von Numers, K. E., g. Åberg, nobil. Gyllenstam 14, 21.
Nyman 145.
Nyström, Th. 194.

Olander, G. 60, 62, 64.
Olbers 96.
Olssen 171.
Orrschöld, G. B. 97.
Oscar I 93.
Oscar Fredrik, hertig af Östergötland, (Oscar II) 46, 80, 172, 173, 175 178.
Osterman, C. D. 147.

Palander, L. A. 18.
Palm, T. 146.
—, T. 146.
Palmquist, C. F. 148, 151, 153.
—, M. D. 26, 48, 51, 55, 57, 58, 61, 73, 121, 122, 149, 153, 164.
—, Maria 153.
—, Sophie 151.
Paul II af Ryssland 83.
Paulsson 131.
Pehrmand, Marie C. 215.
Peijron, A., g. Sparre 175.
—, E. A. 175.
Peter den store af Ryssland 47.
Peterson, A. 179.
—, E., g. von Segebaden 212.
Pettersén, A. F., nobil. Rosensvärd 103 216.
—, A. K., g. Wagenfelt 21, 215.
—, C. J. 22, 99.
—, C. R. 21, 22.
—, O. 22.
Petterson, B. 213.
—, Elna 213.
—, Eva 213.
—, H. 213.
—, H. F. 213.
—, H., f. Ljungholm 213.
—, Selma 213.
Pettersson, Ch., f. Åberg 164.
—, H. 206.
—, G. W. 216.
—, M., g. af Klint 206, 207, 208.
—, M. G., f. Isaksson 206.
—, 145.
Peyron, G. Abr. 107.
Peyton 107.
Pihl, E. H. 97, 107.
—, G. 97.
—, G. S. 148.
Piper, C. U. 96, 99.
Pipon 122.
von Platen, B. B. 98, 103, 139.
—, B. J. E. 191.
Pollet, M., g. Ehrenström 85.
Poppius, G., f. Hochschild 160.
Posse.
Printzensköld, A. 189, 190.

Printzensköld, F., f. Borneman 190.
Psilanderhielm, G. 30.
—, P. A. 121.
Psilandersköld, B. E., f. Dalman 21.
—, B. M. 215.
—, J., g. Snoilsky.
—, Laurentia 21.
—, N. 16, 162.
—, P. Elisabeth 164.
Puke, J., nobil. af 26, 28, 41, 44, 48, 50, 59, 60, 65, 66, 122, 123, 124, 125, 128, 130, 131, 132, 133, 134, 149, 170.
af Puke, Ch. A., f. Stjernstedt 191.
—, F. M. 191.
—, K. Ch., f. Gjerta 149, 170.
Puységur 86.
Påhlman, A. 178.

Qveckfelt, J. M. 35.

Raab, A. U. 97, 107.
—, C. J. 31.
—, E. G., f. Lilliehorn 215.
—, J. J. 97.
Rahm, C. A. 146.
von Rajalin, F. L., f. Jägersköld 147.
—, S. M. 27, 52, 84, 85, 86, 116.
Ramberg 53.
Ramsay, J. V. 147.
Ramsten, A. M., g. Coyet 191.
Rappe, A., f. Danielsson 182.
—, E., g. af Klint 182.
—, F. V. 182.
Rehbinder, J. A. 147.
Reuterholm, G. A. 83.
Reuterskiöld, C. 137.
—, Henriette 151.
Richard Lejonhjärta 155.
Richissa, prinsessa af Danmark 119.
Richnau, J. V. 147.
Ringheim, A. F. 48, 145.
Ringius 190.
Risellsköld 96.
Robert III af Skottland 205.
von Rohr, E. B. 107.
Roman 97.
Roos, A. 218.
—, E., f. af Klint 190, 216, 217, 218.
von Rosen, G. R. 147.
Rosenblad, Ch., g. Wernstedt 150.
—, M. 96.
Rosén von Rosenstein, M. 27.
—, N. 99.
Rosensvärd, A. F. 48, 103, 113, 215.
—, A. V. O. 148.
Rosensvärd, C. R.
—, J. S. 107.
Rosenquist af Åkershult, L. 146.
Roth, O. B. 163.
Roussin, A. R. 188.
Rubin 23.
Rummel 18.
Rundberg, D. E., g. Hoffman 196.
Rundquist, N. M. 122.
Runeberg, E. 149.
Ruth, S. 13, 196.
Ruuth, E. 194.
Rålamb, C. S. 146.

Sahlstedt, J. A. 41, 48, 51, 219.
Salén, V. 152.
—, Vilhelmina 152.
Sandberg 122.
Sandell 62.
—, O. L. 21.
Sandels, V. 175.
Sandvall 145.
Santesson, B. L., g. Castanie 219.
von Schantz, C. P. U. 170.
Scharff, P. H. 63.
von Segebaden, E. 212.
—, E., f. Peterson 212.
—, M., g. Höckert 212.
af Segerström, B. C., g. Lagerheim 153.
af Schultén, N. G. 115, 116, 123.
Schultz von Aschenraden, H. C. 61.
Schlyter, C. J. 214.
von Schwerin, E. Ph. 146.
Schützercrantz, J. H. 27, 59.
Schönström, J. A. 21.
Sergel, J. T. 19, 46.
Silfverhjelm, J. U. 85.
Silfverstolpe, G. 94, 146.
Silfversvärd, A., f. Brandel, g. förut Wallöf 151.
—, Augusta 191.
—, J., f. Dalman 146, 191.
—, L. G. 146, 152.
—, L., g. af Klint 146, 191.
Sixtensson, N. 119.
Sixtensson till Tofta, S. 119.
Sjögréen, C., f. Hahn 214.
Skijtte, H. Nilsson (Skytte af Sätra) 10.
Skogman, C. J. 125, 135, 140.
Smith, S. 49, 50, 54, 94.
Sneedorff 98.
Snel 145.
Snoilsky, C. 152.
—, Ch. J., g. Dalman 152.
—, G. 147.
—, J., f. Psilanderskjöld 198.
Sohlberg, g. Trygg 215.

Sontag, A., f. Sundborg från Finland 158, 160.
—, K. V. 158, 160.
—, S., g. af Klint 160.
—, Th., g. af Klint 158.
Sophia Magdalena 85.
Spalding, E., g. Brolin 195.
Sparre, C. Ulfsson 119.
—, Th. 11.
—, Ulfsdotter M., g. Bonde 119.
Sparre af Rossvik, A., f. Peijron 175.
—, S. 175.
—, Ch., g. Gyllenhammar 151.
Sparre af Söfdeborg, A. M., g. Cederström 195.
—, B. S., f. von Gertten 153, 163.
—, C. 162.
—, G. 184.
—, E., g. Modée 219.
—, E., g. Virgin 184.
—, J. 76.
—, J. H. A., f. de Cheusses 74, 75, 76, 114.
—, R., g. Wrangel af Saussis 162.
—, S., g. Ehrensvärd 75, 80, 114.
—, S., f. Sparre af Söfdeborg 184.
Sparre, A., f. Peijron 175.
—, S. 175.
Stackelberg 65.
—, G. 191.
von Stahl 145.
Stahre, B. S., f. Hauswolff 163, 196.
—, Ch. E. 21.
—, Hedvig 216.
—, M. 21, 23, 195.
—, M. E., f. Anckarloo 214.
Stark, H. 16.
von Stedingk, V. 30, 35, 52, 60, 62, 64, 121, 164.
Stenbeck, Fr. 216.
Stenberg, B., g. Helleday 155.
Stengård, A., f. Helleday 154.
—, G. 154.
—, G. F. 154.
—, P. 154.
—, 154.
Stewart of Advorlich, E., f. Nicholsen 205.
—, J. 205.
—, Mary, g. Klint 205.
Stierngranat, B. D., f. Mützow 215.
—, H. 95.
—, M. B. 79, 219.
Stjernstedt, G. C. A., g. af Puke 191.
Strandmark, M. 162.
Strömberg, B. 154.
—, E. M., f. Helleday 154.
Strömfelt, C. A. 65.
Stuart, Maria af Skottland 205.
Sture, Sten, d. ä. 119.
Ståhl, B. K., f. Nordling 70.
—, S. 69, 70.
van Suchtelen, J. P. 126, 127.
Sundborg från Finland, A., g. Sontag 158.
Sundholm, Ulrika K. 149.
Sundin 96.
Sundvall, C. F. 196.
—, Brita U. 196.
—, Johanna 21, 195, 196.
Sylvander, C. Fr. 161.
Svahn, C. A. 16.
Svedberg, Ch., f. Davidsson 208.
—, G. 208.
—, G., g. af Klint och Widberg 208.
Söderhjelm, V. B. 191.
Söderström, F. 97.

von Tegetthoff, V. 203, 204.
Tempelman, B. E., f. Gyllenstam 96.
—, O. S. 95, 96.
Temming, Ch. E., g. de Cheusses o. von Düben 76.
Tenger, E., g. Kreuger 191.
Tersmeden, C. 26, 215.
—, F. A. 145.
—, I. D., f. Malmsköld 198.
Thulstrup, H. K., f. Akrell 191.
af Thunberg, D. 15.
Tingvall, C. J., nobil. Anckarsparre 48.
—, C. J. 97.
Tisell, E., g. Vult von Steijern 191.
Tjäder, C. 16.
Toll, J. C. 219.
Topelius 122.
Tornquist, A. 27.
—, C. G. 95, 97, 121, 216.
—, Fredrika A. 195.
—, E. G.
Treutiger 103, 121.
Troilius 96.
af Trolle, H. 19, 215.
—, C. H. 137, 149.
—, H. 9.
—, M. C., f. af Trolle 170.
Trygg 169.
—, f. Sohlberg 215.
Tschitschagoff 49, 65.
Tungvogel 98.
Tulin 97.
Tönning, J., f. Brummer 142.
Törning, J. 52, 64.
Törngren, L. M. 148.
Törnström, J. 72.

Uddin, H., f. af Klint 207.
—, H. 208.
—, J. 208.
—, Maria 208.
—, R. 207.
Uggla, G. V. 147.
Ulfvenklou, E., g. Jägersköld 215.
Ullner 41.
—, 116.
Ulrika Eleonora 67.
Undén, F., g. Wallöf 161.

Wachtmeister af Johannishus, A. 175.
—, C. A. 27, 28, 31, 71, 80, 82.
—, H. 44.
—, H., g. von Köhler 219.
—, H. F. 28, 71, 163.
—, R. 175.
Wagenfelt, A. K., f. Pettersén 21, 215.
—, C. M. 48.
—, Fr. 39, 162.
—, O. 198.
Waldemar den store af Danmark 119.
Wahlfelt, J. A. 147.
Wahrberg, C. G. 107.
Waldau 94.
Wallberg, G. 142.
Wallöf, A., f. Brandel 151, g. sedan Silfversvärd.
—, F., f. Undén 161.
—, J. J. 148.
—, P. 148, 151.
Warberg, P. J. 97.
Vasa, Gustaf I 119.
Weidenhielm, C. 195.
Wernstedt, Ch., g. af Klint 150.
—, Ch., f. Rosenblad 150.
—, J. O. 150.
Wesslo, F. 147.
Westberg, A., f. af Klint 213.
—, A., g. Ljungholm 213.
—, A. 214.
—, A. K., f. Fagerström 213.
—, C. J. 213.
—, Hildur 214.
—, Julie 214.
—, J. F. 213.
Weston, Christine 206.
—, E., f. af Klint 206.
—, E. 206.
—, Dora 206.
—, Hilda 206.
—, Nelly 206.
Whitlock 36, 48, 53.
Widberg, C. 208.
—, G., f. Svedberg 208.
Vidén, Betty 152.
Widegren, E. H. 160.
Widstrand, C. A. 187.
—, E., f. af Klint 187.
Wieselgren, H. 178, 200.
Vigholm 107.
Vinge 94.
Virgin, Agnes 185.
—, A. 27, 28, 64.
—, Ch. A. 28.
—, E. 184.
—, E. 184.
—, E., f. Sparre af Söfdeborg 184.
—, F. I. 185.
—, Hedvig 184.
—, H., f. af Klint 183.
—, H. 184.
—, I. 183.
—, I. 184.
—, O., f. Ewerlöf 185.
—, O. 185.
af Wirsén, C. J. 127, 128, 130, 131, 133, 139, 149.
Wissiak 203.
Wolffelt, G. E. 97.
Wolfram 107.
Wollin, P. 97.
—, 28, 48, 56.
Wrangel, F. 173.
Wrangel af Lindeberg, P. A. 79.
Wrangel af Saussis, A. J. 21, 26, 28, 31, 33, 38, 77, 80, 104, 113.
—, A. J. 106, 107, 108, 109, 111.
—, F. U. 175.
—, R., f. Sparre af Söfdeborg 162.
Wrede af Elimä, F. 82.
—, L. 175.
Vult von Steijern, E., f. Tisell 191.
—, H. V. 191.

Zachau, D. 27, 48, 82, 103.
Zander, D.
—, J. 149.
Zelle 96.

Åberg, C. Fr., nobil. Gyllenstam 162.
—, H. S., g. Fust, nobil. Gyllenstam 21.
—, K. E., f. von Numers, nobil. Gyllenstam 14, 21.
—, J. K., g. Melander 197, 198.
—, J. Z., nobil. Gyllenstam 14, 19, 20, 72.
Åhlström, Karolina 156.

ÄTTLEDNING

för

nu lefvande medlemma

Släkten af Klint.

Upprättad i April 1905.

Hake, * 1616, † 1669.

Edera, * 1653, † 1717.

† $^{27}/_{6}$ 1741.

'68 g. m. Katharina

Erik, * $^{16}/_{7}$ 1781, † $^{22}/_{12}$ 1847, kapten. $^{5}/_{9}$ 1815 g. m. Gustafva Fredrika Melander, * $^{6}/_{11}$ 1795, † $^{2}/_{5}$ 1873.

Erik Gustaf, * $^{15}/_{10}$ 1801, † $^{30}/_{4}$ 1846, kapten. $^{18}/_{9}$ 1829 g. m. Laura Silfverswärd, * $^{23}/_{9}$ 1808, † $^{24}/_{2}$ 1853.

- *Amélie,* * $^{10}/_{1}$ 1831, † $^{19}/_{11}$ 1834.

August, * $^{21}/_{1}$ 1813, † $^{28}/_{2}$ 1878, löjtnant. $^{26}/_{2}$ 1855 g. m. Charlotte Maria Pettersson, * $^{21}/_{11}$ 1823, † $^{7}/_{2}$ 1883.

- *Emy,* * $^{15}/_{9}$ 1856, † $^{19}/_{11}$ 1870.
- *Gustaf,* * $^{2}/_{9}$ 1857, † $^{5}/_{4}$ 1857.
- *Gustaf,* ... ingenjör. $^{30}/_{1}$ 1890 g. m. Gerda Svedberg, * $^{1}/_{4}$ 1869.
  - *Erik,* * 12/
- *Lina,* * $^{19}/_{3}$ 1856. $^{10}/_{6}$ 1881 g. m. Gustaf Herlitz, * $^{11}/_{7}$ 1855, disponent.
- *Sophie,* * $^{23}/_{6}$ 1857, † $^{14}/_{12}$ 1896. $^{14}/_{12}$ 1892 g. m. Emil Ekman, * 1853, kyrkoherde.
- *Lita,* * $^{23}/_{4}$ 1859.

Alfred, * $^{15}/_{5}$ 1821, † $^{1}/_{8}$ 1856, löjtnant. $^{29}/_{4}$ 1850 g. m. Amanda Fries, * $^{20}/_{12}$ 1829, † $^{27}/_{11}$ 1901.

- *Theodor,* * $^{19}/_{8}$ 1852, maskindirektör. $^{18}/_{9}$ 1885 g. m. Emelie Ljungholm, * $^{26}/_{11}$ 1857.
  - *Ellen,* * $^{3}/_{7}$ 1886.

Lina, * $^{31}/_{12}$ 1822, † $^{6}/_{12}$ 1873. $^{6}/_{11}$ 1852 g. m. Amatus Höckert, * $^{13}/_{9}$ 1815, † $^{3}/_{1}$ 1891, amiralitetssekreterare.

Matilda, * $^{5}/_{3}$ 1829, † $^{4}/_{8}$ 1865. $^{12}/_{10}$ 1852 g. m. Carl Ljungholm, * $^{17}/_{2}$ 1825, † $^{12}/_{5}$ 1889, fältkamrer.

Amélie, * $^{24}/_{4}$ 1831, † $^{20}/_{1}$ 1905. $^{12}/_{3}$ 1854 g. m. Julius Westberg, * $^{27}/_{7}$ 1826, † $^{28}/_{7}$ 1879, konsul.

Gustafva, * $^{14}/_{2}$ 1786, † $^{8}/_{5}$ 1848. $^{22}/_{11}$ 1807 g. m. Petter Anders Almqvist, * $^{22}/_{11}$ 1775, † $^{18}/_{4}$ 1817, assessor.

Ebba, * $^{9}/_{8}$ 1788, † $^{12}/_{1}$ 1868. $^{13}/_{11}$ 1813 g. m. Anders Roos, * $^{4}/_{3}$ 1777, † , prost.

ÄTTLEDNING

för

nu lefvande medlemmar af

Släkten af Klint.

Upprättad i April 1905.

Håkan, * 1523, † , bonde i Kronobergs län.

Börje Klint, * , † , befallningsman.

Nils Birgeri Klintæus, * 1603, † 1694, prost i Järsnäs och Forserum. 1634 g. m. Karin Nilsdotter Hake, * 1616, † 1669.

Erik Klint, * 1642, † 1706, kyrkoherde i Järsnäs och Forserum. 1673 g. m. Brita Judit Jönsdotter Edera, * 1653, † 1717.

Esaias, * 1685, † 16/4 1740, häradshöfding och lagman. G. m. Brita Maria Bubb, * 1705, † 27/6 1741.

Erik, * 6/10 1732, † 10/11 1812, öfverste, vice landshöfding. Adlad 1/3 1805 *af Klint.* 18/9 1768 g. m. Katharina Charlotta Gyllenstam, * 25/2 1749, † 30/3 1808.

- *Gustaf,* * 31/5 1771, † 30/4 1840, vice amiral. 16/11 1800 g. m. Kerstin Akrel, * 8/4 1783, † 26/7 1864.
  - *Erik Gustaf,* * 15/10 1801, † 30/4 1846, kapten. 18/9 1829 g. m. Laura Silfverswärd, * 23/9 1808, † 24/2 1853.
    - *Amélie,* * 10/1 1831, † 19/11 1834.
  - *August,* * 21/1 1813, † 28/2 1878, löjtnant. 26/2 1855 g. m. Charlotte Wernstedt, * 5/9 1831.
    - *Emy,* * 15/9 1856, † 19/11 1870.
    - *Gustaf,* * 2/2 1857, † 5/4 1857.
    - *Ebba,* * 26/5 1861.
  - *Ebba,* * 24/9 1816. 29/7 1835 g. m. Gösta Bäck i Finland, * 8/1 1799, † 19/7 1868, major.
  - *Florentina,* * 25/6 1820, † 8/12 1850. 6/6 1841 g. m. Gustaf Helleday, * 8/3 1739, † 15/12 1874, kyrkoherde.
  - *Victor,* * 19/9 1822, † 9/8 1898, kommendör. 13/10 1855 g. m. Mathilda Sontag, * 14/11 1832.
    - *Anna,* * 20/9 1856, † 13/10 1857.
    - *Gustaf,* * 6/11 1858, kommendörkapten. 5/5 1900 g. m. Elisabet Helling, * 21/10 1869.
      - *Erik,* * 13/3 1901.
      - *Börje,* * 15/6 1903.
      - *Victor,* * 17/12 1904.
    - *Ida,* * 8/7 1860. 2/5 1892 g. m. Knut Haverman, * 7/5 1855, ingenjör.
    - *Hilma,* * 26/10 1862.
    - *Hermina,* * 3/1 1870, † 17/10 1880.
  - *Axel,* * 8/8 1824, † 14/11 1875, löjtnant. 13/10 1855 g. m. Sophie Sontag, * 11/4 1832.
    - *Amélie,* * 17/1 1857. 17/8 1876 g. m. Fritz Bergman, * 24/9 1839, † 22/11 1884, kapten.
    - *Elin,* * 29/1 1859, † 10/11 1862.
    - *Carl,* * 24/10 1863, järnvägstjänsteman. 25/2 1900 g. m. Minna Dominick, * 8/3 1874.
    - *Hedvig,* * 9/2 1868.
    - *Axel,* * 18/1 1873, † 24/11 1875.
- *Charlotte,* * 3/12 1773, † 9/2 1848. 4/1 1820 g. m. Gustaf Billberg, * 17/12 1767, † 14/10 1835, lagman.
- *Carl,* * 28/12 1774, † 19/7 1840, konteramiral. 22/1 1813 g. m. Hedvig Susanna Kihlgren, * 11/11 1794, † 23/5 1836.
  - *Erik Magnus,* * 31/10 1813, † 26/5 1877, generallöjtnant.
  - *Otto,* * 22/10 1815, † 26/11 1878, öfverste. 10/9 1846 g. m. Elise Rappe, * 14/6 1827.
    - *Adelaide,* * 9/7 1847. 21/11 1882 g. m. Carl Nauckhoff, * 24/2 1832, kapten.
    - *Hedvig,* * 1/7 1848. 17/11 1869 g. m. Ivar Virgin, * 22/11 1844, öfverste.
    - *Carl,* * 23/10 1849, †
    - *Amélie,* * 28/8 1851. 22/11 1870 g. m. Otto Liljenstolpe, * 23/9 1839, major.
    - *Ottilia,* * 1/3 1860, † 29/5 1905.
    - *Emmy,* * 24/12 1864. 19/8 1890—1895 g. m. Erik Leijonhufvud, * 28/7 1863, friherre, v. häradshöfding. 14/11 1903 g. m. Axel Widstrand, * 26/8 1866, läkare.
  - *Hedda,* * 10/8 1817, † 27/8 1870. 7/10 1842 g. m. Carl Magnus Ehnemark, * 4/3 1803, † 18/1 1874, konteramiral.
- *Hedvig Sophia,* * 4/11 1779, † 18/2 1837. 16/9 1810 g. m. Johan Melander, * 1756 15/4, † 19/11 1839, öfverstelöjtnant vid flottan.
- *Jonas,* * 12/8 1778, † 28/3 1847, kapten. 1823 g. m. Edla Hoffman, * 26/11 1795, † 17/9 1886.
  - *Erik,* * 4/12 1829, † 7/4 1833.
- *Erik,* * 16/7 1781, † 22/12 1847, kapten. 5/9 1815 g. m. Gustafva Fredrika Melander, * 6/11 1795, † 2/5 1873.
  - *Erik Johan,* * 11/12 1816, † 21/7 1866, öfverste. 6/6 1857 g. m. Mary Steward of Advorlich, * 13/3 1826, † 10/4 1899.
    - *Erik,* * 12/9 1858, † 3/2 1900, löjtnant.
    - *Ellen,* * 18/7 1862. 1882 g. m. direktör Edward Weston, * 24/8 1850, † . 29/8 1890 g. 2:a g:n m. John von Hemert, * 24/8 1855, direktör.
  - *Oskar,* * 30/8 1818, † 14/12 1885, öfverstelöjtnant. 10/9 1846 g. m. Maria Pettersson, * 21/11 1823, † 7/2 1883.
    - *Carl-Axel,* * 3/6 1847, † 20/12 1889, löjtnant.
    - *Erik,* * 4/8 1848, † 26/12 1893, kontorsskrifvare.
    - *Hilma,* * 7/11 1850. 17/7 1877 g. m. Reinhold Uddin, * 30/12 1842, † 29/7 1904, prost.
    - *Gustaf,* * 13/2 1853, † 15/4 1892, baningenjör. 30/1 1890 g. m. Gerda Svedberg, * 1/4 1869.
    - *Lina,* * 19/3 1856. 10/6 1881 g. m. Gustaf Herlitz, * 11/7 1855, disponent.
    - *Sophie,* * 23/6 1857, † 14/12 1896. 14/12 1892 g. m. Emil Ekman, * 1853, kyrkoherde.
    - *Lita,* * 23/4 1859.
- *Gustafva,* * 14/2 1786, † 8/5 1848. 22/11 1807 g. m. Petter Anders Almqvist, * 22/11 1775, † 18/4 1817, assessor.
  - *Alfred,* * 15/5 1821, † 1/8 1856, löjtnant. 29/4 1850 g. m. Amanda Fries, * 20/12 1829, † 27/11 1901.
    - *Theodor,* * 19/8 1852, maskindirektör. 18/9 1885 g. m. Emelie Ljungholm, * 26/11 1857.
      - *Ellen,* * 3/7 1886.
  - *Lina,* * 31/12 1822, † 6/12 1873. 6/11 1852 g. m. Amatus Höckert, * 13/9 1815, † 3/1 1891, amiralitetssekreterare.
  - *Matilda,* * 5/3 1829, † 4/8 1865. 12/10 1852 g. m. Carl Ljungholm, * 17/2 1825, † 12/5 1889, fältkamrer.
  - *Amélie,* * 24/4 1831, † 20/1 1905. 12/3 1854 g. m. Julius Westberg, * 27/7 1826, † 28/7 1879, konsul.
- *Ebba,* * 9/8 1788, † 12/1 1868. 13/11 1813 g. m. Anders Roos, * 4/3 1777, † , prost.

Centraltr., Sthlm.